

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

af Angel-Saxisk paa Danske Riim ved Nik. Fred.
Sev. Grundtvig.

Titel | Title:

Bjowulfs Drape : et Gothisk Helte-Digt fra
forrige Aar-Tusinde

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn : trykt hos Andreas Seidelin, 1820

Fysiske størrelse | Physical extent:

LXXIV, 325 s.

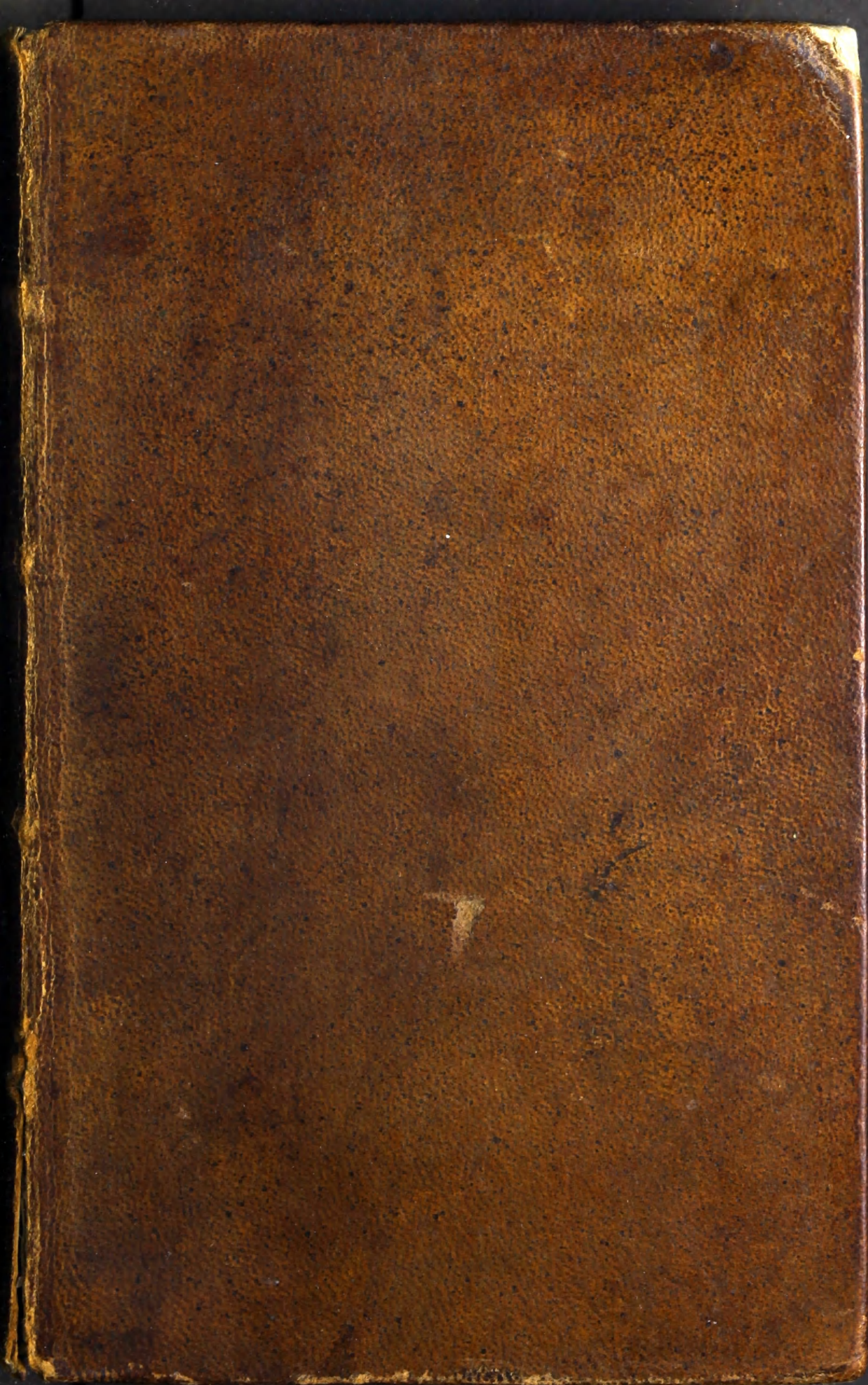
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

54,- 303,- 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 54 8°

1 1 54 0 8 04622 1

+RES

Bjomulfs Drape.

Et Gothisk Helte-Digt

fra forrige Aar-Tusinde

af

Angel-Saxisk

paa Danske Riim

ved

Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Præst.

Kjøbenhavn 1820.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

54, 303, - 8°

Rechnung

Die Rechnung

der

10

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

Geheime = Conferenceraad

J o h a n B i l l o w

til

S a n d e r u m = G a a r d

Ridder af Elephanten

Stor = Kors af Dannebrog

Commandeur af Nord = Stjernen

Den store Forsfremmer af boglig Konst

tilegnes her

Hvad Ham ganske tilhører.

For hver en Stamme
Paa Midtgaards Bold,
Med Runer ramme
Paa Norners Skjold,
Er Stedet hegnet,
Og Dommen tegnet,
Og Tiden sat!

Paa Folke=Gaader
Vel gjættes kan,
Men ret dem raader
Dog ingen Mand,
For Norne=Skriften
I Livs=Bedriften
Er fuldt udtrykt.

Heel mangen Sage,
I Hjemmet glemt,
Fra gamle Dage,
Har Angul gjemt:
Om Gotther holde,
Om Dane = Skjolde
Og Svea = Riis!

Ei Gotther finde,
I Hjemmet trindt,
Nu Bjowulfs Minde
Paa Hrone = Klint,
Men see kun Stadet
I Kæmpe = Kvadet
Fra Anguls De?

Paa Anguls Tunge
Laae Kvad i Lag,
Vel værd at sjunge
Til Domme-Dag;
Men reent at glemme
Sin egen Stemme
Blev Anguls Lodd!

Om Gud for Oven,
Om Gothe-Daad
Paa Saga-Roven,
Om Skjoldung-Graad,
For hvem mon sjunge
Da Anguls Tunge,
I Hjemmet glemt?

For Skjoldung = Folket,
Hvem Nornen frev,
Alt halv udtolket,
Et Bente = Brev:
Et Arve = Skjede
Paa hvad de Dede
Mon falde fra!

Os Gøther gjæste,
Naar Jetter doe,
Med Saga = Fæste
Fra Nykke = Sø;
Hvad Drauger miste,
Naar Heie briste
Er Dannefø!

Det tit sig hænder
I Bøge = Lund,
At Grændels Frænder
I Aften = Stund
Mon Daner daare
Til Søvn at faare
For Natte = Vagt;

Men aldrig Die
Dog fattes maa
For Kæmpe = Heie
Med Luer blaa,
For Saga = Stave
Paa Skatte = Grave,
Og Vatte = Lys!

Thi lyste Flammen
Fra Bjowulfs Grav
Til Skjoldung-Stammen,
Alt over Hav,
En Skat, den meldte,
I Stev af Helte
Man jordede her!

Skjændt Dine lufdes
Som Luen saae,
Ei Flammen lufdes,
Hvor Guldet laae,
Og altid Die
For Blus paa Høie
Der blev i Lund.

Naar Danmark eier
Ei meer en Slægt,
Som Guldet veier
Paa Oldtids Bægt;
Er Landet øde,
Er plat uddøde
Dets Adels-Mænd!

Ei Mark og Skove
Jeg Ondt vil spaae,
Men heller love
Den Ridder blaa,
Som flink holdt Die
Med Kæmpe-Hæie,
Der Suhm nedfank!

Ja Saga tegner
Den Ridder hvid,
Som Kaasiff regner
I Kræmmer = Tid,
Paa Skjoldet gjerne
Med Storkors = Stjerne
Af Danne = Brog!

Som Een for mange
Af Adels = Kuld,
I Dane = Vange
Han fifted Guld,
Kun for at vinde
I Dans Rier = Minde
En Broder = Lodd!

Naar Danmarks Skole,
Ved Kampe = Tog,
Gaaer Lære = Stole
For hvert et Sprog,
Som Aander ferde,
Som Hjerter rørde,
Fra Pol til Pol;

Med Konge = Fædres,
Da skal Dit Navn,
O Bülow! hædres
I Saga = Stavn,
Hver Folke = Tunge
Om Daaden sjunge,
Som Du har deelt!

Ei, naar det dages
I Dane-Vang,
Skal heller vrages,
Hvad her jeg sang,
Paa Moders-Maalet
Om Gothe-Staalet
Og Dannefø;

Da skal Dig regnes
Og det til Roes,
At Dig tilegnes,
Som Ridder-Gods,
Hvad her fra Baalet,
Paa Moders-Maalet,
Blev heldig frelst!

Da og gjentage
Man skal i Bog,
At i de Dage,
Jeg kaldtes Pog,
Der man mig viste
Til Daare-Kiste
Med Skrift og Sang;

Med Gunst og Gave
Mig Bülows tvang,
Til ret at stave
Den stolte Sang,
Og eftersjunge,
Hvad Anguls Tunge
Som Brage kvad!

Med Anguls Tunge
Vel ei jeg kan
En Drape sjunge
Den Adels-Mand;
Men med den samme
Jeg dog vil stamme
Til Bülow's Roes!

Hwæt we Gar-Dena
In gear-dægum
ƿeod-Scyldinga
ƿrym gefrunon
Hu ƿa æþelingas
Ellen-rofe
And hira beod-geneatas

Bil - wite rincas
On Dene - mearce
Mærþa gefremedon.
And hie ne ealle fornam
Ærran mælum
Feorh - bealu frecne
Folce to ceare:
Freodoric siteþ
On fæder - stole
Gumena baldor
Þæt is god cyning.
Swylcum gifeþe biþ
Þæt he Grendles cynn
Denum to dreame
Dæda getwæfe.
A þone sinc - gyfan

Ymbe-scinon
Witena betstan
Wis-fæste eorlas
Monige swylce
On Middan-gearde
Swylc Bilof is
Byre æþelinga
Se þe wæs wide-ferhþ
Worda gemyndig
þara þe se snotra spræc
Sunu Ecgþeowes:
Unc æghwylc sceal
Ende gebidan
Worolde-lifes
Wyrce se þe mote
Domes ær deaþe

ƿæt biƿ driht-guman
Unlifigendum
Æfter selest.
Uton geferan swa
Frome gesiƿas
ƿæt on us gladie
Gleaw-ferhƿ hæleƿ
Bilof se goda
Se ƿe us beagas geaf
Se ƿe wordum and weorcum
Wægde and hwette
Ripiente rincas
And run-cræftige.
Forƿan sceal on uferan dægum
Ealde and geonge

Scopas and witan
Scyldinga - bearna
Beorna beah - gyfan
Blonden - feaxes
Mærþo gemænan
Monig oft cweþan:
þæt te suþ ne norþ
Be sæm tweonum
Ofer eormen - grund
Oþer nænig
Rond hæbbendra
Reade beagas
Leofra nære
On lif - dægum
Eallum duguþe
Dena - cynnes

þara þe on wil-siþ

Wægas ofer-sohton

Beornas on blancum

Bocera-meres.

Secge ic Engla-frean

Alwealdan þanc

þæs þæt ic moste

Mæran to willan

Discas of beorge

Deore maþmas

Ut-geferian

Swylce æt eorþan-fæþm

þusend wintra

þær eardodon.

Gewyrce se þe mote

Witig of golde
Heafodes-hyrste
Harum rince
Swa þæt he wlite-beorht
Ðonne westan gyt
Hadre scineþ
Heofones-candel
Glitnie blonden-feax
Under gyldnum beage
Oþ þæt him of earde
Ellor hwyrfe
Sawol secean
Soþ - fæstra dom.

Indledning og Fortale.

Det Kvad, jeg her har stræbt i dets rette Mening at udtrykke paa Danske Riim, trænger udentviisl, ved sin Indtrædelse i Læse: Verden, til en Indledning, og jeg vil derfor, saa kort og godt, som jeg kan, fortælle mine Læsere: hvad jeg veed om Kvadets Skæbne hidtildags, hvad jeg har fundet om dets Indhold, og hvad jeg skjønner om dets Værd.

Hvad nu for det Første Alderen angaaer, da er den, som man regner til, meget høj, eller meget spæd; thi regner man fra den Tid Kvadet maa være kommet til Verden, da er det vist ældre end Methusalem, men regner man efter, naar det kom for Dagen hos os, blev fem Aar dets højeste Alder, som det endda kun halvsveis kan hjemle sig. I lidt over hundrede Aar har Oldgranskerne i Engeland og Danmark imidlertid dog vidst, at der, mellem de Angel: Sachsiske Haand: Skrifter i det Cottonianske Museum, skulde findes et ypper:

ligt historisk Digt, fra Oldtiden, om en vis Bjowulf; thi det meldte Banke i sin Fortegnelse, og gav der til Prøve nogle Linier af den saakaldte Indledning og første Sang *). Vel findes den Indhold han angav: *Ekjoldungen Bjowulfs Krige med nogle svenske Nisse-Konger, ei i Digtet, saa, naar man var ret tvivlsøyg, kunde man indbilde sig, han enten selv havde gjort Prøverne, eller at de var Alt, hvad der fandtes, indtil siden en tjenstfærdig Aand, en angel: sachsisk Macpherson, gjorde Resten **), men en saadan Gjetning vilde dog neppe finde Bifald i den lærde Verden, der dog immer maa bruge lidt Forstand med sin Bantro. Dristig tør vi da antage, at Kvadet ei er gjort i det attende Aarhundrede, da man, som bekiendt, hverken var synderlig poetisk af sig, eller synderlig stiv i Angel: Sachsisk, og derom er, saavidt jeg veed, dog alle enige, at man ikke skriver godt paa et Sprog man ikke selv forstaaer. Spørgsmaalet bliver altsaa her: hvor længe er det siden, man i Engeland forstod saa godt Angel: Sachsisk, at man kunde skrive nærværende Digt? Og dertil svarer Krøniken: i det allermindste*

*) Hiccesii Thesaurus T. 3 P. 218 under Mærket: Vitellius A. XV. hvor Digtet kaldes: Tractatus nobilissimus poetice scriptus.

**) Anseer man en saa overdreven Tvivlsøyg for umuelig, da læse man Svenskeren Gants Betragtning over Oprindelsen til Carls Danmarks Krønike, som, i Folge hans Oplysning, er, efter Thomas Gheismers Udtog, digtet af Lave Urne og Christen Pedersen i det 16de Aarhundrede.

700 Aar, thi den yngste angel:sachsiske Skrift man kjender, er fra Midten af det tolvte Aar: Hundrede *), og den er i alle Henseender kun meget maadelig. Men sæt nu ogsaa, den var ret god, eller antag den Urimelighed, at man siden i Kloster: Skolerne, hvor Angel:Sachsiske, til Reformationen, skal have været en Lære: Gjenstand **), drev det videre, end til at læse maadelig og skrive slet, saa mærke man, at Kvadet er ikke blot ret skrevet paa reent Angel:Sachsiske, men tillige paa det Ordenligste rimet efter gammel Stiil, og udstyret med al den Pragt og Prydelse, som Angel:Sachsernes poetiske Sprog med Rette var berømt for at eie, og det yngste Vers i den Maneer vi kjende, er det som findes i Sachse: Krøniken ved Aar 975, og hænger i alle Maader saa fast ved samme Aar, at det neppe kan skilles derfra ***), medens det yngste historiske Kvad i den gamle Smaz, vi kjende, er det berømte ved Aar 938 om Kong Adelfsteens Seier ved Brunan: Burg. Saaledes nøder da blot Sprog og Stiil os til at indrømme Bjowulfs Kvad en Alder

*) Chronicon Saxonicum slutter med 1154.

**) Jeg kjender ei nok til Englands Midde: Alder, for at vide det vist, men troer gjerne Hearn's Vidnesbyrd i Fortællingen til Textus Roffensis p. XVII.

**) Ikke det, Prof. Rask anfører i sin Angel-Sachsiske Grammatik S. 116, som er reent i Billedrede, men det større i Texten, om Edgars Død, Cometen, Dniacs Landflygtighed ic. Ch. Sax. (Ed. Gibs.) 122—23.

af omtrent 900 Aar, uden at det dog er rimeligt, man i det 10de Aarhundrede digtede saa store Stykker i en Stil, der i det tolvte var selv Henrik af Huntingdon uforstaaelig, skjøndt han vist var en stor Angel-Sachsiske Sprog-Mester i sin Tid *).

Dog, end ikke her kan vi standse, thi vi har et Angel-Sachsiske Kvad for os, ikke blot helliget en Nordiske Helts Ihukommelse, men fuldt af Nordiske Old-Sagn, og, vel at mærke, paa det Venligste stemt mod Danmark og Dansk. Tager jeg ikke meget feil, da bestemmes Kvadet herved en Fødsels-Tid, der ei ligger langt fra Overkomsten, og før endnu de danske Hedninger ved deres Vikings-Tog havde gjort sig bekendte og forhadte paa Æn. Jeg veed meget vel at

*) Han kalder nemlig Kvadet om Kong Adelssteens Seier et Slags Vers, med allehaande fremmede Udtryk og Tale-Maader, som han vel indbilder sig at forstaae, og lover en næsten bogstavelig Oversættelse af, men viser, netop ved Forsøget, at han selv fremmede. Ealdor - langne tyr, Geslogon æt sæcce. (Udsødelig Ære tilkæmpede de sig i Striden) hedder hos ham: longa stirpis serie splendentes percusserunt; glad ofer grundas (gleed over Jorden) lætíficans profunda, þær gellemed wearþ, Norþmanna brego (der ferdreves Nord-Mænds-Konge) lbi deperiit Normannorum tumor, Swilce þær eac se froda, Mid fleame com, On his cydþe norþ, Constantinus (ogsaa den gamle Constantin kom som Flygtning hjem til nordlige Land) Simul et Froda ductor Normannus cumqve suis notis Dux Constantinus. H. H. Ed. Savelii p. 204 hvor der er Not af det Slags.

denne Aastand vil synes Somme for dristig; men jeg tør alligevel mene, der er intet Bøvet i den, især da man, ved denne Regning, netop føres til den Tid, da vi veed, den Angel: Sächsiske Poesie stod i feireste Blomster. Det var nemlig efter almindelig Beretning Aar 787, i Kong Offas Dage, at de Danske første Gang som Fjender gjæstede Øen *), og lad end Aars: Tallet være usikkert, Tids: Rummet kunde man dog ei tage Feil ad. Nu veed man, at netop paa Overgangs: Punkten fra det syvende til det ottende Aarhundrede, staae begge de berømte Digtere: Cædmon og Eald: helm (Oldhjem) hvis Fævning man vist maa finde i nærværende Kvads Forsfatter, hvis han ikke netop var En af de To **). Vil man indvende, at herved tages igjen for lidet Hensyn paa Overkomsten, da betænke man, at saalænge Angel: Sächserne var Hæd: ninger, havde de bestandig Samkvem med Norden og drog Forstærkning derfra, samt at Nordhumber: Land, det egenlige Sæde for den Angel: Sächsiske Poesie og Vidskab, blev baade senere indtaget af Nord: boer, og senere christnet end den sydlige Deel. Først Aar 547 stiftede Ida Riget i Nordhumberland, 627

*) Ch. Sax. (Ed. Gibs) 64, og Chronol. Sax. ad calcem Bedæ (Ed. Whel.) 524.

**) Cædmon, som allerede var en gammelagtig Mand, da han gif i Kloster, er ventelig død omtrent paa samme Tid, som hans Abbedisse, Moder Hilde, der hensov 680, (Beda 320—32) og Ealdhelm døde 709. Chr. Sax. 50.

døbte Paulinus Kong Edwin *), fra denne Tid til de Danskes første Indfald er 160 Aar, og, ligesom man altid gjerne i slige Tilfælde tager Middel: Tallet, er det her nødvendigt, for at faae en Tid, da Christendommen, som Digtet forudsætter, var almindelig udbredt, og dog en Tid, da man endnu husede paa de gamle Sagn: ved at tage Middel: Tallet, staae vi igjen ved Aar 700, hos Cædmon og Caldhelm, og der skulde da vist Meget til at drive os derfra. Her vil vi da standse, og ei bryde Hovedet med Gjætninger paa Op: havs: Manden, som, med de Efterretninger vi har, neppe kan avle nogen rimelig Formodning. Havde Beda ikke forbudet det, da maatte vi nødvendig, især efterat have sammenlignet nærværende Kvad med hin store Digters bibelske Paraphras **) lade ham have Æren, til en Anden meldte sig med bedre Adkomst; men nu gaaer det vel ikke an ***), og saalænge man,

*) Ch. Sax. 19 og 28.

**) Vel har Hiccs fradømt Cædmon Paraphrasen, men naar man læser den ret, med Bedas 4de Bogs 24de Kapitel ved Siden, og skyder ud, hvad der øiensynlig er skudt ind, skal man nok see, at Historien hjemler ham den, og at den hverken er for ringe til hans Ære, eller til at betegne den Angelsachsiske Poesies herligste Alder.

**) Beda siger nemlig (327) nihil unquam frivoli et supervacui Poematis facere potuit, sed ea tantummodo, quæ ad religionem pertinent, religiosam ejus lingvam decebant, og skøndt man nu vel kunde bevise, at Kvadet om Bjowulf hverken var frivolum

som jeg, ikke har seet andet af Ealdhelm, end nogle forkonstlede latinske Riim, kan han, som ellers er den Eneste med stort Skjalde-Rygte, neppe foreslaaes til et saadant Barns Stiffader *).

Det var da vel omtrent tusinde Aar efter Kvardets Fødsel, at Wanle i meldte dets Tilværelse, og om man andre Steder ændsede det, veed ikke jeg, men vores gjæve Langebek, veed jeg nok, glemde ei det gamle Kvad, i Taler om hvad han savnede af omtalte Bidrag til Dannemarks Krønike fra fordums Tid **). Det er ligeledes vist, at Edlingen Suhm havde Pæpaa den skjulte Skat, men maatte længe forgjæves prøve paa, at faae dem frem for Dagens Lys. Da der imidlertid, saalænge Suhm levede, neppe skedte Noget til Nordens Old-Krønikes Tarr, uden at han havde sin runde Haand deri, formoder jeg, det ogsaa var Tilfældet, da det endelig 1786 tillodes nuværende Stats-Raad og Geheime-Archivar Thorkelin at tage Afskrift af Digtet. Arbeidet var ikke let, thi endskjøndt den gamle Bog udentviisl er ypperlig skrevet,

eller supervacuum, tør jeg dog ikke forstaae Bedags Ord anderledes, end at Eadmon slet ikke digtede om verdslige Ting.

*) Var Ealdhelm os derimod bekjendt, som en anden Eadmon, da maatte han blive Manden, thi han, siger Krøniken, sang netop om verdslige Ting til Folke-Gammen, og skal, efter hans Postalers Forsikkring, været Mester over alle Mestere i Angelsachsisk Skjaldskab. Gales Scriptores V. I. p. 342.

**) Foran første Tome af Script. Rer. Dan., og i den; Pag. 44 n. e.

har den gamle Skriver dog neppe ret vidst, hvad han selv skrev, og det som værre var, Gldbranden 1731 havde gjort en Deel ganske eller næsten ulæseligt. Imidlertid gik Foretagendet saa heldigt, som man med Hensyn paa alle Omstændigheder kunde forlange: først lod nemlig Hr. Thorkelin, med en god Haand, Pergamentsbogen efterskrive, og tog derpaa selv en Afsskrift til Sammenligning, som ogsaa var nødvendigt, thi Efter-Skriveren, som ventelig slet Intet har forstaaet af Sproget, synes imellem at have tabt Taalmodigheden, eller har dog i al Fald stundom oversprunget en heel Linie, der, uden Hr. Thorkelins Afsskrift, vilde været tabt for os.

Saaledes kom Kvadet da til Danmark, men, hvad enten det var Suhms Død, eller Revolutionen med Alt hvad den gav Folk at tænke paa, og tale om, eller andre Ting som voldte det, man hørde, saavidt jeg veed, intet videre til det, før efter 1807, da det atter reddedes som en Brand af Glden, og kom ventelig først ved denne Leilighed til Rødningen Geheimeraad Bülow's Kundskab, som, altid hjemme, naar der bankes paa for Kunst og Vidskab, tilbød sig at bekoste Udgivelsen. Digtet udkom da nu ogsaa 1815, vel ei saa vel bearbejdet, som Udgiveren i yngre Dage kunde leveret det, men dog vel bedre, end noget Angelsachsisk Digt indtil den Dag havde seet Lyset; thi Cædmons herlige Digt, det Eneste af noget Omfang, som hidtil var trykt, ligger som Prosa ud i Eet, og mangler al Oversættelse *).

*) Paraphrasis Cædmoniana p. Frans. Junium Amstelodami 1655.

Dette være ikke sagt den vakkre *Franciscus Gu-
nius* til mindste Forkleinselse, thi han har uberegne-
lige Fortjenester af den *Angel-Sachsiske* Literatur, og
det var Synd at forlange, han skulde have forstaaet
at udgive *Eadmon* sømmelig; men aldrig skal jeg nægte,
det er en stor Skam for Englands Boglærde, at de,
efter den *Islandiske* Litteraturs Gjenfødselse, ikke endnu
har lært at kjende *Rim: Stavene* hos deres *Skjalde*,
og ei gjort et eneste Skridt enten til at forstaae, eller
sømmelig udgive deres herlige *Kvad* *).

Angel-Sachsisk havde jeg aldrig læst, da *Bjowulfs*
Drapen udkom, men begejstret for at kjende den, og
temmelig fortroelig med *Edda*, faldt det mig ikke vanske-
ligt, snart at opdage en Deel af *Udgavens* Brøst, som
jeg, vel med for liden *Skaansel*, strax aabenbarede i
Kjøbenhavns Skilderie **), hvor jeg i Besynderlighed
ankede paa, at det deilige *Sagn* om *Kong Skjolds*
Liig: Begjængelse var aldeles misforstaaet, og at en:
deel *Personers* Navne: *Sigmund* *Wolsung*,

*) Vel er den *Angel-Sachsiske* Oversættelse af *Boe-
thii* Vers i hans Skrift om *Philosophiens* Trost ud-
givet, tilligemed en prosaisk Oversættelse af hele
Bogen (*Oxonix* 1698) men deels fattes og her baade
Afdeling efter *Rit.*, og alle *Oplysninger*, deels har
disse Vers næsten kun *Bogstav-Rimet* tilfældeds med
Digtene i *Eadmons* *Smag*, hvad enten de saa ere
af *Kong Alfred*, eller, hvad jeg finder rimeligere, af
en *Grammatiker* i det 10de *Arhundrede*, der, blot-
tet for *Poesie*, kun forstod at skrive correcte Vers.

**) No. 60 og 63—65. 1815.

Kong Hrædel med to af hans Sønner: Hærbald og Hædkyn, Higelaks Søn Hærdred, og Friser: Høvdingen Hængest, var, til ikke liden Forvirring, usynlige i Oversættelsen. En Recension i Literatur: Tidenden, som var en stor Overrølse, voldte at jeg for: ivrede mig lidt, og nu maatte jeg, da Udgiveren er: klærede alle mine Anker for Dreng: Streger, nødes til at bevise dem, saa strængt, som det efter Omstændighederne var mueligt *).

Med denne Leilighed var det, jeg paatog mig Arbeidet, som, efter fem Aars Forløb, nu endelig udkommer; thi jeg havde, i Skilderiet No. 60, paa Niim fordansket Jnd: ledningen, og sagt, jeg agtede at gjøre saa med hele Digtet, hvorpaa Geheimeraad Bülow tilbød mig Understøttelse for at jeg en Tidlang kunne uafbrudt syse der: med. Taknemmelig modtog jeg et Tilbud, der stemmede saa ganske med mit Ønske, og her seer man Frugten deraf: thi hvad jeg dristig havde besluttet, var vist aldrig gaaet i Opfyldelse, dersom jeg ei havde givet et Løfte, det var min uestergivelige Skyldighed at holde, saavidt det paa nogen Maade blev mig mueligt. I al Fald vilde mit Arbeide aldrig, uden dette, blevet hvad det nu er; thi jeg havde sikkert overladt Andre Sliddet, og nøiedes med Fornøielsen at give en livlig Fordanske: ning af hvad jeg saae der omtrent maatte staae paa de dunkle Steder; men nu skyldte jeg den Danske Adelsmand, der, trods Døgnets Skraal, bærede mig med Tillid, efter bedste Evne at retfærdiggjøre den.

*) Skilderiet No. 70—72. 1815.

Derfor har jeg maattet studere Angel: Saksisk, som om jeg vilde være Professor i det, og derfor gik Arbeidet i Langdrag, thi der vilde Tid til, og jeg blev ofte træt, uden dog at turde opgive mit Forsæt: at holde ud, til jeg havde benyttet alle de Hjelpe: Midler, jeg havde Udgang til *). En uventet Lykke var det i den Henseende, at jeg mødtes med Professor Rask, efter hans Hjemkomst fra Island 1816; med Glæde modtog jeg hans Forslag, om samlede at gennemgaae Digtet, og levere en ny Udgave deraf, og skjøndt hans store Reise adskilde os alt ved den 14de Sang, og der blev Intet af Udgaven, erkjender jeg ligesuldt med Glæde den uberegnelige Binding jeg, som heel ukyndig i Sprogets Grammatik, havde af at conferere med en saa udmærket Grammatiker, ligesom han da ogsaa snart i sin Angel: Saksiske Grammatik skænkede ei blot mig en Ledes: Traad, der maa gjøre Epoke i den tilsvarende Literaturs Studium. Dobbelt Fordring har Prof. paa min Taksigelse, i det han tillod mig at sammenligne Udgaven med begge Afskrifter, som vare ham overladte til Afbenyttelse; thi uagtet Sammenligningen maatte skee saa hurtig, at jeg ventelig har overseet Udskilligt, er det dog neppe Stort, og uden det jeg saae, vilde i al Fald mangt et Sted, som nu er mig klart, været mig enten aldeles mørkt, eller dog saare dunkelt.

*) At jeg imidlertid ikke havde glemt mit Pøste, beviser Udsigten over hele Digtet i Danne-Virke 2 Bd. S. 207—289, og Niim-Proverne sammesteds 4 Bd. S. 234.

Saameget maatte jeg tale om mit Arbeide, fordi det herde til Digtets Historie, men dermed skal det ogsaa være forbi, thi hvad jeg leverer kan for Øieblikket Saa bedømme, i sin Tid vil det blive skattet efter Vægten, og jeg vil ligesaa lidt prale af, hvad der vist er ufuldkommen nok, som jeg vil bede om Forladelse, fordi jeg ikke har gjort meer end jeg kunde, eller undskyldte min poetiske Frihed for selvgjorte Dommere, der ligesaalet ved hvad det er at oversætte, som hvad det er at gjøre et Digt. Kun det maa jeg sige: jeg har studeret Digtet, som om jeg skulde oversætte det Ord for Ord, og vil man ikke troe det, kan man maaskee engang faae Troen i Hænderne; men saaledes vilde jeg ikke oversætte og har ikke oversat det, og dog tør jeg paaståa, at Oversættelsen er troe; historisk troe, saa jeg aldrig med Willie har forandret eller indskudt Noget, og poetisk troe, saa jeg af al Magt har stræbt at sige livlig hvad jeg saa i Kvadet. Videre lader Eligt sig knap udvikle selv i en udførlig Commentar; hvem der forstaaer begge Sprog, og har poetisk Sands, han vil see det, og hvem der mangler enten Kundskab eller Sands eller begge Dele, nødes jeg til at lade beholde sin Mening, ligesom han nødes til at lade mig beholde mit Syn, der vel kan være svagt nok, men er dog neppe saa splittergalt for Stil og Poesie, som Lille-Putterne i Aandens Rige bande trøstig paa, fordi de godt kan see, det ikke er som deres. Jeg har, siger Cicero, oversat Demosthenes, ei som Grammatiker, men som Taler, og derfor ei stræbt at tiltælle men at tilveie mine Læsere hans Ord; andet Forsvar troer jeg ikke at be-

have for sagkyndige og billige Dommere, og tager jeg heri meget feil, da er mit Arbeide aldeles uforsvarligt.

Her seer man Digtets hele Historie hidtildags, som viser, at dets fleste Dage vare mørke; og at det har lidt langt mere af Tidens Van: Art, end af Ilds: Waaden, er aabenbart; thi mangensteds, hvor Pergamentet har været ubeskadiget, er Kvadet dog lemlæstet, saa Haand: Skriften er, selv derfor, neppe fra det 10de, men rimeligviis fra det 12te Aarhundrede. Paa dets gamle Dage synes det nu at kunne vente sig en blidere Skæbne, og sjønt det vel neppe vil finde Erstatning for alle sine Gjenvordigheder, trivler jeg dog ingenlunde paa, at naar man, efter hvad der nu er gjort i Danmark, i Engeland vilde foretage sig en nøiagtig Sammenligning, maatte Pergaments: Bogen endnu kunne give adskillige Svar paa Spørgsmaal, som nu først ere gjorte muelige; ja hvi skulde man ikke tillige nære det Haab, at der etsteds kan opdages en anden Haandskrift, eller i det Mindste en Afskrift taget af Pergaments: Bogen før end 1731 *)! Mindre rimeligt synes det, at man hist og her kunde finde enkelt, hvad der fattes, men umuligt tør jeg dog ikke kalde det, efterat have fundet en saadan Billig, som jeg slet ikke kan tvivle om, hører jo til Udgravens XVI. Sang, hvor der aabenbar fattes noget Saadant, og

*) Det er i det Mindste slet ikke rimeligt, at Junius, som tog Afskrift af Alt hvad han fandt udmærket i det Cottonske Museum, skulde have overseet eller ringagtet saa væsentlig en Prydelse.

jeg kan ei undlade her at s ie Anmeldelsen, som et glædeligt B rsel, til Digtets Historie, Sk ndt jeg ligesaa lidt vilde indf lde den n rmere Efterretning deri, som Brud: Stykket i Sangen, for mit Skøn stadfæstes af uvilddige Med: Domsmand. Det  vrige herom maa man da søge paa vedkommende Sted i Oplysningen om Digtets Indhold, som var det andet Stykke jeg regnede til Indledningen.

Vel maa enten Digtet eller Oversættelsen være meget sæt, dersom en opmærksom L ser behøver min videre Veiledning, for at hitte Nede i Hoved: Begivenheden, og historiske Oplysninger behøves der ikke til at fatte Bjovulfs romantiske Eventyt i Hjorte: Vorgen og paa  rne: N s; men Digtet har, foruden sin eventyrlige, ogsaa en historisk Side, da der, som i Forbigaaende, falder mangt et Ord om oldnordiske Herre: Slægter, Skjoldunger nemlig, Hr d: linger, Skilfinger og W gmundinger, ja endog et enkelt om de vidtberømte Wolsunger og de ubestemte Wilsfinger. Fra denne Side gives der, netop for den opmærksomme L ser, meget Meer at sørge om, end jeg kan svare paa, og det er da min Skyldighed at meddele hvad jeg har fundet, paa Wilskaar, at Læseren for det Første tager dermed til Takke; ligesom jeg med Taknemmelighed skal modtage hvad n rmere Oplysning han til Gjengjæld vil Sk nke mig.

Med Skjoldungernes Priis, og et Sagn om deres Stamfader, begynder Digtet, og det maa vel Danenem nd lide, i det Mindste fristes jeg ikke til her at afvige fra den gamle Digtets Orden.

Hvad her, i første Sang *), unægtelig fortælles om den Danske Kong Skjold, er: at han, en Skefing af Herkomst, var i sin Barndom kommet eenlig paa et Skib, med Baaben og Klenodier, drivende til Danmark, og blev der en vældig og livsalig Drot, indtil han døde mæt af Dage, hvorpaa hans Liig blev, efter hans sidste Willie, indskibet med en ligesaadan Ladning, som han var fordum landet med, og overladt paa vildende Hav til sin Skæbne.

Af dette Sagn findes hverken hos Saxo, ei heller, saavidt man veed, i islandske Bøger mindste Spor, men kjendelige derimod hos engelske Forfattere fra Middel-Alderen. Saaledes fortæller Ethelwerd, som skal have levet sidst i det tiende Aarhundrede, at Kong Athulf (ellers ogsaa kaldet Ethelvulf) i Vest-Saxen, en Søn af den bekjendte Kong Egberth, og Fader til den berømte Alfred, nedstammede, gennem Cynric, Cerdic, og Wothen, i tredivte Ledd fra en Skjold, Søn af Skes, og tilføjer saa, at bemeldte Skes var, som et spædt Barn, kommet drivende paa et Skib, til en Ø i Oceanet ved Navn Skaane, hvor han, omringet af Baaben, blev fundet af Indbyggerne, som ei alene venlig annammede og opfostrede det ubekjendte Barn, men valgde ham endog siden til Konge **). Denne

*) I Udgaven som Indledning.

**) Saa siger Ethelwerd: (Rerum Anglic. Script. Ed. Savilii. Londini 1596 pag. 479) Ipse Scefcum uno dromone advectus est in insula Oceani,

Fortælling finde vi gjentaget hos to af det tolvte Aar-
hundredes Forfattere, nemlig Vilhelm af Malmesbury *)
og Simeon af Dunhelm **), samt hos Matthæus af
Westmynster ***), overalt med det Tillæg, at Varnet
kom tillands, flumrende paa en Korn: Æeg, og
fik deraf Navnet Seef eller Sceaf (Matthæus skriver
Seaf) samt at han blev Konge i Slesvig eller Hether-
bye ****); men disse Tillæg, hvoraf det Sidste desuden
viist er hjemmegjort, vedkomme os her ikke synderlig,
og jeg vil kun bemærke, at den gamle Skjald har sik-
kert Retten paa sin Side, saa Varnet kaldtes Skjold
Skefing. Allerede som Ældre og som Skjald bør
han nemlig, hvor det gjælder Old: Sagn, staae meest

qvæ dicitur Scani, armis circumdatus, eratque
valde recens puer, et ab incolis illius terræ igno-
tus. Attamen ab iis suscipitur, et ut familiarem
diligenti animo eum custodierunt, et post in re-
gem eligunt. Hvad her menes ved familiarem er
tvivlsomt, men efter custodierunt at slutte, skal
der vel underforståes: genium, saa de betragtede
ham som deres Skjold: Mand.

*) Script. Rer. Angl. f. 22.

**) Ib. i Indholds: Listen foran historia ecclesiæ Du-
nelmensis

***) Flores Historiarum p. 166.

****) Dens Navn skrives der: Scandea, Scandza og
Scandalia, med det Tillæg, at det er den samme,
som Gothenes Historie: Skriver Jordanes om-
taler. Alberich Munk derimod har, efter Lange-
beks Vidnesbyrd (Scriptores T. I. p. 9). Scania
qvæ est in Dacia.

til Troende, og det er desuden rimeligt, at man kaldte den Lille, i hvem man saae et Skjold for Landet: Skjold, ligesom det var ganske naturligt, at Skesfing blev, i det Ringeste, hos Angel-Sachserne, Stam-Navn for den ubekjendte Skibs-Dreng, da det hos dem var almindeligt, at tillægge Noe en fjerde Søn: Skesf, som var født i Arken *).

Skjold, siger Skjalden, avlede Bjowulf, og Bjowulf avlede Halvdan, og Halvdan var Fader til Hrodgar, den livsalige Danner-Konge, hvis Lykke syndes forsvundet, da Grændel rasede, men vaagnede atter ved Gothe-Helten Bjowulf: Grændels Banemand; til hvilket Sagn her Intet er at føie; men ved Gildet i Hrodgars rensede Hald, kvad Skjalden til Harpen om et mærkværdigt Tog til Jettens eller Joters Land under den høie Halvdan, Hrodgars Fader, og dette Kvad, som jeg, i tiende Sang **), har stræbt at eftersjunge, kan vel trænge til Oplysning.

Alt Toget fædte, under Kong Halvdan, af Daner og Friser, med Hnæf og Hengest i Spidsen, at Jette-Kongen hed Finn, at han, efter et stort Nederlag, affød Fienderne sit halve Rige, men gjorde

*) Script. Rer. Dan. T. I. p. 9 og Suhms critiske Historie af Danmark B. I. (6) S. 516. Fra Angel-Sachserne er Navnet kommet ind i Fortællingen til Snorres Edda, og i Langfedgatal, hvor Skesf siensynlig skal være: se Seef, som ved Ukjendthed i Angel-Sachsisk er færet sammen.

**) I Udg. 16de og 17de Stykke.

siden Svilg, hvorved Hnæf med mange Flere mistede Livet, samt at Hengeft, Aaret efter, fornyede Feiden, saa det fveed til Finn, som selv fik Vane: Saar, alt Dette er klart nok; men hvad Læseren maa spørge om, er: hvor Finn var Konge, hvorledes Heltene blev svegne, hvorledes Hengeft undkom, og i hvad Forhold Hildeborg Hofes Daatter, den høibaarne Græde: Kvinde ved Helte: Baalet, stod til de Høvdinger, Sagnet omtaler?

Oplysningen jeg kan give, er nu vel ikke stor, da der, hverken hos Særo eller i andre mig bekendte Nordiske Kilder, findes Spor af dette Sagn, men at Hildeborg maa have været Moder eller Søster til Hnæf, mener jeg dog følger af de: nogle dunkle Sted: S. 85 L. 13—19 sammenlignet med S. 82 L. 15, og at Finn har overrumplet: Heltene ved Natte: Tide, fremlyser af følgende Brud: Stykke, som upaatvivlelig hører hid *):

.	
. nas	
Hleoprode þa	Saa tog þa til Orde
Hearo-geong cyning **)	Kongen hin unge:

*) Brud: Stykket findes i Hickesii Thesaurus T. I. pag. 192 med følgende Oplysning: forte reperi fragmenti poetici singulare folium in codice MS. homiliarum Semi-Saxonicarum, qui extat in Bibliotheca Lambethana, og beskrives af W a u l e i Pag. 269 saaledes: Fragmentum poeticum, praelium quoddam describens, in oppido Finnisburg nuncupato initum.

**) Maafsee skulde det være: heapo-geong, men Lingen er den samme.

- Ne þis ne dagap eastan
 Ne her draca ne fleogep *)
 5 Ne her þisse healle
 Hornas ne byrnap
 Ac her forþ-berap **)
 Fugelas singap
 Gyllep græg-hama
 10 Gup-wudu hlynnep
 Scyld scefte oncwyp
 Nu scyneþ þes mona
 Wapol under wolcnum ***)
 Nu arisap wea-dæda
 15 þe þisne folces nip
 Fremman willap.
- Ac onwacnigeap nu
 Wigend mine
 Habbap eowre landa
 20 Hie geap on ellen ****)
 Windap on orde
 Wesap on mode.
- þa aras manig gold-hla-
 den þegn
- Ei bages bet i Dfter
 Ei flyver Dragen her,
 Ei heller paa Hallen
 Hornene brænde
 Men
 Fuglene sjunge
 Faarefyllingen piber
 Krigs = Løiet larmar
 Skjold svarer Spydet:
 Nu skinner Maanen
 Paa Glid under Sky;
 Misgjerninger opstaae
 Som Folke = Bedraget
 Guldbyrde vil.
- Men vaagner nu op
 Kamperne mine!
 Bærges eders Godes
 Stræber som Helte!
 Kappes til Baaben
 Været ved frit Mod!
- Da reiste sig mangan culd-
 smykket Svend

*) Ild = Dragen nemlig.

**) Man skal ikke let sige, om her fattes Noget, eller der skal læses: here forþ-serap d: en Krigs = Hær fremfrider.

***). Wapol oversætter Lye ved: vagabunda, men da Exemplet han anfører, netop er dette, som Spørgsmaalet gjælder, er det kun en Gætning.

****) Her maa nemlig læses: Hiegeap (hicgap).

	Gyrde hine his swurde	Dg omspændte sit Sværd;
25	þa to dura eodon	til Dørrene søgde
	Drihtlice cempa	Fuld = herlige Kæmper:
	Sigefers and Eaha	Sigvord og Aage
	Hyra sword getugon	Med uddragne Sværd,
	And æt oþrum durum	Dg ved den anden Dør:
30	Ordlaf and Gublaf	Ordlaf og Gublaf
	And Hengest sylf	Dg Hengest selv.
	Hwearf him on laste	Efter dem fulgde
	þa gyt Garulf	Dg endnu Garulf
	Gubere styrode	
35	þæt he swa freolic feorh	
	Forman sipe *)	
	To þære healle-durum	
	Hyrsta ne bæran	
	Nu hyt nipa - heard.	
40	Any man wolde **)	
	Ac he frægn ofer eal	Men han spurgde for Alles
		Dren
	Un - dearninga	Lydeligen:
	Deormod hæleþ	(Den vilde Kæmpe)
	Hwa þa duru heolde	Hvem Dør-Vogteren var?
45	Sigefers is min nama	Sigvord, svared denne, er
	cweþ he	mit Navn,

*) Meningen maa vel være, at Garulf med Glæde fulgde de gamle Kæmper, for at øve sin første Bedrift, men Noget er feil skrevet, og Noget fattes, derfor vil jeg ikke røre ved det.

**) Da baade Sammenhæng og Rst. siger, her fattes Noget, vil jeg intet videre sige, end at, efter det følgende, skal Ealen her vende sig til Høvdingen for den fiendtlige Skare, thi ham er det, som spørger.

Ic eom secgena leod
 Wrecten wide cup *)
 Fæla ic weuna gebad
 Heordra hilda
 50 þe is gyt herwitod **).
 Swæþer þu sylf to me
 Secean wylle.

Jeg er Ræmpe af Byrd
 Navnkundig som Helt,
 Meget Ondt jeg fristed
 I Dyster fuldhaarde,
 Forloren du est
 Hvis selv du til mig
 Bover at komme.

þa wæs on healle
 Wæl-slihta gehlyn
 55 Sceolde celæs borþ
 Genumen handa ***)
 Ban-helm berstan
 Buruh-þelu dynede
 Op æt þære guþe
 60 Garulf gecrong
 Ealra ærest
 Eorþ-buendra
 Guþlafes sunu
 Ymbe hyne godra fæla
 65 Hwearflacra hrær ****)
 Hræfen wandrode

Da blev i Hallen
 Høit Vaaben = Gny,
 Her skulde fiolige Skotsb,
 Haandfast hævet,
 Been = Skierme briste,
 Borg = Tiljen knaged,
 Indtil i Rampen
 Garulf nedsegned
 Først udaf alle
 Jord = Boer her,
 (Han var Gudlafes Søn).
 Trindt ham mange Gæves
 Liig laae omfastet;
 Raven omvanted

*) Wrecten maa vel være Wreccen (wrecca Recke)
 som G. 69 L. 21.

**) Spørge kan man om: herwitod skal forandres,
 eller blot deles, men ei om, hvad Meningen maa
 være.

***) Da Hr. er i Uorden, fattes vel Noget, og celæs er
 i al Fald forskrevet.

****) L. 65 ventelig Hwearflacra hræw.

Sweart and sealo-brun	Sort og rød = søkket,
Swurd-leoma stod	Sværdene flammed,
Swylce eal Finns-buruh	Finns = Borgen var da
70 Fyrenu wære.	Ild=rød til Synne.

Ne gefrægn ic næfre wurp- licor	Aldrig hørde jeg stoltere
------------------------------------	---------------------------

Æt wera hilde	I Kæmpe = Drætte
Sixtig sige - beorna	Trefindstykke Helte
Sel gehæranne *)	Frem at færdes,
75 Ne næfre swa noc whitne medo	Heller ingen Herre = Skient

Sel forgyldan **)	Bedre at giengieldes
þonne Hnæfe guldán	End H næfs her betaldes
His hægstealdas	Af hans Hæibaarne:
Hig fuhton af dagas	De fem Dage søgtes
80 Swa hyra nan ne feol	Saa Een ikke faldt
Driht - gesipa	Af Hædding = Følget,
Ac hig þa dura heoldon.	Dg Dørrene værgedes.

þa gewat him wund hæ- lep	Nu den saarede Helt
------------------------------	---------------------

On wæg gangan	Sig vendte omkring,
85 Sæde þæt his byrne	Sagde, at hans Brynje
Abrocen wære	Var sønderbrudt
Here-sceorpum hror ***)	
And eac wæs his helm þyrl.	Dg hans Hjelm fløvet.

*) L. 74 en Talemaade som findes f. Ex. G. 77 L. 28.

**) L. 75 er forfæret, men Meningen dog kjendelig.

) L. 87 er mig kun overlegen i Ord = Joiningen, thi der er ellers ingen Been i.

pa hine sona frægn	Da spurgde ham bradt
90 Folces hyrde	Folke = Styreeren:
Hu þa wigend hyra	Om deres Kæmpers
Wunda genæson	Saar kunde læges,
Oppe hwæper þæra hyssa.	Eller om de Svendes.

Her slipper Brud: Stykket, og da Borgen bærer Navn efter Finn, og Snæf og Hengest staae i Spidsen for en Kæmpe: Flok, hvori tillige findes de af Digtet bekjendte Ordlaf og Gudlaf *), kan der ikke være mindste Tvivl om, at vi her have et Brud: Stykke af Sagnet om det besjunge Tug; men i det Høieste kun et lille Spørgsmaal om, hvorvidt det tillige er et Brud: Stykke af nærværende Digt, eller maaskee af et Andet? Til sidste Mening skulde jeg snarest hælde, der som jeg ei maatte kalde det ti Gange rimeligere, at et Brud: Stykke af hvad Digtet siensynlig fattes, hører det til, end at et saadant skulde være den eneste Levning af et nærbeslægtet Kvad; men derfor tør jeg ikke, skøndt det altid var uueligt, der kunde været et udførligere Digt til om Hengest, hvortil det nærmest hørde **).

*) Da baade Ordlaf her, og Ordlaf i Digtet, kun nævnes een Gang ved Siden af Gudlaf, er Stavingen vel, men Enheden neppe usikker.

**) Versene i Brud: Stykket forekom mig baade indvortes og udvortes at være ringere end i Bjowulfs Kvad, og Ordet: hyssa fandt jeg mistænkeligt, da jeg i intet Digt havde fundet det, uden i det daarlige Tillæg til Cædmons Paraphras; men

Endnu et Sagn, henhørende til Skjoldung: Saga, finde vi i firtende Sang *), hvor der fortælles, at en Prinds, hvis Fader var faldet i Strid med Danner-Kongen, skulde, til godt Forlig, være Dennes Sviger-Søn; men ophidsedes af en gammel Kæmpe, der havde tjent hans Fader, til at bryde Pagten og fornye Blod-Badet, hvori han, som det synes, selv gik til Grunde.

Jeg har for **) yttret den Gætning, at vi maa ssee her havde et fordreiet Sagn om Ingel Frodes søn, Stærk-Odder og Svertings Sønnen, som vi kjende af Saxos sjette Bog; men en saadan Gætning maatte bestrykes af flere sammenstødende Omstændigheder; naar den skulde have Noget at betyde, og maa da indtil Videre skjøtte sig selv; skjøndt jeg endnu ingen bedre Oplysning veed.

Prindsens Følge kaldes heafþo-beardas, som maa være et Slags Folke-Navn; men for at lade det Ubeskjendte ubestemt, har jeg brugt Ordet Magle-Bar: der, som, efter Sproget, kan betyde det Samme, uagtet jeg kunde have Lyst til at skrive Longo-Bar:

dog findes der i Digtet S. 89 nok saa knortede Vers, og S. 93 L. 12 har jeg nyelig opdaget Ordet: hyse.

*) I Udgaven det 28de Stykke.

**) I Udsigten over Bjomulfs Drape. Danne-Virke. Bd. 2. S. 250.

der som er et, nogenledes tilsvarende bekjendt Folkes Navn i Norden *).

Vi komme nu, efter Digtets Orden, til Kongerne i Gothland: Hrædel og hans Afkom, som efter ham kaldes Hrædlinger, og, for deres Skyld, med det Samme til de Svenske Skilfinger, med hvilke de laae i langvarig Feide.

Fandtes der i Nordens Krønike ingen Oplysning til Digtets Sagn om Skjoldungerne, da kan vi her end mindre vente nogen, hvor det gjælder Gothlands og Sverrigs Herre: Stammer, som uden Saga: Spor ere nedssunkne i Glemfel; men til Lykke behøver man her ogsaa blot at samle hvad Digtet selv indeholder, for at fatte det **).

Kong Hrædel i Gothland havde paa sine gamle Dage den Hjerte: Sorg, at hans Første: Fødte Hære: bald faldt for sin Broder Hakon (Hædkyn) og der den Gamle sank i Graven, bekrigede og nedlagde den

*) Naar man seer, at Volsunge-Saga nævner Lang-
Barder i den Danske Kong Hjalpreks Gaard,
og at O Flaherti i sin Ogygia (p. 206) taler om
Långobarder som feidede paa Island, da seer
man vel, at Långobardernes Navn og Oprindelse
fortjener en grundigere Undersøgelse, som nok vilde
føre enten til Lang- Skibene (Erik Jarls Skib hedde
jarn-bardr) eller til Langbard-Siden i Norge,
eller til begge Steder.

**) I 10de, 17de, 18de, 19de og 20de Sang, men i
Udgaven S. 92. 165. 176—79. 181—86. 194—95.
216—22.

Evenske Skilfing Dngenthjov Hakon, hvorpaa Hrædels tredie Søn Higelak besteg Thronen, fik ved sine Kæmper: Ulf Vanraads Søn og Jofur, ventelig Ulf's Broder *), Dngenthjov faldet, og havde i sin Syster: Søn Bjowulf en mægtig Støtte; men faldt dog tidlig paa Frislands Kyst i et Slag med Franker og Friser.

Nu tilfaldt Gothe: Riget Higelaks Søn Hardred eller Haardraad, hvem den trofaste Bjowulf opfostrede, men neppe var han blevet myndig, før de Evenske Skilfinger, Dhters Sønner, og Dngenthjovs Sønne: Sønner, landede for at hævne deres Farsfaders Fald, som ogsaa lykkedes dem, og med Hardred uddøde da Kong Hrædels Mands: Stamme.

Nu besteg Wægmundingen Bjowulf, en Daatter: Søn af Kong Hrædel, den Gothiske Throne, og ham var det forbeholdet at betale Skilfinger gammel Gjæld, ved hvilken Leilighed blandt Andet Janmund eller Anmund, en af Dhters Sønner, fik sit Bane: Saar; men dog lader det, som Gothe: Riget, efter Bjowulfs Død kom til Skilfing: Slægten, der vel ogsaa var beslagtet, eller dog besvogret med Hrædelingerne *); thi Wiglafs Fader synes at have været en Skilfing, ja endog en Søn af Dngenthjov, Broder til Dhter og Onela **). Da imidlertid Bjowulf udtrykkelig erklærer Wiglaf for sin Frænde, maa han vel have været en Daatter: Søn eller Syster: Søn af

*) J. Udg. S. 185 L. 20—22.

**) J. Udg. S. 194 L. 4 og 195 L. 8—10.

ham, og altsaa paa Mødrene: Side baade Hrædling og Bægmunding.

Hvad nu Volsungerne angaaer, da er Ordet om dem let at fatte, naar man blot lægger Mærke til, at Kampen med Dragen: som Iselandske og Tydske Sagn tillæge Sigurd eller Siegfried, her tillægges hans Fader Sigmund.

Endelig findes i 15de Sang *) en Stump af et Sagn om den valdige Kong Offa og hans Dronning, men hvorom jeg ingen videre Oplysning kan give, end den Formodning, at Taler vel er om Offa hin Gamle (vores Uffe hin Spage) som fandt sig en Dronning i Skoven, der siden ved skændig List blev ham berøvet, men atter ved et Under skænket, som Legendens melder **).

Naar Læseren mærker sig vel, hvad nu er sagt, da fatter han Digtets Indhold saa godt som jeg, og det er naturligviis alt, hvad jeg kan hjælpe ham til.

Spørger man nu endelig, hvad jeg skønner om Digtets Værd, da maa jeg, for at svare bestemt, atter gjøre en Stilsmisse, saa jeg yttreer først mit Skøn om Kvadets Poetiske, og derpaa om dets Historiske Værd.

Man vente ikke her en udførlig Betragtning over dette gamle Helte: Digt, deels som et værdigt Mindes: Mærke af Angel: Sachsernes sikker og høipoetiske Be-

*) I Udg. S. 145—47.

**) Vita Offæ Primi p. 4—7 i Matthæi Parisiensis Opera. (Ed. Paris 1644).

Æuelse, og deels som et dristig anlagt, beilig stilet, tildeels herlig udført, men dog i det Hele halv foru-
lyttet Kunst: Værk; thi jeg vil dog ei gjøre Døren
større end Huset, og det maatte jeg, naar jeg her skulde
udvikle den Angel: Sachsiske Poesies Vilkaar, og i
Særdeleshed nærværende Digts Forhold til Saga:Kva-
dene i Edda, og til Tydskernes Nislinge: Sang. Maa-
ske forsøger jeg Dette andensteds *), og her vil jeg
egenlig kun sige, at efter mit Skjøn fortjener og for-
drer Kvadet en saadan udførlig og grundig Behand-
ling.

Naar jeg da end tilføier at Par Ord, er det kun
for at de Læsere, som ei kjende Dannevirke, kan see,
at jeg har tænkt mig noget Bestemt ved de Udtryk hvori
mit Skjøn er affattet.

Jeg finder nemlig at Bjowulf er med et dybt poe-
tisk Blik betragtet og levende fremstilt som Men-
neske: Slægtens Nordiske Helt, der, tilsidst paa
sit eget Livs Bekostning, afvæbner Mørkets Magt og
redder med Kraft det døende Folke: Liv, og har jeg
Ret, da er Digtet ogsaa unægtelig heit, ja en Thor-
s: Drape, hvortil selv ei Island kan opvise Mage.

Jeg finder end videre, at Bjowulfs eventyrlige
Kampe betegner de to store Afdelinger af Menneske-
kampen mod hin Mørkets Magt, som deels yttres sig i
voldsomt Anfald paa Kæmpe: Livet, deels i Rugen over
de Baaben og Skatte som høre til dets Fortsættelse,

*) Rentelig i Danne- Virke, hvor Begyndelsen dertil
paa en Maade er gjort.

eller med andre Ord: deels i Historien og deels i Naturen. Allerede Dette giver Digtet en vis Grad af poetisk Sandhed, som i mine Øjne hæver sig til en sand og herlig historisk Beskuelse, derved, at Helten er Gothenes, det nordiske Kæmpe-Folks, Helt, medens Skue-Pladsen for den første (historiske) Kamp er Danmark: Historiens Nordiske Fædreland, og Skue-Pladsen for den anden (naturlige) Riget, som vel maae kaldes de nordiske Natur-Kræfters Gæde. Det turde endelig være lige saa rigtigt i poetisk og videnskabelig, som i oldhistorisk Henseende, at fremstille Gothe: Helten som de Danske Kongers Ven, og de Svenske Kongers Fiende; men her støde vi dog paa den ene Grund, hvorfor jeg kalder Digtet, som Kunst-Værk, halv forulykket; thi naar Eventyr og Historie saaledes som her sammenblandes, da tabes den indvortes Eenhed. Min anden Grund er Savnet af udvortes Eenhed, da Eventyrene om Grændel og Stærkhjort ikke engang ere sammenfjædede, men holdes kun sammen af Helten, der har, saa at sige, et i hver Haand. Min tredie Udsættelse er den, at Episoderne ere for det meste smagløse, og tildeels i Vilslinger indskudte, hvorved Digtet taber sin Runding og en Deel af sin Klarhed, saa min Daddel er neppe ugrundet; men at man ikke desmindre finder i enkelte Dele langt mere virkelig Kunst, end man kunde vente i et Digt fra de Dage, der ei røber mindste Bekjendtskab med Oldtidens Kunst-Værker, vil uden tvivl alle Kyndige indrømme; og jeg tør mene, at det bør kaldes et Gothisk Helte-Digt, ei blot fordi Helten er en

Gothé, men ogsaa fordi det er et Kunst: Værk i samme Aand og Stil, som hvad man i Konsten kalder Gothisk; thi det er høit og dristigt, udført selv i de mindste Dele med Sindrigthed og kjærlig Flid; saa at skjøndt Delene ingenlunde hænge saa smukt sammen som i Grækernes Værker, har derimod ogsaa hver Deel for sig langt høiere Værd, og det Hele langt Meer at betyde.

Ypperlig kalder jeg endelig Fremstillingen, thi Tælen er trohjertig, uden at have den tydske Vidtløftighed, og uden, ved Kortheden at blive mørk som saati i de Eddiske Digte; den er blomstrende, uden, som de senere islandiske Vers, at vrimle af haartrukne Figurer. Jøier man hertil Digtets Ærbarhed, dets Inderlighed mangensteds, og dets religiøse Grundtone, da maa man vel bekjende, det er i alle Maader et udmærket Oldtids: Minde, og, blandt andet maaskee det eneste gamle Digt, man med glad Sikkerhed kan lade Børn læse, en Bemærkning jeg troer at fylde mine Læsere paa en Tid, da man vist inderlig maatte ønske Børn livlige Niim: Kroniker istedetfor dødt Meel: Pap, og dog har saa ondt ved at finde Bøger, som med den nødvendige Livlighed og Trohjertighed forene den ikke mindre nødvendige Reenhed og Ærbarhed.

Nu staaer da kun tilbage, at tale lidt om Digtets historiske Værd; men ligesom det tildeels er vanskeligt herom at tale bestemt, er det vel umuligt at ytre et Skøn, som jo vil forekomme En eller Anden af Historiens Kyndinge ugrundet, thi ligesom der i det Hele gives høit forskellige Meninger om det histo-

rikt Bigtige, er det især Tilfældet, naar Tiden er om Old: Sagn. Der var en Tid, da man behandlede dem som reen og sikker Historie, der kom en anden, som tildeels endnu vedvarer, da man storagtig forka: stede dem som Kjærlinge: Snak, og der er begyndt en tredie, hvori man stræber paa Nye at sammenblande dem med den sikke Historie, ved, paa en Maade, at indlemme den i dem, ligesom de før indlemmedes i den, eller, med andre Ord, ved at gjøre alt Historisk til flutte Bahre, ligesom man før tog Alt for gode. In: gen af disse Tider ønsker jeg, som Historiker, at til høre; men vilde, som saad an, gjerne forbinde de ældre Dages Godtroenhed med den følgende Tids Forsigtighed, og det nys: undfangne poetiske Sags Blik; Noget der kun ufuldkomment kan lykkes, og vilde neppe, hvor godt det saa lykkedes, takkes Andre end hvem der med mig hører til Levningen af den gamle Verden. Ingenlunde anfører jeg Dette, for at und: gaae en aabenhjertig Bekjendelse af min historiske Tro, i det Hele og det Enkelte, thi det veed mine Læsere, er imod min Natur; men kun for at de, der ellers ikke kjende mig fra den historiske Side, kan see det er med Vidende og Villie jeg stræber at forbinde, hvad der sæd: vanlig findes skarpt adskilt.

Enhvert Folks Old: Sagn er deres historiske Poesie, deels fordi Børn: Dommen er overalt den af Na: tur mest poetiske Alder, og deels fordi man fra Børn: Dommen kun mindes hvad der har gjort et poetisk Indtryk paa Sindet. Der maa i Følge heraf være ligesaa stor Forskjel paa de adskillige Folke: Fæds Old:

Sagn, som der er paa deres Aand, og især paa deres Forhold til Historien, saa det røber kun liden Skarpsindighed at skjære dem alle over een Kam, da der end ikke behøves Stort til at opdage den uhyre Afstand mellem de Folks Old:Sagn, hvem Naturen, og deres, hvem Historien var kjærest. At det er de Sidstes, der, ei blot i det Hele, men ogsaa i det Enkelte, har historisk Værd, indsees let, og at Nordboerne fortrinlig høre til det Folke:Slags, vil neppe nogen Historiker nægte.

Det vilde imidlertid igjen være en Overilse, at betragte alle Nord:Boers Old:Sagn med samme Øine, thi ligesom det netop er deres forskellige Forhold til Historien, der i den gjør dem til mere end eet Folk, saaledes viser der sig ogsaa i Nordens Old:Sagn en umiskjendelig Tredobbelthed, der vel ofte meer og mindre sammensmelter; men giver os dog en egen Maale:Stok for de Old:Sagn, det ene Folk ikke har tilfælles med det Andet. Dansk, Norsk og Gothisk kalder jeg Siderne af Nordens historiske Trekant, og derimod kan neppe være Stort at indvende, thi Svensk veed man er fra Old:Tiden aldeles uhistorisk, hvad der hos Angel:Sachserne er Nordisk betegner Beda ved Gothisk, og ved Angelsk, der skal ligge midt imellem Sachsis og Gothisk, og forsaavidt Islandsk er Andet end Norsk, betegner det i alle Maader Forsøget paa en Forbindelse af alt Nordisk, som en Kvadrering af fornævnte Triangel. Læser jeg nu ikke meget Feil, da maae man tillægge de Danske Hjerte, de Norske

Sands, eller hvad her er det Samme: Pre, og Gotherne Die for Historien; medens Islænderne, som forbandt Noget af Alt, kundgjøre et tilsvarende Greb paa dens Behandling. Til denne Inddeling troer jeg Flere vil komme, ved at studere den Nordiske Historie, og ved da, baade først og sidst, at sammenligne Saxos Bog med Snorros, hvor Indholdet er Norsk og Behandlingen Islandsk, og med saavel dette Digt som Saxe:Kroniken, og Enden vil da nok blandt Andet blive, at Eddas Mythe:Kvad, som selv udvortes bære mangt et Spor af Angel:Sachsiske Oprindelse, henføres til den Gothiske Side, hvor de, som en universal:historisk Anskuelse af Menneske:Livet er paa deres Plads.

Dog, hvormange end de Betænkkeligheder kan være, der maatte hæve sig mod denne Betragtning, især hvor den kun angives uden at udvikles, tør jeg dog haabe, hvad her er min Hensigt, i Kyndiges Dine at beholde Ret, naar jeg paaftaager, at de Angel:Sachsiske Old:Sagn, som jeg kalder Gothiske, netop fordi de ere de meest poetiske, ere de mindst tilforladelige, naar Spørgs:Maalet ei er om Beskuelser af Folke:Livet; men om enkelte Tildragelser paa bestemte Steder i en vis Sammenhæng, og hvad nærværende Digt angaaer, er det vel siensynligt, da Forsøget paa at sammenfælde Historie og Eventyr, er her aldeles umiskjendeligt.

Man vilde imidlertid ikke desmindre forregne sig, hvis man heraf sluttede, at de Angel:Sachsiske Old:Sagn var kun Hjerne:Spind, hvad der vilde bevise Manges

len af det historiske Die, vi netop fortrinlig maa til-
lægge den Nordiske Stamme paa Den, og modsiges
desuden ved den store Fortjeneste, Angel: Sachserne
unægtelig have erhvervet sig af Kirke: Historien,
deres egenlige historiske Fag. Heraf følger da, at
saa bagvendt som det vilde være at rette Danske og
Norske Sagn om Norden, naar de stemme over-
eens, paa Angel: Sachsernes Ord, kan dette dog i
modsat Fald være af Vigtighed, og man tør ikke nægte,
at de Nordiske Sagn der kun findes hos Angel: Sach-
serne, er en sand historisk Binding, skøndt den ei uden
närmere Oplysning kan nøie vurderes.

Anvende vi Dette paa Oldsagnene i Bjowulfs
Drape, da finde vi ei synderlig Anledning til Tvist,
men des meer til at glædes over Foregelsen af vor old-
historiske Rigdom, og til at anstille ny Undersøgelser i
Bibliotheker saavelsom i Bøger.

Hvad nu først Skue: Pladsen for de omtalte Til-
dragelser angaaer, da maa man huske, at selv de ver-
dens: omseilende Engelsk: Mænd ere sjelden meget kyn-
dige eller nøiagtige i Geographien, og mindre var da
vist deres gamle Fædre det, medens de blot med Piz-
nene reiste ydenlands; ja, hvem der veed, hvor van-
skeligt det har været for Engelske Lærde at finde mange
af de indenlandske Steder igen, efter Angel: Sachsiske
Bøger, vil vist ei af Skjalden vente geographisk Nøiag-
tighed i Sagn om Norden. Naar vi derfor undtage
Danmark og Sverrig, som ei ere at mis kjende, er alt
Øvrigt her ubestemt, selv Bjowulfs og Hrædlingernes
Hjem, thi hvilket Landskab østen for Sundet kan ei

kaldes Gothland, og naar man nu desuden veed, at Angel-Sachserne ogsaa imellem kaldte Gyderne Gothes, hvem tør da bestemme hvad her er meent. Vel synes her at være en nærmere Bestemmelse, i det Bjowulf og hans Lands-Mænd idelig kaldes Weder-Gothes, ja deres Land endog engang Weder-Mark; men saalænge der ei opdages flere Spor af en saadan Betænnelse, gjør den kun Uvissheden større, thi vi maa da formode, at Weder er en Oversættelse, og kan igjen oversætte det ved: Mænd eller Bønder, eller Veir og Vind, og selv naar vi blive staaende ved Lyden, har vi Weder-Øer og Veir-Øer i Mængde, foruden den, Snorro kalder saa (i Hellig-Olafs Saga) og som vel er Hveen. Vigtigere maa det synes, at Gothe-Hjemmet et om ikke to Steder kaldes ea-land *), hvis almindelige Bemærkelse (ligesom det tydske Eiland), er: Øe, og Tanken drages da strax til Den Gothland eller Gul-land; men deels er det vel ikke saa afgjort, at ea-land jo kan bruges om ethvert Kyst-Land, og deels kan man endda ligesaa vel gjætte paa Øland, eller selv paa Åland, der endog har det for sig, at Bjowulf, da han svømmede, drev op paa Finlands Kyst, som dog igjen ligesaa vel kan være Finvedens Kyst, eller i al Fald gjerne ligge et hundrede Mile fra Bjowulfs Hjem, thi det beroede jo ene paa Skjalden, hvor langt han vilde lade sin Helt svømme, i den Uges-Tid han holdt Søen. Det Eneste, man derfor kan sige, er, at rimeligviis laae det Gothland, Digteren mener, ikke

*) I Udg. S. 174 og maaskee 224.

langt fra Sverrig, siden de historiske Sagn han anfører bevise et nært Forhold og hyppigt Samkvem, og at man da neppe kan tage meget feil, eller dog i det Mindste ei af Digtet modsiges, naar man indtil videre antager Gothland eller Bornholm for Veder: Marken og Sø: Gothernes Hjem. Somme kunde vel mene, at de Navne, der anføres paa visse Steder i Landet maatte give nærmere Oplysning; men da disse Navne beløbe sig til et saa ubekjendt som Hrisne: Bjerg, og tre saa ubestemte, som Ravne: Skov, Ørne: og Hrones: Næs, hvilket sidste endog lader sig udlægge paa to Maader *), fristes i det Mindste ikke jeg til at bygge Noget paa saa usikker Grund; ja det forbyder omtrent sig selv, da jeg gad vidst, hvor i Norden, man ei skulde kunne finde Steder til det Paaralsmindelige Navne. Vil man derfor lyde mig ad, som dog ogsaa i Geographien har, saa langt som muligt fulgt alle Digtets Vink, skal man lade saavel foransførte Navne, som Rames Grund, Bronding: Land og Jette: Land eller Totun: Heim indtil Videre skjøtte sig selv, nøiende sig med den Underretning, at det er om Danske, Gotter og Svenske, samt lidt om Franker og Friser Sagnene handle.

Hvad nu først Sagnene til den Danske Historie angaaer, tør jeg just ikke anslaae Værdien af den meddeelte Konge: Liste meget høit; men finder det dog

*) Man kan nemlig enten følge Lyden, eller Bemærkelsen, og i sidste Tilfælde faaer man et Hval: Næs, som ogsaa er mere end nemt nok, at finde.

mærkværdigt, at Digtet vel, ligesom Islænderne, til-
lægge Skjold en fremmed Herkomst, som da nok
nu bør ansees for afgjort, men ingenlunde gjør ham,
med dem, til den første Konge i Danmark, som han
da nu vel ogsaa bør ophøre at kaldes, da Langfredga-
Tal, ligesaa vel som Saxo, bør vige, naar det i Nor-
den staae ene mod To. Mærkeligt er det fremdeles, at
vi, med Undtagelse af Bjowulf og Hjorgar, hvem ingen
Bedrift tillægges, finde de samme Danske Konges
Navne hos Saxo og Islænderne, som her, thi det er
baade et nyt Vidnsbyrd om Navnenes Rigtighed, og
Borgen for at Digtet har en historisk Side. At nu en-
delig saavel Sagnet om Skjold, som det om Nagles-
barderne maa agtes for en poetisk Binding, er vel klart
nok, og i mine Dine er Sagnet om Skjold, blot som
historisk Mythe betragtet, meget værd; thi hvem kan
see den Spæde, omringet af Skatte og Baaben, og
slumrende paa Korn: Regen svømme hid over Bølgen,
uden at see et Billede paa Folket i Korn: Bangen, og
paa det fortladne Hav, de Danskes Wei til Roes og
Magt; men det egentlig Historiske heri tør jeg ikke
vurdere.

Den Gothiske og Svenske Konge: Liste maae vi
lade staae ved sit Værd, da vi ikke veed, hvor Digte-
rens Gothland er, og vi hverken hos Saxo eller
Snorro finde hans Ongenthjov; men derfor tør vi
ingenlunde afvise en Konge, som fører Bedrifter i sit
Skjold, thi deels er det vist, at Sverrig har havt mange
Konger paa een Gang, og deels er Listen i Ynglinge-
Tal, der angiver langt flere Gravsteder end Bedrifter,

ingenlunde paalidelig. Har nu desuden Folk, som kaldte sig selv Gother, bragt Sagn til Engeland om en Række Gothiske Konger, deres Skæbne og Bedrifter, da bør de deri, saavidt som rimeligt kan være, staae til Troende, indtil man veed noget Grunddigt derimod at indvende. Det veed nu i det Mindste ikke jeg, og lader derfor disse Sagn gjælde, saameget mere, som et af dem, og netop det eneste man kunde forlange det om, findes stadfæstet ved gyldige Vidnesbyrd. Da nemlig hverken Svenskerne eller de hjemmehlevne Gothes har Old: Sagn at opvise, kan vi ikke fordre nærmere Bekræftelse paa hvad dem angaaer; men da der i Digtet findes den Fortælling om Kong Higelak, Hrædels Søn, at han gjorde et Tog til Frisland og faldt der, med hele sit Følge, i et Slag med Franker og Friser, saa maae vi finde det rimeligt, at hvis Sagnet medfører Sandhed, og ei skal gjælde hvad ogsaa i Vesten hedder Oldtid, har vel de Frankiske Forfattere vidst Noget derom. Nu har netop Digtet, ved i et andet Sagn at omtale Hengest selv, der, hos en Angelsachsiske Skjald, nødvendig maa være den Bekjendte, sat os i Stand til at afgjøre, naar omtrent, efter hans Tids: Regning, Higelak maa være faldet; thi Hengest, veed vi, kom til Engeland omtrent 450, han havde efter Digtet, gjort et Tog med Hnæf i den Danske Kong Halvdans Tid, Halvdan var Fader til Hrodgar, og Hrodgar samtidig med Higelak, Skjøndt meget ældre end han. Hrodgars Død maa ved et Middel: Tal ansættes omtrent til 500, og da Higelak faldt i sine Manddoms Aar, kan det neppe være langt inde i det

6te Aarhundrede, men i al Fald paa ingen Maade før. Gregor af Tours møder os her med sin Frankiske Aarbog, og her maa vi vente i det Mindste et Par Ord, som melde noget Lignende; men vi finde ogsaa Meer, end vi kunde vente, thi han melder, at under Kong Theuderik skedte ei længe efter Chlodovigs Død (Man regner 515) en Land-Gang i hans Rige af de Danske med deres Konge Chlothilaicus (somme Afskrivter har Hrodolaicus og Chothilaicus) som gjorde stort Bytte og mange Fanger, hvor med de lavede sig til Hjem-Reisen. Imidlertid havde Theuderik faaet Kundskab herom, og skikkede sin Søn Theudebert did med en stor Magt, som traf fornævnte Konge paa Strand-Bredde, hvor han vilde opholde sig, til hans Flaade havde naaet rum Søs, fældte ham, og tog, efter et Søslag, Byttet tilbage *).

Neppes kan det med Grund omtvivles, at det er Kong Higelaks Tog og Fald Gregor i disse Ord anmelder, thi at hans Folk kaldes Danske, undrer Ingen, som veed, at de Frankiske Skribenter indtil langt senere kalde alle Nordboer saa, og Forhutlingen af Nordiske Navne er almindelig hos dem saa stor, at den maa synes liden her, hvor Hilaicus meer end peger paa Higelak. Naar man derhos betænker, at er Grez

*) Greg. Turon. L. III. 3 hos Bouquet T. 2. p. 187.

Skade at den Haandskrift med Uncialer Udg. omtaler (Præf. V.) slet ikke er benyttet, thi ellers havde man dog nu kiendt en af de ældste Læse-Maader af Kongens Navn.

gors Efterretning sand, som Ingen tvivler om, da maatte der rimeligviis ogsaa i Nordiske Sagn findes Spor deraf, Noget man dog hidtil forgiæves ledte efter, da fordrer neppe den Kyndige mere Beviis, og dog har vi endnu et saare mærkværdigt, thi ligesom Digtet nævner Hetvarer mellem Higelaks Fjender, saaledes siger ogsaa en gammel Gesta Francorum (mest et Udtog af Greger) at fornævnte Danske Kong Chofhilaicus havde plyndret Attoarerne eller nogle andre nærliggende Bopæle*).

Denne Stadfæstelse afnøder os ei blot Agtelse for Digtets øvrige Oldsagn, men gjør det tillige sikkert, at Digteren med sin Hrodgar, Halvdans Søn og Halges Broder, mener Saxos Røe og Islændernes Hroar: Halvdans Søn og Helges Broder, samt at det, som Suhm har antaget, er ganske rigtigt, at det var i Halvdans eller hans Sønners Tid, at Hengest gik til Britannien.

At Hengest var en Friser, see vi nu er intet Opspind af Suf Fridus Petri; thi paa hvad Grund kan man nægte det, da Skjalden fortæller hans Bedrifter som Friser: Høvding; men vist nok er det kun lidet, saalænge vi ei veed hvorvidt Skjaldens

*) Hos Bouquet T. 2. p. 555. Hos Freher skal der, (sefter Suhms Beretning) staae Attuarierne, og det maa jo være det rette (see Cellarii Notitia Orbis 1773 p. 377) hvis der ei menes Avarer, som jeg snart skalde troe Skjalden har meent, da han tillige nævner Huger, som vist er en Skrivfeil for Huner.

Frisland gif. Vi maae ligeledes agte det for gode Bahre, hvad Skjalden beretter om Toget under Hnæf og Hengest, men det nytter, historisk talt, ikke heller ret, før vi vide, hvem hans Joter var, thi Stedet, hvor han synes at forklare dem ved Svenskere, er for usikkert at bygge paa *). Anmærkes bør det imidlertid, at den Danske Høvding paa Toget: Hnæf ei er os ganske ubekiendt, da dog hans Navn findes paa Listen af Oldtidens berømte Sø: Konger **), ligesom og, at den Eaha der nævnes i Brud: Stykket, ventelig er den Dega, Søn af Hengest, som var voksen, da Faderen kom til Britannien ***).

Disse Sagn om Begivenheder i det Tids: Rum Digtets Personer tilhører, er da det egentlige historiske Udbytte, og maae ei blandes med de Sagn, Skjalden kun berører som længst bekjendte, og har ikke videre Ansvar for, end at han virkelig havde hørt dem, og at de lod sig høre. Af dette Slags er, foruden Sagnet om Skjold, ogsaa de om Hermod og Sigmund Bølsung, men dog er det allerede Noget, at vi her finde disse Sagns høie Værdi stadfæstet.

*) I Udg. G. 85 L. 16, dog ligner Navnet Fersval (G. 82) saare meget det berømte Fyrresvald i Sverrig.

**) Snorros Edda (Stokholm 1819) G. 209.

***) Denne Søns Navn skrives meget forskiellig; men da Dega i Textus Roffensis p. 60 og Eaha i Digtet pege paa det Nordiske Navn: Aage (Aki) anseer jeg det for rettest.

At nu Hermod egentlig hører til hvad jeg kalder den Gothiske Side i Norden, har man længe kunnet see deraf, at han kun findes virksom blandt Aserne, og nævnes blot som Helt, ved Siden af Sigmund Volsung, i den gamle Hyndlas Sang *), istedenfor at han næsten aldrig fattes i de Angel: Sachsiske Slægt: Registre; men her seer man det tydelig, i det der spilles paa bekjendte Sagn om ham, som vi slet intet kjende til. Herom er da heller Intet at sige, undtagen vel det, at den Skeldva Angel: Sachserne saa ofte kalde hans Søn, ventelig er den samme som Islændernes Skelver, og skal da rimeligviis ansees for Skilfingerens Stam: Fader, thi at Skilfingerne, der ligeledes kun nævnes i Hyndlas Sang, mig synes som eenstydig med Ynglinger, og derimod spille Rolle hos den Angel: Sachsiske Skjald, hører til hans Side, er ligefrem. Om nu Skilfinger hos Angel: Sachserne virkelig betegner den Upsalske Konges Slægt som Islænderne kalde Ynglinger, er vel et andet Spørgsmaal; men da begge Navne unægtelig betegne en Svensk Konge: Stamme i Old: Tiden, troer jeg, det med Hensyn paa Stedet i Hyndlas Sang, omtrent maa bejaes **).

Hvad Digtet har om Volsungerne, er meget fint, men viser dog noksom, at de har været Angel: Sachserne velbekjendte, ligesom jeg ei heller kan andet end

*) Hyndlu-liop St. II.

**) Hyndlu-liop St. X og XV.

regne dem til den Gothiske Side, og det er rimeligt, at man nemmest hittede Nede i dette udbredte Sagn, naar man tog sit Stæde hos Angel-Sachserne, og saae det fra dem dele sig mod Syden og Norden*). Mærkeligt er det i denne Henseende ogsaa, at Slægtens Stamfader, som ellers kaldes Volsung, kun i dette Digt kaldes, hvad han maatte hedde: Vols; men uforklarligt er det mig derimod, at Sciren over Dragen paa Guld, som ellers saa eenstemmig tillægges Sigurd Volsung, her tillægges Faderen Sigmund**).

Om Vilsfingerne eller Vylfingerne, som efter Regelen maa være Islændernes Vlfinger, siges i Digtet vel næsten Intet, men dog er den blotte Nærværelse, i et Digt der nævner Volsungerne som en anden Slægt, ei umærkelig, da det vel er nok til at omstøde den kun maadelig understøttede Mening, at Vlfinger skulde være det Samme som Volsunger***).

*) At Sagnet ei er den Tydske Tunes, viser vel med saa meget Andet, Fortællingen om hvorledes Sivard dræbde Skilbunck og Ribe-lunck, som jo aabenbar ei er Mands-Navne, men Stamme-Navnene: Skilfing og Riflung. Der Niebelungen Lied (Breslau 1816) S. 12. Ligeledes gøres Votelung (Vudlung) til Navnet paa Ekeles Fader. S. 138.

**) Man seer ogsaa, at i det Angel-Sachsiske Sagn har Sigmunds Søster-Søn Vitela, upaatvivlelig Islændernes Fjotle (Sin-Fjotle) havt langt meer at gjøre, end man ellers finder.

***) Denne Mening, som Hyndlas Sang ingenlunde bekræfter, grunder sig vel ene paa For-Ordet til

Saaledes troer jeg at have hævdet Bjowulfs Drape historisk Værdie, selv i deres Dine, som smile ad den historiske Folke: Væfvelse, hvorpaa jeg sætter høiest Priis, og heller ikke skal man lettelig nægte, at det har en egen historisk Værdie, baade som et tusindaa: rigt eiendommeligt Kunst: Forsøg, og som et Mindes: Mærke af Angel: Sachsiske Skjaldskab og Sang: Sprog, og jeg vil da nu gribe Øieblikket til at slutte en Indledning der alt synes mig for lang, og dog let kunde vore mig endnu meer mellem Hænderne.

Dog Fortalen kan jeg ikke slutte, uden med et Ord til Bedste for Kvadet i sit Grund: Sprog, og for den Bog: Skat, hvortil det med Æren hører. Vel har jeg ikkun liden Grund til at vente, man vil agte paa min Røst, selv da, naar jeg i Sagas Navn opfordrer til hvad der aabenbar er Tidens Tare og Folke: Trang: et langt mere udbredt, ivrigt og levende historisk Studium, end hidindtil. Vel tør jeg af boglærde Lands: Mænd kun vente Utaf, naar jeg beder dem betænke, at Moders: Maalet dog er den dyrebare Kalk, hvormed Alt hvad der skal gienneutrænge Folket, maa leverende forbinde sig, at det er i en saadan Forbindelse mellem Moders: Maalet og alt hvad Stort og Sandt

Helga - Kvida Hundingsbana II. og Spørgsmaal, om den der skrev det, vidste meer om Sagen end hvad Sangene lære, som er Intet; thi at Helge kaldes Ylfing, hvor han tillige kaldes Budlung, er kun Beviis paa, hvad man desuden veed, at de Islandiske Skjalde kaldte deres Helte meget som de ikke var.

og Skjænt, der tonedede i Tidens Løb for Slægtens Øren, at det er deri den Boglige Kunst skal sætte sin Hæder, og søge sin Løn; men at, skal det skee blandt os, da maae vi, langt anderledes, end hidindtil, anstrænge os, for af Nordboers Folke: Munde, og Folke: Bøger fra fordum Tid, at samle Moders: Maalet i sin hele Vidde, og for, ved et historisk Studium af Ords og Tunge: Maals Vilkaar, at dannes til, hvad man, desværre, har drømt, man var sovende blevet: Sprogets Mestere, som mægte at fatte det i hele dets underfulde Dybde, og da forbedre det: udrense, hvad der, mens Folket sov, nu eller fordum, af Ukrudt kan have indsneget sig, indympe forstandig hvad Folket behøver, skjøndt det ei selv har opskudt sig paa Marken, og endelig fastsætte, hvad der ved Skjodesløshed er forrykket. Jeg siger: for en saadan Bøn, kan jeg vel neppe af boglærde Lands: Mænd vente anden Tak, end den eneste jeg hidtil fik for min redelige Stræben efter, paa Moders: Maalet, at fortjene Navn af boglærd Dannemand, og denne Tak var Haan og Spot, som om de ei engang erkjendte, at spildte jeg ogsaa Flid og Gave paa at skrive bedre Dansk end de, kunde jeg dog uden al Umage skrive hvad de kaldte Bedst. Under saadanne Omstændigheder nytter det da vist kun lidt, at jeg opfordrer til at gaae den samme Vej i Moders: Maalets grundige Studium, som jeg, og det maae vel synes, som Angel: Sachsernes herlige, men i Glemsel nedsjunkne, Skrifter ei let kunde finde uheldigere Talsmand i Fædrene: Landet; men desuagtet maa jeg ei undlade, hvad jeg føler baade Kald og

Det til at gjøre, men bør saa meget mere, og kan saa meget bedre opfordre Andre, som jeg selv formodenlig af andre Sysler vil hindres fra umiddelbar at virke Mere til Bedste for et Studium, hvis Vigtighed og Gavnlighed for boglærde Dannemænd jeg af Erfaring kjender. Det er i Angel: Sachsernes Skrifter vi have de meest utvivlsomme Levninger af det Gamle Nordens poetiske Sprog, hvori vi skal lære at kjende og fatte dets Aand, og det udgjør, med Dansk, som Nordens Hjerte: Sprog, eller, om man vil, historiske Tungemaal, og med Norsk, som vi maae kalde Nordens sandselige eller naturlige Sprog, en Trehed, som de gamle Islændere stræbde at forbinde, men som kun gjennem en høiere Videnskabelighed kan a a n d i g forenes og udvikles til et Nordens Bog: Sprog, der mægter at udtrykke og forklare: hvad Norden, efter A a n d e n s G o r d e: B o g, har at yde og svare.

En Angel: Sachsiske Grammatik, som kun han kunde give, skænkede vor sproglærde Landsmand os paa Reisen til det Fjerne; en angel: sachsiske Læse: Bog, med Glossar, er et Gavn, som jeg, om Ingen Anden vil, kan og skal afhjælpe; men det Vigtigste er, at det Ypperste, der end af Angel: Sachsiske er tilbage, reddes fra en altid truende Undergang, og drages for Lyset; thi skulde da endog et heelt Aarhundrede henskride, før de Boglærde i Almindelighed fatte, hvad de har at gjøre; saa lader det Forsømte sig dog indhente, naar det kun er til, staaer i Lys og ved banede Veie.

At det herlige Kvad, jeg her har stræbt at for-
dancke, og som unægtelig har den fortrinligste Adkomst

til Dannemænds Omhu, vil, efterat alt Mueligt er gjort for at Texten kan vorde fuldstændig og reen, snart opleve en ny og forbedret Udgave, hvortil jeg haver bidraget min Skjærv, det kan vel neppe omtvivles, da det er en Prydelse for Danmarks Scriptores medii ævi, som, ihvem dette Værks Fuldendelse end maatte betroes, umuelig kan oversees; men ingenlunde er dette Alt, hvad der med liden Opoffrelse kan skee, og hvad der, hvis Engeland ei selv vil vaagne og komme sit Navn ihu, jo før jo heller bør skee ved Anglers hjemmeblevne Frænder. Hvad der nemlig bør skee, er, i en Sum, at alle Angel: Sachsiske Haand: Skrifter, som end er at finde, eftersynes, og at, hvad der i nogen Henseende udmærker sig, affrives og udgives; men da vel Somme forestille sig Sligt som Noget, der vilde fordre uhyre Arbeide og Bekostning, medens Andre kan indbilde sig, at alt det Mærkværdige er allerede udkommet; bør jeg ei undlade at pege i det Mindste paa Noget, som Ingen, der har Sands for hvad Talen er om, kan nægte, bør skee.

Der findes, siger Wanlei, i det Cottonianske Bibliothek, under Mærket: Otho A. XII. sex Pergament: Blade, indeholdende et poetisk Brud: Stykke, som i Cædmons Aand beskriver Alder: Manden Bjorth: noths, Offas og flere Angel: Sachfers Tapperhed i et Slag med de Danske *).

Det er Lidt, vil man vel sige, og det er sandt: Kvadet om Bjowulf var ti Gange større, men har det

*) Hiek. Thes. T. 3 p. 232.

hele Digt været om et eneste Slag, kan det vel neppe have været meget større end det er endnu, og det er i al Fald endnu langt større, end det berømte Kvad om Slaget ved Brunan: Burg, som dog, til Bjowulfs Kvad kom for Lysset, var det største man af det Slags kjendte.

Betænker man sig et Øieblik, maa man vel og finde, at naar Digtet handler om et Slag med de Danske, fattes det i vore Scriptores, og at saa stort et Brud: Stykke af et historisk Kvad efter Dane: Feidens Begyndelse, er ubetaleligt, saavel for Bjowulfs: Drapens, som i det Hele for den Angel: Sächsiske Poesies Historie.

I samme Bibliothek, siger Pinkerton *), findes under Mærket: Vitellius A. X. et Angel: Sächsisst Digt om de Danske Krige, og skjøndt man har Grund til at tvivle om Rigtigheden heraf, da Wanleier, fortjener dog Sagen upaatvivlelig at undersøges, da Pinkerton var en Mand, som ellers gjerne vidste hvad han sagde **).

*) I hans Enquiry into the History of Scotland V. 2 pag. 45.

**) Han anfører dette Digt som Vidne paa, at man i Oldtiden kaldte Skottisk: Scyttisc, og kan altsaa ei have meent Bjowulfs Kvad hvor Slegt ei findes; men maaskee har han meent foransførte Brud: Stykke om en Krig med de Danske, hvor man derfor maa see efter, om Scyttisc findes, skjøndt det var besynderligt, at han kunde saa aldeles forseile Mærket, og skrive: Vitellius X. for Otho XII.

Cædmons Paraphras over bibelske Fortællinger, dette Gylden: Smykke saavel for Kirkens som for Skjaldskabets Historie i Old: Engeland, hvorom man slet ikke kan gjøre sig nogen Forestilling, ved at læse Ott: frieds Riim eller andet Sligt; et saadant Klenodie for: tjende dog vist en anderledes Behandling, end at ligge henkastet i en Krog, uden Vers: Afdeling eller anden Oplysning, fuldt af Skrivfeil og Trykfeil, blandet med daarlige Efterligninger, og kun overkommeligt som en Bibliothek: Sjeldenhed. En ny Udgave er da vist nok en retmæssig Fordring i den lærde Verden, men det er da ikke nok, at man flittig benytter Pergaments: Bogen i det Bodleianske Bibliothek *), og næie angiver, hvad Skilsmisse der findes, man maa undersøge, om der ingensteds findes en fuldstændigere og renere Afskrift, eller dog enkelte Brud: Stykker af hvad den, efter Vedas Vidnesbyrd indeholdt. Det Sidste er sikkert Tilfældet i den berømte Codex Exoniensis, som da ogsaa fra denne Side kræver en næiagtig Undersøgelse.

Bemeldte Bog, er, efter Wanleis Underretning **), en Levning af de Angel: Sachsiske Bøger, Biskop Leo: frik for henved 800 Aar siden skænkede til Kirken i Exeter, og udgjør endnu, Skøndt den fattes baade Begyndelse og Ende, et skikkelig tykt Bind med sutter Angel: Sachsiske Vers, hvoriblandt udtrykkelig næv:

*) Hickes T. 3 p. 77.

**) Ib. pag. 279.

nes en Deel (hvilken og hvor stor, siges ikke) af den Cædmon'ske Paraphras, samt adskillige Kvad om Christi Fødsel og om Domme: Dag, som muligen ogsaa kan være Cædmons.

De øvrige Digte i Samlingen betegnes saaledes: 3 Digte mest til Jomfru Marias Ære, et om Saligheden og Guthlafs Syner, Bl. 55. Beskrivelse over et lykfsaligt Land i Østen og den Fugl Phoenix; Bl. 65 om Julianes Lidelser under Kaiser Maximian, Bl. 78 om Theologiske Materier (!) Bl. 84—98 næsten lutter mørke Taler (!) Bl. 98—130 ogsaa næsten lutter mørke Taler (!) hvor der nævnes Noget af de gamle Sacher. Lærer man end ikke Stort af denne Beskrivelse, vilde der dog vist være en Deel at lære af Bogen, og man tør haabe, at Talerne paa de sidste 46 Blade vilde ikke være nær saa mørke for hvem der forstaaer Angel: Saksiske Vers, som de var for Wanlei.

Vel findes der Mere, som deels er slet udgivet, deels, selv efter Titelen hos Wanlei, fortjener at komme i Betragtning; men jeg vilde ikke nævne Noget, hvis Værd for Sprog og Historie kunde være mindste betrukket Tvivl underkastet, og jeg skønner ikke rettere, end at naar vi havde fornævnte Digte ordenlig paa Prent, da kunde vi, ved Hjælp af Alfreds Bedæ, som dog ogsaa trængde til et nyt, rensat Aftryk, og de andre udgivne Prosaster, gjøre os et temmelig fuldstændigt Begreb om Angel: Saksisk Sprog og boglig Kunst.

Forunderligt, at der ei i England selv er opstaaet en Mand, videnskabelig begejstret af Fædrenes Aand, som der maatte lettelig kunne opfylde langt

større Ønsker end disse; men ligestor Skam for os, om vi, der vil paastaae, at vi med Fædrenes Sprog har beholdt deres Aand, ei følge deres Spor, saa langt vi formaae *)!

*) Jeg har før bemærket, og vil her gjentage, deels at man vilde tage meget feil, om man troede at have alle de engelske Bibliothekers Skatte endogsaa kun løselig betegnede paa Papiret, og deels at vi Danske ei blot for de Angel-Sachsiske Digtes Skyld, have modent Ærende til Engeland. Jeg vil i sidste Henseende kun spørge: er det blevet undersøgt, hvad der stod i den Bog, som Langebek, foran Scriptores, (efter Smiths Catalog over de Cottonianske Haandskrifter) giver følgende Titel: *De Gestis Danorum, qualiter Danemarchia multos procreavit, qui regnum Francorum ab omni parte vastaverunt, incenderunt, subjugaverunt. Libris octo cum supplementis*, eller er Bogen brændt, eller er det ikke værdt at vide, om det er et Stykke, et Udtog af Saxo eller hvad? Er Membranen af Pauli Warnefridi *Historia Longobardorum*, (Wanlei 232) benyttet ved nogen Udgave, eller skulde det, i modsat Fald, eller i al Fald, være overskødigt at læse i det Mindste de første Capitler i den Skind-Bog? Har man nogen Afsskrift eller Udgave af *Gesta Frisonum* paa Frisisk (Wanlei 324) eller veed man, den er ikke umagen værd at læse? Er Membranen af Isidori *libri Etymologiarum* (Wanlei 188) godt efterseet, og hvad er det for Danske Ord der har forvildet sig ind i det Cottonianske Bibliothek under Mærket: *Vespasianus D.* (Wanlei 246) eller er det maafee barnagtigt at gjøre saadanne Spørgsmaal? Velan, jeg vil da ogsaa afbryde, da jeg, sandt at sige, for Niebliffet, ei veed mere af det Slags at spørge om, og kan heller neppe vente Meer besvaret i Hast.

Gid nu kun dette første Forsøg paa at gjøre Danske Læsere bekendte med Arguls Kvad maatte være stiftet til at retfærdigjøre mit Skjøn om dets Værd i sit Grund: Sprog, og opmuntre livlige Unger: Svende til at søge Kilden!

Dette var i det Mindste min Hensigt med et Arbeide, jeg dog i al Fald ei kan fortryde, da det har uvidet min Syns: Kreds, og gjort mig mere fortroelig med det velsignede Moders: Maal, hvis Bedste ogsaa jeg blev kaldet til at betænke.

Første Sang.

Kong Skiold i Dannemark, hans Vælde, Død
og Liig = Begjængelse.

Fra ældgamle Dage
Det melder os Sage,
Det tone i Sang!
At Stol = Konge = Sæder
Beflødtes, med Hæder,
I Old = Dane = Bang,
Af heibaarne Helte,
Som Sværdet i Belte
Gi bare omsonst!

Saa hørde vi melde
 Om Skefingen Skjold:
 Han throned i Bælde,
 Den Herre saa bold!
 En kummerfuld Morgen
 Vel for ham oprandt,
 Men Røden og Sorgen
 Dog brat han forvandt;
 Ja, Bolds mænd den Giæve
 Tit lærde at bæve
 Og bukke paa Val;
 Hvor Njoden de skjænked,
 Som Herre, sig bænked
 Den Hovding i Sal!
 Man høilig ham loved,
 Og løsted i Skye,
 Ei Naboer voved
 Mod Helten at knye;
 Men, vidt over Bølge,
 Med Hylдинг i Følge,
 Kom Guld til hans Gaard!

 Af Alder og Møde
 Blev Edlingen træt,
 Dog ikke uddøde

Den herlige Et:
 En Skioldung nedsendte,
 Til Høisædes-Arv,
 Den Herre, som kjendte
 Hof Dannemænds Lær:
 Den Trængsel og Nøie,
 De før maatte døie,
 Ved Konninge-Savn!
 Ung-Bjowulf, med Ere,
 Man Spiret saae bære,
 Berømt blev hans Navn;
 Rodfæstet i Skoven,
 Gav Skygge og Læ,
 Paa Marken og Boven,
 Det deilige Træ! (1)
 Ei gif ham af Minde,
 At Drotten, med Glid,
 Skal Venner sig vinde,
 I Ungdommens Tid,
 Saa ei, naar han mattes,
 I Alderdoms Aar,
 Ham Følge skal fattes,
 Med graanende Haar,
 Ei Skjold, som vil skærme,
 Naar Fiender sig nærme,

Ei Mænd, som vil staae!
 Ved Veldaad at øve,
 Sig Velfærd tilkjæbe
 Skal Store og Smaa! (2)

Der, boiet af Møde,
 Den gamle Kong Skiold,
 Til Hvilen hin søde,
 Gif Herren i Vold,
 Ham Benner udbare,
 Med Omhed i Bryst,
 I sørgelig Skare,
 Til Dannemarks Kyst;
 De saa ham udførde,
 Som selv han besøel,
 Mens Tungen han rørde,
 Paa Konninge-Stol,
 Og styred tillige,
 Med Læmpe, sit Rige,
 Saa mangen god Dag!

Her toge de Kiække
 Hans Konninge-Snekke,
 Med udskaaet Stavn,
 Som, vel gjort tilrette,

Laae, klar til at lette,
 Fortsiet i Havn;
 Den gjæve, den gilde,
 Den fiærlige Drot,
 Som, aarle og silde,
 Kun pønsed paa Godt,
 Ved Masten de satte,
 Omgiærdet med Skatte,
 I skinnende Kreds.

Ja, ei vil jeg dølge:
 Mig aldrig blev sagt,
 At Skib kom, paa Bølge,
 Med finere Fragt:
 Af Klæder, til Gilde
 I Høieløfts-Sal,
 Og Kaaber, som Hilde
 Mon arle paa Val,
 Af Odde og Egge;
 End her laae paa Snekke,
 I skinnende Kreds!

De Skatte, saa mange,
 De skulde nu ud,
 Paa Reisen hin lange,
 Med Drotten saa prud,

For dem at opveie,
 Hvormed man, ombord,
 Omringed hans Leie,
 Der, eenlig, han foer,
 Med Skatte i Følge,
 Paa Baad, over Bølge,
 I Barndoms Aar! (3)

Der Alt, som tilkeiset,
 Laa godt nu i Lag,
 For Kongen blev heiset
 Det deiligste Flag,
 Og høit det sig hæved,
 Hvor Hovedet laa,
 Mens Snekken udsvæved
 Paa Bølgerne blaa.

Paa Klinten, med Kvide,
 De Dannemænd stod,
 Saae Snekken bortglide,
 Med forrigfuldt Mod,
 Og, hvem der, i Hænde,
 Fik Skatten tilsidst,
 Maae alle bekiende:
 Slet Ingen har vidst. (4)

Anden Sang.

Hrodgars Herkomst, Hiorte = Borgen og
Grændel.

Nu borte var den gamle Skjold,
Men dog paa Konge-Stolen, bold,
En Skjold-Ung blev tilbage;

Ja, Danefær,

Sad Bjowulf der,

Til mæt han blev af Dage. (5)

Alt efter ham, til Ere steg,

Og graanede i Hildes Leeg,

Kong Halvdan, kaldt den Høie,

Paa hvem, forsand,

Hver Danne-Mand

Med Glæden fæstede Die.

Alt ved den Helt, til Verden kom,
 Med Hjærgar, Hrodgar, Helge from,
 En Lilje, Vaand tillige;
 Kong Hella god,
 Af Skilfing-Blod
 Han fik den fævre Pige. (6)

Ung-Hrodgar drog i Herre-Færd,
 Og saa var Seiren med hans Sværd,
 Han vandt stor Priis og Være;
 Hver Kæmpe-Søn
 Den Lod fandt skion:
 I Lag med ham at være!

Der høit nu stæeg hans Venne-Lal,
 Fik Mod han paa: en Kæmpe-Hald
 At grunde og at bygge,
 Hvortil, paa Jord,
 Saa vidt man foer,
 Ei fandtes Eide-Stykke.

Dog, Skat og Lynge lagde han,
 For Lysten, ei paa Menig-Mand,
 Ham hjalp hans Følge-Svende

Som Guld og Njød
 Han derfor bød,
 Naar Bærket var til Ende. (7)

Det undte Gud den Høvding god,
 At kant og klar, og godt i Fod,
 Sig reiste, uden Lige,
 En Borg i Skye,
 Hvoraf gif Rye
 Fuldvidt paa Jorde-Rige!

Her Kæmper sad om bredden Bord,
 Og Kraft der var i Kongens Ord:
 Han kaldte Borgen Hiorte,
 Og, venne-huld,
 Han stifted Guld,
 Lod det paa Ingen skorte!

Fuldgode tykdes Borgens Kaar,
 Dog forestod en Skiærs-Jld haard
 Den høie Kæmpe-Stue:
 Den blussed brat,
 Ved Midje-Nat,
 Af Blod og Bane-Lue! (8)

Det voldte alt en Mørkets Søn:
 Han Tænder skar, og snøs i Løn,
 Ved Gammens-Lyd at høre,
 Som, dagelang,
 I Hallenklang,
 Men skurrede i hans Dre.

Der høit sig Harpens Toner svang,
 I Chor med Skialdens klare Sang;
 Og Arilds-Lidens Minde,
 Ved Skialdens Ord,
 Om bredden Bord
 Hver Kæmpe randt i Sinde!

Alfader god (saa Skialden sang)
 Stor-Havet bød om Blomster-Bang
 Sig belte-liig at bøie;
 Og Soel, om Dag,
 Til Hvers Behag,
 At straaale i det Høie!

Ja, Soel og Maane, paa Hans Ord,
 Oplyse maae den ganske Jord:
 Den teppe-favre Lue;

Kun ved hans Bli
 Kom Lys, kom Liv,
 Kom Løb og Blomst tilskue!

Saa leved høit, med Gammens-Kaar,
 Det Kæmpe-Hold i Kongens Gaard,
 Til, for dem at bedrøve,
 En Fiende stærk
 Sit Ridings-Værk
 Begyndte fræk at øve!

Det Grændel var, den Aand saa fuul,
 Som, til en Tid, fandt Røver-Skjul
 I Ode-Mark og Myre,
 Af Gud fordømt,
 Var did han rømt,
 Det hæslige Uhyre!

Al Cains Et saa ilde foer,
 For han bedrev et Broder-Mord,
 Sig selv til liden Baade;
 Thi Gud den Tyrk
 Til vilden Drk
 Fordrev i fuld Unaade. (9)

Fra ham nedstammer alskens Ræf,
 Det hele Thusse = Trolde = Paf,
 Som trodse Gud vel turde,
 Men fik, af Ham,
 Dg Last og Skam,
 Ja Løn, som det sig burde!

Tredie Sang.

Grændels Uvæsen, Lande = Sorgen og Klage-
Sangen.

Natten ruged, fæl og mørk,
Over Høie, Lofte,
Grændel lusted, fra sin Dæk,
Over Mark og Lofte;
Lusted sig til Hallen hen,
Snu det at forfare,
Om, for Skade, Dannemænd
Tog sig vel i Vare;
Fandt saa, i det høie Huus,
Danmarks Adel, Skare
Drømmende, i Ruus og Duus,
Fred og ingen Fare.

Graadig Trollden var og grum,
 Tiden ei han spildte:
 Kæmper, ti Gang tre, i Slum
 Han ved Livet skildte;
 Med saa velforrettet Sag,
 Skoggrende, den Fule
 Foer, med Byttet paa sin Bag,
 Til sin Røver-Kule.

Matten svandt, og klar opgif
 Soel i Øster-Lide,
 Syn for Sagn, om Grændel, fik
 Folket da med Kvide!
 Morgen-Graad, for Aften-Sang,
 Fyldte Hjorte-Borgen,
 Sukkende i Dane-Bang,
 Drotten sad med Sorgen!
 I det danske Adels-Blod
 Spor man saae af Trolde-God,
 Det gif nær til Hjerte!

Saa begyndt, ved Midje-Nat,
 Var en Lande-Plage,
 Thi det Brede, saae man brat,
 Var endnu tilbage;

Gif en Nat og rolig hen,
 Skam dog fik ei Færre,
 Thi naar Grændel kom igjen,
 Gjorde Ondt han værre;
 Myrde, naar han saae sit Snit,
 Var hans gamle Bane,
 Aldrig angred han et Skridt
 Paa sin Ridings-Bane!
 Kongen, paa sin egen Borg,
 Saae sit Liv i Døve,
 Maatte rømme den med Sorg,
 For i Roe at sove!
 Vel en Kæmpe, bold i Hu,
 Sled sig fra den Stærke,
 Men var dog, til Alles Gru,
 Brændt med Trolde-Mærke,
 Bløded, hvor han gif og stod,
 Fandt ei for sin Brynde Bod,
 Da blev Hrodgar bange. ⁽¹⁰⁾
 Saa den Trolde, fuld leed og grum,
 Fik i Hallen Raade-Rum,
 Ene, trods de Mange,
 Helmed ei, før Kongens Gaard
 Døe stod paa Tøfte,
 Tjærned, i en Tylot af Nar,

Fryd fra Høie: Løfte;
 Gjorde saa, i Dane: Bang,
 Drotten Sorg og Kvide,
 At deraf gif Ord i Sang
 Trindt om Land saa vide.

Grændel, han ypped med Hrodgar en Riv,
 Han rased, med List og med Lue!
 Mangen god Kæmpe da misted sit Liv,
 Og Dannemænd maatte vel grue!

Dannemænd svor han et dødeligt Had,
 Ei nytted om Liv det at thinge,
 Trolden forgjæves om Raade man bad,
 Han vraged de vægtigste Ringe!

Heller ei fandtes, af Raad: Mænd, her Een,
 Som syndig sig kunde forsøgte,
 Trolden af Kæmper tog Arme og Been,
 Og bøded det ei med en Hegte? (11)

Sort saae det ud da, for Store og Smaa,
 Hvad ligned vel Dannemænds Baande!
 Stene, som Klipper, paa Hjerterne laae,
 Og gispende drog man kun Aande.

Sort saae det ud, hvor sig Trollden befandt,
 Paa Mørket man der kunde tage,
 Hyllet i Taage han kom og han svandt,
 Hans Spor kunde Ingen opdage!

Hvad man ei tænkte, dog siden man saae,
 Der kiendte blev Røverens Gange,
 Mægtig den Ene var til at begaae
 Hvad Nof var for Ridinger mange.

Grændel var Herre paa Skioldunge Slot,
 Fra Skumring til gryende Morgen,
 Udeluft, sukkede Dannemarks Drot:
 Min Brøde dog mig er forborgen!

Kloge Folk fuldføste bød,
 Kongen, syg i Sinde,
 Gode Raad mod Landets Nød
 Vittig at paafinde;
 Meget da blev overlagt
 Kun til liden Vaade,
 Skiondt man tyed af al Magt
 Til Afgudens Raade,

Bad, med Offring og med Sang,
 Ham om bedre Dage,
 Bad ham frelse Dane-Vang,
 Fra sin Lande-Plage!

Ik! i Hedenstæbets Tid,
 Vidste man ei bedre,
 Slog til Himlens Gud ei Liid
 Kunde ham ei hædre,
 Troed kun paa Løgn og Tant,
 Ei paa Ham, der ene
 Raader selv, og dømmer sandt,
 Hver kan forlehne!

Ve den Mand, som haabløs dør,
 Som, naar Diet lukkes
 Did nedstyrter hoved-ør,
 Hvor ei Ilden slukkes! (12)

Vel den Mand, som, trods sin Død,
 Skal til Himlen ile,
 Finde der, i Fader-Skiød,
 Ewig Fryd og Hvile!

Fjerde Sang.

Bjowulfs Ankomst og Modtagelse paa den
Danske Kyst.

Halvdans Søn, i Hu saa mod,
Det var al hans Klage,
Mægted ei at raade Bod
Paa den Lande-Plage;
Tiden kom, og Tiden gif,
Immer vared Sorgen,
Natte-Ro, for Trolden, fik,
Aldrig man i Borgen.

Stille stod Forstanden her,
I den Vises Pande,
Thi uhørt var slig Ufærd,
Vidt og bredt om Lande!
Rygtet om de bange Aar,
Grueligt at høre,

Kom, i Gothe-Kongens Gaard,
 Nu en Helt for Dre:
 Rundet op af ædel Rod,
 Boret og derefter,
 Eiende, med Love-Mod,
 Meer end Bjørne-Kræfter.
 Det var Gothe-Helten bold,
 Ei saa snart han hørde
 Rygtet om den arge Trolld,
 Før han Tungen rørde,
 Sagde: over Svane-Bang,
 Danmark vil jeg giæste;
 Roder ud, til Bølge-Gang,
 Snekken paa det Bedste!
 Kongen med det gode Lov,
 Hører jeg, har Mænd behov;
 Dem maa han ei savne.

Det var Gothlands vise Mænd,
 Falke-Syn de aatte,
 Ei, fra Reisen, deres Ven
 Med et Ord de raadte,
 De ham bød et godt Far-Vel:
 Far i Hast, og far med Held!
 Varslerne er gode.

Mellem Folt med Staal i Hu,
 Karle udaf Vælgten,
 Følge: Svende, femten, nu
 Raared Gothe-Helsten.
 Snekken ud til Odden foer,
 Langs med Gothe-Landet,
 Havde gierne Lods om Bord,
 Som var flog paa Vandet,
 Kom til Klinten ei saa snart,
 Skulpende paa Bølge,
 Før den laded, i en Fart,
 Helten og hans Følge;
 Skionne Sager kom i Stavn,
 Med de Kæmper ranke,
 Snekken tog, med dem, i Favn
 Rustninger fuldblanke.

Skyndelig den Kæmpe-Trop
 Gav nu løs sit Fæste,
 Lystede, med Seil i Top,
 Fremmed Land at giæste;
 Rast det fuled, Bølgen høi
 Skummed over Stavnen,
 Som en Fugl i Luften fløi
 Snekken ud af Havnen:

Ud af Havn, og over Strand,
 Til man saae for Die,
 Anden Dag, i Dane-Land,
 Bjerg og brune Høie.

Endt nu var, for denne Gang,
 Reisen over Bølge,
 Brat i Land, fra Borde, sprang
 Helten med sit Følge;
 Skyndte sig da og, dernæst,
 Snekken at forløie,
 Kysted, som de kunde bedst,
 Klingre Pandser-Trøie; (¹³)
 Glemde ikke, Himlens Drot
 Høit med Tak at love,
 Fordi Kisten gleed saa godt
 Over salten Bøve!

Skik det var i Dane-Land:
 Inden Port og Volde,
 Sad en Kyst-Befalingsmand:
 Strand-Vagt god at holde;
 Som en Smed han pasde paa,
 Stod i Høie-Lofte,

Da nu Skjoldene han saae
 Blinke over Tofte!
 Frem i Rustning saae han der
 Raste Kæmper stride,
 Hvem der gif hans Borg saa nær,
 Det gad han nok vide.
 Flux sig smed da paa sin Hest
 Sv-Borg-Hovedsmanden,
 Traved, som han kunde bedst,
 Kom og snart til Stranden,
 Svang med Klem sin Marstkalk-Stav, ⁽¹⁴⁾
 Taledede, og sagde:
 Hveden I kom over Hav,
 Som til Lands nu lagde,
 Hvad I Karle tænker paa,
 Som lod Rislen glide
 Til os, over Bølgen blaa,
 Det gad jeg nok vide;
 Thi, det være eder sagt,
 Jeg, og ingen Kryster,
 Sattes til at holde Vagt,
 Her paa Danmarks Kryster,
 Vikinger, mens jeg er til,

Og det kan afværge,
 Her ei komme maa paa Spit,
 Havne eller hærge;

Vel ei viser eders Færd
 Mindste Tegn til Feide,

Skiondt I landede, med Sværd,
 Uden Lov og Leide,

Saa jeg haabe vil, I gif
 Buus paa Danmarks Rige,

Kun fordi I Landsens Skif

(14) Kiendte ei saa lige.

Ligeledes, hvor det gaaer,

Mellem Kæmper strage,

Kneisende, en Høvding staaer,

Spørger om sin Mage,

Er en Helt, saa klar og kiæk,

Det tør jeg nok vove,

Hvis hans Blik og Ansigts-Træk

Holde, hvad de love! (15)

Dog, før, længer op i Land,

Gangen I fortsætte,

Jeg om eders Byrd og Stand

Maa mig underrette. (16)

Svarer mig, I Sømand da
 Brat nu paa min Tale!
 Hveden kom I, langveis fra,
 Over Bølger svale?

Frem nu stod den Hovedsmand,
 For sin Kæmpe-Skare,
 Holdt ei Tunge meer for Tand,
 Hørdes saa at svare: (17)
 Gøther vi, med gode Kaar,
 Kæmper monne være,
 Tjenende, i Kongens Gaard,
 Hvilak med Vre.

Jeg mig ved min Byrd og Stand
 Skammer ingenlunde,
 Thi min Fader, trindt om Land,
 Var i Folke-Munde,
 Gubben nu er sovet hen,
 Gik til bedre Egne,
 Men dog mindes vise Mænd
 Eggthjov alle vegne.

Over Hav, med Venne-Hu,
 Kom vi for det Bedste,

Agte derfor ogsaa nu
 Halvdans Søn at giæste,
 Modent Vrende vi har,
 Det er ei at dølge,
 Hvis ei Tant, for Sandt, os bar
 Rygtet over Bølge.

Siig os derfor, Skjoldung-Vagt,
 Hvad du vel maa vide:
 Er det sandt, hvad os er sagt,
 Om din Herres Kvide:
 At til hans, og Daners, Kval,
 I de sorte Rætter,
 Raser, i hans Konge-Sal,
 En af Mørkets Bætter,
 Er Drabanterne for stærk,
 Tager Folk af Dage,
 Over Vold og Ridings-Bærk,
 Uden Maal og Mage?

Er det saa, da vil og kan
 Halvdans Søn jeg lære:
 Som Uhyrets Over-Mand
 Seier at hjembære.
 Ja, er Muelighed deri,

Jeg det saa kan mage,
 At det være skal forbi
 Med den Lande-Plage,
 Thi, kan ikke, ved min Daad
 Han sin Harm forvinde,
 Sige tør jeg, intet Raad
 Mod den er at finde,
 Da, saalænge Skjoldung-Borg
 Skinner over Tue,
 Dannemænd, med Hjerte-Sorg,
 Pines maa og grue!

Kiæft nu svared, paa sin Hest,
 Kyst-Befalings-Manden:
 Varetaget man holder bedst
 Med Forstand i Panden,
 Thi sin Haand og Mund man vel
 Tage maa i Vare,
 Giøre saa paa Folt Forskiel,
 Som man kan forsvare.
 Eftersom jeg hører nu,
 Har J Godt i Sinde,
 Kommer hid med Venne-Hu,
 Skjoldungen at finde;
 Ganger da kun op i Land,

Kæmper, som I ere!
 Selv jeg ride vil foran
 Og Wei-Viser være.
 Eders Skib, med høien Stavn,
 Blankt og nylig beget,
 Ligge skal saa trygt i Havn,
 Som det var mit eget,
 Indtil atter, over Strand,
 Det skal eder bære,
 Føre hjem, til Bæder-Land,
 Høvdingen med Ere!
 Ja, gid lykkelig han maa
 Kæmpe-Dysten overstaae,
 Helte-Værket øve!

Breed og buget, under Land,
 Snekken laae for Anker,
 Spottende det smulle Vand,
 Med de stærke Planker.
 Gotherne tog Kæmpe-Skridt,
 Klar var Brynje-Klangen,
 Hjelme-Guldet blinked vidt
 Over Dane-Bangen. (18)
 Brat nu stod for deres Blik
 Borgen med Guld-Linde,

Brat og paa den Syn de fik,
 Der var Hrodgar inde. ⁽¹⁹⁾
 Mage til den Borg, i Glands,
 Seent man fik at skue,
 Straaler fra den gik i Dands
 Under Himmel-Bue.

Vogteren nu fort, og godt,
 Lærde Gothe holde:
 Først til Borg, og saa til Drot,
 Afgang at erholde. ⁽²⁰⁾
 Derpaa dreiede sin Hest ⁽²¹⁾
 Ryst-Befalings-Manden,
 Sagde: nu mig huer bedst
 Veien ned til Stranden,
 Jeg Alfader da i Bold,
 Eder vil befale,
 Skærme eder vel hans Skjold
 I de høie Sale!
 Jeg, mod hver en Fiende-Magt,
 Dag og Nat skal holde Vagt
 Ved de Danske Strømme.

Femte Sang.

Modtagelsen i Hjorte-Borgen.

Nu frem gif Mænd i Plade,
Og vild de fore ei,
Thi brolagt var, som Gade,
Den brede Konge-Vei.
De gif i Brynjer blanke,
Som Folk af første Rang,
Og trindt om Gother ranke
De klingre Vaaben sang.

Saa gif de frem paa Tofte,
I rædsom Kriger-Dragt,
Indtreen i Hvieloſte,
Med Brag og Prunk og Prag.
Der, langs med Salens Vægge,
De ſtilled op, paa Rand,
Saa prud en Skjolde-Række,
Som Rogen ſkue kan.

Ei fiore var de Skjolde,
 Som stolt sig bredte her,
 Men Løi som kunde holde
 I bidhvas Herrefærd.
 Ved Siden saae man Spyde,
 Med Afse-Stager graa,
 Alt uden Feil og Lyde,
 I Flæng og Hob at staae.

De Mænd med Mod i Bringe,
 De bænked selv sig brat,
 Kun Brynjer hørdes klinge,
 Alt under Kæmpe-Hat,
 Men, blot af Klang og Vaaben,
 Man dømde flux i Hald,
 At Karl sad under Kaaben,
 Som stye var ei for Skrald.

Med ærbar Kæmpe-Lade,
 Nu traadte frem, paa Stand,
 Til Gother under Plade,
 Saa prud en Hædersmand!
 I Kæmpe-Karle bolde!
 (Saa lod han sig forstaae)
 Alt med de brede Skjolde,

Og med de Brynjer graa,
 Ja, med de Hjelme svare,
 Og Kaste-Spyd i Flok!
 Hvorfra mon hid I fare? (22)
 Det gad jeg vide nok,
 Thi Borgen, her I gæstede,
 Tilhører Hrodgar bold,
 Og han i mig sig fæstede
 Slots-Foged og Herold.
 Ei saae, i mine Dage,
 Af Fremmede, jeg let
 Saamange Kæmper strage,
 Og stolte, paa en Plet;
 Med Æren, maa jeg dømme,
 Med Helte-Mod i Bryst,
 Og ei som Folk der rømme,
 I søgde Danmarks Kyst. (23)

God Nede for sig gjorde
 Den Gothe-Helt nu brat,
 Ja, saa tog han til Orde,
 Alt under Kæmpe-Hat:
 Kong Higelak, med Glæde,
 For Toden gjør vi Gavn,
 Han gav, i Gal, os Erde:

Og Bjowulf er mit Raad,
 Mit Verinde frembare
 Jeg vil for Halvdans Søn,
 Om han mod os vil være
 Saa god, den Herre skøn,
 At vi til ham indtræde
 Maae i det høie Slot,
 Og hilse der med Glæde
 Paa Danmarks giæve Drot!

Velan! nu Bulfgar meldte,
 En Vendelboe var han,
 Raunkundig mellem Helte,
 Af Kiækhed og Forstand,
 Velan! dit Bud jeg bærer,
 Og bringer Svar igien
 Fra Drotten, Folket ærer,
 Som Daners bedste Ven.
 Jeg stittig skal forhøre
 Alt hos den Skjoldung-Drot,
 Om dig at laane Dre
 Han finde vil for godt,
 Og Kongens Ord tilbage
 Jeg bringer hid saa fage,
 Saa varme jeg dem faaer.

Ei glemde sig at skynde
 Den Helt, men iled did,
 Hvor Hrodgar sad paa Hynde,
 Alt som en Due hvid;
 Saa høviff udi Lader,
 Han axlede sit Skind,
 For Daners Konge-Fader
 Saa brat han stædtes ind.

Der Jarler sad om Borde,
 Alt hos den Herre god;
 Der Vulfgar tog til Orde,
 Som for sin Drot han stod:
 Hil Eder, Konning kiære!
 Alt over salten Søe
 Hiddragen monne være
 En Snekke under De;
 Med Gothes, fra det Fjerne,
 Den kommer til vort Land,
 Og Bjowulf hedder gierne
 De Gothers Hoveds-Mand.
 Med Kongen de begiære
 At tale et Par Ord,
 Om de maae faae den Ære,
 Og sandelig, jeg tro'r,

Det kunde sig vel somme,
 At Du dem undte den,
 Thi efter Alt at domme,
 Da er det Adels-Mænd; (24)
 Og han, dem hid mon seende,
 Er vist en vældig Drot;
 Paa slige Følge-Svende
 Man kjender Herren godt!

Guldrat nu hørdes svare
 Den Dannevirke-Drot:
 Formanden i den Skare
 Ham kjender jeg ret godt,
 Hans Byrd er vist nok ædel,
 Thi han er Eggthjæws Søn, (25)
 En Daatter af Kong Hrædel,
 Hun var hans Moder skion;
 Og sikkert for det Bedste
 Kom hid den Unger-Svend,
 I mig han vil nok giæste
 Sin Faders gamle Ben.
 Desuden og jeg hørde,
 Af Skippere, som Skat
 Til Gothe-Kongen førde,
 Han Karl er for sin Hat,

Ja, hvis de ikke lyve,
 Da er den samme Svend
 Saa stærk, som ti og tyve
 Almindelige Mænd;
 Desaaarsag det mig ahner:
 En Gud ham sendte vist
 Til Hjælp for os Vest-Daner,
 Mod Grændels Argelist;
 I saa Fald skal jeg skønne
 Vist paa hans Kraft og Mod,
 Og kongelig belønne
 Den Unger-Svend saa god.

Gaf du kun nu tilbage,
 Det snarest du kan,
 Og beed de Kæmper strage
 Indgange her paa Stand!
 Min Hilsen med du bære!
 Siig mine Ord igjen:
 Velkomne skal I være
 Her alle Dannemænd!

Til Gotherne tilbage
 Kom Vulfgar med en Fart,
 Til Orde tog han sage,

Og meldte med god Art: ⁽²⁶⁾
 Hrodgar hin seiersfælle,
 Øst-Daners giæve Drot,
 Mig eder bød fortælle:
 Jer Slægt han kiender godt,
 Og, dragne hid med Ære,
 Alt over Bølgen skal,
 Velkomne skal I være
 Min Herre i hans Sal!

Nu Ingen eder standser,
 Gaaer frit til Hrodgar ind,
 Med Kæmpe-Sværd og Pandser,
 Alt under Hjelme-Lind! ⁽²⁷⁾
 Men Skjoldene saa brede,
 Og saa de mange Spyd,
 Lad dem kun staae hernede,
 Mens I faae Ørenlyd!

Nu skyndelig fra Sædet
 Den Vældige foer op, ⁽²⁸⁾
 Og hos ham stod, paa Stedet,
 Hans djærve Kæmpe-Trop;
 En Part dog af de Bolde
 Han, af sin Høvding's-Magt,

Bød over Spyd og Skjolde
Med Flid at holde Vagt.

Saa blev da, hvem der maatte;
Og Resten tøved ei,
I Heltens Fjed de traadte,
Som viiste godt dem Ve;
Alt under Salens Bue,
De trøstlig satte Fod,
Og, deilig at beskue,
Der hjelmet Bjowulf stod; (29)
Hans Vaaben-Dragt fremviiste,
Hvad hver Dag ei man saae:
Det Bærk sin Mester priiste,
En Smed var han som Faa! (30)

Kong Hrodgar! sagde Helten,
Hilsæl i dit Gemak!
I Salen og i Feldten
Jeg tjener Higelak,
Hans Frænde mon jeg vare,
Og tjener i hans Gaard,
Heel mangen Daad med Ære
Jeg drev i Ungdoms-Åar.

I Gotheland jeg hørde,
 At Grændel dig bestreede,
 Og Skippere mig førde
 Om Sagen den Beskeed:
 For Kæmper tom og øde,
 Maa Konge-Halden staae,
 Naar Soel i Aften-Røde
 Nedgaaer af Himlens Blaa.
 Da raadte mig de Bedste,
 Mit Lands de vise Mænd,
 At dig jeg skulde giæste,
 Kong Hrodgar! som din Ven;
 De regned nemlig efter,
 Hvad selv engang de saae,
 Da mine Bjørne-Kræfter
 Jeg viiste Prover paa,
 Dengang af Fiende-Hænder
 Jeg slap, og slog mig frem.
 Da sammen begge Ender
 Jeg bukkede paa Fem,
 Paa Jetter fem at sige,
 Og reed til Vands saa brat
 En Rykke-Floek tillige,
 Alt i den mørke Nat:
 Trods Storm og Bølge-Høie

Jeg seirede med Bram,
 Sik Vre for min Møie,
 Mens Fienderne fik Skam! (31)

See, Dane-Drot hin klare!
 Jeg derfor, som en Mand
 Der ændser ingen Fare,
 Vil ene holde Stand,
 Ja Stand og Strid tillige
 Imod den lede Trolld,
 Mod Grændel, vil jeg sige,
 Som gjør dig Overbold!
 Den Gunst du ei mig nægte,
 O Dannevirke-Drot!
 At ene jeg maa fægte,
 Til Frelse for dit Slot!
 Alt for at naae den Hæder,
 Jeg, med min Kæmpe-Flof,
 Drog hid fra fjerne Steder,
 Er Trollden voxen nok!
 For Staal han ikke blegner,
 Det meget godt jeg veed,
 Han Baaben ikke regner,
 Den Trolld og Thurs saa leed,
 Men ei mit Sværd skal briste

Paa Jette's Krop omsonst;
 Saasandt jeg ei vil miste
 Min kiære Konges Gunst,
 Jeg lover høit og sværger:
 Ei Sværd jeg blotter her,
 Med Skjold jeg mig ei værges
 I denne Herre-Færd!
 Kong Higelak jeg kræver
 Til Vidne paa min Agt:
 Her, med de bare Næver,
 At trodse Grændels Magt;
 Om Næb saa vil vi rykkes,
 Ja brydes om din Hald,
 Lad staae sig, hvem det lykkes!
 Lad falde, hvem der skal!

Saaer Grændel Lov at raade,
 For mig og for min Trop,
 Da sikkert, uden Raade,
 Han reent os æder op;
 Jeg veed, det er hans Bane,
 At sluge Folk, den Trold,
 Og vorder han min Bane,
 Saa er jeg i hans Vold! (32)

Hvis Hovedet jeg taber,
 Saa leed kun ei derom,
 Thi, uden Sorg, begraver
 Mig flux den Fylde-Vom:
 I Bugen han mig jorder,
 See, det er kort Proces,
 Ei under mig den Morder
 En Gravhvi med Cypres! (³³)
 Ei koste dig Umage
 Da skal min Jordefærd,
 Men endes mine Dage,
 Da, Hrodgar Danefiær!
 Til Higelaf du sende
 Min Rustning favr og klar,
 Ja til min Konge-Brænde
 Min Brynje dyrebar! (³⁴)
 Jeg arved, efter Hrædel,
 Den prude Brynje-Særk,
 Dens Mester og var ædel:
 Den er Vaulunders Værk;
 Den Barmen var til Faade,
 I mangel Kæmpe-Dyst,
 Men nu maa Kernen raade
 For nøgne Kæmpe-Bryst! (³⁵)

Saa talede, med Snilde,
 Den Høvding kort og godt.
 Ham svared Hrodgar milde,
 Den Dannevirke-Drot:
 Besynderlig sig vender,
 I Verden, Bladet om:
 Med hjælperige Hænder,
 Du modig til os kom;
 Alt over samme Bølger
 Drog Fader din for dig,
 Men, jeg det ikke dølger,
 Han søgde Hjelp hos mig.
 Ham Vilfingernes Vælde
 Fordrev fra Huus og Hjem,
 Ved Hadolav at fælde,
 Paa Halsen fik han dem;
 Med deres stærke Høden,
 Hans Folk de gjorde ræd,
 Thi søgde han, i Røden,
 Hos os et Tilflugts-Sted. ⁽³⁶⁾
 Da Hjörgar alt var blegnet,
 Den Danner-Konning stjon,
 I Graven var nedsegnet
 Kong Halvdans bedste Søn;
 Hans Broder, ei hans Mage,

Blev jeg hans Eftermand,
 Var Drot, i Ungdoms-Dage,
 For Dane-Fee og Land!
 Mig gjæstede da i Borgen,
 O, Helt! din Fader god,
 Og her forbandt han Sorgen,
 Der jeg, i Mande-Bod,
 Til Vilfinger udlagde
 Mit gamle Dane-Guld,
 Hvorfor han mig tillsagde,
 At findes troe og huld! (37)

Men af, med saaret Hjerte,
 Jeg tale maa derom,
 Hvad Sorg og bitter Smerte
 Mig siden overkom:
 Hvad jeg har maattet lide,
 Ved Grændels Overfald,
 Mens han, om Natte-Tide,
 Har raset i min Hald!
 Af! hvor er nu de Bolde,
 Som prydede min Hald,
 Som bare for mig Skjolde,
 Mangfoldige i Tal!

Ak! under Mornens Brede,
 Min Flok er smeltet hen,
 De Fleste tog den Lede,
 Kun Faa har jeg igien!
 O! gid engang dog kunde
 Den Riding faae sin Løn!
 Ja, Grændel gaae til Grunde!
 Det er mit Hjertes Bøn! (38)

Vist ikke vederkvæger
 Mig længer store Ord,
 De lod, ved fyldte Bæger,
 Saa ofte over Bord,
 Jeg hørde Kæmper love,
 Naar Mjødten gav dem Mod,
 At sætte fiækt i Bove,
 For Galen, Liv og Blod,
 De vilde Grændel møde,
 Med Egg og skarpen Odd;
 Før næste Morgen-Røde,
 Var Døden deres Lodd!
 Naar Soel opgik, da svømmed
 Min Konge-Hald i Blod;
 Hen over Tilsen strømmed
 Den røde Aare-Flod;

Af! Ondt de gjorde værre,
 Af Kæmper troe jeg fik
 Derved saamange færre,
 Som her i Døden gif!
 Dog, Ven, gaf nu til Sæde!
 Lad Sagn og Saga-Sang
 Dig styrke til med Glæde
 At gaae din Kæmpe-Gang! (39)

Saa taleden den Milde,
 Og flux man gjorde Plads,
 For Gotheerne saa gilde,
 Som var dem vel tilpas.
 De satte, alle sammen,
 Der brat sig ned paa Rad,
 Og der var Fryd og Gammen,
 Saavel som Al og Mad.

Den Svend som stod for Skænken,
 Han passed godt sin Dont,
 Saa immer gif paa Bænken
 Det fulde Bæger rundt;
 Her Gothe sad, som Dane,
 Med Fryd i høien Hald,
 Og, i god gammel Vane,
 Sang høit den muntre Skjald!

Sjette Sang.

Hunferds og Bjowulfs Trætte.

Nu Hunferd tog til Orde,
Og Egglaws Søn var han,
Men Klammerie han gjorde
Med Tale sin paa Stand!
Han var en fornem Herre,
Han sad ved Thronens Fod,
Men avindsyg, desværre,
Han var ei Bjowulf god;
En Torn ham var i Diet
Den Edlings Herrefærd,
Som havde Bølgen pløiet,
Og Vre høstet der;
Thi Hunferd taalde ikke,
Med Næsen høit i Skye,
At Rogen vilde stikke
Ham selv i Næs og Nye!

Er du, see det var Skosen,
 Den Bjowulf Mudder:Pram,
 Som dykked efter Rosen,
 Og drev i Land med Skam,
 Som kappedes med Brække, (40)
 Og holdt sig ei for brav,
 Dengang I, som to Gjakke,
 Omflød paa vildne Hav!
 I vilde, med jer Svømmen,
 Paa Vandet gjøre Blæst,
 Men drev dog kun med Strømmen,
 Alt som I kunde bedst,
 For aldrig Det ei keise
 Jeg vilde slig en Klif,
 Som for den Vende:Reise
 I paa jert Rygte fik!
 Paa Landet var I friske,
 Men Vand kan slukke Ild,
 I svømmied, som to Fiske,
 Ja snart som døde Sild;
 Da sagtnedes Støheien,
 Der Storm og Bølge strid
 Jer viiste Vinter:Veien,
 Alt i en Uges:Tid!

Dog, om end Narre Begge,
 Kom du dog værst deran,
 Thi fra dig svømmet Brække,
 Og blev din Over-Mand;
 Du artig blev tilbage,
 Der han en Morgen-Stund
 Opस्कulpedes saa sage
 Paa Rønns høie Grund;
 Hvorfra sin Kaas han satte,
 Til Brondingernes Land!
 Med Borge der og Skatte
 Han var en holden Mand:
 Der havde han sit Rige,
 Og deiligt var hans Slot,
 Han elsket var tillige
 Af hver sin Undersaat.

Saa Bjansteens Søn udførde,
 Alt hvad han trued med,
 Og da du, som vi hørde,
 Kom der saa galt affted,
 Saa tør jeg nok formode,
 Om end du gjør dig frye,
 Det gjør slet ingen Gode,
 Du brænder dig paa Rye!

Ja, vil en Nat du vove
 At hie Grændel her,
 Da tør derfor jeg love,
 Dig times en Ufærd! (4^r)

Ru tog til Hjerte-Sproget
 Bægmundingen paa Stand,
 Du snakker hen i Laaget,
 Min Kiære, sagde han,
 Du regned op en Hoben,
 Om Brække og hans Færd,
 Det gamle Bl af Stoben,
 Man hørde snakke der;
 Thi det tør jeg nok sige:
 Den Mand jeg aldrig saae,
 Der viiste sig min Lige
 I Kamp paa Bølgen blaa.

Hvad jeg og Brække loved,
 I vore Drenges-Aar,
 Som Karle vi og voved,
 Skiondt det gav bange Kaar:
 Med Liv og Død for Die,
 Alt paa den vilde Strand,
 Vi Bølgen svor at pløie,

Og pløied den forsand.
 Vort Mod saa lod vi kiende,
 Og svømmed vel om Kap,
 Med draget Sværd i Hænde,
 Gav Hai og Hval en Kap;
 Men hvem der ingenlunde,
 Alt paa den vilde Strand,
 Forbi mig svømme kunde,
 Det Brække var forsand.
 Det var og ei min Mening:
 Paa Trods at fare frem;
 Thi svømmed i Forening
 Vi hele Nætter fem;
 Det var kun Bølger steile,
 Som brød vort Venne-Lag,
 Sin egen Søe at seile,
 Var da en tvungen Sag,
 Thi det, om Vinter-Tide,
 Og i en bælgmørk Nat,
 Kun nytter lidt at stride
 Mod Norden-Vind sig mat!
 Alt paa de Bølger svale,
 Jeg havde Arbeid nok,
 Med Udyr, bindegale,
 Som greeb mig an i Flok;

Da maatte lydt jeg love
 Vaulunders Mester-Værk:
 Min guldbeslagne Kaabe,
 Min gode Brynne-Særk,
 Dengang mig Fienden vældig
 Reddrog til Havsens Bund,
 Hvor jeg dog var saa heldig,
 Urædd i Farens Stund,
 At til det Bæst, mig klemde,
 Med Klinge jeg fik Ram,
 Saa sig og mig det glemde,
 Og fik for Alvor Skam.

Saaledes mange Gange
 Mig drillede det Paf,
 Men og, for Kaar heel trange,
 Jeg saa dem sagde Tak,
 Alt med min gode Klinge,
 Som det sig hør og bør,
 At ei de skulde springe
 Af Glæde, skiondt i Løer
 De fik mig paa en Maade!
 Om mig, paa Havsens Bund,
 Sig selv til liden Baade,
 De sloge Kredsen rund;

Om Natten var de gramme,
 Om Morgen en de laae,
 Saa spage og saa tamme,
 At aldrig meer man saae
 Dem nogen Smand standse
 Paa lovlig Bølge-Færd! (42)
 Saa lærde dem at dandse
 Mit gode Kæmpe-Sværd!

Der nu, i Øster-Lide,
 Sit Straale-Banner Gud
 Opstak med Kraft og Blide,
 Da sank, paa Lysets Bud,
 De Bølge-Taarne høie,
 De gif ei meer i Dands,
 Og Land jeg saae for Die
 I listig Morgen-Glands!

Saa frelser Rorne-Dommen,
 Paa Hav, som under Telt,
 Naar Timen ei er kommen,
 Den uforsagte Helt!
 Ja, Held til Karle-Stykker
 Mig ogsaa Rornen gav,
 Thi ni saa var de Rykker,

Med Sværd jeg slog paa Hav. (43)

Ei under Himlens Bue

Jeg hørde, nogen Tid,

Paa Bølgen var at skue

En værre Rette-Strid!

Det sandt er og tillige:

En meer forlegen Mand

Veed Ingen af at sige;

Men dog jeg slap i Land:

For mat var jeg til Svømmen,

Alt efter sig en Dyst,

Men drev i Land med Strømmen, (44)

Drev op paa Finlands Kyst.

Ei vil heraf jeg prale,

Men vidner uden Svig,

Jeg hørde aldrig tale

Om sig en Daad af dig;

Ja, ihvorvel om Brække

Du nys tog Munden fuld,

Dog Ingen af jer Begge

Har virket over Muld

Bedrifterne saa klare,

Med blanke Kæmpe-Sværd.

Du Priis dig vel tilkiender,

For Broderskab du holdt,
 Da dine næste Frænder
 Du troløs Bane voldt?
 Hvor flog du end mon være,
 Du dog har regnet galt,
 I Helhjem skal du lære,
 Den Daad blir slet betalt!

For Resten, hvis, i Grunden,
 Du var saa kiæk og bold,
 Som Du det er i Munden,
 Saamegen Overvold
 Ei havde Grændel øvet;
 Saalænge, i sit Slot,
 Din Herre ei behøvet
 At lide Meen og Spot!
 Nei, Trolden har opdaget,
 At han, i Skjoldung-Hald,
 Var tryk for Torden-Slaget,
 Ei fke han er for Skrald,
 Og derfor hid han stævner,
 Alt som paa Flue-Jagt,
 Ham Alt hvad Danst sig nævner,
 Er kun til dyb Foragt,

Saa vidt han sig formaster,
 Han kommer vaabenløs,
 Kun Søvn han paa jer kaster,
 Jer Hellsot er en Døs! (44)

Men, lad kun nu ham komme,
 Igien i Kongens Gaard!
 Da skal, i dyre Domme,
 Han kiobe, hvad han faaer,
 Han møde skal herinde,
 Hvad han formoder ei:
 I Gothen skal han finde
 Et Gierde paa sin Vei!
 Lad gange da til Njoden,
 Med Gammen, hvo som kan,
 Naar atter Morgen-Roden
 Forgylde Himmel-Rand,
 Naar, over Folke-Skarer,
 Mod Syden Soel opgaaer,
 Og straalende opklarer
 De Dødeliges Kaar!

Syvende Sang.

Godtgjærelsen af Hrodgar og Valtowe.

Oldingen med hvide Haar,
 Helte-Mod i Brystet,
 Havde, under bange Kaar,
 Helte-Stemmen trøstet!
 Deleren af røden Guld,
 Og af grønne Skove,
 Turde sig en Tjener huld
 Nu i Bjowulf love;
 Daners Hyrde, Daners Skjold,
 Throneren paa Slette,
 Saae i Gothen, giav og hold,
 Danmarks gode Vatte! ⁽⁴⁵⁾

Latter høit i Sal nu lod,
 Strænge-Leeg sig rørde,
 Venlige fra Læben fald
 Talerne, man hørde!
 Ind og treen, saa vennehuld,
 Daners Konge=Frue,
 Skinnende af røden Guld,
 Dronninglig at stue;
 Blidelig hun bød: god Dag!
 Bægeret hun fyldte,
 Først for ham; i Helte=Lag,
 Hvem hun Vren skyldte.

Raden rundt, i Konge=Hald,
 Gik den ædle Kvinde, (46)
 Adelsmænd, i Snese=Sal,
 Skianked hun derinde.
 Endelig kom sidst og bedst
 Dronningen Bæltowe
 Til at stande Helten næst,
 Som kom nys til Hove;
 Guldringprud den Rosen=Baand
 Stod som Aften=Røden,
 Rakde Bjowulf, blid, i Haand
 Bægeret med Mjøden,

Hilsed Gothen bold og frag,
 Og, med Ord fuldfrænge,
 Takked Gud: hun saae den Dag,
 Som hun ønsked længe,
 Saae for Dine Helten god,
 Som, til Folke-Baade,
 Uden Tvivl dog, kunde Bod
 End paa Sorgen raade!

Det Kæmpen var hin gramme,
 Han Bæger tog i Haand, (4⁸)
 Da blussed op i Flamme
 Hans høie Helte-Mand!

Det Bjowulf var, hin unge,
 Og han var Eggthjows Søn,
 Nu rørde han sin Tunge,
 Han kvad med Klang og Døn:

Ei sprang, med Kæmpe-Følge,
 Jeg tankeløs om Bord,
 Ei over steilen Bølge
 For Intet hid jeg foer;

At fremme Eders Vilje,
 Det var min Sjæls Attraa,
 Hvis ikke, da paa Tilje
 At synke bleeg og blaa!

Jeg løser Daners Baande,
 Hvis ei, før næste Dag,
 Vil Livet jeg udaande
 I Fiendens Favne-Tag!

Bedrift, til Agten Mage,
 Med Kraft jeg virke skal,
 Hvis ei, sig mine Dage
 Fuldende brat i Hald!

Saa fra Læben Svar udfoer,
 Godt og maatte hue
 Gothe-Kæmpens store Ord
 Daners Konge-True!

Dronningen sig, under Guld,
 Vendte nu med Glæde,
 Satte sig, saa vennehuld,
 Hos sin Drot til Sæde.

Atter da fra Læben flød
 Kæmpe-Ord fuldmange,
 Under Høie-Løft gjenlød
 Streng-keeg og Sange;
 Lystigt Folket var og froe,
 Indtil Halsdaniden
 Længdes efter Ratte-Roe,
 Sandt, det var paa Tiden,
 Salen at forlade brat:
 Solen var nedgangen,
 Under Skye, den sorte Nat
 Nærmede sig Vangen,
 Kom, til Skjul for hver en Skielm,
 Skridende med Skygge-Hjelm. (48)

Folket nu sig reiste brat,
 Gildes-Lag at bryde,
 Hrodgar Bjowulf bød god Rat,
 Lod sig saa forlyde:
 Aldrig, medens Sværd og Skjold
 Selv jeg kunde bære,
 Mogen, nok saa huld og bold,
 Undte jeg den Ære,
 Som nu dig, hvem jeg betroer,
 Herved, til i Morgen,

Paa dit Ansigt, paa dit Ord,
 Dane-Konge, Borgen!
 Vogt nu hvad du har i Bold!
 Glem ei Herens Love!
 See dig som en Helt saa bold!
 Vaag, mens Andre sove!
 Slipper du, som Over-Mand,
 Levende fra Dysten,
 Da er i mit ganske Land
 Loven din som Lysten!

Ottende Sang.

Bjomulfs Kamp med Grændel.

Med sin Hird udgik, af Slot,
Hrodgar til Bæltowe,
Kølig der den Skjoldung-Drot
Agtede at sove,
Nu da han, mod Grændels Bold,
Havde sat en Vagt saa bold
Under Høie-Lofte!

Ord der af den Vogter gif,
God var han at skielne,
Pant derpaa og Kongen fik:
Han var af de skjeldne,
Saae, at Gothen, i sin Strid,
Ene slog til Gud sin Liid,
Og til Helte-Kraften!

Af sig frængde Bjowulf brat
 Brynje sin den haarde,
 Løstet ned sin Hjelme-Hat,
 Løste af sin Kaarde,
 Gav det Alt en Svend i Vold,
 Bad ham det, i god Fehold,
 Slittig at forvare!

Det var Gothe-Helten god,
 End, før han sig lagde,
 Store Ord han falde lod,
 Talede og sagde:
 Ringere end Grændel jeg
 Være vil i Kiækhed ei,
 Er end han forvoven! (4°)

Kunde med mit gode Sværd
 Jeg ham end ombringe,
 Aldrig dog, i denne Færd,
 Vilde jeg det svinge,
 Da ei hugge kan i Skjold
 Skarnet, som er kiæk og bold
 Kun til Ridders-Bærker! (5°)

Baabenløse, Bryst mod Bryst,
 Om han det tør vove,
 Prøve skal vi her en Dyst,
 Medens Andre sove;
 Herren i det høie Slot,
 Som han finder selv for godt,
 Dømme os imellem!

Helte-Bryn, og Pande bruun,
 Skjulde nu den Kiække,
 Sank paa Dyne, sank i Duun,
 Over Kinder begge;
 Trindt omkring den Herre laae
 Ridders-Mænd fra Bølgen blaa,
 Hvilende i Hallen. (5¹)

Duvé op mod Elskovs Land,
 Atter over Bølge,
 Det ei haabed nogen Mand
 Af det hele Følge:
 For dem skjulde Dødens Skye
 Fædre-Land og Føde-Bye,
 Folket, de tilhørde!

Hørt de havde, at i Hald,
 Hvor de 'gik til Hvile,
 Dannemand, i Skofke-Tal,
 Sank for Dødens Pile,
 Ei de kiendte Herrens Raad,
 Vidste ei: mod Dødens Braad
 Dem et Skjold var givet!

Ei det Folk fra Væder-Land
 Tænkte nogensinde,
 At de Heltes Alvindsmænd
 Kunde overvinde:
 At for Alle skulde Een,
 Ved den Kraft han fik til Lehn,
 Seieren erhverve!

Sandelig, al Verdens Magt
 Herren har i Hænde,
 Hvem han tage vil i Agt,
 Kan ei Skygger blænde,
 Det man saae, der Fienden fuul
 Kom nu under Skafke-Skjul,
 Skridende til Hallen.

Fienden skied, og Skuddet gjaldt
 Kæmpers Dien=Laage,
 Sønnen flux da overfaldt
 Dem der burde vaage;
 Alle sov de, som en Steen,
 Alle, ja, saa nær som Een:
 Hallens Helte=Giemmer! (52)

Det var Bjowulf: gram i Hu
 Laae til Kamp han rede,
 Fra Moradset kom og nu, (53)
 Listende, den Lede,
 Hyllet i en Laage=Skye,
 Gud forhadte, til Helte=Bye,
 Grændel gif paa Gløder.

Haabet hans, det Morder=Skarn,
 Var, som før saa ofte,
 Folk at fange i sit Garn,
 Under Høie=Lofte;
 Derfor, svøbt i Mulin, han gif,
 Til sig løstet for hans Blik
 Borgen med Guld=Linde.

Bild ei foer den Skalk i Vang,
 Traadd er Lyve-Lygte,
 Ei saa var det første Gang,
 Hrodgar han besegde,
 For og siden, for sin Haand,
 Mage dog til Helte-Mand,
 Ei han fandt i Hallen.

Gloende fra Top til Taa,
 Grændel gif med Sorgen,
 Fuld af alskens ond Attraa
 Dog han kom til Borgen;
 Lukt var Dørren, Trollden snøs,
 Knytted Næven, hugged løs,
 Dørren sprang i Splinter! (54)

Ind paa Elise-Gulvet treen
 Flux han under Bue,
 Ud fra hver hans Nie-Steen
 Stod en Svovel-Lue,
 Ved det Lys han saae i Hald
 Bolde Kæmper, Nok i Tal,
 Sovende som Stene.

Svine-lumsk den Fraadser green,
 Spidsede sin Næse
 Paa dem Alle, hver og een,
 Tænkde ret at kræse
 For sig op i Kongens Slot,
 Slagte ind og leve slaadt,
 Levene Liv i Ingen.

At af Mornen der var sat
 Grændse for hans Glæde,
 At det var den sidste Nat,
 Han fik Folk at æde;
 At i Hallen, hvor han gif,
 Fulgde ham et Falke-Blik,
 Det ei Grændel vidste. (55)

Ingen Tid gav Trolden bort,
 Rappede den Næste,
 Gjorde med ham Pinen kort,
 Gjorde brat sit Bedste:
 Brød hans Been, og drak hans Blod,
 Slugde Haand, og slugde Fod,
 Rakde efter Mere.

Videre gif Trollden frem,
 Sig paa Folf at mætte,
 Gramfede med Fynd og Klem,
 Traf og paa den Kette,
 Mødte Haand, der selv tog fat,
 Fik med Bjowulf, nemt og brat,
 Derved Haand i Hanke. (56)

Flux den Lede mærked dog:
 Han ei Gothens Mage,
 Til med Klem at trække Krog,
 Traf i sine Dage;
 Jordens Kreds og runde Bold
 Kiendte han, men saadant Hold
 Ei i nogen Kæmpe!

Grændel blev om Næsen bleeg,
 Bange, som en Hare,
 Onskede sig, uden Steeg,
 Hjem i Djævels Skare,
 Thi beværtet han i Slot
 Fandt sig nu ei nær saa godt,
 Som i gamle Dage. (57)

Dog, det var ei Bjowulfs Agt,
 Fuglen saa at slippe,
 Til sig traf han af al Magt,
 Trolden maatte trippe,
 Op sig reiste Gothen nu,
 Kom de store Ord ihu,
 Hvormed han sig lagde.

Gothen tog i Grændel fat,
 Alt med Bjorne-Kræfter,
 Grændel, som en Hal saa glat,
 Snoed sig derefter,
 Haanden gleed, og Fienden slap,
 Gothen dog ham fulgde rap,
 Lod ham langt ei løbe.

Trolden, skjøndt med liden Lyst,
 Vilde nu dog prøve,
 Om han kunde ved en Dyst,
 Ei faae Lov at løbe,
 Næverne, saa tænkte han,
 Jeg saa godt som nogen Mand
 Vel forstaaer at bruge. (58)

Det dog lærde Grændel brat:
 Gothen bedre dysted,
 Thi til Vægs han saa blev sat,
 Alt hans Kallun rysted;
 Huult da gungred det i Hald,
 Som det største Torden-Skrald;
 Alle Daner bæved. (59)

Rasende blev Grændel nu,
 Brede var de Begge,
 Brødes, saa det var en Gru,
 Under Borge-Vægge!
 Sært, at dog ei sank i Gruus
 Hrodgars fagre Konge-Huus,
 Ved den Kæmpe-Trætte!

Vist nok var den Borg fuldstærk,
 Bygget ei af Pinde,
 Måge til det Mester-Værk
 Skulde seent man finde:
 Inde var, som ude, her,
 Konstelig paa Kryds og Kvær,
 Alt med Jern bebundet!

Dog, ved Bulderet omfuld,
 Efter Folke-Salen,
 Mangen Bænk, besat med Guld,
 Faldt i Drikke-Salen,
 Skjøndt der var, i Skjoldung-Land,
 Ei saa flog en Sommer-Mand,
 Han det mueligt troede!

Trodse, havde Alle sagt,
 Trolde kan de Blokke,
 Ei ved List, og ei ved Magt
 De sig lade rokke;
 Kun for den, som æder Seg,
 Kun i Luens vilde Leeg,
 Styrte slige Bænke!

Vidt fra Hallen hørdes nu
 Fremmed Lyd opstige,
 Rorre-Daner gios i Gru,
 Alle, vil jeg sige,
 I hvis Dren trængde ind,
 Farende paa Hviroel-Bind,
 Brølet af Guds Fiende! (60)

Det var Troldens Svane-Sang,
 Som i Luften hvined,
 Med saa huul og fuul en Klang;
 Ilde nu han grined;
 Med sin Hælsot, til sin Harm,
 Fængslet af en Ræmpe-Arm,
 Grændel stod i Vaande. (61)

Det var Gothe-Ræmpen bold,
 Fik dertil han Evne,
 Aldrig i den lede Trold
 Liv han vilde levne,
 Thi den Morder, tænkte han,
 Gavner aldrig nogen Mand,
 Gjør kun nye Ulykker.

Det var Bjowulfs gode Mænd,
 Gothlands Ræmpe-Stare,
 Deres Herre, deres Ven,
 Vilde de forsvare,
 Blotted Sværd i Farens Stund,
 Hugged til af Hjertens Grund,
 Og af alle Kræfter! (62)

Skrup nu fik, paa hver en Leed,
 Grændel, men ei Skramme,
 Staal og Jern paa ham ei beed,
 Thi, med Runer ramme,
 Bedste Sværd i Kæmpe-Haand
 Han forvandlede til Vaand,
 Døved Odd og Egge! (⁶³)

Det alligevel den Trold
 Blev til liden Baade,
 Pøkker dog han gif i Vold,
 Mornen vilde raade;
 Trodsset havde han sin Gud,
 Nu han saae, hvad der kom ud
 Af den Helte-Gierning!

Han som Ondt, med Fryd i Sind,
 Fremmed efter Evne,
 Mærked nu: hans eget Skind
 Kunde ogsaa revne; (⁶⁴)
 Saa at svarlig ham fortrød
 Brydningen paa Liv og Død
 Med Kong Higlaks Frænde!

Ja, den Trolld nu Lemme-Last
 Fik i Slagets Bulder,
 Knokler knak, og Gener brast,
 Armen sprang fra Skulder, (65)
 Bjowulf stod, med Helte-Kaar,
 Grændel løb, med Bane-Saar,
 Fægtede med Hæle. (66)

Svøbt i Taage, Trollden kom
 Til sin Røver-Kule,
 Kunde dog sin Krøbling-Dom
 For sig selv ei skjule,
 Vidste, at i Graven stod
 Alt han med den ene Tod,
 Talte var hans Dage!

Gladelig hver Dannemand
 Dandsed nu paa Tilje,
 Freft var Hrodgars Slot og Land,
 Fremmet var hans Vilje,
 Alt ved ham, den Kæmpe god,
 Fuld af Visdom, Kraft og Mod;
 Gæsten fra det Fjerne!

Ja, den Gothe-Kæmpe bold,
 Sig til Priis og Ere,
 Havde skudt for Daner Skjold,
 Maatte fiær dem være,
 Havde raadt paa Baanden Bod,
 Ridningen traadt under Fod,
 Standset Lande-Plagen!

Herom Syn for Sagn man fik, (67)
 Der nu under Bue,
 Helten seierrig indgif,
 Lagde frem til Skue:
 Haand og Arm og Skulder-Blad,
 Gribes-Løi, som fulgdes ad,
 Der han Grændel styned! (68)

Niende Sang.

Vjomulfs Priis, Hrodgars Tak, og Hunferds
Skam.

Saa aarle om den Morgen,
Før Solen end opstod,
Hinanden traf ved Borgen
Saamangen Høvding god.
De kom fra alle Sider,
Som bygged fjern og nær,
Saa tykkes, somme Tider,
For lang ei nogen Færd.
De Alle vilde skue
Det skeete Under Værk,
Og Sporene paa Tue
Af Trolden leed og stærk!

De var nu Alle glade,
 Slet Ingen var saa blød,
 Ham tykdes, det var Skade,
 At Trolden sit sin Død.
 De fulgde, over Vangen,
 Den Ureløses Traadd,
 Paa Hælefægter-Gangen,
 Fra Hald med Vane-Lodd;
 De sporede den Fule
 Fra Sal til Rykke-Søe,
 Der maatte, i sin Kule,
 Han krympe sig og døe:
 Hvor sidst han gik paa Landet,
 Der Flod i Strømme flød,
 Og hvor han sank i Vandet,
 Var Bølgen mørkerød:
 Sin Lodd den havde skiftet
 Af Grændels Trolde-Blod,
 Forvandlet og forgiftet,
 I Skum og Raag den stod. (69)
 Her maatte, i stor Vaande,
 Den Trolde, med Ret og Skiel,
 Sin Hedning-Sjæl udaande,
 Og fare saa til Hæll!

Nu fandt de gamle Svende,
 De Unge ligesaa,
 Det var ei galt at vende,
 Tilfreds med hvad man saa.
 Saa reed de Kæmper ranke
 Fra Ege den Gammens-Leed,
 De reed i Brynjer blanke,
 De roste, som de reed,
 Den Vældige, den Brave,
 Og det var Manges Ord,
 At, mellem begge Hæve,
 Ei var, fra Syd til Nord,
 Saavidt som Himlens Bue
 Omhvalver Jordens Bold,
 Hans Overmand at skue,
 Blandt dem der løfted Skjold,
 Blandt dem, der styred Lande;
 Dog Hrodgar ufortalt,
 Thi Alle maatte sande,
 Han styred ikke galt!

Saa, over Heste-Kygge,
 Man snakkede iblandt,
 Og kom der saa et Stykke,
 Hvor Beien var galant,

Da spored, ei med Kæmpe,
 Enhver sit gule Dg,
 Og Kæmpe reed med Kæmpe
 Om Kap, alt som de fløi!

Nu reed der i den Række
 En Skjald med gode Saar,
 En Hovding mellem Kiække,
 Berømt i Kongens Gaard;
 Ei skulde let der findes,
 I Daners Føde-Stavn,
 Hans Mester til at mindes
 De gamle Kvad og Savn.
 Han sine Ord nu søied
 Til Fynd og listig Klang,
 Og Bjowulfs Færd ophvied
 Han i en Kæmpe-Sang!
 Om Sigmund han indstatted,
 Med Flid, saamangt et Ord:
 Om hvad den Helt udretted,
 Og om hvor vidt han foer.
 Her fik man da at høre,
 Alt om den Volsung bold,

Hvad ellers kun for Dre
 Kom Faa i Heden: Old!
 Ja, her det blev opfrisket,
 Hvad Sigmund kun i Løn
 Til Fjotle havde hvísket:
 Sin fiære Syster: Son,
 Og Hvad de øved sammen,
 De Frænder uden Fals,
 Som knækkede, med Sammen,
 Guldmangen Jette: Hals!

Fortalt blev nu til Grunde
 Bedrifterne ei faa,
 Saa først, i Folke: Munde,
 Da under Muld han laae,
 Hans Daad kom ret for Dagen,
 Den Volsung ærefuld,
 Den Banemand for Dragen
 Der ruged over Guld.
 Ei til det Kæmpe: Stykke
 Han Fjotle havde med,
 Alene med sin Lykke
 Han voved det urædd:
 Gik, under Klippe: Side,

Uhyret fiæf imod,
 Og lod saa Sværdet bide,
 Til det i Jorden stod,
 Ja, stod igiennem Dragen,
 Alt med sin hvassse Odd,
 Saa den ei meer saae Dagen,
 Thi Døden blev dens Lodd.
 Det Guld som før den aatte,
 Dens Bane fik til Løn,
 For Drage-Skatten raadte
 Nu Volse's ædle Søn!
 Han brugde Hænder begge,
 Til Skibning ikke seen,
 Baglastede sin Snekke
 Med Guld og Edelsteen!
 Han vandt, ved Kæmpe-Jærden,
 Og høiest Helte-Rang,
 Blev roest af hele Verden,
 I Folke-Sagn og Sang!
 Dog, Lykken ham og soied,
 Derved saa brat han stæeg,
 Den venlig ham ophoied,
 Der den fra Hermod veeg! (70)
 Saa Lykken tit sig vender

Forladt han blev paa Val,
 Og faldt i Jette-Hænder,
 Sig til stor Harm og Kval.
 Der fleed han sine Dage,
 Fra Fædre-Landet fiern,
 Og høit lød Folkets Klage,
 Som misted Rigets Værn!
 Ja, haardt det gik til Hjerter
 Hver Edling trindt om Land,
 I Klage-Sang sin Smerte
 Udgiød saamangen Mand.
 De sang, med Sorg i Barmen,
 Alt om den Helts Ufærd,
 Dog ventede Bod for Harmen
 De af hans Søn saa kjær:
 Han skulde brat nu stige,
 Og staae med Ere-Krands,
 Ja, throne i sit Rige
 Med Fædres Guld og Glands;
 Men Skjoldunger *)
 Og Skalkhed ham betog. (71)

*) Jeg tænker, at hvad her fattes, er Navnet paa
 Hermods Søn, som vel sveeg Skjoldungerne, og
 hedde, efter de angel-sachsiske Slægt-Registere:
 Sceldwea, eller Skelfer.

Ei nogen af dem Alle
 For Helte-Daad og Dyd,
 Som Bjowulf var at falde:
 Sin Vets, sin Alders Pryd!

Nu Solen var opgangen,
 De Kæmper nåled ei,
 Men kappedes om Rangen,
 I Ridt paa Konge-Vei.
 Der vanked Puf i Mængde
 For Olding og for Knøs,
 Thi myslrende fremtrængde
 Sig Flokken aandeløs,
 Og ind i Borge-Stue,
 Kom hver, som han var stærk,
 Hvem lysted ei at skue
 Det skeete Under-Værk!
 Selv Kongen var paa Færde,
 I Adel-Ring saa puur,
 Med fyrstelig Gebærde,
 Han gif af Fruer-Buur:
 Han gif til Borge-Stue,
 Den Skatte-Vogter god,
 Ham fulgde og hans Frue
 Saa pænt, med Fjed som God. (72)

Danner-Kongen for Die stod
 Guld-Borgen med straalende Linde,
 Haand af Grændel nu for sin Fod
 Det undtes den Herre at finde;
 Saa times og Vel efter Vaande!

Stille stod nu den Drot saa prud,
 Og høit lod han Ordene lyde:
 Takket være al Magtes Gud
 For Synet mig undes at nyde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Leed af Grændel Fortræd jeg meer
 Og Fals, end i Hast er at melde,
 Priset være den Gud, som teer
 I Under paa Under sin Vælde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Ei saa ventet jeg nys det Blik,
 Ei tænkte jeg, i mine Dage,
 Bod at fange, som nu jeg fik,
 For Corrig og Harm uden Mage!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Klart saa glimrer nu Guld i Soel,
 Som nys var i Taage indhyllet,
 Blodet bobled paa Konge-Stoel,
 I Strøm over Guld det henskyllet!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Meer ei mindes jeg nu, med Sorg,
 Mistroftige Ord af de Bolde:
 Ingen mægter vor Konge-Borg
 At væge mod Gienfærd og Trolde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Ene, Kæmpe! du overkom,
 Udrustet med Kraft fra det Høie,
 Hvad vi alle mistvibled om,
 Og mægted end ikke med Moie!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Hvis end lever den ædle Biv,
 Som Gud har til Moder dig faaret,
 Glædes maa hun sit ganske Liv,
 For Byrde som hun haver baaret!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Sige maa hun, den Vis saa prud,
 Som bar dig til Verden med Smerte,
 Naade-Gave af Himlens Gud
 Vær Sønnen, jeg bar under Hjerter!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Hør det, Bjowulf! du Kæmpe skion,
 Den Bedste mig undtes at fiende!
 Hjertet siger: du est min Søn!
 Vær sønlig til Døden min Frænde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Mindre Kæmper jeg lønnet tit,
 For Mindre, med Guld og med Ære,
 Hvad dig lyster af mit, er dit,
 For godt skal det Bedste ei være!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Ære haver du dig indlagt,
 Som fiender ei Nar eller Ælde, (73)
 Gud dig lønne, som han har Magt,
 For Godt jeg kan ikke giengiælde!
 Saa times dog Vel efter Vaande! (71)

Nu Bjowulf tog til Orde,
 Det meldte Eggthjovs Son:
 Ei for hvad Gode vi gjorde
 Vi fræve nogen Løn.
 Vel sandt er det at sige,
 Det var en farlig Dyst,
 Men sandt det er tillige
 At Værket drev vor Lyst!
 Gid kun saavel din Fiende
 Laae for din Fod i Vast!
 Min Agt det var at binde
 Forsvarlig ham i Hast,
 Og flemme ham saa længe,
 Til Anden han gav op;
 Men sammen ret at hænge
 Ei havde lært hans Krop; (75)
 Thi maatte jeg begive,
 Hvad ei var Guds Behag,
 Saa Trolden blev i Live,
 Trods mine Favne-Tag!
 Med Hæle godt han sægted,
 Og slap mig saa af Haand,
 Men skiondt jeg ikke mægted
 At lægge ham i Baand,
 Sin Skade dog forvinder

Han ei, ihvor det gaaer,
 Ei Lægedom han finder
 For Skramme og for Skaar.
 Sin Død han er saa sikker,
 Som han den havde alt,
 Ja, uidentviol han ligger
 Nu i dens Lænker kvalt;
 Der holdes han i Lomme,
 Indtil den store Dag,
 Da Herren ham skal dømme
 Alt efter sit Behag!

Nu blev tilgavns da skaadet
 Den Haand, heel sælsom skabt,
 Som Bjowulf havde baadet,
 Og Grændel havde tabt;
 Her saae man da, hvad Regle
 Betød paa Trolde-Maal:
 De ligned heller Segle
 Af seit og hamret Staal!
 Man maatte vel og grue
 For Knokler og for Been,
 Som her man fik at skue
 Paa Grændels Skulder-Green.
 Det kunde Ingen nægte

Der vilde meer end Jern,
 Til med den Trold at sægte
 Og bryde af hans Værn; (76)
 Saa nu var Timen kommen,
 Som Eglaws Søn forsvor;
 Nu puttede i Kommen
 Han sine store Ord!

Tiende Sang.

Heitid i Hallen og Kvad om Toget under Hnæs
og Hengest i Kong Halvdans Dage.

Travlhed i det høie Slot
Gik man nu at skue:
Pyntet, pudset brat og godt,
Blev den Borge-Stue;
Karle, Piger gik i Flok,
Meget giores skulde,
Alle havde Arbeid nok,
Begge Hænder fulde,
Førend Stuen kom i Stand,
Blev paa Ny forvandlet,
Thi man knap sig tænke kan
Hvor den var mishandlet!

Dørren var af Hængsel fast,
 Alting brudt i Stykker,
 Skiondt med Jern det var sat fast,
 Som ei let man trykker!
 Alt i Lave og i Læg
 Kom dog nu saa fage,
 Snart man skinne saae paa Væg
 Tæpperne fuldstrage,
 Konstelig Indvirkning her:
 Guld-Baldyring lued,
 Til Forundring for Enhver,
 Som det saae og skued!

Dog, det var ei Hallen blot,
 Som fik Rod for Vaande,
 Alting nu var blevet godt,
 Let trak Folket Nande;
 Han kun, som tog Hare-Spring
 Var og blev en Kryster! (77)
 Flygte, er en farlig Ting,
 Prøv det, hvo som lyster!
 Mærke Hver, at skiondt i Slag
 Times let Ullæmpe,
 Det dog er en tvungen Sag,
 For hver ærlig Kæmpe,

Naar han gaaer fra Mjød og Viin,
Krogen, trods al Fare,
Hvor han hviler Kroppen sin,
Mandig at forsvare!

Under gode Varsler nu
Halsydans Søn, hin Milde,
Gik til Hallen glad i Hu,
Gik derind til Gilde;
Kreds slog her om guldrund Drot
Kæmper dyrebare,
Finere i Konge-Slot
Fandtes ingen Skare!
Med saa frydefuldt et Blik,
Som ei skues ofte,
Frænderne til Sæde gik,
Under Høie-Lofte:
Hrodgar sad hos Hrodulf her *),
Høit de sad med Gammen,
Lomde i den Gildes-Færd

*) Det er vel lidt underligt med den Hrodulf, der saaledes med Gæt springer op til Kongen i Høisædet, men der er dog ikke andet for, end, paa Skjaldens Ansvar, at lade ham sidde der, som en Brodersøn af Hrodgar.

Mangt et Bæger sammen! (78)
 Giæstefuld og venneriig
 Var den Konge-Stue,
 Skjoldung-Drotter ei paa Sviig
 Pønsed under Bue!

Det var Halvdans Helte-Søn,
 Guldrund efter Vane,
 Bjowulf han i Kæmpe-Løn
 Gav en gylden Fane,
 Gav ham og, til Herre-Færd,
 Brynje af de Bedste,
 Hjelme-Hat og Belte-Sværd,
 Klinge med Guld-Fæste!
 Mange Dine, velforskyldt,
 Sværd fik mellem Svende,
 Der det, luende forgyldt,
 Helten kom til Hænde.
 Bjowulf lod i Hallen glad
 Sig af Hrodgar lønne,
 Heller ei at kimse ad
 Var de Gaver skjønne;
 Venne-Gaver fire saae
 Her man over Bænke, (79)
 Hvortil Magen Drotter faa

Hørdes at bortskjenke!
 Myrthesmykket, i sin Glands⁽⁸⁰⁾
 Saae man Hoved-Bjerget,
 Med en vældig Hjelme-Krands
 Var mod Sværd det værget,
 Saa at, naar den Bolde stod
 Mellem hvasse Egge,
 Ingen Kæmpe dog var god
 For hans Hjelm at slække!

Bore skulde Bjowulfs Løn,
 Var end stor den vorden,
 Det, paa Bud af Halvdans Søn,
 Saaes i Borge-Gaarden,
 Der af Hopper nu et Spand,
 Otte udaf Stallen,
 Kneisende og godt i Stand,
 Dandsed op for Hallen!
 Mange, mange Penge værd
 Var de Hopper rene,
 Men dog Sadelen især,
 Som laae paa den Ene,
 Gjort af Godt med Kunstner-Hug
 Den var udaf Vælgten,
 Gjort til Kongens eget Brug,

Maar han drog i Feldten,
 Thi det Lov sig Hrodgar vandt,
 Vidt om Land med Vre,
 At hvor Kæmper Døden fandt,
 Turde med han være! (⁸¹)

Baaben gav jeg dig i Bold,
 Føier dertil Heste,
 (Sagde Yngve-Drotten bold)
 Brug dem paa det Bedste!

Saa den Konge ærefuld,
 Der paa Dressel heied,
 Som med Hæder, saa med Guld,
 Bjowulfs Daad opveied!
 Kæmpe-Værket lønned saa
 Halvdans Søn hin Milde,
 At ham lyve maatte paa,
 Hvo ham laste vilde!

Ingen her paa Bænken sad,
 Af det hele Følge,
 Der med Bjowulf stævned glad
 Over svalen Bølge,
 Som jo, af den Drot saa god,
 Midler fik for Nøde,

Guld endog i Mande-Bod
 Gav han for den Døde,
 Som, ved Bjowulfs Helte-Mod,
 Og ved Herrens Raade,
 Blev den Enefte, hvis Blod
 Grændel fik at raade.
 Fleer at myrde, hos den Trolde,
 Var tilvisse Agten,
 Men det hindred Kornens Skjold:
 Gud, som har al Magten! (⁸²)
 Ja, i Herrens Haand det staaer,
 Alt hvad os skal hændes,
 Derfor ei, med hvide Haar,
 Løbet her fuldendes,
 Uden at jo, tit og let,
 Skifte Sorg og Gammen,
 Viis kun er, hvo immer tæt
 Tænker sig dem sammen! (⁸³)

Dog, i Hallen var i Dag
 Alt kun Fryd og Gammen,
 Skjalde-Sang og Harpe-Slag
 Der kun smelted sammen,
 Strængelegen svared her
 Til den gamle Vise,

Om Kong Halvdans Herre-Færd,

Værdig vel at prise.

Minder skulde Hrodgars Skjald

Friske op til Glæde;

Om det Slag paa Feresval

Høit han skulde kvæde,

Hvor de Sønner af Kong Finn

Hnæf uventet mødte:

Helten, snar som Fugl og Vind,

Skjoldung-Thronens Støtte. (84)

Heller ei om Hildeborg

Maatte Sagn hensove, (85)

Hun som prøved, sig til Sorg,

Jettens Tro og Love.

Hofes Daatter uden Grund

Ei sin Lodd beklaged, (86)

Da, i aarle Morgen-Stund,

Hun sit Tab opdaged;

Over sine Kiæres Liig

Stod hun dybt bedrøvet,

Frænderne, ved Sværd og Svig,

Sorgelig berøvet!

Sønner, Brødre slagne laae

Uden Skiel og Føie,

Hildeborg vel maatte staae
Her med Graad i Die!

Det var Kong Finn, paa Kæmper riig, (87)
Som Drot vel i hans Dage,
Forarmet blev han dog i Krig,
Beholdt kun Saa tilbage!
Men Hildeborg maatte vel sørge.

Ei Slaget meer nu mægted Finn
Mod Hengest at oplive,
Hans Kæmper saa ei faldt det ind
De Danste at fordrive.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

Med Hengest nu den Jette-Drot
Eig vilde brat forlige,
Indrømmed ham sit ene Slot,
Dertil sit halve Rige.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

Det var saa stolt en Kæmpe-Løn,
Det Slot med Konge-Throne,
Og hver en Dag af Folkwalds Søn *)

*) Folcwaldan sunu kunde ligesaa snart blot betyde:
Folke-Herskerens o: Kongens Søn; men da Talen
maa være om Kong Finn, finder jeg det rimeligere,
at han kaldes: Folkwalds Søn.

Fik Daner Guld i Sone.

Men Hildeborg maatte vel sørge.

Til Friser ned der regned Guld,

Saa lod Kong Finn det springe,

Han daarede saa rænkefuld

Dem med de gylde Ringe!

Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Med Guld, og saa med glatte Ord,

Dem gjorde Finn saa trygge,

At paa den Eed, saa dyr han svor,

De voved fast at bygge,

Saa Hildeborg maatte vel sørge.

For sine Kæmper selv han svor,

Saa lod han sig forlyde:

Ei skal med Gierning, ei med Ord,

De Venne-Pagten bryde.

Men Hildeborg maatte vel sørge.

Ei Klage, knye, saa loved han,

Skal Nogen, Fiendt for Die

Han seer sin Hovdings Vane-Mand,

Maa for hans Bud sig bøie. (88)

Men Hildeborg maatte vel sørge.

Og Hengest svor af Hjertens Grund:

Tor nogen Friser puffe

Paa Slag han slog, den aabne Mund

Jeg skal med Sværd tillukke.

Men Hildeborg maatte vel sørge. (89)

Der gjordes Eed, der gjordes Baal *)

Alf Finn, den falske Jette,

Der smelted Guld, der gløded Staal,

Der brændte Kæmper trætte.

Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Alt med saamangen Hjelms af Guld,

Og røde Brynje-Særte,

De brændte Hnæf, med ham et Kuld

Alf Skjoldung-Kæmper stærke. (90)

Saa Hildeborg maatte vel sørge.

*) At dette Baal kommer hovedkulds, er klart. Man kan imidlertid slutte sig til, at Finn har stjaalet sig paa de Danske, og havt Lykken med sig. Videre Oplysning, om end ei al den, man kunde ønske, giver det i Indledningen omtalte Fragment, hvoraf man seer, at Overfaldet er sket ved Natte-Tide, og at Hnæfs Kæmper værgede sig mandelig i fem samfulde Dage.

En Deel vel Bane fik af Staal,
 Men Fleer dog sank af Møde,
 Og Jetter kasted nu paa Baal
 De Matte med de Døde.
 Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Der stod den Viv med Hjerter-Sorg,
 Det lod paa Jette-Maalet:
 Kom med din Søn, kom, Hildeborg,
 Og bæk ham selv paa Baalet! (91)
 Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Sig blanded Kvindens Klage-Sang
 Med Brag af Bedd i Lue,
 Og høit den sig med Røgen svang
 Fra Baal til Himmel-Bue. (92)
 Og Hildeborg maatte vel sørge.

Hvert Baand nu brast i Lue rød,
 Det braged, og det buldred,
 Hvor Blod blev Damp, hvor Been og Rind
 Hensmelted og hensmuldred,
 Og Hildeborg maatte vel sørge.

Den Graadser fuul, med Lue: Tand,
 Som Alt kan vel bekomme,
 Opaad, til Sorg for meer end Dan,
 En dobbelt Folke: Blomme;
 Saa Hildeborg maatte vel sørge! (9³).

Det var Kæmpers Hoveds-Mand *):

Vennerne berøvet,

Søgde hjem til Frisen-Land

Bradt han og bedrøvet.

Hengeft paa det høie Slot

Løved kun med Smerte;

Men ei glider Kiølen godt

Under Vinters Hjerter.

Ei saa var det Seile-Tid,

Nu, da i Kort-Vending

Rasende i Vædde-Strid,

Kæmped Storm og Brænding!

Frosten, med sin Kæmpe-Haand,

Kued vel dem begge,

*) Man seer, at Hengeft er undsluppet Blodbadet, og maa have slaaet sig igiennem, da vi i Fragmentet see, han var med i Heden.

Bølgen dog i folde Vaand
 Bar fra Kyst ei Snekke! (94)

Dog, der kom, med andet Nar,
 Ogsaa andre Dage,
 Solskins-Beiret kom med Vaar
 Smilende tilbage:
 Vinteren gav Vaaren Plads,
 Maatte for den flygte,
 Sommeren sit Mai-Pallads
 Blomsterkrandsen bygde.
 Længer havde ei behov
 Helten nu at nøle,
 Snart sig og en Maste-Skov
 Løst over Kiole;
 Hvad han stedse kom ihu,
 Brændende af Harme,
 Vilde han udføre nu,
 Riæk med Kæmpe-Arme.
 Verden vilde han Farvel
 Sige, hvis tilgrunde
 Ei han Jettens gammel Gield
 Nu betale kunde!

Hunlavs Søn sit gode Sværd *)

Hurtig da omspændte:

Klingen, som fra første Færd

Getterne alt kiendte,

Og nu skulde med sin Egg,

Truffet blank af Skede,

Kløve Finn, den Riding fræk

I hans egen Rede.

Gudlaf, Dslaf ingen Frist

Gav nu Falske-Blakken,

Droit de takked ham for Sidst,

Skam fik han paa Rakken **);

Konge-Salen purpurrod

Maled de med Klingen,

Og Kong Finn nu fandt sin Død

Midt i Skjoldborg-Ringen!

Her ei gjorde daarlig Jagt

Nogen Skjoldung-Skytte;

*) Om det skal være Hengest selv, som her kaldes Hunlavs Søn, eller Etmand (Hunlafing) veed jeg ikke; dog taler Sammenhængen vel derfor.

**) Af Fragmentet seer man, at baade Dslaf (der kaldet Drdlaf) og Gudlaf var med Hengest paa det første Tog, samt at Gudlaf, ved Overfaldet, mistede sin Søn Garulf.

Stor var Konge-Hallens Pragt,
 Stort blev Kæmpers Bytte;
 Silke her tilgavns de spandt,
 Rast ombord de bare
 Smykker, Ringe, hvad de fandt,
 Tog for gode Vahre!
 Dronningen de glemde ei,
 Daner hun tilhørde,
 Hende og ad Hvalers Bei
 De til Hjemmet førde *)!

Meer ei hørdes Harpe-Slag,
 Endt var Skjaldens Kvæde,
 Dog deraf i Kæmpe-Lag
 Reiste sig stor Glæde,
 Sammens-Ord fra Bænke lod,
 Skiankerne saa huse,
 Med den klare Viin ombød
 Bægere og Kruse!

Frem nu gif Væltowe glad,
 Under Gylde-Smykke,

*) Hvem denne Dronning, eller Prindsesse (Krihiliu-
 wif) var, siges ikke; men formodentlig var det Hil-
 deborg, som forblev i Fiende-Vold, indtil Hengeft
 kom igjen, og hevne de Skade.

Did, hvor begge Frænder sad,
 For hinanden trygge *),
 Hvor og Throne-Skamlen stolt
 Hunferd saaes beklæde;
 Begge ham for trofast holdt,
 Værd sit Staller-Sæde,
 Skiondt engang i Sværde-Leeg,
 Det var Frænders Rixre,
 Blodsforvandte slemt han sveeg,
 Sig til liden Vre.

Dronningen for Thronen stod,
 Daners Vederkvæger!
 Sagde hun, med lystigt Mod
 Tag og tøm dit Væger!
 Klæd lyksalig, Skjoldung-Drot,
 Daners Konge-Sæde!
 Tal til Gother mildt og godt
 Ræk dem Guld med Glæde!
 Fjern og nær ei finder du
 Bedre Ven og Frænde, (95)
 End den Helt, jeg hørde nu
 Du for Søn vil kiende. (96)

*) De tvende Frænder (suhter-gefæderan) er Hrodgar
 og Hrodulf.

I din fælske Hjorte-Borg
 Lad dig Møden smage!
 See henrinde, uden Sorg,
 Dine Leve-Dage!
 See paa Sønnerne, som skal,
 Naar du skifter Farve,
 Throne i din Konge-Hald,
 Folke-Riget arve!
 Er de unge, har de end
 Dog en Foster-Fader,
 Hvis for Hrodulf, Skjoldung-Ben!
 Verden du forlader.
 Kiender jeg den Glæde ret,
 For derfor jeg love:
 Skjold han løfter for vor Æt
 Riæk paa Mark og Bove!
 Ja, om ei af ham vor Søn
 Havde Godt i Bente,
 Glemme maatte han, hvad Løn
 Vi af ham fortjende,
 Hvad vi gjorde for hans Vel
 For og nu med Glæde,
 Elskede ham op til Held
 Og til Herre-Sæde! (97)

Dronningen nu saae man glad
 Til den Bænk sig vende,
 Hvor, med Hredrik, Hrodmund sad,
 Mellem Unger = Evende.
 Hos det Konge = Sønne = Par
 Sad og Gothe = Helten,
 Han med Joie bænket var
 Mellem Folk af Vælgten!
 Til ham fra den Dronning sin
 Flød nu Ord fuldsøde,
 Fulgte med den klare Viin
 Vaand af Guld det røde:
 Handledd = Vaand, et Tvilling = Kuld,
 Gyldensmykkes = Klæde,
 Finger = Ringe, og af Guld
 End saa favr en Kiæde!
 Kiæde slig, saa tung og stor
 Til om Hals at bære,
 Ei jeg paa den hele Jord
 Hørde fal at være!
 Ja, hvor under Himmel = Blaa
 Rige Herrer bygge,
 Ei jeg veed, at Nogen saae
 Bedre Gylde = Smykke,
 Siden Konstens Mester = Værk,

Brysing: Men, en Morgen,
 Hama, med en Haand fuldsterk,
 Bar til Bratting: Vorgen;
 Siden hun, engang i Kveld,
 Luffede sit Die,
 Sagde Jorderig Farvel
 Svang sig mod det Høie!

Kiæden, som nu glad med Taf
 Bjowulf fik i Hænde, (98)
 Havde siden Higelaf,
 Havde Svertings Frænde, (99)
 Der hans Sværd sin Svane: Sang
 Kvad paa Brynje: Særke,
 Der han værged sidste Gang
 Skatte under Mærke.
 Da ærgjerrig over Strand
 Stævned han paa Snekke,
 Gæste vilde Frisen: Land
 Han med skarpe Egge;
 Deilig funkled paa hans Bryst
 Klare Edel: Stene,
 Kernen brat dog Livets Lyst
 Vilde ham formene:

Banesaaret under Skjold
 Segned Bjowulfs Frænde,
 Liget af den Herre bold
 Franker fik i Hænde; (100)
 Marken ogsaa de beholdt
 Efter Kæmpe-Slaget,
 Plyndred Valen grumt og koldt,
 Efter Baaben-Braget;
 Kongens Lig de skaaened ei,
 Plyndred det med Glæde,
 Da, med Brynjen, gif sin Dei
 Og den gyldne Kiæde *).

. Dronningen, alt som til Sang,
 Læben sin nu rørde,
 Venlig det i Hallenklang,
 Hovmænd alle hørde:
 Hør du mig nu, Bjowulf kiær,
 Hvad jeg dig vil siige,
 Tag den Kiæde, du seer her,
 Klædningen tillige!

*) Om dette Higelaks Tog, som her kun berøres i For-
 bigaaende, findes Resten i 17de og 20de Sang.¹

Slid med Helsen Løi og Guld,
 Brug det paa det Bedste!
 Altid man beundringsfuld
 Dine paa dig fæste!
 Vær en Lære-Mester blid
 Nu for mine Sønner!
 Moderlig jeg kun din Slid
 Her mod dem belønner.
 Fjern og nær din Daad saa stor
 Skattes maa af Helte,
 Alt saavidt som Folke-Jord
 Bølgerne ombelte!
 Ja, vil, som jeg ønsker, huld,
 Lykken dig kun være, (101)
 Du saalidet Sølv og Guld
 Savne skal som Tre!

Lystig nu, vær selv dig lig,
 Som en Søn af Huset, (102)
 Her, hvor Gæster uden Svig
 Gjør Besked i Kruset!
 Sidder, Kæmper, vel i Mag,
 Kommer kiont tilrette!
 Ingen bryde Venne-Lag
 Her med Riv og Trætte!

Sjæleglad ved Mjød og Viin
 Borde hver en Kæmpe fin!
 Gjør det, som jeg beder!

Dronningen, saa favr og fin,
 Søgde nu sit Sæde;
 Kæmperne den klare Viin
 Draf med Hjertens Glæde;
 Dem det gif, som Mange før,
 Drømmende sig trygge,
 Mindst de tænkte, at for Dør
 Stod en stor Ulykke!

Ellevte Sang.

Grændels Moder, Hrodgars Klage, Bjowulfs
Trest.

Det skedte, alt som før, i Kveld,
Kong Hrodgar gif at sove,
Dy vogte skulle Hallen vel,
Din Nat, paa Troe og Love,
En ædel Flok
Af Kæmper Rok,
Alt som i gamle Dage! (103)

Der kom, til en god rolig Nat,
Nu Pude frem med Dyne,
Opregte Senge blev, saa brat,
Paa Bænkene, til Syne,
Til Hvile sød,
Og til sin Død,
Gif fort en herlig Skænker.

Ei vaabenløse dog de laae:
 Ved Kæmpers Hoved: Gærde,
 Man Hjelme Rok og Skjolde saae (104)
 Dem blinke over Hærde,
 Dem laae og nær
 Fuldgode Sværd,
 Og Malle-Kraver skionne!

Saa var det Skif hos Kæmper her, (105)
 Skjoldungers Drot saa hulde,
 Alt færdige til Herrefærd
 De immer findes skulde,
 Ja, Dag og Nat,
 Ved Haanden brat,
 I Hald som under Mærke!

De sov nu ind, men dyrt at staae
 Kom Een den Aften-Slummer,
 Alt som i Gal saa tit man saae,
 I Grændels Tid, med Kummer,
 Til Syndens Sold,
 For Mord og Vold,
 Han fandt i Dødens Lænker.

Ja, for en Dag det kom nu brat,
 Man fik det vist at vide,
 Sig Grændel havde efterladt
 En Moder, Mænd til Kvide;
 Den Hæx sit Barn,
 Det stemme Skarn,
 Paa Daner vilde hegne. (106)

Thi foer hun op, med Harn i Hu,
 Alt fra de Bølger kolde,
 Alt fra sit Svælg, det Hjem for Gru,
 Og saa for arge Trolde,
 Der skulde hun,
 Paa muddret Bund,
 Henslide sine Dage.

Der Kain, med sin Broders Blod, (107)
 Besudled Haand og Bærge,
 Det aldrig sig afvætte lod,
 Han maatte, over Bjerger,
 Til ødest Egn,
 Med Morder-Tegn,
 Bortflye fra Folke-Gammen.

Ved ham paa Jord, til Folke-Meen,
 Oprandt Utyffer mange,
 Og iblandt dem var Grændel Een,
 Den lede Morder-Slange,
 Som, sig til Sorg,
 I Hrodgars Borg,
 Dog traf en vaagen Kæmpe. (108)

Til Kamp laae Helten redebøn,
 Antastet paa sit Leie,
 Han glemde ei, hvad, af Guds Haand,
 Han fik til Arv, og Eie:
 Sin Kraft, sit Mod,
 Han kiende lod,
 Til Folke-Trøst og Baade. (109)

Han fik med Hvindemanden Bugt,
 Han gjorde saa sit Bedste,
 At Folke-Fienden kom paa Flugt,
 Og maatte Hælhjem giæste, (110)
 Det vilde nu,
 Med Harm i Hu,
 Hans Moder grusomt hevne! (111)

Til Hallen kom, med Blods-Attraae,
 Den Hex, som andre Trolde,
 Hvor sovende, om Thronen, laae
 Hring-Daner under Skjolde,
 Dog brat sad op
 Den Kæmpe-Trop,
 Der Oprør blev i Leiren!

Dog Maade der med det Ustyr,
 Var, som med Hexens Kræfter,
 Hun et Slags Kvindfolk var af Byrd,
 Og vældig kun derefter,
 Vel grum i Sind,
 Men dog en Kvind
 Mod Kæmper under Vaaben!

Af Kiøller for den Lede snart
 Der kom en Hob til Syne,
 Og Sværdet fløved, med en Fart,
 Den haarde Hjelme-Tryne,
 Det klang i Skye,
 Af Vaaben-Gnye,
 Nu over Bord og Bænke.

Heel mangt et Sværd der kom paa Gang,
 Og Kæmper streed bag Skjolde,
 Ei kunde Hjelm, ei Brynje lang,
 Bestytte 'mod de Bolde, (112)

 Af Frygt al Lyst,
 I Hæx-Bryst,
 Forgik til her at tøve!

Hun ud ad Døren foer i Hast,
 Hun vilde Livet bjerger,
 Men holdt en Vædning dog saa fast,
 Han kunde sig ei værges,
 Men maatte med
 Den Hæx afsted,
 Til Kulen i det Dybe!

Det timedes en Hædning her
 Det mørke Hjem at giæste,
 Som, Hrodgar frem for Alle kiær,
 Stod øverst blandt de Bedste,
 Saa Kongen gav,
 Fra Hav til Hav,
 Ei Nogen for ham Prisen!

Lykkelig var han allen Stund,
 Til nu, paa gamle Dage,
 Afmeiet blev, for stakket Blund,
 Ham Livets Blomst saa fage; (113)
 For Heltens Død
 Forgjæves led
 I Hallen Suk og Klage!

Bedrøvelse den næste Dag
 Kun atter saae i Borgen,
 At Bytte gjordes paa Bedrag,
 Man klaged høit med Sorgen,
 For Venne-Liig,
 Som, i den Krig,
 Man fik paa begge Sider! (114)

Den Drot saa viis, og vennehuld,
 Med Sølohaars-Krands om Linde,
 Han blev i Sind saa forrigfuld,
 Ja haardt var at forvinde
 Det Hjerter-Stad,
 Som Venne-Død
 Gav Daners Drot hin Milde. (115)

Ei Bjovulf var i Hallen med,
 Der det gif Daner ilde,
 I andet Huus sit Leiested
 Til Gothen efter Gilde;
 Men flux med Goel,
 Der Hanen goel,
 Opstod den Seiersfælle.

Gaasfart da Tidende han fik,
 Om Folke-Tab og Jammer,
 Den ædle Kæmpe hurtig gif
 Til Kongens Sove-Kammer,
 At høre der,
 Om dragne Sværd
 Ei skulde brat nu blinke. (116)

Den Helt han gif saa flux, saa frit,
 Paa Gulv nu med sit Følge, (117)
 Med Døn saa tog han Kæmpe-Skridt,
 Han vilde Sorgen dølge: (118)
 Sov sødt og godt,
 I Nat, min Drot?
 Saa spurgde han med Blide.

Det svared Drot paa Dane-Borg:

Spørg ei om søde Drømme!

Förnyet er den bittre Sorg

For alle Daner omme!

Ik! tabt saa brat

Har jeg i Nat

Min Ven den hjertenskiære.

Min Hsire-Haand, min Støtte-Stav,

Forsbundet er af Salen,

Hin Broder graa af Yrmenlav,

Som gif mig næst paa Valen,

Saa mangen Gang,

Hvor Hjelmne sprang,

Og Kæmper stanged Bue! (119)

Et Speil var han for Herremænd,

Paa Daners grønne Slette, (120)

Ik, død er Alsger, død min Ven;

Paa Ny en grum Uvætte,

Sig trædsk indsneeg,

I Hald, og sveeg

Den Helt ved Midnats-Tide!

At Daad bedrev din Fæmpe-Arm,
 Forleden Nat, med Størke;
 At Grændel du, saa vrede's varm,
 Gav Bane-Saar i Mørke,
 For Folket mit,
 Han sveeg saati, *271 123*
 Det vilde hun nu hevne. *272 124*

Ja, Grændel faldt, men efterlod
 Dog Slægt med Skade-Evne,
 Hans Moder kom, og kræved Bod,
 Gik Held til sig at hevne,
 Saa mangen Mand,
 I Dane-Land,
 Det mindes, mens han lever. *273 125*

Ja I, som tjende nys for Sold
 Den Hovding, vi begræde,
 Hvis Haand er nu saa stiv og kold,
 Ei rund paa Guld og Glæde,
 I mindes vist,
 At Argelist
 Gik Held til Hevn i Hallen! (121) *274 126*

At Bønderne med Tant ei soer,
 Det fik vi nu at vide,
 Uthjfer to, var deres Ord,
 Vi saae i Bang omskride,
 Som Maste-Træ'r,
 På Folke-Færd
 Det Trolde er tilviffe.

Banskabte er de begge To,
 Dog Forskiel er at finde:
 Den Ene maa af Alt man troe
 Har Lighed med en Kvinde;
 Den Anden meer,
 Saa vidt man seer,
 Til Karlsfolk er at regne. ⁽¹²²⁾

Fra Arilds-Tid den Natte-Ravn
 Man kalder Grændel Jette,
 Men Ingen veed hans Faders Navn,
 Saa det er seent at giætte
 Dertil sig frem;
 Om En, og hvem
 Det var udaf de Sorte. ⁽¹²³⁾

Hvor Iløve kun, og andet Raf, (124)
 Har deres Gang og Leie,
 Der færdes meest det Trolde-Paf,
 Paa Hvirvel-Vindens Veie,
 Og sære Ting
 Der rundt omfring
 Man seer i Høl og Mose.

Der er et Kiær, en Søe kanstee,
 Hvor Væld gaaer under Tue,
 Der kan hver Nat en Strøm man see,
 Som bare Ild og Lue,
 Og længer ei,
 End en Mills-Bei,
 Er Stedet her fra Borgen.

Det Vandsted ligger godt i Læe,
 Det ligger midt i Skoven,
 Thi rundt omfring staaer Træ ved Træ,
 Som lukker sig for Oven,
 De staae med Rod
 Fuldgodt i Fod,
 De Vandet overskygge.

Slet Ingen er i Verden til,
 Blandt vise Mænd og Folde,
 Som prøve tør det Døve-Spil,
 At gæste Skovens Trolde,
 Selv Hjort og Hind
 Gaae ei derind,
 Om end de er i Flugten.

Nei, med Forundring tit vi saae,
 Hvad neppe troe vi kunde,
 Høitaffet Hjort ved Skoven staae,
 Forfulgt af Skytte-Hunde;
 Han Livet lod,
 Før med en Fod
 I Trolde-Skov han traadte. (125)

Fra Sole-Bjerg til Morgen-Grøe
 Saa Stormene sig røre,
 At Bølgen bruser høit i Skye,
 En Gru er det at høre;
 Dog vorder tyst,
 Det bradt, som lyst,
 Ved Glimt af Morgen-Røden! (126)

Nu har om Stedet den Besteed
 Jeg sagt dig, som jeg vidste,
 Og, uden dig, jeg Ingen veed,
 Som turde did sig driste,
 Thi, svar mig nu,
 Tør, kiæk i Hu,
 Du Faren gaae i Møde?

O, tør du stævne did, min Ven!
 Hvor Skielmer boe i Klynge,
 Og kommer du derfra igien,
 Dig venter Guld i Dynge,
 Ja, lønnes skal,
 Din Daad i Hald
 Med Oldtids gyldne Skatte! ⁽¹²⁷⁾

Det svared Bjowulf bradt igien:
 Sørg ei, min Drot saa saare!
 For Venner ei skal vise Mænd
 Udøse mangen Taare,
 Men svinge Sværd,
 I Herre-Færd,
 Til Hevn og Hæders-Minde. ⁽¹²⁸⁾

Det er saa dømt i Rørners Raad,
 At Døden skal vi lide,
 Thi stræbe Hver, med ærlig Daad,
 At vinde Priis i Tide!

Run Hvile sød
 Har Gravens Skjød
 For Stov fra Vre-Sengen!

Sid op, o Drot! lad Fiende-Spor
 Med Glid os bradt forfølge!
 Og troe mig paa mit Vres-Ord!

Ei skal i bundløs Bolge,
 I Jordens Skjød,
 I Skov som Blød,
 Uvættten mig undslippe!

Nei, i den vide Verden ei
 Den skal et Smuthul finde,
 Hvortil jeg mig jo baner Veir,
 For ærlig Priis at vinde;

Bær, som en Mand,
 Jeg troer, du kan,
 Da kun i Dag end Sorgen! (129)

Tolste Sang.

Toget til Trolde-Riær, Bjowulfs Manddom,
Kamp og Seier, med Herens Undergang.

Op den gamle Drot nu foer
Brat, med Ild i Die,
Takked, for de Trøstens Ord,
Herren i det Høie;
Lod sin Ganger sadle op,
Kom og snart til Sæde,
Saaes med sin Kæmpe-Trop,
Bradt i Borge-Stræde.

Nemt det var at finde Wei;
Værre den at følge,
Skov og Skumring kunde ei
Hæx-Sporet dølge,

Hvor hun, over Bjerg og Dal,
 Bar, til Fryd for Trolde,
 Hvad hun røvede i Sal:
 Liget af den Bolde,
 Kæmpen med de bedste Kaar
 I den danske Konges Gaard.

Skiondt ei graa han var om Iffen,
 Med de meest Erfarne dog
 Helte-Sønnen gif i Spidsen,
 Førde an det hele Tog.
 Fort han gif, med Speider-Die,
 Traadte mangan snever Sti, ⁽¹³⁰⁾
 Over Klint, og Klipper høie,
 Mangan Rykke-Boe forbi, ⁽¹³¹⁾
 Til med Eet han fik at skue
 Mærket paa den rette Kaas:
 Trolde-Skoven, som i Lue
 Kneisede paa høien Aas.
 Under Skoven, muddret, blodig,
 Bølgen vidnede om Mord,
 Ingen Dane var saa modig,
 Gysen ham jo giennemfoer, ⁽¹³²⁾
 Der ved Trolde's Arne-Sted
 Heel forfærdeligt at skue,

Man, paa Trolde-Søens Bredd,
 Nigers Hoved saae paa Tue.

Høit nu Kæmpe-Hornet lød, ⁽¹³³⁾
 Kaldte frem de Kiække,
 Flux og Folket, som det bød,
 Stilled sig i Række.

Hovedfulds fra Landet fløi
 Sære Søe-Uhyrer,
 Allehaande Orme-Løi,
 Mylrende som Myrer,
 Nykker, som, ved Middags-Lid, ⁽¹³⁴⁾
 Sig i Solen bade,
 Spaae saa tit, paa Bølge hvid,
 Sømand Sorg og Skade.
 Ud i Strøm af Blod og Gift
 Bradt de sprang i Harmen;
 Dengang Hornet til Bedrift
 Kaldte Kæmpe-Arme;
 Gothen dog i stakket Trist
 Spændte flink sin Bue,
 Skød til den, der sømmed sidst,
 Det var Lyst at skue,
 Som han sigted, saa han skød,
 Nykken maatte smage,

Med hans Piil, den bitter Død,
 Hængde bradt paa Hage;
 Hagen slog man i dens Krop,
 Trak den af det Waade,
 For den ret fra Taa til Top
 Undrende at skaade. (135)

Aldrig Rogen Bjowulf saae
 Bange for sin Trøie, (136)
 Brat nu kom hans Brynje paa,
 Skulde Bølgen pløie;
 Sid den var, og giort med Konst,
 Trods den kunde byde
 Fiende-Vold, som kun omsonst
 Prøved den at bryde!
 Blanken Hjelm, i samme Stund, (137)
 Steeg i Brynje-Følge,
 Skulde snart, paa Havsens Bund,
 Blinke under Bølge!
 Havde Kroppen ingen Rød,
 Under Brynje-Kofte,
 Taalde Hjelmen og et Stød
 Nu, som før saa ofte;
 Smede-Kunst fra fordum Tid
 Her sig lod tilsyne,

Havde frandsset den med Flid,
 Kronet den med Tryne;
 Kort: den var et Mester-Værk,
 Trodsed Odd og Egge,
 Var de hvasse, den var stærk,
 Lod ei Staal sig flække. (158)

Dog, ei mangle skal sin Roes
 Sværdet, Bjowulf førde,
 Skiondt det var kun Laane-Gods,
 Hunferd det tilhørde;
 Det var just en Kostbarhed,
 Fra de gamle Dage,
 Hruntung hedde det, som jeg veed,
 Ledte om sin Mage!
 Godt i Edder og Forgift
 Hærdet var den Klinge,
 Sveeg ei hvem den til Bedrift
 Modig turde svinge.
 Ei saa var det første Gang,
 Daad den skulde øve,
 Tit i Kæmpe-Kreds den flang
 Og bestod sin Prøve! (159)
 Hvad misundelig i Hu,
 Drukken, før han meldte,

Glemde sagtens Hunferd nu,
 Siden han i Belte
 Bjowulf gav sit gode Sværd,
 Lod derved tilsyne:
 Selv han ei i Herre-Færd
 Turde med det lyne, (140)
 Wilde før sin Helte-Rang,
 Helte-Priis, undvære,
 End sit Liv i Bølge-Gang
 Døve fiæk med Vre!

Saa ei tænkte han, der nu
 Hrunting fik at bære, (141)
 Ei til Noget stod hans Hu,
 Som til Kamp og Vre!
 Det var Bjowulf, Eggthjows Søn,
 Han det Ord lod falde:
 Dane-Drot! jeg har en Bøn,
 Billig vel at falde:
 Færdig, som jeg for dig staaer,
 Dybt mig at nedsænke,
 Beder jeg, om galt det gaaer,
 Vel dig at betænke,
 Hvad du, Folke-Ben saa mild,
 Kiærlig selv mig loved,

Om jeg satte Livet til,
 Som for dig jeg voved,
 At i Faders Sted du end (142)
 Da mig vilde være,
 Holde hver min Følge: Svend
 Høit i Agt og Ære!
 Hrodgar kiær! hvad jeg med Tak
 Tog af dine Hænder,
 Send det Alt til Higelaf,
 Hvis mit Liv jeg ender!
 Naar da Gothe-Kongen huld
 Dresselen betragter,
 Hrædlingen paa røden Guld
 Stirrer vel og agter;
 Da forstaae han skal saa grandt,
 At, bag steilen Bove,
 Guldrund Drot jeg foresandt,
 Tjende vel til Hove! (143)

Og nu, Hunferd, lad fra Land
 Dybt i Edder-Bølge
 Kun den velbekiendte Mand
 Kæmpe-Sværdet følge!
 Intet, uden Livs Forliis,
 Hrunting skal forhindre

I min Haand at vinde Priis,
Som kan evig tindre!

Sagt nu Gothe-Kæmpen klar
Havde, hvad han vilde,
Lykkes, Venten efter Svar
Var kun Tid at spille;
Sprang da, i den samme Stund,
Luft i Edder-Strømme,
Stod og snart paa Bølge-Bund,
Mester i at svømme. (144)

Det var Hexen, leed og fuul,
Som, fra gamle Dage,
Havde her sit Hjem og Skjul,
Hun fornam saa fage,
At nedsteget var en Gæst
Fra de øvre Egne,
Stræbde trolkelig dernæst
Flux ham at begegne,
Tog den Herre fast i Favn,
Klemde, som hun kunde;
Men da gjorde Brynjen Gavn,
Bugned ingensunde. (145)

Arrig paa den Brynse-Særk,
 Som ei briste vilde,
 Holdt da op den Hæx fuldstærk
 Kræfterne at spille;
 Bar saa Helten til sin Boe,
 Under Edder-Bølge,
 Sprættende i Trolde-Kloe,
 Tvungen til at følge,
 Mægtig neppe Mod og Hu,
 Mindre sine Vaaben!
 Til Forundring meer end Gru,
 En utallig Hoben
 Bistre Sø-Uhyrer smaae,
 Kom fra alle Kroge,
 Seed ham, hvor de kunde naae (146)
 I hans Brynse-Braage. (147)

Brat nu mærked Helten god,
 Vant til Sært at friste,
 I et vandtæt Rum han stod,
 Skjændt ei hvor han vidste;
 Kommet var han under Tag,
 Tørt saa var hans Stade,
 Brænding ei og Bølge-Slag
 Kunde meer ham skade.

Her og fandtes Lys og Ild,
 Blaalig brændte Luen,
 Og før ret man saae sig til,
 Lyst der var i Stuen;
 Helten brat ved Skinnet saae
 Vandets Herskerinde, (148)
 Grum og graadig for sig staae,
 Slog ei til i Blinde:
 Hrunting han med Vælde svang,
 Ramde og tilviffe,
 Bane-Kvæde Sværdet sang
 Over Havfru-Iffe!

Dog, det maatte saa ei see,
 Hvad det Slag tilsigted,
 Skuffet maatte Helten see:
 Straale-Klingen svigted;
 Bide vilde den nu ei
 Meer i Helte-Hænder,
 Skiondt den før sig baned Wei,
 Tit med Hugge-Lænder,
 Giennem Hjelm og Brynje-Særk,
 Haarde nok at skiære; (149)
 Efter mangt et Mester-Værk
 Misted den sin Vre!

Bjowulf dog ei misted sin,
 Lod ei Modet falde,
 Derfor skal den Helt saa sin
 Klippefast man kalde!
 Frænden af Kong Higelaf
 Ei for Døden grued,
 Bred han flux i Gulvet smaf
 Sværdet som ei dued,
 Som, forgjort, i Trylle-Baand;
 Laae med dove Egge;
 Haabed, at hans Kæmpe-Haand
 Bedre skulde klække.
 Speile sig i ham Enhver,
 Som har Lyst at vinde
 Helte-Ravn i Herre-Færd,
 Som gaaer seent af Minde! (150)

Det var Gothe-Kæmpen bold,
 Med de stærke Arme,
 Han i Hexen tog nu Hold,
 Blussende af Harme;
 Skuldrene han skaaned ei,
 Dem han overvælded, (151)
 Dog var Grændels Moder sei,
 Faldt ei, skiondt hun hælded,

Brødes efter Trolde-Stik,
 Det var ei med Læmpe,
 Til omsider Bugt hun fik
 Med den stærke Kæmpe.

Det nu tænkte Hexen leed,
 Hun vel havde Eone
 Til, med Dolken bruun og breed,
 Sønnen sin at hevne;
 Love maatte da igien
 Bjowulf, som saa ofte,
 Alt i Rød en fuldtroe Ven
 Var hans Brynje-Kofte! ⁽¹⁵²⁾
 Døden blev hans visse Lodd,
 Hvis den Jette-Kvinde,
 Om for Egg ei, dog for Odd,
 Kunde Nabning finde;
 Ja, sin Død paa Bølge-Bund
 Bjowulf havde fundet,
 Hexen, i en Vanhelds-Stund,
 Helten overbundet,
 Havde ei den Brynje haard,
 Herlig, maa man sige,
 Hjulpet ham i trange Kaar,
 Og saa Gud tillige;

Thi for Seier raader Han,
 Herren i det Høie,
 Bjowulf reiste sig paa Stand,
 Seired uden Nøie! (153)

Mesteren i Herre-Færd
 Mønstred Alt saa nøie,
 Paa et gammelt Jette-Sværd
 Faldt da Heltens Nie;
 I hans Vold det kom og snart,
 Han det kunde røre,
 Skiondt hver Anden det for svært
 Var i Strid at føre. (154)
 Jette-Sværdet, dærv og gram,
 Svang den Skjoldung-Kæmpe,
 Undte Hexen Last og Skam,
 Slog ei til med Læmpe,
 Jette-Staalet ogsaa beed
 Hexe-Kiød som Klæde,
 Gjorde kort og god Beskeed,
 Eggthjoms Søn til Glæde!
 Hexen laae for Heltens Fod,
 Det var lyst at skue,
 Men, af hendes Trolde-Blod,
 Sværdet stod i Lue,

Skinnede i Hallen saa,
 Som man seer for Die,
 Straalende paa Himmel-Blaa,
 Solen i det Høie.

Rundt i Hald med Speider-Blif,
 Draget Sværd i Hænde,
 Gram for Alvor Helten gif,
 Værket at fuldende: (155)

Med det Jette-Sværd, saa hvast
 Vilde han, med Rente,
 Grændel give i en Hast
 Alt hvad han fortjende,
 Ved saa tit, i Hrodgars Land,
 Ridings-Værk at øve,
 Ved saamangen Dannemand
 Trædte ham at berøve.
 Femten Karle, mens de sov, (156)

Slugdes af den Fule,
 Femten, som et Trolde-Kov,
 Var han til sin Kule;
 For det Alt nu Helten barste
 Grændel gjennemhærked,
 Men alt som han paa ham tarste,
 Endelig han mærked,

At hvad nu der, som en Bold,
 Banket sprang i Veiret,
 Var kun Liget af den Trolde,
 Fordum han beseired;
 Bane-Saar ham Bjowulf gav,
 Der han før ham stækked,
 Hugged nu hans Hoved af,
 Det var Efter-Smækket! (157)

Midlertid de vise Mænd,
 Som med Hrodgar fulgde,
 Ei for Daners fuldtro Ven
 Deres Mening dulgde.
 Stirrende, ved Middags-Tid,
 Paa de røde Bände,
 For den Høvding duehvid
 Ginge de at stande,
 Vi, de sagde aabenbart,
 Haabet har opgivet,
 Om at Helten fra den Fart
 Komme kan med Livet;
 Aldrig meer i Kongens Gaard
 Seierrig han træder,
 Heller ham med Hud og Haar
 Sælhunds-Pak opæder. (158)

Dane=Folke=Bennen god
 Mængden overstemmed,
 Trolde=Ræffet han forlod,
 Stiled efter Hjemmet!
 Gotherne, skiondt Daner gif,
 Vilde dog ei følge,
 Stirred stivt, med Rvide=Blif,
 Paa den røde Bølge;
 Stirred efter Drot og Ven,
 Som det sig vel burde;
 Skiondt at see ham selv igien,
 Haabe knap de turde.

En Forandring, ganske sær,
 Nu der blev at skue
 Paa det gamle Jette=Sværd,
 Med den blanke Lue:
 Som de stærke Winter=Baand
 Sees i Vaar at smelte,
 Naar Alfaders Straale=Haand
 Løser Bølge=Belte; (159)
 Ja, som, efter Herrens Hu,
 Iis i Foraars=Dage,
 Saa fra Odd til Hjalte nu,
 Sværdet svandt saa fage!

Af Klenodier ei faa,
 I den Havfru-Bolig,
 Gothe-Herremanden saae,
 Og forsaged rolig:
 Mellem Kostbarheder Nof,
 Alt hvad han udvalgte,
 Var, med Grændels Hoved-Blof,
 Seier-Sværdets Hjalte;
 Sværdet, efter sin Bedrift,
 Maatte, som han meldte,
 Af den gloende Forgift,
 Underlig hensmelte! (160)

Fra de døde Trolde's Hjem
 Brat sig at begive,
 Lysted ham, der søgte dem
 Mens de var i Live;
 Skyndelig sig Helten stød
 Op fra Bølge-Bunden,
 Frelst var, ved de Tules Død,
 Nu og Bove-Grunden! (161)

Det var Sømands Hoved-Hegn,
 Jublende paa Bølge,

Tungt beladt med Seiers-Tegn,
 Saae ham nu hans Følge;
 Alle og, som Een, paa Stand,
 Helten fløi i Møde,
 Der han, svømmende i Land,
 Steeg af Bølger røde.
 Gud skee Lov for Drot og Ven!
 Raabde Alle sammen,
 Trist og rast og her igien
 See vi ham med Gammen!

Lettet blev nu Helten god,
 Brynjen man afløste, (162)
 Red da styrted Vand og Blod,
 Som med Kar man øste.
 Længere nu tøved ei
 Kæmperne saa strage,
 Og den velbekiendte Dei
 Lagdes snart tilbage; (163)
 Lystigt det fra Klinten gif,
 Skiondt man ei kan nægte,
 Kæmperne at bære fik
 Byrde som var ægte:
 Fire Karle paa en Gang
 Skyde maatte Rygge,

Ved at bære, paa en Stang, igennem
 Grændels Hoved-Stykke. mod 1000
 For dem dog det fortæd godt,
 Saa de Gotther fjorten
 Stod med deres fiære Drot, (164)
 Snart ved Borge-Porten.
 Port og Dør sig lode op,
 Som en Mand af Vælgten,
 Treen, i Spidsen for sin Trop,
 Frem nu Gothe-Helten,
 Traadte, som velkommen Gæst,
 Ind i Drikke-Salen,
 Kom til Fryd og Folke-Fest
 Glimrende fra Valen. (165)
 Grændels Hoved og paa Stand
 Blev i Hald at stue,
 Gysen jog det i hver Mand,
 Skræk i hver en True, (166)
 Ind man det ved Haaret trak,
 Kæmperne det gotted,
 Til Uhyrets Hoved-Staf
 Drifkende de skotted!

Trettende Sang.

Heitid i Hallen, Hrodgars Sang.

Det nu meldte Helten bold,
Egghjows Søn hin gilde:
Viid det, Etmand god af Skjold!
Halvdans Søn, hin Milde:
Hvad vi hid, som Vres-Tegn,
Bragde med god Vilje,
Hvad jeg, inden Trolde-Hegn,
Fandt paa vaaden Tilje:
Vølge-Skiænken, som nu her
Falder dig i Die, (167)
Vandt jeg, paa min Kæmpe-Færd,
Kun med farlig Nøie!
Havde ei mig Gud i Dag
Underlig beskyttet,
Aldrig, i det Trolde-Lag,
Kunde jeg mig hyttet; (168)

Thi skjøndt til de gode Sværd
 Hrunting er at regne, (169)
 Kom alligevel jeg her
 Dermed ingen Begne.
 I et kostbart Dieblif,
 Kun ved Herrens Raade,
 Syn jeg paa det Vaaben fik,
 Som mig hjalp af Vaade!
 Ned af Bæggen, hvor det hang,
 Rev jeg det saa fage, (170)
 Og forgæves ei jeg svang
 Sværd fra gamle Dage;
 Det mig lykkedes saa vel,
 At Uvætter begge
 Jeg i Hallen seiersfæl
 Slog med skarpe Egge!
 Saa da Løn de fik som Daad:
 Død for Ridning-Løvnet,
 Dane-Blod og Dane-Graad
 Blev tilbørlig hevnet!
 Ja, o Konning, i din Borg
 Trøstlig, tør jeg love,
 Med din Hird du uden Sorg
 Kan herefter sove,
 Sove i det Mindste trygt

For det Sæt af Trolde,
 Som i Danmark kasted Frygt
 Hidtil paa de Bolde! (171)
 Hvad der Bod dem gav for Mod,
 Kan ei hid jeg bringe;
 Thi det hede Trolde-Blod
 Smelted haarden Klinge;
 Dog en Levning af det Sværd,
 Dem gav Bane-Saaret,
 Skuer du i Hjaltet her,
 Som jeg hid har baaret!

Oldingen med hvide Haar,
 Helten med de Bedste,
 Kongen med de mange Aar,
 Fatted gyldne Fæste,
 Tog i Haand, og fik i Vold,
 Bærket uden Mage:
 Bod til Dane-Kongen bold,
 Efter Djæble-Plage.
 Ja, da Grændel, Guds Uven,
 Grum i Sind og Hjerte,
 Og hans Moder vandred hen
 Til fortjente Smerte; (172)

Underet af Jette-Konst
 Maatte ham tilfalde,
 Som sad fast i Lykkens Gunst,
 Fremfor Drotter alle,
 Der paa Jordens runde Bold,
 Inden dobbelt Bove,
 Dele ud, i Kæmpe-Gold,
 Guld og grønne Skove! (173)

Paa det gamle Hjalte stibt
 Stirred Hroddgars Dje,
 Paa det var, i gammel Skrift,
 Tegnet op heel nøie:
 Hvad af Stort paa Jorderig
 Havde sig tildraget,
 Siden Bølgen lukked sig
 Over Folke-Dragnet;
 Siden Thuse-Etten leed
 Sank i Flodens Bunde,
 Maatte see sin Trodsighed
 Paa Guds Almagt frande!
 Fremmed var, fra Barns-Been,
 For Alfader Slægten,
 Sank i Dybet og som Steen,
 Under Brede's Dægten!

Paa Guld-Kæberne med Glid
 Og det var anmærket:
 Hvem der først, i fordum Tid,
 Fied Under-Værket,
 Sat med Rune-Stav i Glands,
 Til hvis Hænder Sværdet,
 Med sin prude Hjalte-Krands,
 Hamret var og hærdet!

Hrodgar nu i samme Stund
 Løftede sin Stemme,
 Alle tav, for af hans Mund
 Viisdom at fornemme!
 Vel jeg gammel er og graa,
 Det var Kongens Tale,
 Men dog her jeg vidne maa
 Høit i Herre-Sale,
 Hvad med Sandhed og med Ret
 Hver maa eftersige:
 Bedre Helt af nogen Et
 Aldrig saae jeg stige! (174)
 Rye der skal, o Bjowulf kær!
 Derpaa kanst du lide,
 Gange af din Herre-Færd
 Trindt om Land saa vide!

Gid besteden du og viis,
 Mønster for de Bolde,
 Al din Kraft og al din Priis
 Uafbrudt beholde!
 Lønge, hjertens-fæire Mand!
 Frem du Folke-Bedste!
 Undertrykte trindt om Land
 Hjelpende du giæste! (175)
 Af! om Hermod Egvels Æt,
 Oldtids Skjoldung-Stamme, (176)
 For hans Hu de fiendte ret,
 Haabed vel det Samme,
 Men dog stæeg den Unger-Svend,
 Tungt det er at melde,
 Kun til Kval for Dannemænd,
 Høit i Glands og Vælde!
 Magt og Styrke Gud ham gav,
 Vred overmaade, (177)
 Det slet ingen Dane brav
 Blev til Lyft og Baade!
 Ei saa lønnet Daad og Mod
 Han med Guld det røde,
 Vildt han tørsted efter Blod,
 Lagde Kæmper øde!
 Rasende fra Bænk han foer

Op med Sværd i Hænde;
 Slagtede saa over Bord
 Brave Følge-Svende!
 Dog, for Rid og Venne-Mord,
 Dyrt han maatte bøde,
 Venneløs han ilde foer,
 Pinefuld han døde! (178)

Vogt da, Bjowulf, vogt dig vel!
 Hør, hvad for de Unge
 Prøvet Mand i Levnets-Kveld,
 Hør, hvad jeg vil sjunge:

Med Almagt throner Erens Drot
 I Himmel-Høielofte,
 Han raader, styrer viist og godt,
 Men underligt fuldosfe,
 Ja, sælsomt efter Herrens Dom,
 Sig ofte vender Bladet om
 Med Stand og Land og Lykke!

See hist, der staaer en Adels-Mand,
 Ham under Gud nu Glæde,
 Han stiger høit i Arve-Land,
 Til Glands og Herre-Sæde,

Ham lystre Folk, ham dækker Skjold,
 Alt hvad han vil han faaer i Bold
 Fuldtop med Guld og Gammen! (179)

Han lever efter Hjertens Lyst,
 Og blomstrer i sin Vælde,
 Ei taages Blik, ei trykkes Bryst
 Af Sot, af Sorg og Velde!
 Ei yppe Riv, ei holde Stand
 Mod ham tør nogen Avinds-Mand,
 Alt vendes som han vinker! (180)

At evig er den Magt, den Lyst,
 Da tænker mangen Daare;
 Da skyder, voxer ham i Bryst
 Og Hovmod's Træ saa saare,
 I Skyggen brat da sover ind
 Den Hyrde god for Sands og Sind,
 Ja Vagt for Hu og Hjerte.

En Bane-Mand der er saa fuul
 For Folke-Lyst og Lykke,
 Sin Bue spænder han i Skjul,
 Og sigter paa de Trygge,

Er Sønnen dyb, med Djæble-Smiil
 Han skyder ud sin hvasse Piil,
 Og saarer som han sigter.

Alt paa det dybe Edder-Saar
 Kan Helten Bod ei raade,
 Ei længer, tykkes han, forslaaer
 Hvad Gud ham gav i Raade,
 Det røde Guld han nænder da
 For ingen Priis at skilles fra,
 Han ene Alt vil eie!

For Guldets Glimmer, Verens Glands
 Forsmaaer han og forglemmer,
 Sin Herre-Stand, sin Hæders-Krands
 Han pletter og bestæmmer;
 Foragter alt hvad Stort og Godt,
 Ham fordum skænked Verens Drot
 At eie og udrette!

Det endes med, at, fra sit Guld
 Han døende maa daane,
 Da faaer han Rok i Mund af Muld,
 Naar kolde Læber blaane;

En Eier ny da uden Sorg,
 Til Hæibords i den Faldnes Borg,
 Hans Arvegods udfifter! (181)

Vogt dig da, o Kæmpe god!
 Vogt dig, Bjowulf kiære!
 Først og sidst for Overmod!
 Lad dig ei besnære! (182)
 Byg paa Evighedens Grund!
 Høst, naar du i Vælde
 Blomstret har en liden Stund,
 Blade maa du fælde!
 Aldrig paa din Lykke-Lodd
 Stole du og puffe!
 Snart, om ei for Egg og Odd,
 Maa for Sot du bukke. (183)
 Der hvor Luen flammer vild,
 Og hvor Bølgen bruser,
 Der hvor Klingen spruder Ild,
 Og hvor Pilen suser,
 Hyt dig der, ifald du kan!
 Kort er dog din Vælde,
 Hvor godt du holder Stand,
 Synker du for Velde!

Ja, i Alderdommens Nat,
 Diets Glands forsvinder,
 Magtesløs din Mester brat
 Du i Døden finder! (184)

Tænk paa mig, som Dane-Land,
 Snefe Nar i Række,
 Luffed for hver Alvinds-Mand,
 Vel med Sværd og Snekke,
 Styred under Himmel-Blaa,
 Saa ei Drot, ei Kæmpe,
 Turde mig, saavidt jeg saae,
 Trodse, forulæmpe!
 Af, hvor Bladet sig dog brat
 Maatte for mig vende,
 Forskiel, som paa Dag og Nat,
 Fik jeg da at kiende,
 Ja, da Grændel paa min Borg
 Giæsted mig saa fage,
 Al min Glæde blev til Sorg,
 Sang til Jammer-Klage!

Dog, hvor længe end jeg leed
 Sorg foruden Lise,

Herren i al Evighed
 Hoit jeg maa dog prise,
 Som mig undte, før min Død,
 Seierrig at stue
 Fiendens Hoved-Pande rød
 I min Borge-Stue! (185)

Søg ved Gildes-Bord nu brat
 Brave Helt! dit Sæde!
 Vi i Morgen Dane-Skat
 Dele skal med Glæde! (186)

Gothel-Helten, sjæle-glad,
 Ord nok lod det være,
 Gjorde, som den Vise bad,
 Bænked sig med Ære; (187)
 Mellem Kæmper over Bord
 Under Høie-Lofte,
 Atter mangt et Gammens-Ord
 Faldt, som før saa ofte; (188)
 Til med Skygge-Hjelm opsfred
 Matten over Skove,
 Leirede sig vingebreed
 Over Mark og Dove.

Folke-Drotten, duehvid,
 Blinkende med Die,
 Sandt omsider, det var Tid
 Sig til Sengs at føie!
 Og saa for den tappre Giæst
 Var det noget silde,
 Sengen tjende Gothen bedst,
 Efter Drikke-Gilde! (189)
 Kæmperne, paa Kongens Bink,
 Sprang da op fra Bænke,
 Kierte-Svenden fulgde flink,
 Som man vel kan tænke,
 Ham til Sengs og Hvile sød,
 Som for Daner gierne
 Kæmpede paa Liv og Død:
 Helten fra det Tjerne! (190)

Fjortende Sang.

Hrobgars og Bjowulfs Farvel.

Borgen stak fuldhøit i Skye
Med sin gyldne Linde,
Under Loft, i Mag og Lye,
Gæsten sov derinde,
Han som vaaged nys til Gavn,
Sov nu efter Møden,
Indtil froe den sorte Ravn
Meldte Morgen-Røden:
Helten, som med Straale-Hjelm
Smykker Himlens Bue,
Dg hvem Skygge kun og Skielm
Bøvende beskue! (191)

Efter Fædre-Landet nu
 Længdes fast de Kiække,
 Synderlig stod Heltens Hu
 Til hans Orlogs-Snekke;
 Derfor nu han bød paa Stand
 Hrunting frem at bære,
 Tak for Laan dets Eier-Mand
 Sagde han med Vre;
 Lasted ei, men tvertimod
 Koste Hunferds Klinge,
 Yttred, den i Kamp var god
 Hvit paa Val at svinge. (192)

Der nu reisefærdig stod
 Skaren under Vaaben,
 Helten med det høie Mod
 Under Brynje-Kaaben,
 Vilde først med Daners Drot
 Verlig Afsted tage,
 Stædtes paa det høie Slot
 For ham ind saa fage.
 Først nu hilfed Daners Ben
 Høviß paa den Milde,
 Meldte saa: vi Orlogs-Mænd
 Det dig sige vilde,

Længsel efter Higelaf
 Alle vi nu bære, (193)
 Skiondt vi sande maa med Tak:
 Her var godt at være.
 Ja, vi nød saa meget Godt
 Her i dine Sale,
 At vel aldrig, Dane-Drot,
 Jeg det kan betale;
 Dog mit Ønske, som min Agt,
 Immer skal det blive,
 Dig at tjene af al Magt,
 Mens jeg er i Live!
 Vil dig Rabo-Folk med Krig
 Atter forulæmpe,
 Du paa rede Haand i mig
 Altid har en Kæmpe;
 Spørger jeg det over Strand,
 Du er stædt i Fare,
 Kommer jeg med tusind Mand,
 Kiækt dig at forsvare.
 Ung af Alder vel endnu
 Higelaf mon være,
 Men jeg veed, hans Konge-Hu
 Staaer til Dyd og Ære,
 Saa den Folke-Hyrde bold

Giøre vil sit Bedste,
 Til at jeg med Helte-Skjold
 Kan som Ven dig giæste,
 Svinge Sværd og giøre Gavn,
 Saa ei meer du Folke-Savn
 Føle skal i Marken!

Hredrik jeg tillige spaaer:
 Kommer nogensinde
 Han til Gothe-Kongens Gaard,
 Skal han Venner finde;
 Dog, hvad ham er vel bekiendt,
 Aldrig maa han glemme!
 Ude agtes man omtrent,
 Som man artes hjemme. (194)

Sandelig, min Ven, jeg troer;
 (Det var Konge-Svaret)
 At en Gud de gyldne Ord
 Har dig aabenbaret;
 Thi ei, før i denne Stund,
 Hørde af saa ung en Mund
 Jeg saa viis en Tale; (195)
 Som i Kraft du bærer Priis,
 Saa kan og, i Hjerte viis,

Du med Ord husvalse!
 Høit jeg måler det i Sal:
 Dersom Hrædels Søn paa Val
 Maa for Sværdet bukke;
 Maa for Pil fra Bue-Stræng,
 Eller og for Sot paa Seng,
 Han sit Die lukke;
 Og hvis Folke-Drotten skal
 Fylde sine Dages Tal,
 Mens du est i Live,
 Bølge-Gother finde kan
 Aldrig nogen bedre Mand,
 Spir i Haand at give!
 Sandelig forsynet godt,
 Vil du det modtage,
 Riget er med Skjold og Drot
 Alle dine Dage! (196)

Hør du det, o Bjowulf kjær!
 Daglig bedre du mig huer,
 Gothen, ved din Helte-Færd,
 Jeg med Dan forsonet skuer!
 Hvile skal fra denne Dag
 Al vor Tvist og al vor Trætte,
 Uden Rid og uden Nag

Komme skal vi godt tilrette!
 Ja, mens jeg er over Muld,
 Drot i Dane-Vange,
 Skifte skal, med Sølv og Guld,
 Milde Ord vi mange!
 Tit nu skal, med Bør saa blid,
 Sneffen, uden Hinder,
 Bære hid og bringe did
 Gaver og Kiær-Minder!
 Ven og Fiende, fjern og nær,
 Mærke skal og lære:
 Uden Skrømt, to Folke-Færd
 Halvt i Alt kan være! (197)

Saa sig høre lod i Hald
 Kongen udaf Vælgten,
 Kosti-barheder, tolv i Tal
 Gav han Gothe-Helten,
 Sagde: far nu vel, min Ven!
 Hjem til Frænder kiære,
 Men kom saa og snart igien
 Glad med os at være!

Kongen over Dane-Land
 Tog i sine Arme

Nu den bedste Adels-Mand,
 Kysse ham med Varme;
 Ja sit Hjerter Kongen lod
 Raade uden Hinder;
 Tale i en Taare-Flod
 Paa de gamle Kinder.
 Keppe kunde, sølvergraa,
 Han med Grund formode,
 Skiondt det var hans Sjæls Attraa,
 Meer at see den Gode,
 Som dog fremfor alle nu
 Kier han havde vundet,
 Følge sig med ham i Hu
 Inderlig forbundet;
 Derfor Volgen i hans Bryst
 Giennembrød sit Fængsel,
 Tolkede med Graadens Røst,
 Hjertets ømme Længsel!! (198)

Femtende Sang.

Bjowulfs Hjem = Reise.

Nu Bjowulf gif, den Helt saa klar
Med stolte Kæmpe=Drenge,
Og med Foræring dyrebar,
Alt over Mark og Enge,
Og sadlet var paa Bølgen blaa
En Ganger for den Kiække,
Hvor under De fortoiet laae
Hans gode Orlogs=Snekke!
Alt som nu gif til Stranden ned
Det Tog fra Høie=Lofte
Kong Hrodgar for sin Gavnildhed,
Gif Lov og Tak fuldofte.
Den Herre, som et Konge=Speil,
Og skinned i sin Vælde,
Indtil ham Kræfterne slog feil
I Kamp med Nar og Velde! (199)

Til Stranden kom den Kæmpe-Trop
 I Ringe-Brynjer klare,
 Hvad han vel saae fra Klinte-Top,
 Som tog paa Kysten vare,
 Men blev derfor slet ikke vred,
 Han vidste, hvad de vilde,
 I Møde han de Bolde reed
 Med Venne-Ord saa milde:
 I stunde nu, saa meldte han,
 Til Hjemmet nok med Ere,
 Og Bæder-Folket over Strand
 Velkomne skal I være! (200)

Hvor Snekken vipped under Land,
 For Anker-Loug og Fæste,
 Den ladet blev med Guld paa Stand,
 Med Kæmpe-Tøi og Heste!
 Et guldsprudt Sværd fik han til Skænk,
 Som tog paa Snekken vare,
 Saa mere glimrende paa Bænk
 Han sad i Kæmpe-Skare!
 Det var nu Gothe-Heltens Lyst
 At fløve seilen Bølge,
 Thi stævned ud fra Danmarks Kyst
 Han med sit Kæmpe-Følge;

Alt over Hrodgars Skænk man saae
 I Midten Masten kneise,
 Og ei nu tøved Seil i Kaa
 De Orlogs-Mænd at heise.
 Vel Vinden bradt i Seilet tog,
 Saa Planke maatte knage,
 Men sinkede paa Reisen dog
 Ei blev de Kæmper strage: (201)
 Rei, skummende, som Bølge hvid,
 Den Hav-Hest god de aatte
 Hver Brænding høi, hverølge strid
 Med haarden Hov nedtraadte,
 Ja foer med dem affted saa svindt,
 At snart med Fryd opdaged
 De Gothe-Landets fiære Klint
 Hvor den i Skye opraged.
 Ei tog af Mærkerne de feil,
 De var paa kiendte Veie,
 Men styred ind for fulde Seil,
 Til Hjemmets Brygge-Leie!
 Ei uventet kom de dog
 Længe alt tilstede,
 Havne-Fogeden modtog
 Heltene med Glæde;
 Skib og Seil han paa en Priis

Kiendte i det Fjerne,
 Vennerne til Haande gif
 Hurtig han og gierne,
 Gjorde al sin Flid med saa
 Sneffen at fortsæie,
 At for Storme tryk den laae
 Som for Bølger høie. (202)

Nu paa Timen kom i Land
 Ladningen saa fager,
 Adels-Føring over Strand:
 Guld og gode Sager.
 Kamperne med gode Kaar,
 Og med gyldent Eie,
 Gæste vilde Kongens Gaard,
 Var og godt paa Veie;
 Hrædlingen, Kong Higelaf,
 Herlig med sit Følge
 Thronede i sit Gemak
 Tæt ved Kyst og Bølge!
 Der havde sig den Herre prud
 Et deiligt Konge-Sæde
 Og favnede sin unge Brud
 I Høieløft med Glæde;

Til Hygd: saa favr en Lilje-Baand,
 Med Flid han havde beilet,
 Og Pigens Hjerte, Pigens Haand
 Ei havde han forfeilet!

Det Lov og Hæreths Daatter fik:
 Vel artet allerede,
 Hun vidt sin Alder overgif,
 Var god om Guld at bede *)!

— — — —

— — — —

Bevogtet var hun Nat og Dag

Af Dyret, maa man vide,

Og ingen Mand i Kæmpe-Lag

Det voved at bestride; (203)

Det voved fiæk og bold dog hun,

Ia bandt med Knuder haarde

Det lede Dyr, i samme Stund

Hun greb til skarpen Kaarde,

Og gav dermed det Bane-Saar;

Skiondt sagtens man maa sige,

*) At her fattes Noget, er godt at see, og det maa, iblandt Andet, være en Overgang som siger, at Hæreths Daatter havde ikke saadant et Ord paa sig, som D f f a s Dronning, om hvem dette Brudstykke handler.

At flig en Daad til Svinde-Kaar
 Ei passer sig saa lige.
 For Grumhed svar af Hemmings Søn
 Blev hende Sag og givet,
 Hun tragted, sagde han, i Lon
 Sin Husbond efter Livet!
 Det meldte høit han over Bord, (204)
 Men Andre vil dog sige,
 Hun pønsed ei paa Rid og Mord
 Til Sorg for Land og Rige,
 Da Helte-Sønnen guldring-prud
 Hun gav sin Tro og Love.
 Paa Fader-Vink, som Offas Brud,
 Hun stævned over Døve,
 Saa sige de, henleved der
 I Gammen sine Dage,
 Og havde ret af Hjertet tiær
 Sin giæve Egte-Mage.
 Fortjene kunde han det godt,
 Thi, trindt om Land saa vide,
 Saa vidt jeg veed, slet ingen Drot
 Ham sættes kan ved Side!
 Nei, Offa var, fra Hav til Hav,
 Ravnkundig overmaade, (205)
 For Slag han slog, for Guld han gav,

For Tapperhed og Raade!
 Han styred viis paa Fædre-Borg
 Sit Arve-Land og Rige,
 Men Hemmings Søn med Hjerte-Sorg
 Han maatte Pladsen vige,
 Ja, Garmunds Frænde, Folf til Gavn
 Undveeg fra Arv og Fødestavn. (206)

Sextende Sang.

Velkomsten i Higelaks Hald, Maglebarterne i
Danmark, Bjowulfs Balde, og Drage-
Guldet.

Høvdingen med Staal i Bryst,
Og med Kæmpe-Følge,
Fort nu gif i Sand paa Kyst,
Langs med klaren Bølge;
Solen alt fra Sønder-Leed
Straaled høit paa Bue,
Kraftelig og fremad freed
Kæmperne paa Tue,
Kom saa til det høie Slot,
Hørde, at derinde
Grift og vel den unge Drot
Sad med Hunsgefinde;

Ja at han, hvem Dngenthjov (²⁰⁷)
 Buffed for paa Valen,
 Skifted med fuldgodt et Lov
 Solv og Guld i Ealen!
 Higelaf det blev nu meldt
 Hvor han sad, saa fage:
 Kommet er den giave Helt,
 Bjowulf nu tilbage.
 Frank og frie den Skjoldmand gaaer
 Op ad Borge: Gyde,
 Kommer vist med gode Kaar,
 Uden Laf og Lyde. (²⁰⁸)

Plads da brat, paa Kongens Ord
 Gjordes for de Kiære,
 De i Hald ved bredden Bord!
 Bænkedes med Ere;
 Frænde her sad Frænde næst, (²⁰⁹)
 Ikke uden Føie,
 Kongen hilfed paa sin Gæst
 Kiønt i Toner høie!
 Dronningen, den Rosen:Baand,
 Saae man sig nu skynde,
 Bøgeret i Venne:Haand
 Rakde hun med Ynde,

Det var Hæreth's Daatter fin,
 Hun til Kæmper kiære
 Trindt i Hallen Mjød og Wiin
 Høviſt bar med Vre!

Høit i fyrſteligt Gemak,
 Spørgsmaal over Borde,
 Bennesæl Kong Higelaſ
 Nu til Helten gjorde;
 Hvordan Gothen tured om,
 Det gad han nok vide,
 Derfor til den Høvding from
 Sagde han med Blide:

Hvordan gif det, Bjowulf kiær!
 Dig med Kæmpe-Følge,
 Paa din ſtrøtte Herre-Færd
 Over ſalten Bølge?
 Kiæk hendrog med Kamp i Hu,
 Du til Hjorte-Borgen,
 Ventelig fik Hrodgar nu,
 Bod for Hjerte-Sorgen!
 Stor ſaa var min Sinds-Uro,
 Til dit Døve-Stykke
 Havde jeg ſlet ingen Troe,
 Ahned kun Ulykke;

Derfor gjorde jeg min Flid,
 Bad dig tit og længe,
 At du i den Trolde-Strid
 Ei dig skulde mænge,
 Lade heller Dannemænd,
 Som de kunde mægte,
 For den prude Skjoldung-Ven
 Selv mod Grændel fægte!
 Corrigfuld jeg sad enstund
 I min Borge-Stue,
 Gud skee lov! jeg frisk og sund
 Atter dig mon skue! (210)

Det var Bjowulf Eggthjows Søn,
 Saa tog han til Orde:
 Ord der ganger, ei i Løn,
 Af hvad Godt jeg gjorde,
 Da fuldgram i Dane-Bang
 Styrke med mig prøved (211)
 Grændel, som saa mangen Gang
 Skjoldunger bedroved,
 Piinde dem, saa de det vel
 Mindes alle Dage;
 Jeg ham gjorde Ket og Skjel
 For den Lande-Plage,

Saa at hver Ubætte leed,
 Hver den Skov-Trolde Frænde,
 Gys for den Dabre-Bred
 Skal til Verdens Ende! (212)

Baaret over Bølgen sval,
 Uden Tid at spille,
 Gæstet jeg i Konge-Sal
 Daners Drot hin Milde!
 Plads mig gav den Herre bold,
 Der han fik at vide,
 Hvad jeg ferde i mit Skjold,
 Ved sin Arvings Side.
 Det jeg og bekiende maa:
 Der var Lyst og Glæde,
 Saa jeg Magen aldrig saae,
 Hvor jeg gif til Sæde,
 Skued indtil denne Dag
 Under Himlens Bue,
 Neppe sligt et Drikke-Lag
 I en Borge-Stue!

Med et Folkemoder-Blik,
 Som er rart at finde,

Stundum trindt i Salen gif
 Daners Konge-Kvinde;
 Skænket blev den klare Viin,
 Skiftet gyldne Skatte, ⁽²¹³⁾
 Før igien den Dronning fin
 Sig til Røe nedsatte!

Daatteren, den Lilje-Vaand,
 Gjorde, vel til Mode,
 Stundum og med Skænf i Haand,
 Heltene tilgode!
 Da om Freyvor over Bord
 Faldt der mærkelige Ord
 Mellem Kæmper giæve. ⁽²¹⁴⁾

Guldrund var den Mæe saa skøn *)
 Alt mod Kæmper strage,
 Fæstet var til Frodes Søn
 Hun i Ungdoms-Dage;

*) Da her nok fattes lidt, lader det sig ei strængt bevise, at Salen i det Følgende er om Freyvor, men der maatte dog være Meget borte, hvis det gjaldt en anden.

Jafad var en Høvding prud
 Styred Land og Rige,
 Skjoldunger med ham, som Brud,
 Skulde hun forlige.
 Dæmpes skulde, ved den Vib,
 Had og Trætte, Krig og Riv
 Mellem Høvding-Slægter,
 Hvad dog, efter Storm af Staal,
 Selv det bedste Gifter-Maal
 Sjelden længe mægter! (215)
 Det sig og stadfæstet nu;
 Thi hver Maglebard en Gru.*)
 Var det: under Bue
 Unger-Evenden, Haand i Haand,
 Med den danske Lilje-Baand,
 Vandrende at skue!
 Som sin Stammes Sidste-Mand,
 Deres Liv og Lyst var han,
 Aldensfund de maatte,
 (Haarde Halse En og Hver)
 Tumle sig i Herre-Færd,
 Bane-Staalet blotte!

*) Talen er, som man seer, om en sørgelig Begivenhed
 i Danmark, men Sammenhængen er ikke god at
 finde.

Derfor nu de Styr ei holdt,
 Før i Konge-Salen
 Riv de fik og Mand-Slæt voldt,
 Segned selv paa Valen! (²¹⁶)
 Maglebarders Alder-Mand
 Holdt for Tunge meer ei Land,
 Ulsøgrum i Sinde;
 Som sin egen Iffe-Bleeg,
 Grandt den store Bane-Leeg
 Droges han til Minde.
 Suur han sad ved Drifke-Bord,
 Skummelt var hans Dø, (²¹⁷)
 Og til Sting han sine Ord
 Vidste vel at føie.
 Unger-Svendsens Kæmpe-Hu
 Vilde han udspeide, (²¹⁸)
 Bække hvad der slumred nu:
 Folke-Tvist og Feide.
 Kiender du, min unge Ven!
 Sagde han, bedrøvet,
 Sværdet, som ved Fader-Lænd
 Kæmpe-Daad har øvet!
 Kiender du det Sværd han svang
 Over Brynje-Særke,
 Der han fløved sidste Gang

Hjelme under Mærke,
 Hvor han sank paa Valen træt
 For de danske Vaaben!
 Marken, efter Kæmpe-Slæt,
 Skjoldunger stod aaben;
 Og kun de, som den beholdt
 Kunde Valen rane.
 Over Guld nu ganger stolt
 Søn ei veed, hvis Bane:
 Kryende af Daaden sig
 Bærer han som Bytte,
 Hvad nedarvet burde dig
 Følge og beskytte! (219)

Saa de dolke-hvasse Ord
 Flød fra Gubbe-Tunge,
 Tirred, til i Harnisk foer
 Blussende den Unge;
 Østet Liv i Mande-Bod
 For sin næste Frænde,
 Maatte, svømmende i Blod
 Bradt sit Løb fuldende! (220)
 Der hans Kiærlighed blev kold
 Til den fagre Pige,

Rødmede saamangt et Skjold,
 Jarle-Sværd deslige;
 Løsen blev det til en Riv,
 Som, paa begge Sider,
 Kosted mangt et Kæmpe-Liv,
 Og til alle Tider
 Maglebarderne i Hald
 Troløse Kompaner,
 Falske Venner nævnes skal
 For den Svig mod Daner!

Dog paa Tale Grændel nu
 Maa igien jeg føre,
 For at, Guldring-Skifter, du
 Ket kan faae at høre,
 Hvordan siden han og jeg
 Lumled os i Vangen!
 Dengang ad sin Konge-Vei
 Solen var nedgangen,
 Folke-Væderen vor Gæst
 Blev for næste Morgen,
 Hvor vi, som vi kunde bedst
 Bænkede os i Borgen. ⁽²²¹⁾
 Handske her den lede Trolde ⁽²²²⁾

Nærmest laae for Haanden;
 I hans Klæder den Kæmpe bold
 Faldt og opgav Anden,
 Ja, det blev hans tunge Kaar
 Trolden godt at smage,
 Grændel ham med Hud og Haar
 Had i Hald saa fage!
 Det var Kæmpers Avindsmand,
 Skiondt med Blod paa Tænder,
 Gange ud dog vilde han
 Ei med tomme Hænder!
 Prøve Kræfter vilde snu
 Træringen den gamle,
 Gav sig med en Bante nu
 Derfor til at famle,
 Raged paa mig hist og her,
 Med den Bante sid og sær,
 Konstelig opbundet,
 Prøved mangt et Pokkers Træk,
 Vilde spillet med mig Gæk,
 Hvis han havde kunnet;
 Men det siger jeg forsand,
 Kæmpe: Ven hin Gode!
 Alt hans Anslag blev til Vand,
 Der jeg kom paa Gode. (223)

Dog, jeg gider ei fortalt
 Hvordan jeg gjengiældte (²²⁴)
 Stykkevis den Kieltring Alt
 Hvad han laande Helte;
 Nok er det, min Drot! jeg bold
 Bærged dine Svende,
 Og, hvorvel den feige Trolde
 Smutted mig af Hænde;
 Løbe fra sin høire Haand
 Maatte dog den Fule,
 Fandt og for sig Dødens Baand
 I sin Røver-Kule! (²²⁵)

Skjoldung-Drotten vennehuld,
 For den Dyst i Vange,
 Lønnet mig med røden Guld,
 Rosbarheder mange,
 Dengang efter sorten Nat
 Kom den lyse Morgen,
 Og til Bords sig havde sat
 Gildes-Folk i Borgen.

Tro mig, det gif lystigt til
 Samme Dag i Salen,
 Der var Sang, og der var Spil,
 Sammensfuld var Taler!

Skjoldungen med hvide Haar,
 Efter gammel Bane,
 Meget, lært i mange Aar,
 Bragde nu paa Bane. (226)
 Snart med liflig Harpe-Klang
 Han os vederkvæged, (227)
 Snart med sanddru Rvide-Sang
 Hjerter han bevæged!
 Snart af Drotten, riig paa Alt,
 Giæstmild uden Mage,
 Flydende os blev fortalt
 Sælsom Skiemte-Sage!
 Snart den Helte-Gubbe, hvid,
 Vaklende af Velde,
 Kom ihu sin Ungdoms-Tid
 Og sin Kæmpe-Vælde;
 Graa ei blot, men flog af Aar,
 Tale viis han førde,
 Mindet dog om Ungdoms-Baar
 Inderlig ham rørde!

Saa fordrev vi Dagen der,
 Lod os Mjøden smage, (228)
 Indtil med sin Skygge-Hær
 Natten kom tilbage.

Længe da det vared ei,
 Før et nyt Uhyre
 Gav til Hallen sig paa Dei,
 Harm og Hevn at styre:
 Det var Moderen til ham,
 Som for sin Umage
 Fik af Gothen Last og Skam,
 Kom derved af Dage!
 Harm nu hevnode den Mær,
 Toer ei frem med Læmpe,
 Kom til Hallen, langed der
 Bradt en ædel Kæmpe.
 Gammel var den Helt og graa,
 Afker man ham kaldte,
 Kyndig og han var som Faa,
 Heren dog ham kvalde;
 Kun forgiæves om hans Liig
 Ledte næste Morgen
 Daner med al Flid og Tiig,
 Det fordobbled Sorgen;
 Ei det hjalp i Favne-Maal
 Bedd at sammenbære,
 Bænkes kunde ei paa Baal
 Edlingen med Vre,
 Heren hjem den Kæmpe fiær

Isnet maatte følge,
 Og med hende synke der
 Dybt i Lue-Vølge! (229)

Mest af Alt gif dette Mord
 Daners Drot til Hjerte,
 Høit og dyrt han mig besvor,
 Undertrykt af Smerte,
 Kiæk at vove, Folk til Gavn,
 Liv og Kæmpe, Kræfter,
 Virke Daad i Dybets Gavn,
 Og faae Løn derefter!
 Gjort som sagt: min Kæmpe-Gang
 Drages Folk til Minde:
 I det varme Bad jeg sprang
 Fandt den fule Kvinde,
 Lurende paa Vølge-Bund,
 Farlig haard at trykke! (230)
 Stivt hun strittede enstund,
 Gik dog en Ulykke;
 Ja, alt med fuldgodt et Sværd,
 Uden Folk i Følge,
 Grændels Moder slog jeg der,
 Da kom Gift i Vølge. (231)

Haardt det holdt, dog godt jeg slap,
 Havde Nar tilbage;
 Godt betalt af Drot uknapp
 Blev og min Umage;
 Ei fordi jeg søgde Løn
 Paa min Kæmpe-Vane, (232)
 Men for rund var Halvdans Søn
 Efter gammel Vane!
 Hvad mig Danner-Kongen gav
 Med den bedste Vilje,
 Med mig stævned over Hav
 Hid, paa Snekke-Vilje;
 Til din Tjeneste, min Drot!
 Er de Gaver skionne,
 Med din Raade, veed jeg godt,
 Du mig vil belønne;
 Og jeg er paa Frænder riig,
 Higelak, min Herre!
 Kun som Blodsforvandt af dig,
 Ellers Saa har færre! (233)
 Nu, paa Gothe-Heltens Bud,
 Hurtig kom tilsyne,
 Først en Kæmpe-Hat saa prud:
 Hjelm med Basse-Tryne!

Stadfelig var den og stærk,
 Dog skal Ingen nægte,
 Med den Sværd og Brynne: Særk
 Fulgde, som var ægte!
 Helten nu sig høre lod,
 Rime, og sagde:
 Alt som med den Rustning god
 Hrodgar mig paalagde,
 Jeg hans egne Ord nu vil
 Trolig efterse:
 "Den har hørt Kong Hjorgar til,
 Drot i Skjoldung-Rige,
 Han ei den, skændt længe aatt,
 Vilde Hjordard skænke,
 Skændt sin Søn han undte godt
 Som man vel kan tænke.
 Der! (saa slutted Daners Drot)

Brug den godt!"

Med den Rustning, rar at faae,
 Har jeg ladet mig fage,
 Fire Hopper abildgraa
 Fulgte her tillige.
 Gothe-Kongen Higelaf
 Gaverne fuldsfiære,
 Tog med Lyst og tog med Tak,

Saa det bør at være;
 Aldrig kan en Kæmpe giæve
 Slægt og Venner svige,
 Fiende værst er Frænde-Kæve
 Afstum og tillige! (234)
 Derimod de Frænder to:
 Higelak og Helten,
 Var som Guld hinanden troe,
 Vedlinger af Vælgten!

Og til Hygd med Helten kom (235)
 Dressel over Døve:
 Kiæden, som til Eiendom
 Han fik af Væltøve!
 Baandet, underligt at see,
 Skönt om Hals at binde,
 Sadel prud og Hopper tre
 Fik den Fyrste-Kvinde! (236)

Saa den Helt med Løve-Mod,
 Og med Bjørne-Kræfter,
 Viiste, at i Forhold god
 Han og var derefter;
 Styrke fremfor alle Mænd

Gud ham gav i Raade,
 Men sagtnodig han med den
 Zimmer holdt til Raade!
 Vrefiær, han Breden dog
 Vidste godt at dæmpe:
 Aldrig over Bord han slog
 Nogen drukken Kæmpe!
 Gotherne for ingen Ting
 Længe Helten regned, (237)
 Kongen ham i Kæmpe-Ring
 Daarlig kun beegned,
 For et Drog man saae ham an,
 For en Fæt i Etten,
 Men den arefiære Mand
 Visted af sig Pletten;
 Gik for al sin Vaande Bod,
 Havde nu den Ere,
 At sin Faders Værgelod
 Sigelæk indbære,
 Gav dermed sin Frænde kiær
 Hvad i alt hans Rige,
 Det forstaaer sig: iblandt Sværd,
 Spurgde om sin Lige!
 Gav ham Lov at sidde hos,
 Høit i Konge-Sæde,

Gav ham Hjem og Jorde-Gods,
Herredom med Glæde. (238)

Saa sin Konge Bjowulf næst
Blev i alle Dele,
Han, hvem Lykken undte bedst
Siden fik det Hele; (239)
Dengang Higelaf blev fold
Over Klinge-Lue,
Og da Hardred under Skjold
Sank paa Bane-Lue *),
Faldt, da ham i Herre-Færd
Folk med Kæmpe-Rygte,
Haarde Halse Een og Hver,
Skilfinger hjemfægde. (240)

Da i Bjowulfs Lodd det faldt
Thronen at bestige,
Godt han og, i Eet og Alt,
Styrede sit Rige,
Sad, med ønskelige Kaar,
Gotherne til Glæde,

*) Hardred var Higelafs Søn og Eftermand, som nærmere erfarres i 17de Sang.

I halvtredsfindstyve Aar,
 Paa det høie Sæde;
 Men opleved dog paa Jord
 Corrigfulde Dage,
 Dengang snysende opsoer
 Trylle-Bjergets Drage:
 Dragen, som i Gruben laae
 Under Klipper bratte,
 Bogted der i Løn og Braa
 Gamle Hedning-Skatte,
 Slumred længe, vaagned brat,
 Kased grumt ved Midjenat;
 Tyve-Haand det voldte! (241)

Enttende Sang.

Hedning = Skatten, Guld = Lyven, Drage=
Branden og Bjowulfs Udrustning, med Sagn
om Higelaks og Hardreds Fald.

Did, hvor Dragen laae ved Ild,
Slumrende paa Tilje,
Stymperen kom ei paa Spil
Med sin gode Vilje;
Med sin Husbond i Fortrædd
Kom han, det var Klagen,
Flygtede, for Straffen rædd,
Og faldt ind hos Dragen!
Ei han spurgde om Forlov
Sig lidt Guld at tage,
Styndte ud sig med sit Rok, (242)
Rok der var tilbage,

Hvor engang, til Jogens Lær,
 Han, der sidst det vendte,
 Skulde hvad han fik til Arv
 Efter Ubekiendte.

Man om Eierne har vidst
 Ikkun det at melde,
 Han som ene blev tilsidst, (243)

Rokkende af Velde,
 Mærked godt at Guldet kun
 Han endnu en liden Stund
 Kunde selv beholde,

Var da vel et Bognmands-Læs
 Ind i Hvalvingen paa Ræs,
 Nær ved Bølger folde.

Did kun gif en Sti fuldrang
 Banskelig at finde:

Giem nu, Grube! Gubben sang, (244)
 Vel hvad du har inde,

Skiondt det for de Boldes Ven
 Er en piinlig Tanke,
 At til dig de brave Mænd
 Midler skulde sanke! (245)

I min Hald og i min Gaard
 Blev der tomt og øde,
 Kæmperne fik Bane-Saar,

De er Alle døde!
 Dem ei meer ved bredden Bord
 Vinen vederkvæger, (²⁴⁶)
 Stille hviler under Jord
 Nu det gyldne Bæger!
 Der og ligger nu forladt
 Hjelmen aldrig fløvet!
 Karlen for saa prud en Hat
 Sover, den berøvet! (²⁴⁷)
 Brynje=Særken med godt Hold,
 Blev paa Val bedaget,
 Trodsed Klingers Over=Bold
 Tit i Baaben=Braget;
 Herreløs, af Rust opædt,
 Skal den dog hensmuldre,
 Aldrig færdes vidt og bredt
 Meer paa Kæmpe=Skuldre! (²⁴⁸)
 Der ei toner til Behag
 Strængen under Bue,
 Der ei høres Harpe=Slag
 I den mørke Stue!
 Kæmpe=Høgen aldrig der
 Sig i Kreds mon svinge,
 Droslen vims ei Graven nær
 Vifter let med Vinge!

Af, hvor var mig Skiæbnen haard!
 Hælsot fik og Bane-Saar
 Mine Kæmper alle! (249)

Saa, som eenlig Fugl paa Tag,
 Sang han baade Nat og Dag
 Tolkede sin Smerte,
 Indtil Dødens Kæmpe-Haand
 Sønderrev det seie Baand,
 Knusde Gubbens Hjerter: (250)

Funklende som Blus og Glød,
 Afgrund's Dragen mørkerød,
 Natte-Gæst i Bjerger,
 Fløi somt for ved Midjenat,
 Fandt i Grav den døde Skat
 Uden Vagt og Værge;
 Da Uvættens ondskabssuld,
 Gammel nok af Dage,
 Til det blanke Hedning-Guld
 Klynged sig saa fage; (251)
 Lured der i mange Aar,
 Ja i Secler trende,
 Leed i Skatten dog et Skaar
 Der de var til Ende. (252)

Manden som i Drage-Slot
 Ved Tyve-Streger,
 Løb paa Timen til sin Drot
 Med det gyldne Bæger, ⁽²⁵³⁾
 Bød ham gjerne ei ondsøst,
 Byttet for hans Raade.
 Saa et Værk af Oldtids-Kunst
 Drotten fik at skaade,
 Men ved Støien over Steen ⁽²⁵⁴⁾
 Mærkede den Fule,
 Fiende-Fod det var som træen
 Driftig i hans Kule.
 Stærkhjort vaagnede nu op,
 Uheld var paa Færde,
 Farligt vist var Mandens Hop
 Ved hans Hoved-Giærde,
 Men, er Timen ei forbi,
 Og man har Guds Raade,
 Altid løber der en Sti
 Ud af Rød og Baade!
 Saa og her, forgæves kun,
 Ude som og inde,
 Dragen, vreed af Hjertens Grund,
 Søgde ham at finde
 Som dens søde Søvn afbrød; ⁽²⁵⁵⁾

Bugtede sig ofte,
 Brændende alt som en Glød,
 Trindt om Grav paa Tofte,
 Fandt ei i den hele Egn
 Ham der skulde bøde,
 Saae ei til ham mindste Tegn,
 Alt var tomt og øde! (256)

Ind i Hulen atter kom
 Nu den gamle Drage,
 Snused allevegne om,
 Mærked da saa fage,
 At af sine Drikke-Kar
 Eet han havde mistet,
 Som en Thy, i hvem det var,
 Til sig havde listet.
 Rasende, som før alt vreed,
 Blev det Bjerg-Uhyre,
 Kunde knap til Soel gif ned
 Arrigheden styre,
 Wilde brat med Blus og Baal
 Lusten gjennemgløde,
 Lade for sin Drikke-Skaal
 Landet grusomt bøde. (257)

Solen sig i Vester-Hav
 Sænkede med Dagen,
 Lystig op fra Klippe-Grav
 Svang sig Edder-Dragen, (258)
 Under Skye, som Baal i Blæst
 Bølgende han svæved;
 Gysende, den lede Gæst,
 Folket saae og bæved;
 Af, kun slukket blev den Ild
 I hans Blod, som god og mild
 Guld dem gav saa gierne!

Det nu var Uvættens leed,
 Fra ham under Bue,
 Regned, hagled Gløder ned
 Tændte Alt i Lue, (259)
 Luen stæeg, og Huse faldt,
 Hvor man sig henvendte,
 Hvad af Røgen blev ei kvælt,
 Nande-Draget tændte!
 Det da skønned alle Mand,
 Sik dertil han Evne,
 Dragen, i det hele Land
 Liv ei vilde levne. (260)
 Saa han leged under Skye,

Gotherne til Plage,
 Fløi ved første Morgen-Grye
 Hjerteglad tilbage,
 Stoled i sin dunkle Braa
 Stolt paa Kraft og Klippe,
 Haabet, som man siden saae
 Skulde ham dog glippe!

Bjowulf om de bange Kaar
 Bud nu fik saa fage,
 Jlden i hans egen Gaard
 Tog alt paa at brage! ⁽²⁶¹⁾
 Gothers prude Hoved-Borg
 Smuldrede i Lue,
 Da begyndte syg af Sorg
 Edlingen at grue;
 Frygted for, at han, som Drot,
 Havde, paa en Maade,
 Arilds-Loven overtraadt,
 Og forspildt Guds Naade.
 I hans Bryst det saa var fat,
 Som naar i en bælmørk Nat
 Brede Bølger kæmpe; ⁽²⁶²⁾
 Dog var det hans fulde Agt,

Trodsende al Dragens Magt,
 Luerne at dæmpe,
 Og den lede Orm med Staal
 Give Løn tillige,
 Ormen, som med Ratte-Baal
 Døde Land og Rige. (263)
 Godt han vidste, at mod Baal
 Træ kan aldrig holde,
 Derfor gjøre Iod af Staal
 Han sig bedre Skjölde.
 Ende skulde nu saa brat
 Helten sine Dage, (264)
 Skille dog ved Liv og Skat,
 Først den gamle Drage!
 Krig i Spidsen af en Hær
 Dragen at paasere,
 Holdt sin Ære han for nær,
 Laalde ei at høre,
 Det for ham var nogen Sag
 Med en Orm at fægte, (265)
 Han der trodsed før i Slag
 Farer, som var ægte;
 Siden, til Uvætte-Sorg,
 Han med Kæmpe-Hænder
 Kænsed Hrodgars Konge-Borg,

Tugted Grændels Frænder.
 Saa det var fuldhaard en Dyst,
 Da for Dye-Blade
 Higelaf paa Frislands Kyst
 Livet maatte lade!
 Gothe-Folket tabde der
 Rigets fødte Børge,
 Bjowulf dog for skarpe Sværd
 Vidste sig at bjerger!
 Kæmperne i fremmed Land
 Her tilgavns kom efter,
 At for Ti og Tyve Mand
 Helten havde Kræfter; (266)
 Thi Hetvarer Hof man saae
 Mylre under Skjolde *),
 Kreds og Ring de vilde slaae
 Tæt omkring den Bolde;
 Saa dog om hans Kæmpe-Gang
 Kunde Sagn hjembære,
 Over Dynger Liig udsprang
 Han i Hav med Vre,

*) Hetware maa nødvendig være Navnet paa de Folk i
 Frisland, Higelaf sloges med, ligesom da og ware
 er det almindelige Ord paa Indbyggere.

Pløiede den salte Sø
 Uden Kæmpe-Følge;
 Svømmed hjem til Fædres De
 Over bredden Bølge! (267)

Higelaf han var nu død,
 Blottet laae hans Rige,
 Hvgd da Bjowulf Spiret bød,
 Thronen og tillige;
 Skionned vel, mod Fiende-Bold
 Sønnen, som hun aatte,
 Mægted ei at løfte Skjold:
 Børne-Sko han traadte.

Desuagtet vidne maa
 Hver, som Sandt vil sige,
 Aldrig tænkte Bjowulf paa
 Thronen at bestige,
 Over Hardred ei tiltog
 Han sig Magt og Ere,
 Men af Drengen han opdrog
 Mand til Drot at være!
 Myndig blev den Konge-Søn,
 Var og Drot saalænge,
 Til ham gjæstede med Døn,

Over Svane-Bænge,
 Dhters Sønner, som nu Bod
 Væfede med Staalet
 For den gamle Skilfings Blod,
 Som var før udstraaleet:
 For den største Bølge-Drot,
 Som i Svea-Rige
 Hvem det Gamle kiendte godt,
 Vidste af at sige!
 Til et Minde ved hans Grav
 Hardred var udfaaaret,
 Ham og Skilfing-Sværde gav
 Brat nu Vane-Saaret,
 Hvoorpaa, uden Ran og Rov,
 Til sit Land saa fage
 Sønnen af Kong Ongenthjow
 Stævneede tilbage! (268)
 Ledigt han for Bjowulf lod
 Gothers Konge-Sæde,
 Ledigt for den Helt saa god,
 Værd det at beklæde!
 Ei saa glemde Bjowulf dog
 Hardreds Drab at hevne,
 Og der Giengiølds-Timen slog
 Sik dertil han Evne;

Som Edgylfes Ven i Rød *)
 Leding han af Land udbød,
 Hjelpen godt han stødte;
 Skilfinger han gav da Løn,
 Hviled ei, før Dhters Søn
 Bane-Luen klædte. (269)

Saa var under Baaben-Døn
 Heldig graanet Eggthjows Søn,
 Trods saamangen Fare,
 Seierrig i hver Bedrift,
 Til han nu mod Orme-Gift
 Skulde sig forsvare!

*) Edgylfe var da rimeligviis en Medbeiler til den
 Svenske Throne, der søgte Hjelp hos Bjowulf og
 Gotheerne, som gamle Fiender af Svensken, og de
 svenske Drotter, hvorom siden mere i 18de og 20de
 Sang.

Attende Sang.

Bjowulfs Evékamp med Dragen, og indflettede
Sagn om Kong Hrædel og hans Sønner.

Nyt om Land der spurgdes nu,
Da i Morgen-Røde,
Gothe-Kongen, gram i Hu
Dragen gif at møde!
Ene dog ei gif af Gaard
Helten, men selv Tolvte,
Vidste nu og paa et Haar
Hvad Ulykken voldte: (270)
Gierningen var kommet op,
Karret bragt for Dagen, (271)
Holde maatte da og Trop
Han der stjal fra Dragen!

Som den Trettende i Flok
 Med var han i Skare (272)
 Bei han viiste, nødig nok,
 Bange som en Hare,
 Did, hvor ikke langt fra Hav
 Under Klipper bratte,
 Som en Bjerg-Trold i sin Grav
 Dragen laae paa Skatte;
 Det for Folk var ingen Spøg
 At aflægge der Besøg
 Hos den grumme Vætte!

Nu paa Ræffet, under Fjeld
 Drotten gif til Sæde,
 Sagde Vennerne Farvel
 Riækt, dog ei med Glæde,
 Sad Valkyrien og nær,
 Som, med Skielm bag Dre,
 Vilde i den Herre-Færd
 Oldingen berøre,
 Vilde nu, trods Hjerte-Baand,
 Helten saa udstykke,
 At i Kæmpe-Riød hans Land
 Brat holdt op at bygge!

Det var Bjowulf, Eggthjovs Søn,
 Saa tog han til Orde:
 Med paa Val i Vaaben-Døn
 Selskab tit jeg gjorde,
 Boved mig i Ungdoms-Aar,
 Er dog gammel blevet,
 Mindes, som den Dag i Gaar,
 Hvad jeg har oplevet.
 Syv i Alt var mine Aar,
 Da en Drot fuldædel
 Tog mig af min Faders Gaard,
 Drotten var Kong Hrædel!
 Bennesæl og frændehuld,
 Holdt mig godt den Rige;
 Gav mig Mad og gav mig Guld,
 Elsked mig tillige,
 Som hvad ham i Konge-Hald
 Kiærest var at finde,
 Skiondt dog Sønner Tre i Tal
 Glad han saae derinde:
 Herbald, Hafon, Higelaf.

Af, hurtig kan Glæden omskiftes til Sorg,
 Det maatte Kong Hrædel bekiende;

Med Glæden og Livet i glimrende Borg
 Det tog kun en sørgelig Ende *)!

Ung Herebald ældst var af Sønerne tre,
 Saa ilde det maatte sig hælde,
 Og skulde dog aldrig paa Jorderig stee,
 Han faldt for sin nærmeste Frænde!

Ga, Pilen paa Stræng lagde Hakon med Lyst,
 Ei værre skød Rogen med Bue,
 Med Broderens Piil i sit kære Byst
 Ung Herebald blegned paa Lue!

Den Synder, man dømde, for sig en Udaad
 Med Livet var skyldig at bøde, (273)
 Dog maatte uhevet, for Faderens Graad,
 Ung Herebald blegne og bløde!

Med Gysen kun Oldingen tænkte derpaa,
 Hvad Skæbne hans Søn skulde friste,
 Kom Hakon i Galgen, man klarlig det saae
 Hans Hjerter paa Stand maatte briste.

*) Disse fire Linier har jeg sat til, for at danne en Slags Overgang, men man seer let, at Indholdet er laant af det Følgende.

Saa Oldingen hørdes med skælvende Røst
 I Sang at udøse sin Klage:
 Hift svæver i Galgen min Alderdoms Trøst,
 Til Føde for Ravn og for Krage!

Hvad nytter mig Vid, og hvad gavne mig Nar!
 Hvad Hjælp kan den Døde jeg yde!
 Hvad andet, end lade, i Dag som i Gaar,
 Hver Morgen min Klage-Sang lyde! (274)

Til Dødens, slet ikke til Brødrenes Lær
 Min Ældste saa ynkelig endte;
 I Galgen der findes den Fædrene-Arv,
 Som derved de finge i Vente! (275)

Din Høieløfts-Sal er af Veir og af Vind,
 Omkring dig er eensomt og øde,
 Henvisnet, min Søn, er dig Rosen paa Kind,
 Saa maa dog mit Hjerte vel bløde! (276)

Ik, hvor under Sky du dig svinger saa bleg,
 Der er ingen Harpe at høre,
 Der findes, der kiendes ei Lyst eller Leeg
 — — — — — (277)

Saa sværmed den Gubbe, og Sang efter Sang
 Han hørdes med Sorgen at kvæde,
 Han fandt, hvor han stødtes, i Borg eller Vang
 Kun Tomhed, kun Kval og ei Glæde. (278)

Ham Herebalds Drab gif til Hjerter fuldner,
 Alt som en ubodelig Skade,
 Han havde slet ikke hans Bane-Mand kjær,
 Men kunde ham heller ei hade! (279)

Saa sank da den Herre i Graven af Sorg,
 Lyksalig ved træt at nedsegne,
 Lod Sønnerne raade for Land og for Borg,
 Opsvang sig til lysere Egne! (280)

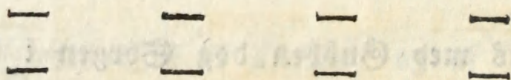
Ei lagdes med Gubben dog Sorgen i Grav,
 Maae Gothe og Svenske bekiende,
 Guldbistre de giæsted nu tit over Hav
 Hinanden for Belte at spænde. (281)

Det Ungenthjow voldte, og Sønnerne hans,
 De vilde af Fred ikke vide;
 De Halse saa haarde kom ofte til Lands
 Paa Krig under Hrosna-Bjergs Side; (282)

Ei sad mine Frænder med Hænder i Skiod,
 Nei, Alle deraf veed at sige,
 Hvor Kinderne blegned, og Klingen blev rød,
 Da bradt de gav Lige for Lige!

Dog maatte den Ene, fast over dens Værd,
 Og Vren med Livet giengjælde,
 I Frænde-Haand sunkled det farlige Sværd,
 Som mægted Kong Hakon at fælde.

Før Ungenthjow segned den Herre saa rank,
 Om Jofur end saa hevned Skade,
 At graahærdet Skilfingen strænted og sank
 Paa Valstædens slibrige Gade! (283)

Siden jeg min Higelak (284)
 Tit for Gods og Ringe
 Sagde saa paa Valen Lak,
 Med min Straale-Klinge,
 At omsonst han ei mig gav
 Lehn til Arv og Eie,
 Rødtes aldrig til, bag Hav,
 Stridsmænd sig at leie. (285)

Aldrig han i Kæmpe-Trang,
 Det tør høit jeg sige,
 Sendte Guld til Dane-Vang,
 Eller Svea-Rige!
 Saa i Fylking-Spidsen Gavn
 Gjorde jeg alene,
 Og at svare til mit Ravn
 Skal mig ei formene
 Under Hjelm de hvide Haar,
 Aldenstund paa Lofte
 Denne Klinge bi mig staaer, (286)
 Som den stod fuldosfe!
 Kiendt og blev min Kæmpe-Mand,
 Da, for længe siden,
 Dagravn segned for min Haand
 Død i Hune-Striden; (287)
 Ei han Friser-Kongen der
 Smykker bar til Bytte, (288)
 Kunde, trods sit gode Sværd
 Ei sig for mig hytte.
 Ei til ham jeg brugde Staal;
 Brydes godt jeg turde,
 Med de bare Næver Kaal
 Paa den Karl jeg gjorde.
 Men ved Skatte-Graven nu

Svinger jeg med Bane-Hu
 Sværd i Kæmpe-Hænder.

End paa Trods, med Bane-Kaar (289)
 Bjowulf tog til Orde:
 Yderlig i Ungdoms-Aar
 Bøve mig jeg turde;
 Til jeg gammel blev og graa
 Landet har jeg værget,
 Lær en Dyst og end bestaae
 Her ved Drage-Bjerget,
 Skal med Vren holde Slag,
 Hvis Uhyret for en Dag
 Kommer ud af Kulen! (290)

Før den Drot nu til sin Død
 Gik med Helte-Mine,
 Vennegod Farvel han bød
 Riønt til Kæmper sine,
 Til dem alle, hver især,
 Sagde med det Samme:
 Ved mod Dm at løfte Sværd
 Vilde jeg mig skamme,
 Vidste jeg kun, det gik an,
 Den, som, iblandt Flere,

Grændel før i Dane-Land, ²⁹⁰
 Kraftig at haandtere; ²⁹¹
 Men nok her jeg vente maa ²⁹²
 Ild og Edder-Strømme, ²⁹³
 Tager derfor Rustning paa, ²⁹⁴
 Som sig vel mon somme. (²⁹⁵)
 Ja, med Skjold, og Brynje god
 Gaaer jeg mod den Fæle,
 Agter og at holde Fod,
 Fægte, ei med Hæle,
 Indtil, efter Skiæbne-Kaar
 Og Alfaders Vilje,
 En af os med Bane-Saar
 Bænkes lavt paa Tilje; (²⁹⁶)
 Thi kun lidt det er bevendt
 Før en saadan Leeg er endt,
 Af den sig at rose! (²⁹⁷)
 Løber I kun her i Roe,
 Lappre Følge-Svende!
 Til I see, hvem af os To
 Lykken gaaer til Hænde;
 Hvem der fra det store Slag
 Komme skal med Livet;
 Thi det er ei hver Mands Sag,

Mig det kun er givet,
 Med en slig Uvætte leed
 Kraft og Held at prøve;
 I en Kamp saa haard og heed
 Manddoms-Værk at øve! (294)
 Fæt af Lo nu hændes brat,
 Eders Drot I skue
 Eiende al Dragens Skat,
 Eller bleg paa Tue!

Det nu var den Helt saa bold
 Med sin Brynje-Kofte,
 Under Hjelm sig brat ved Skjold
 Reiste han paa Tofte, (295)
 Paa sin Styrke stoled han,
 Tænkde at udøve,
 Hvad sig for en enkelt Mand
 Sommer ei at prøve! (296)
 Under Klippen frem nu gik
 Helten, aldrig bange,
 Som holdt Trop og Stand og Stif
 Før i Dyster mange;
 Stade og han under Fjeld
 Tog med Mod i Bringe,
 Saae af et forborgent Væld

Brat en Flod udspringe;
 Lue-Strømmen, man saae her
 Skulde saa det mage,
 At hvem Skatten kom for nær,
 Brat og kom af Dage. (297)

Gothes-Kongen ikke sød,
 Raabde nu af Struben,
 Huult i Klippen det gienlød,
 Hordes grandt i Gruben;
 Stærkhjort da for Alvor fnøs,
 Raabet han giengiældte,
 Gift han fraaded, Ild han nøs,
 Dermed han sig meldte. (298)

Klippen drøned, Dragen ud
 Bælted sig i Brede,
 Skjoldet Gothes-Helten prud
 Vendte mod den Lede,
 Som paa Strid nu havde Mod,
 Drog sit Sværd tillige,
 Hvor ved Klippe-Væg han stod,
 Vant ei til at vige. (299)

Gothes-Helten som en Muur
 Stod for leden Dgle,
 Sammenrullet den paa Luur

Laae alt som et Nøgle.
 Hvad de begge pønsed paa
 Var hinandens Skade,
 Dragen man sig rulle saae
 Hen mod Heltens Stade: (300)
 Som en Glød den Orme, Bold
 Trilled over Lue,
 Skærme kunde Heltens Skjold
 Længe ei mod Lue;
 Derfor vilde Helten og
 Nytte Diebliffet,
 Men saa let en Seier dog
 Gi ham var beskiffet. (301)
 Sværdet svang han med god Agt,
 Traf og som han sigted,
 Til han slog af al sin Magt,
 Men ham Klingen svigted,
 Skuffede sin Drots Tillid,
 Dengang, mest i al sin Tid,
 Han dens Hjelp behøved! (302)
 Dragen, for den fik forliddt,
 Arrig blev derefter,
 Spyed, saa det slunked vidt,
 Ild af alle Kræfter.

Sig, af Held, at rose her,
 Helten lod nok være,
 Da ham sveeg hans gode Sværd,
 Sig til liden Ere; (³⁰³)
 Modet ham i Helte-Bryst
 Sveeg dog ei tillige,
 Eggthjovs Søn ei fælde Lyst,
 Faren at undvige;
 Sidde vilde han, med Priis,
 Paa sit Konge-Sæde,
 Eller og, med Livs Forliis,
 Bane-Tuen flæde! (³⁰⁴)
 Saa, frimodig, skal Enhver,
 Som har Dyd og Ere kjær,
 Døden gaae i Møde!

Nittende Sang.

Flokkens Feighed, Viglafs Trofskab, Bjornulfs
og Dragens Bane = Saar, Drage = Guldet,
Heltens sidste Ord og Endeligt.

Tid at puste blev der knap,
Skiondt en Dyst var ude,
Brat begyndte, hvor den slap,
Dragen Jld at sprude! (305)
Det var Folke, Drotten god,
Haardt saa blev han prøvet,
Ene han i Heden stod,
Kunde nok behovet
Hjelp nu af de Adels = Mænd,
Han gav Staal om Hærde,
Men ei turde Folkets Ven
De paa Val omgiærde;

Nei, de løb ad Skoven til,
 Skielvende for Døden,
 Een kun af dem gif i Ild
 For sin Ven i Røden;
 Stærk saa var hans Sorg og Harm
 Det han lod nu kiende:
 Hjertet brændte i hans Barm,
 Han var Bjowulfs Frænde;
 Nytt Beviis han gav derpaa:
 Svorne svigte, Baarne staae,
 Er de født af Egte!

Viglaf hedd den Kæmpe prud
 Mellem Kiærling-Svende,
 Vigsteens Søn, et Skilfing-Skud,
 Elfhers bedste Frænde,
 Han ihu det kom saa godt:
 Høit ham Bjowulf bænked,
 Da Bægmundingernes Slot
 Han den Bolde skænked;
 Gav ham, alt som Fader hans,
 Herre-Dom og Navne-Glands.
 Derfor ei sig bare
 Kunde nu den Unger-Svend,

Der han saae sin Drot, sin Ven,
Stædt i Rød og Fare.

Det da var den Helt saa bold,
Flux han greeb sit gule Skjold,
Drog og brat af Skede
Sit det gode, gamle Sværd,
Hvormed før, i Herre-Færd,
Janmund kiæk sig teede;
Dhters Søn, med Livet, lod
Sværdet sit i Belte,
Dengang, hvor forladt han stod,
Bigsteen kiæk ham fældte, (306)
Var sin Trænde lidt for nær,
Tog hans Malle-Kiæve,
Brune Hjelm, og Jette-Sværd (307)
Som var Onells Gave;
Braged ei den Kæmpe-Løn,
Skiondt det var hans Broder-Søn
Nøgen han aflødte *).

*) At Bigsteen var en Skilfing, og altsaa i Slægt med Dhter, er ovenfor sagt, men, var Janmund virkelig hans Broder-Søn, maa han endog have været Broder til Dhter og Onell, hvis Broderskab sees af 2ode Sang.

Hjelur og Brynje, som og Sværd
 Vigsteen længe raadte,
 For hans Søn til Herre-Færd
 Hu og Kræfter aatte;
 Men der han alt Kjødets Gang
 Gik, fuldmæt af Dage,
 Ei for Vaaben var i Trang
 Han, som blev tilbage!
 Til i Fædres Spor at gaae
 Glimrende, med Væge,
 Kæmpeklædt han var, som Faa,
 Skulde nu og bære
 Sværdet for sin Drot i Slag
 Første Gang paa Val i Dag,
 Eldre var han ikke. (308)
 Derfor dog ei Modet faldt
 Nu i Kæmpe-Barmen,
 Og at Kræften, da det gjaldt,
 Ei forsvandt af Armen,
 Dragen, der den, sig til Meen,
 Fandt i Marken Lo for Een,
 Vel fik at fornemme!
 Viglaf talde gyldne Ord,
 Corrigfuld i Sinde,

Aldrig, sagde han, paa Jord,
 Mig det gaaer af Minde:
 Hvad vi lovede vor Drot,
 Venner! da paa Bænke
 Vi beværte des fuldgodt,
 Tog mod Ere-Skiænke!
 Blanke Hjelme, skarpe Sværd,
 Røden Guld, i Sale,
 Loved vi, i Herre-Færd,
 Værlig at betale,
 Hvis den Drot, saa rund og prud,
 Stædt vi saae i Fare,
 Som os til sin Liv-Vagt ud
 Tog i Kæmpe-Skare! (309)
 I Bedrifter hidindtil
 Ingen var hans Mage,
 Livet satte han paa Spil
 Dit i yngre Dage;
 Derfor og den Herre stærk
 Havde nu i Sinde,
 Ene om det Kæmpe-Værk,
 Prisen heel at vinde;
 Men hvem han paa denne Færd
 Kaared til sit Følge,
 Drotten dog tillagde Værd,

Det er ei at følge,
 Ja, erklæred, ved det Kald,
 Som ved Gunst og Gave,
 Os for Perler i sin Hald:
 Kæmpe-Sønner brave!
 Nu den kom, den store Dag,
 Som skal Venner prøve
 Da en Skjoldborg god i Slag
 Drotten kan behøve;
 Op da, Venner! op, og fram!
 Did, hvor Luften gløder!
 Skjold ved Skjold, i Kreds om ham,
 Som for Folket bløder!
 Gud det veed, at, før i Dag
 Drotten Hjelp skal savne,
 Legem mit, med hans i Lag,
 Luerne maa savne!
 Det og føle maa Enhver:
 Ikkun dybt bestemmnet,
 Føres kan, fra Herre-Færd,
 Skjold af os til Hjemmet,
 Hvis ei Fienden først sin Død
 Faaer af vore Sværde;
 Mens til Redning i hans Nød
 Drotten vi omgærde! (310)

Midings-Færd, fra gammel Tid,
 Gothe-Lov det falder,
 Naar en Drot, forladt i Strid,
 Ene staaer og falder;
 Saa dog ei vor Konning hold
 Sine Been skal lægge,
 Samme Brynje, Sværd og Skjold
 Skjærme skal os begge!

Dermed foer den Unger-Svend
 Gjennem Røg og Lue,
 Hen at hjælpe Drot og Ven,
 Udaf al Fornue.
 Kort og godt, med draget Sværd,
 Sagde han saa fage:
 Mindes nu, o Bjowulf kiær,
 Ord fra yngre Dage!
 Aldrig, saa dit Løfte lød,
 Hvad jeg end maa prøve,
 Helme vil jeg, før min Død,
 Helte-Værk at øve!
 Bærg dit Liv da af al Magt
 Trøstig mod den Lede!
 Ved din Side, med god Agt,
 Staaer til Hjælp jeg rede, (311)

Dragen, efter disse Ord,
 Uden meer at tøve,
 Gloende paa Rye opfoer
 Fienderne at prøve;
 Lue-Bølgen Biglafs Skjold
 Saae man brat fortære,
 Under Brynje Kæmpen bold
 Kunde sig ei nære,
 Maatte, da hans eget Værn
 Lod af Ild sig trykke,
 Under Bjowulfs Skjold af Jern
 Søge Skjul og Skygge!

Det var Helte-Kongen god,
 Værfiær sin Klinge, (³¹²)
 Saae man ham med Kraft og Mod
 Løfte høit og svinge;
 Men da Drage-Lind og Top
 Sværdet skulde fløve,
 Gik i Lodningen det op,
 Vilde Daad ei øve!

Skjørt af Rust og Alderdom
 Har maaskee det været,
 Mest dog Alt nok deraf kom,
 Bjowulf ei beskiæret

Var den Lykke nogentid,
 At det Sværd han førde
 Ham til Nytte kom i Strid, (313)
 Dertil, som jeg hørde
 Var den Kæmpe alt for dru,
 Saa den bedste Klinge,
 Naar han svang den, vreed i Hu,
 Maatte sønderspringe!
 Slaget som kun batted lidt,
 Trods den Stærkes Vælde,
 Dragen nu, den saae sit Snit,
 Vilde drøit giengiælde,
 Kased tredje Gang nu frem,
 Helten maatte gløde,
 Halsen favnet blev med Klem,
 Som med Tænger røde;
 Ild og Edder paa en Gang
 Bølged om den Høie,
 Blodet kaagde, som det sprang,
 Det var haardt at døie! (314)

Nu det Tid at tale om
 Er, hvordan i Nøden,
 Han til Hjælp sin Herre kom,
 Som var tro til Døden!

Ja, han hjalp, med Haand og Sværd,
 Godt den gamle Kæmpe,
 Kaaede saa noget nær
 Luerne at dæmpe!
 Nu igien da Kongen brat
 Kom til sine Sandser,
 Gik paa Timen Dolken fat
 Hvor den sad i Pandser,
 Skarp den som en Rage-Kniv
 Var til Sider begge,
 Gik igjennem Drage-Liv
 Glat med Odd og Egge!
 Saa da Bugt de Frænder to
 Gik med Edder-Dragen!
 Gid hver Tjener Viglafs Tro
 Lægge maa for Dagen! (315)

Dog, af her i Drage-Bang
 Drotten uden Rage
 Kæmped, seired sidste Gang,
 Talte var hans Dage.
 Gaaret, bidt med Edder-Land,
 Vulned, svulned, brændte,
 Saa for dødeligt paa Stand
 Drotten det erkjendte;

Følge, hvordan i hans Blod
 Edder-Volgen brused,
 Gik saa hen med Helte-Mod
 Tæt til Drage-Huset,
 Satte ned sig paa en Blok,
 Saae, hvordan i Hule
 Jetter havde, kunstig nok
 Sule sat ved Sule.
 Hvor han, dryppende af Blod,
 Sad nu under Lide,
 Som en Ven i Røden stod
 Viglaf ved hans Side,
 Vilde hos den fiære Mand
 Edder-Brynden dæmpe,
 Kvægede med Kilde-Band
 Banesaaret Kæmpe! (³¹⁶)

Bjowulf løfted nu sin Røst
 Over Bane-Saaret,
 Vidste godt, at Verdens Lyst
 Alt ham var afstaaet,
 At ved sine Dages Maal
 Tæt han var nu bænket,
 Hvor ham vinked Dødens Skaal
 Til Farvel iskænket!

Havde jeg, var Taler hans,
 Søn nu over Mulde,
 Baaben-Huus og Helte-Glands
 Arve brat han skulde!
 I halvtredsfindstyve Aar
 Spi-ret saa jeg førde,
 At fra ingen Fyrste-Gaard
 Sværd sig mod mig rørde;
 Siender ei jeg for mig fandt,
 Nøides med mit Eget,
 Aldrig jeg paa Rænker spandt,
 Mig og Faa har sveget! (³¹⁷)
 Det jeg kommer grandt ihu,
 Det mig trøster, glæder nu
 Paa min Bane-Bue!
 Gaaer som Lys end Livet ud,
 Jeg for Straf af Himlens Gud
 Løe ei ved at grue!
 Viglaf, Kiære! gaf nu brat
 Grubelangs, at skue
 Heden-Olds den gylbne Skat,
 Under Klippe-Bue!
 Ormen, alt sit røde Guld,
 Vældelig berøvet,
 Banesaaret, vaandefuld

Blunder nu i Støvet!
 Skynd dig, Kiære, vær ei seen,
 Lad mig Guldet skue,
 See, med klaren Edelfsteen,
 Det i Solen lue,
 Saa des blidere jeg kan,
 Med den Skat for Die,
 Duehvid fra Liv og Land
 Hoved mit nedbøje! (318)
 Ei forgiæves saa med Bøn
 Bjowulf tog til Orde,
 Efter Onske Wigsteens Søn
 Rede flux sig gjorde,
 Gik i Brynje, som han stod,
 Ind i Drage-Stue,
 Kæmpe-Skridt med Helte-Mod
 Tog han under Bue,
 Hvor om Drage-Reden trindt
 Guldet laae i Dynge,
 Edel-Stene, tykt som Flint,
 Skinnede i Klynge!
 Saa var Gulv med Glimmer-Sand
 Strøet i Jette-Stue.
 Særsyn Rok den Vandrings-Mand
 Sik da her at skue;

Gamle Guld-Kar nok paa Rad,
 Helten saae, hin Unge,
 Mangen Skaal og mangt et Fad,
 Tomme vel, men tunge!
 Rusine Hjelme her i Flok
 Laae fra gamle Dage,
 Arm-Baand og, som kasted nok
 Mesteren Umage!
 Siemme hvo som vil, paa Guld!
 Drages dog til Minde:
 Lettelig det over Muld
 Mand kan overvinde!

Over Skatten høit sig op
 Skød et gyldent Mærke,
 Sært fortryllet, saa fra Top
 Straalerne fuldstærke
 Strømmed ud paa Rad, i Ring,
 Under Klippe-Bue,
 Saa i Gruben trindt omfring
 Skin der var at skue!
 Intet man til Ormen saae,
 Staalet ham bedøved,
 Jette-Guld i Klippe-Braa
 Enkelt Mand da røved! (312)

Tog i Favn af Gylben-Løi
 Alt hvad bedst han hued,
 Bæger, Fod og Fakkell-Fløi,
 Som i Gruben lued!
 Ham, som før laae her paa Vagt,
 Rugged over Skatten,
 Havde skarpen Staal nu slakt,
 Han ei meer om Ratten
 Leged nu i Luften vild
 Over Land med Skade-Jld,
 Skrækken med ham døde!

Skyndelig med Jette-Guld
 Fra de gamle Dage,
 Konge Svenden længselsfuld
 Vendte nu tilbage,
 Bilde see, om Helten god,
 Som paa Steen i Baande
 Døende han nys forlod,
 Drog endnu sin Aande,
 Kom med Guldet, kom og saae
 Hvad han nødig vilde,
 Paa sit Yderste nu laae
 Gothers Drot hin Milde!

Diglaf øste Vand igien,
 Som man vel kan tænke,
 Blev og ved, sin Drot og Ven
 Dermed at bestænke,
 Til for sidste Gang paa Jord
 Løst han fik i Lunge,
 Mæle til det Afskeds-Ord,
 Som ham laae paa Tunge!

Det var Gubben ærefuld,
 Stirrende paa Oldtids Guld,
 Saa tog han til Orde! (³²⁰)
 Gud skee Lov! den Herre blid
 Over Stjerne-Buer,
 Verens Drot til evig Tid,
 For hvad her jeg skuer:
 For de Skatte, som mit Folk
 For min Død, jeg med min Døds
 Mægted at forhverve!
 Prisen dog paa Guldets vift
 Kalder ei jeg ringe,
 Diets Lys og Livets Gnist
 Maatte for det springe;
 I som skifte skal min Arv,
 Sørger vel for Landets Lærv!

Mig det maa nu misse!
 Brat jeg Aske har for Been,
 Da, o Venner giæve!
 Kæmpe: Hoi med Bauta: Steen
 Over den sig hæve!
 Staae den skal paa Hrone: Klint,
 Hvor mod Landet Bølgen trindt
 Bruiser ind fra Dybet!

Kneise skal min Hoi ved Hav
 Falde flux i Die,
 Under Navn af Bjowulfs Grav,
 Dem som Bølgen pløie,
 Staae for dem til Seile: Tegn,
 For mit Folk til Mindes: Hegn,
 Synlig i det Fjerne! (321)
 Af sin Hals nu Gothers Ven
 Løste Gylden: Smykket,
 Gav den fuldtro Unger: Svend
 Brat med Mester: Stykket,
 Brynje god, og Finger: Ring,
 Hjelm af Guld det klare,
 Sagde: brug de gode Ting
 Som du tør forsvare!

Af Vægmundinger endnu
 Een er kun tilbage,
 Stammens sidste Skud er Du,
 Arven du modtage!
 Ja, saa nær min hele Væst
 Gik i Skiebners Bølger,
 Nødig nu, min Ven, og træt,
 Frænderne jeg følger!

Det var Gubbens sidste Ord,
 Før til Baal han blegned,
 Hjertet brast, og stiv til Jord
 Gothe-Kæmpen segned;
 Legemet i Klippe-Ly
 Luen vented roltg,
 Sjælen søgde over Skye
 Verens faste Bolig!! (322)

Tyvende Sang.

Viglafs Sorg og Straffe-Tale, Efter-Mælet,
med Sagn om Hrædlingers Vanheld. Bjowulfs
Liig-Begjængelse.

Bed liget sad den Unger-Svend,
I Sjælen dybt bedrøvet,
Sin Herre god, sin bedste Ven
Af Døden grumt berøvet;
Det Eneste, som i den Rød
Ham noget trøste kunde,
Var kun, at Bjowulf før sin Død
Gav Dragen Bane-Bunde!
Han skar med Egg i Orme-Skrat
Saa fiendelig en Skure,
At aldrig mere Oldtids Skat
Den bød sig til at fure;

Man aldrig meer den sværme saae
 Ved Midnat under Bue,
 Saa vingestudt og tung den laae
 For Helte-Fod paa Tue! (323)
 Blandt Mænd som blune ei for Sværd,
 Men trodse Kampens Hede,
 Jeg mene tør, at fjern og nær
 Guldlænge man skal lede,
 For blandt dem Alle findes Een,
 Som turde Bjowulf følge,
 Hvor under Lide djærv han treen
 Mod Ild og Edder-Bølge!
 Ja, andre Mænd med Helte-Land
 Vel drømde kun om Magen
 Til ham, som med sin bare Haand
 Tog Hold i Edder-Dragen!

Saa havde for den gamle Skat,
 Ved Edder og ved Egge,
 De Uforsagte Livet ladet,
 Og hevet sig dog Begge;
 Og der nu Faren var forbi,
 Kom lussende fra Skoven
 I Kryster-Trop de Svende ti,
 Som glemdede Kæmpe-Loven

Og turde Kreds om Drot ei slaae,
 Der han var stædt i Møde,
 Men stode nu, hvor bleg han laae,
 For Viglaf skamfuld røde! (³²⁴)

Ja Viglaf sad i Hu saa mod,
 Ved Liget af den Volde,
 Med Kilde-Band den Kæmpe god
 Bestænkend end den Kolde!
 Saa vilde han med Flid og Konst
 Forlænget Heltens Dage,
 Men Tid som Ønske var omsonst,
 Ei Anden kom tilbage;
 Udløbne var den Faldnes Aar,
 Og det er vel at mærke:
 Som Gud det vil, har hver Mand Kaar,
 Den Svage og den Stærke! (³²⁵)

Al Unger-Evenden onde Ord
 Nu havde kun at vente,
 Hvem før i Kroppen Rædsel foer;
 De fik hvad de fortjende!
 Ja, det var Bjowulfs Hoved-Bagt,
 Hans hjerteklemte Frænde,
 Med Diekast han sin Foragt

De Feige gav tilkjende;
 Han gav dertil dem onde Ord,
 Han sagde: I paa Tofte
 Siengiældte godt hvad over Bord
 I tog i Hald fuldofte,
 Af ham, som under bange Kaar
 Det lærde nu i Feldten:
 Omsonst befolked han sin Gaard
 Med Kæmper udaf Vælgten!
 Ja, sande maa hver ærlig Mand,
 At værre Ingen stædte
 Sit Guld og Sølv og Staal end han
 Som jer i Pandser klædte! (326)
 Forladt i Fjarens Dieblif,
 Den Folke-Drot ei skulde
 Sig rose af, hvad Hjælp han fik
 Af Kæmper svigefulde!
 Dog Himlens Gud ham hjalp i Nød,
 Og gav dertil ham Evne
 At holde Stand, og før sin Død
 Med Seier sig at hegne!
 Af lidet kun den Hjælp forsløg,
 Jeg mægted ham at bringe,
 Men over mine Kræfter dog
 Jeg brugde Skjold og Klinge!

Til Sværdets Roes og meldes bør:
 Det Helten gjorde Rytte,
 Der han, af Luer hovedør,
 Ei kunde meer sig hytte!
 Dog ligesuldt man sande maa,
 At alt for tyndt omgjærdet
 Var Drotten, til hvis Tars man saae
 Ei Fleer at blotte Sværdet!
 Men Guld og Gods og Herre-Gunst
 Skal I og eders Frænder
 Og derfor søge nu omsonst,
 Naar I, med tomme Hænder,
 Maae rømme eders Føde-Stavn,
 Og kan saa langt ei flygte,
 At forud jo med Kryster-Ravn
 Gif eders Skiændsels-Rygte!
 O Daarskab! sig for noget Kiøb
 Med Døden at affinde,
 Naar et bestæmmet Levnets-Løb
 Er Alt hvad man kan vinde! (327)

Et Bud nu over Klinten op
 Lod Viglaf gaae til Borgen,
 For der den holde Adels-Trop
 At melde Lande-Sorgen!

Hvor Kæmper sad med Hjerter sygt,
 Alt fra den aarle Morgen,
 De søvned mellem Haab og Frygt,
 Det var dem flet forborgen:
 Om til sin Hald den Herre blid
 Med Helsen kom tilbage,
 Hvad heller alt i skarpen Strid
 Han endte sine Dage!
 Derom Beskeed fuldvis og reen
 De bradt dog fik at vide,
 Der Svenden ind ad Døren treen,
 Med Sagn til Hver-Mands Kvide.
 Ei længe tav den Svend ndru,
 Og lydelig han meldte:
 Paa Bane-Tuen sover nu
 Den Edleste blandt Helte, ⁽³²⁸⁾
 Ja, han, som Guld i Gothe-Borg
 Udskifted med god Vilje,
 Han sank, til Væder-Folkets Sorg,
 Nu bleeg paa røden Lilje;
 Med Vunder ser han hviler der,
 Og Dragen ved hans Side,
 Den maatte, skiondt den spotted Sværd
 Dog selv i Græsset bide!
 Hvor Bjowulf sank, den Helt saa skion,

For Drage-Gift og Lue,
 Har Vigsteens vennefulde Søn
 Sig leiret lavt paa Lue;
 Den ferme Helt med Mod og Magt
 Den Faldne vil beftiærme,
 Slet Ingen, for den Hoved-Vagt,
 For Drottens Liig sig nærme!

Paa Feide vi og Orlogs-Færd
 Nu være maae belavet,
 Naar Konge-Tabet fjern og nær
 Man spørger over Havet;
 Thi yppet blev en Riv fulddru
 Med Huner, Friser, Francker,
 Da Higelaf med fiendtlig Hu
 Ved Frisland kasted Anker!
 Vel paa det Tog ham Lykken sveeg,
 Til Jorde-Færd han landede,
 Het varer ham i Vaaben-Leeg
 Bestod og overmandet;
 Men skiondt den Guld-Udøser strag
 Fik Bane-Saar i Striden,
 Har Vikinger dog baåret Nag
 Til Gothen immer siden! (329)

Som Gynges-Bund at bygge paa
 Er Svenskens Troe og Love,
 Det veed man nok, det ret man saae,
 Da over salten Bove
 Med Skilfing-Kæmper Dngenthjov
 Hidstævnedes saa sage,
 Og voldelig ved Ravne-Skov
 Tog Hrædlingen af Dage!
 Ja, klar blev Svenskens Overmod,
 Som Gothen før ei kiendte,
 Da Hakon brat, det unge Blod,
 Sit Levnets-Løb fuldendte;
 Da Dhtthers Fader, ulvegraa, (³³⁰)
 Forfærdelig til Syne,
 Vor unge Drot paa Val man saae
 Med Lue-Blik nedlyne *)!
 Han raved Brud, som Moder blev
 Til Onell og til Dhtther,

*) Her fortælles, som man seer, med flere Ord, hvad Bjowulf, i sin Tale om Kong Hrædel og hans Sønner, fortellig berørte, hvorledes nemlig den Svenske Kong Dngenthjov efter Hrædels Død brød Freden med Gotherne, og aabnede en langvarig Feide ved at nedlægge Kong Hakon, som fik sin yngste Broder, den titomtatte Sigelak til Eftermand. (See 18de Sang S. 216).

Han feierrig fra Valen drev
 De høvdingløse Gother!
 Med Rød undkom til Ravne-Skov
 Fra Sværd en liden Skare,
 Den Kæmpe-Løvning Dngenthjov
 Dog agted ei at spare,
 Han slog om Skoven Kredts fuldbrat,
 Og lod for de Betrængte
 Udraabe saa den hele Nat,
 Hvad Kaar han dem tiltænkte:
 "For Sværdet skal i Morgen-Grye
 *Fuldmangt et Hoved springe,
 "For Løiers Skyld dog under Skye,
 "En Part i Galgen svinge!
 De Kæmper saa med dybe Saar,
 Den Hovmod fik at taale,
 Dog gryed Trøst i bange Kaar
 Med Solens Morgen-Straale;
 Af Horn og Luur da hørdes Blæst,
 Ung-Higelaf den meldte:
 Han flæi alt som han kunde bedst
 Til Hjælp med raske Helte! (331)
 Ei vild den Helt i Mørket soer,
 Thi Blodet allevegne
 Som Spenfkerens, saa Gothens Spor

Ham kunde godt betegne!
 Et Torden-Slag for Ongenthjov
 Var Sagnet om de Bolde,
 Og heller end ved Ravne-Skov
 Han stod bag Fæstnings-Bolde;
 Han tvivlede om, den gamle Knark,
 Det gjorde ingen Gode,
 At mødes her i aaben Mark
 Med Folk fra Gothlands Flode!
 Mod Higelak, den Drot saa prud,
 Og mod hans Kæmpe-Skare,
 Sit røde Guld, med Barn og Brud,
 Ei turde han forsvare,
 Men søgte Lye bag Port og Vold,
 I Borgen vel befæstet,
 Hvor siden dog, i sit Behold,
 Af Gother han blev giæstet!
 Ja, Feide-Bud fik Svensken nu, ⁽³³²⁾
 Og over svalen Bølge
 Drog Higelak, fuldgram i Hu,
 Med Gother Rok i Følge,
 Han trængde frem til Kongens Gaard
 Og Ongenthjov, graahærdet,
 Da friste maatte bange Kaar,
 Ham lærde Gothe-Sværdet

At kiende i sit eget Land,
 Hvad tungt for Drot mon være,
 En Kæmpe for sin Overmand,
 Det Tofur blev med Ere!
 Ulf, Banraads Søn, den Skilfing-Drot
 Vel rakde først med Staalet,
 Saa Rakke-Haaret, aftegraat,
 Med Rødt blev gjennemstraaleet;
 Men, uforsagt i Vaaben-Trag,
 Den gamle Drot sig vendte,
 Giengjældte flux det laante Slag,
 Og det med Renters Rente!
 Ja, var end Banraads Søn fuldrap,
 Og Drotten graa af Velde,
 Faldt Tiden Hiin dog her for Knap
 Til Ungenthjov at fælde;
 Med fløvet Hjelm, og Pande-Saar
 Han segned for den Gamle,
 Som kunde, trods sit røde Haar,
 Med Ynglinger ophamle! (333)
 Dog Broder havde Ulf fuldner
 Det var hans store Lykke *),

*) Denne Ulfs Broder maa være Tofur, som siden nævnes.

Han sprang til Hjelp med Jette-Sværd,
 Det var et Broder-Stykke;
 Han Hjelmen skar med Staal fuldhvæst,
 Det voldte stor Ulempe,
 Saa livløs sank, der Iffen brast,
 Den stolte Skilfing-Kæmpe!
 Hvor nys var trangt, gav Plads det Fald,
 Og det kom Ulf til Gode:
 Ved Hjelp af Kæmper, Rok i Tal,
 Guldbrat kom han paa Fode,
 Og Gother snart med vundet Sag
 Alene stod i Feldten.
 I Hast da efter Kæmpe-Slag
 Afklædt blev Skilfing-Helten;
 Hans Brynje god, hans haarde Sværd,
 Hans prude Hoved-Smykke,
 Fandt Brødrene al Ere værd,
 Og prisste deres Lykke!
 De bar det Alt til Higelaf,
 Som Mand var for det Hele, (334)
 Og loved mildt med mange Tak,
 Med dem og Godt at dele!
 Sit Ord og holdt Kong Hrædels Søn,
 Hjemvendt til Land og Rige,
 Han Iofur gav fuldstolt en Løn,

Betænkde Ulf tillige,
 Ja, Herre-Lehn og Tønder Guld *)
 Han skænked rund dem Begge,
 For Daaden de saa ærefuld
 Bedrev paa Bal med Egge,
 Og større end blev Jofurs Løn:
 Kong Higelak med Ære
 Ham gjorde til sin Sviger-Søn,
 Hvem kunde Meer begjære!
 Hvem vilde og det Helte-Par
 Misunde nidsk den Løn, som var
 Hvad ærlig de fortjende! (335)

See, efter sliq en Tvist og Strid
 Vel kan med Grund befrygtes
 Et svenskt Besøg, om slakket Tid,
 Naar over Hav det rygtes,
 At død er nu den Drot saa hold,
 Som, vant ei til at vige,
 Beshyttet fiæk mod Fiende-Vold
 Sin Skat, sit Konge-Rige;

*) I Texten staaer: hundrede tusinde Land-Stykker og
 glimrende Ringe, som jeg ikke bedre veed at udtrykke
 paa Dansk.

Den Helt som raadte kraftig Bod
 Engang paa Skioldung-Rviden,
 Og dulgte ei sit Love-Mod
 I Dyster mange siden!

Dog, ile maae vi nu til Hav,
 Vor Konning der at skue,
 Og bænke ham, som Guld os gav
 Paa Vres-Baal i Lue!
 Beholder selv kun eders Guld!
 Med Perlen mellem Helte
 Skal hvad der skimled under Muld,
 Fra Arilds-Lid, kun smelte!
 Uhyre er den Skat forsand,
 Som Drotten vandt med Vre,
 Men med hans Liig dog hvert et Grand
 Skal Lue-Land fortære!
 Hvad kun med Drottens Hjerte-Blod
 Er kjøbt i dyre Domme,
 Paa Haand ei bære Kæmpe god,
 Om Hals ei Rosens-Blomme! (336)
 Rei, favren Glut! fuldmangen Gang,
 Berøvet Guld og Glæde,
 Herefter skal med Klage-Sang
 Af Buret du udtræde;

Thi nu, da Han med Helte-Mand
 Ei smiler meer i Borgen,
 For Guld os rækker Staal i Haand
 Fuldmangen kisløig Morgen!
 Ei vaagne skal ved Harpe-Klang
 Nu Kæmper meer i Salen,
 Men sorten Ravn med Bane-Sang
 Dem vinke skal til Valen,
 Og skvaldrende, med Drn til Drds,
 Udførlig ihukomme,
 Hvor herligt nys, med Ulv til Bords,
 Ham smagde Kæmpe-Flomme! (337)

Om bange Kaar og Herre-Færd
 Saa taled Snaren-Evenden,
 Og sandt var det saa noget nær
 Fra Førstningen til Enden!
 Alt ved det Sagn med Sorg i Blif
 Op sprang hver Mand fra Sæde,
 Og der til Drne-Næs de gif,
 Da saae man Kæmper græde!
 De kom, og saae i samme Stund
 Hvad sært dem var at skue:
 Den Guld-Udfister riig og rund
 Affjælet, stiv paa Tue;

Det var dem som et Under-Værk,
 At Helten uden Mage,
 I Hu saa haard, i Haand fuldstærk,
 Kom her saa bradt af Dage;
 Det flared sig, der ret i Bang
 Uhyret kom for Dagen,
 Vel fem og tyve Alen lang
 Da fandtes Edder-Dragen,
 Fuldgruelig og glubsk dertil
 Man saae den havde været,
 Thi af sin egen Skade-Guld
 Den saaes halv fortæret.
 Vel havde den, i Natte-Frist,
 Besøgt sin gamle Hule,
 Men havde og benyttet sidst
 Derved, sin Røver-Kule; (338)
 Laae steendød nu, omringet der
 Af Bægre, Boller, Fæde,
 Og dyrebare Kæmpe-Sværd
 Med gjennemrustne Blade,
 Som naaet havde under Muld
 Vel tusindaarig Alder!
 Forstaaendset var det gamle Guld
 Med Tryllerie og Galder, (339)

Saa lukket var den Skatte-Grav
 For Kæmper og for Dværge,
 For hver, hvem Røglen Han ei gav
 Som haver Alt i Bærge,
 Ja Gud, den sande Seier-Drot,
 Der paa sit høie Stade,
 Alt som han finder selv for godt,
 Kan lukke og oplade!
 Om end i Bjerg med Tyve-Tjed
 Man kunde sig indliste,
 Saa baaded man dog ikke ved
 Sin Lykke her at friste,
 Det saae man nu, thi Guldets Vagt
 Slet ingen havde før ombragt,
 Men hevned grusomt Skade! (340)

Forunderligt, hvor Heltens Død
 Dog Alt kan forarsage,
 Naar længe nok han Livet nød,
 Og talte er hans Dage!
 Det saae man og paa Bjowulf her,
 Som kunde det ei ahne,
 Der han mod Ormen drog sit Sværd,
 At endt var nu hans Bane!

Dog staaer det fast til Domme-Dag
 I store Kongers Love,
 At Mark-Kan er en halsløs Sag
 For hver, som det mon vove; (³⁴¹)

Det Biglaf var, han sagde frit:
 Alt for en Enkelts Brøde
 Guldningen Mand, som før saa tit,
 Nu lide maa og bøde!
 Ei raade kunde vi saa godt,
 Og bruge List og Lømpe,
 At jo nødvendigt for vor Drot
 Det blev, som her, at kæmpe,
 Umuligt, Ormen, uden Slag
 At lade, som alt længe,
 Sig leire frit til Domme-Dag
 Paa Guld i Klippe-Senge!
 Ham Mornen drev, han maatte hid,
 Den Gotherigets Love,
 Og Hedning-Guld i haarden Strid
 Med Heste-Blodet købe!
 Han banded Dei, med Livs Forliis,
 Til Dragens Jette-Stue,

Kun for saa høi en Indgangs Priis
 Jeg Skatten fik at skue!
 Ja, skaaet har jeg Oldtids Guld
 Alt under Klippe-Bue,
 Og hilfed bradt, med Favnen fuld,
 Igjen vor Drot paa Tue!
 Vel paa sit Yderste han laae,
 Med Kræfter saa tilbage,
 Men kunde tale og forstaae
 Alt som i bedre Dage,
 Med kjerlig Hilsen han mig bød
 Til eder Bud at være, (³⁴²)
 Og Drottens Bøn, alt som den lød,
 Vil brat jeg nu frembære:
 Han eder bad, hvor røden Guld
 I med hans Been lod smelte,
 Om Minde-Høi saa hæderfuld,
 Som han var mellem Helte!
 Han bad om Høi af Venne-Haand,
 Som han gif her for Gulde,
 Og hvor var til hans Helte-Land
 Vel Magen over Mulde,
 Saalænge ham det var forundt,
 Raunkundig hele Verden rundt,
 Alt stifte Guld i Sale!

Belan! saa lader os nu brat
 I Drage-Bjerg indgange,
 Hvor den vidunderlige Skat
 Laae skjult i Tider mange;
 Som Kynding alt, jeg viser Dei
 Til Under-Værker flige
 Af røden Guld, som større ei
 Man saae paa Jorderige!
 Naar nok I da har skuet der
 Af Grube-Glands og Kinge,
 Paa Baaren flux vor Drot fuldfjær,
 Vi bænke da, og bringe
 Derhen, hvor under Tidens Lob
 Vel længe skal den Edles Stov
 I Herrens Fred sig hvile! (345)

Det Viglaf var, den Helt saa prud,
 Jord-Drotterne for Dre
 Han komme lod sit Ord og Bud
 Om Konge-Vegt at føre,
 Ja, føre bradt, fra Skov til Næs,
 Den Edles Liig i Møde,
 Af Brænde-Bedd fuldmangt et Læs,
 Til Konge-Baalets Føde!

Thi, svøbt i Røg, saa talde han,
 Nu bruge skal saa huse
 Den dunkle Glød sin Lue-Tand
 Til Helte-Been at knuse,
 Til gnistrende i Hast paa Baal
 Den Stærke at fortære,
 Som stod, hvor ned der regned Staal,
 Guldmangen Gang med Tre:
 Hvor ud fra Bue-Mund med Brag
 Henbrused over Skjoldborg-Tag
 De skarpe Hvirvel-Vinde;
 Hvor, som paa Vinger, Spyd med Jil
 Kom susende, den lette Piil
 Paa fælleds Bei at hinde! (344)

Det Biglaf var, den Helt saa snild,
 Af Skaren han fremkaldte
 Hvem meest han agted gjæv og gild,
 Han Syv i Alt udvalgte,
 Lod En af dem med Lys foran
 Gaae under Klippe-Bue,
 Og kom, selv Ottende, paa Stand
 Saa ind i Jette-Stue.
 Her Ingen sig betænkde paa

Det første Greb at vove,
 Hvor ubevogtet Skatten laae
 I store, gyldne Hobe;
 Udtømt og blev den Skatte-Grav
 I Hast, til Ingens Kvide,
 Og Edder-Dragen sank i Hav,
 Redkjørt ad Klippe-Side!
 Saa lod da Guldets Orme-Vagt
 De gaae for Vind og Vove;
 Men Guldet blev til Baalet bragt,
 Med Brænde-Vedd fra Skove;
 Ja, aget blev af Guld et Læs,
 Ved Konge-Gubbens Side,
 Hvem Kæmperne til Hrone-Ræs
 Henbar med Sorg og Kvide! (345)

Nu Brænde-Vedd i Favn-Maal
 Opstablet blev paa Tue,
 Og hjelmetakt et vældigt Baal
 Kom skyndelig til Skue!
 Der bænked, efter hans Attraa,
 Nu Gotherne den Holde
 I Kreds af Brynjer Iysegraa
 Og brede Kæmpe-Skjolde!

Mens Bjerg og Bølge høit gjenlød
 Af Kæmpers Jammer-Klage,
 Fra Konge-Baal og Brænde-Glød
 Sig Luen svang saa sage;
 I fulsort Svøb af Røg den steg,
 Af Vinden bradt dog fløvet,
 Den bølsted sig i vilden Leeg
 Til Baalet sank i Støvet,
 Til, under Brag og Jammer-Skrig,
 Hvert Been var knust, den Kjæres Lig
 Opbrændt, opløst til Aske! (346)

Guldmød i Hu, med Klage-Maal,
 Nu Gothlands Kæmpe-Skare,
 Hvor Drotten smuldred nys paa Baal,
 Hvis Tjenere de vare,
 Opkastet brat en Kæmpe-Grav,
 En Hvi paa Klippe-Tinde,
 Som skinned vidt og bredt paa Hav,
 Til Gothe-Heltens Minde:
 I Dage ti de øste Muld,
 Og reiste Bauta-Stene,
 De øste Hvalsbingen og fuld
 Af Grube-Guld det rene,

Ja, Smykker, Kinge, hvert et Gran,
 Man tog fra Edder-Dragen,
 Blev jordnet med dens Bane-Mand,
 Kom aldrig meer for Dagen,
 Men hoiler nu i Jordens Favn,
 Ja skimler nu, til Ingens Gavn,
 Som før i Mulm og Mørke! (347)

Ved Heltens Grav et Skjalde-Chor
 Med Sorgen var tilstæde,
 Ja Skjalde tolv, med klingre Ord
 Hans Drape høit at kvæde!
 De skildred Landets store Tab,
 I dyben Klage-Tone,
 Høiloved Heltens Adelskab,
 Hans Daad paa Val og Throne!
 Gid hver en Konning, blid og brav,
 Naar slukket er hans Kjerte,
 Man følge saa til mørken Grav,
 Med Tunge som med Hjerter!
 Ja, her var Sorg ved Konge-Død;
 Thi hvor man sig henvendte,
 Med Klage høit hans Priis gjensød,
 Og menig Mand bekjendte:

En Drot som ham vi jordede her,
 Saa myg paa Konge-Stolen,
 Saa dannis, gild, og ærefjer,
 Ei findes under Solen!! (348)

Anmærkninger.

Følgende Anmærkninger, som skal tjene til Textens Oplysning, følge naturligviis Side-Tallet i den trykte Udgave, og, for Kortheds Skyld, betegnes første Afskrift med: f. A., anden Afskrift med: a. A., begge Afskrifter med b. A. og Riim-Stave med Rst.

- 1) S. 3. L. 1. Hwæt we Gar - Dena.
S. 4. L. 1. c. a. A. Gomban etc. L. 6. c. b. A. Pone etc. og L. 10. c. f. A. Aldor . . ase (aldor - lease).
- 2) ib. L. 19. c. b. A. Swa sceal . . . ma, Rst. er i Ulave, og hele Taler om Skjolds Søn temmelig usikker.
- 3) S. 5. L. 4. c. f. A. To gescæp - hwile.
S. 6. L. 9. c. b. A. Nalæs hi hine, ligesom L. 13. Pe hine etc. Umbor wesende, L. 16, maa efter Sammenhængen, her og S. 91. L. 3., betyde: da han var lille.

- 4) ib. L. 21. c. b. A. Geafon on garsecg og L. 25. Secgan etc.
- 5) S. 7. L. 6—7. c. f. A. Fæder ellor hwearf, Aldor of earde, hvilke to Linier er en Parenthes om Skjold.
- 6) ib. L. 8. c. f. A. Op þæt, og L. 12 c. b. A. Glæde Scyldingas. L. 19—20 hvor Aft. er i Uorden, maa Datterens Navn være faldet ud af Texten, og det lader sig kun gjætte, at Ela, eller, efter Wanlei, Hela var Skilfingens Navn, som ægtede hende.
- 7) ib. L. 25—26. c. Aft. Þæt him his wine-magas, Georne hyrdon.
S. 8. L. 1—3. efter Wanl. og Aft. Op þæt seo geogop geweox, Mago-driht micel, Him on mod bearn. L. 9. efter Prof. Aasts rigt-ige Skien: Æfre gefrunon. L. 14—15, ef-ter mine Tanke: Buton folcs care, And feorme gumena.
- 8) ib. L. 26—27. c. b. A. og Aft. Se þe his wor-des geweald, wide hæfde.
S. 9. L. 2. c. f. A. Sinc æt symle. Lin. 7—11. c. b. A. Ne wæs hit leuge þa gen, Þæt se secg-hete, Apum swerian, Æfter wæl-nipe, wæcnan scolde, men er Ordene ei stemt forskrevne, maa der mellem: hete og apum være Noget borte.
- 9) ib. L. 19—22. c. Aft. Þær wæs hearpan-sweg, Swutol sang scopes, Sægde se þe cuþe.
S. 10. Lin. 1. c. b. A. Swa water bebugeþ. L. 23—25. c. Aft. Fifel-cynnes eard, Won-selig wer, Weardode hwile.

§. 11. l. 1—9. c. b. A. og Rst. Þone cwealm gewræc, Ece-Drihten, þæs þe he Abel slog, Ne gefeah he þære fæhþe, Ac he him feor forwræc, Metod for þy mane, Mancynne from, þanon uncydras, for hvilket sidste Ord dog a. A. har: uncyþras, som vel er rigtig.

10) ib. l. 21. har c. a. A. først staaet: Æfter beor-þege, som vist er det rette.

§. 12. l. 15—16. c. Rst. Grændles guþ-cræft, Gumum undyrne, og l. 19—20. Micel morgen-sweg, Mære þeoden. l. 25. c. b. A. Syþþan hie þæs laþan, og l. 28. c. Rst. Wæs þæt gewin to strang.

§. 13. l. 1—4. c. Rst. Laþ and langsum, Næs hit lengra fyrst, Ac ymb ane niht. l. 7—10. And no mearu (mearn) fore, Fæhþe and fyrene, Wæs to fæst on þam, men her l. 10—14 er der et Hul, som ogfaa Rst. þege paa. l. 18—20 Heal-þegnes hete, Heold hyne syþþan, Fyr and fæstor.

11) ib. l. 23—24 c. f. A. og Rst. And wiþ rince wan, Ana wiþ eallum.

§. 14. l. 2. maa læses: Wine Scyldinga. l. 5—6. c. Rst. sammentræffes, l. 11. c. b. A. Hete niþas wæg, ligesom l. 17. Mægenes Deniga, og lin. 19—20. Fea þingian, Nænig þær witena, Wenan þorste. l. 24 efter mine Tanfer: Etende wæs.

12) §. 15. l. 11. c. f. A. Sinc-fage sele, og l. 13—14. c. Rst. No he þone gif-stol, Gretan moste.

§. 16. l. 12—16. e. b. A. og Rst. Ne wiston hie drihten god, Ne hie huru heofena helm, Herian ne cuþon. l. 18 skal; efter Professor Rasks sig selv bevisende Gætning, læses: Wa, og e. b. A. biþ.

13) §. 17. l. 3—4. e. Rst. Singala sead, Ne mihte snotor hæleþ, ligesom l. 6—7. Wæs þæt ge-win to swyþ, Laþ and langsum.

§. 18. l. 7. efter Prof. Rasks Skøn, som understytted af f. A. Hwetton hige-rofne, og l. 17—18. e. Rst. Lagu-cræftig mon, Land-gemyrcu.

§. 19. l. 7. efter Prof. Rasks Skøn: Famig-heals (som §. 143 l. 26) og l. 6—7 maa da, e. Rst. læses: Winde gefysed, Flota famig-heals, Fugle gelicost. l. 22—23. e. b. A. Sæ-wudu sældon, Syrcan hrysedon, og l. 26. e. f. A. Þæs þe him yþ lade.

14) §. 20. l. 12. e. b. A. Wicge ridan, og at wicge er en Hest, seer man godt §. 24, 26 ic. Det er Mægen-wudu l. 15 jeg har søgt at udtrykke ved: Marþalk: Stav. l. 20. e. b. A. brontne et ubekjendt Ord, som efter Brugen her, §. 45 l. 9 og §. 110 l. 23, vel betyder: skar p.

15) §. 21. l. 3. e. b. A. Cuman, og l. 11—12. e. Rst. Þonne is eower sum, Secg on sear-wum, men herefter fattes vist Noget, ligesom og Rst. fattes, naar man e. f. A. læser l. 13: Nis þis eld-guma. l. 15—16 skal efter Rst. sammentrækkes.

16) ib. l. 21. skal, efter Professor Rasks Skøn, i Medhold af a. A. læses: Leas sceaweras

o: flemme Speidere, men i Sammenhængen
passer det ikke.

17) S. 22. maa, e. Rst. L. 2—3 sammentrækkes, og
L. 4. e. b. A. og Rst. som Prof. Rast strax
giættede, læses: Him se yldesta.

S. 23. L. 2. læser jeg: Wæs þu us larena god,
og L. 6—9 e. R. Ne sceal þer dyrne sum,
Wesan þæs ic wene, þu wast gif hit is.
L. 13 e. f. A. Sceaþena ic nat hwile.

S. 24. L. 22—23. e. Rst. Swylce ic mago-
þegnas, Mine hate.

18) S. 25. L. 4—9. e. Rst. Wudu wunden—heals,
To Weder—mearce, God—fremmendra swyl-
cum, Gifeþe biþ, Þæt þone hilde—ræs,
Hal gediged. L. 12. e. b. A. Seomode, ligez
som og L. 15. Eofor—lic scionon. L. 19. e. a. A.
Ferh—wearde heold.

19) ib. L. 22—23. rime saa flet, at der nødvendig
maa fattes to Linier, hvori man kan tænke
Hrodgars Borg, hvorum Taler siensynlig er,
blev nævnet.

20) S. 26. L. 5—6. fattes ogsaa hver en Staldbroder,
som skulde sige Gotherne mere klar Besked.

21) ib. L. 13. læser jeg: Mæl is me to feras, og L. 16.
skal læses: Eowic gehealde (See Rasts An-
gelsachsische Grammatik S. 41).

22) S. 27. L. 2—4. e. b. A. og Rst. Þa hie to sele
furþum, In hyra gryra—geatwum. L. 8 læser
jeg: Rondas regn—hearde, og L. 17: Wæs se
iren—þreat, samt e. b. A. Lin. 20: Oret-
mecgas, ligesom og L. 22—23: Hwanon fe-
rigead ge, Fætte scyldas.

23) C. 28. L. 1—2. sammentræffes c. Aft., L. 5—7. c. Aft. og b. A. Wen ic þæt ge for wlenche, Nalles for wrec-siþum, og L. 23—24 sammentræffes c. Aft.

24) C. 29. L. 20. c. b. A. Þæt he etc. ligesom og L. 24—25. To his wine-drihtne, Her syndon geferede. L. 27—28. c. Aft. Ofer geofenes begang, Geata-leode.

C. 30. L. 8—12. c. Aft. No þu him wearne ge-teoh, Þinra gegn-cwida, Glædnian (c. b. A. glædman) Hroþgar, Hy on wig-getawum og L. 14. c. b. A. Eorla ge æhtlan, hvor nok en lille Feil er indløbet.

25) ib. L. 15—17. c. Aft. Huru se aldor þeah, Se þem (þæm) heaþo-rincum.

C. 31. L. 3—4. læser jeg: Is his eafora nu, Heard her comen, og L. 6—7. Þonne sægdon þæt, Sæ-liþende. L. 24—25. c. f. A. Beo þu on ofeste, Hat ingan, men det hverken rimer eller forslaaer, saa der maa fattes Lidt.

26) C. 32. L. 2—3. Skulde rime, men kan ikke, for: maae ei heller at udføre, hvad der nødvendig skulde staae, at Wulfgar gik tilbage til Gothere, saa Bræsten er umiskjendelig. I b. A. læses for Aesten: Word inne ahead.

27) ib. L. 12—14. c. Aft. Nu ge moton gangan, Meowrum (miþ eowrum) guþ-geatawum

28) ib. L. 21. læser jeg, efter Prof. Nafss snilde Giætning, som Aft. bekræfter: Aras þa se rica, og L. 25. c. f. A. Heaþo-reaf heoldon.

- 29) S. 33. L. 2—4. rimer alt for godt, men Sammenhængen viser ogsaa, at der fattes nogle Linier om Indgangen i Hallen.
- 30) ib. L. 6—15. e. Aft. On him byrne scan, Searo-net seowed, Smiþes orþancum, Wæs þu Hroþgar hal, Ic eom Higelaces, Mæg and mago-þegn, Hæbbe ic mæþa fela, Ongunnen on geogoþe.
- 31) S. 34. L. 12. forstaaer jeg ikke. L. 14 læser jeg, med Prof. Rask, og saa omtrent med b. A. niceras nihtes, og L. 15—17. e. Aft. Nearo-þearfe dreah, Prec-wedera niþ, men paa Bemærkelsen af disse og de to følgende Linier kan jeg kun gjætte.
- 32) S. 35. L. 3. læser jeg: Freo-wine folca, hvor: til b. A. henpege, og L. 5—7. e. Aft: Pæt ic mote ana, Minnra eorla-gedryht. L. 13. e. b. A. Wærna ne ræceþ, ligesom og L. 19. Oppe sidne scyld.
- S. 36. L. 5. e. f. A. Etan unförhte.
- 33) ib. L. 8. e. b. A. Na þu minne þearft, og hafela. L. 9. som ellers er et ubekjendt Ord, skal betyde: Hoved, som man seer af Brugene: S. 53. 101. 110. 115. 122. 124. 134. L. 11. læser jeg: Dreore sahne, og L. 15. Eteþ som og først har staaet i a. A. L. 17. afbryder Sammenhængen, og der er da lidt borte, som jeg har gjættet paa.
- 34) ib. L. 22. skal der læses, ligesom S. 112. L. 23. Gif mæc hild nime.
- 35) ib. L. 28. efter Prof. Rasks Opdagelse: Gæþ a wyrd etc.

- 36) S. 37. L. 3—4. synes baade efter Rst. og Sammenhæng at fattes Lidt, og det er aabenbar Tilfældet L. 11—12. L. 19. har b. A. *Pa ic furþum weold*, og L. 21—22 maa e. Rst. læses: *And on geogope heold, Gimme-rice.*
- 37) S. 38. L. 7 e. b. A. *Ealde madmas* og L. 8. e. f. A. *He me aþas swor.*
- 38) ib. L. 20—21. e. f. A. og Rst. *God eaþe mæc, Þone dol-sceaþan.*
- 39) S. 39. L. 6. e. f. A. *Þonne dæg lixte*, L. 9. e. b. A. *Heall heora-dreore.* L. 13 læser jeg: *Site nu to symle* og L. 15. har b. A. *Sigehreþ seogu*, men her fattes vel Noget, dog har jeg i Rimet neppe gjættet rigtig. Rime-ligst finder jeg det at L. 14 skal læses: *And onsæl muþe*, eller noget sligt, saa det er en Opmuntring til at slaae Gjæffen løs. L. 22 har b. A. *Sittan eodon* og L. 27. *Scencte scirwered* (weorod).
- 40) S. 40. L. 9—12. e. Rst. *Onband beada-rune, Wæs him Beowulfes siþ, Modges merefaran.* L. 16—18. er i Wilderede, og man skalde synes det maatte være: *Æfre mæþa ma, On middan-gearde, Hæfile under heofenum*, thi det er aabenbar Meningen, ligesom der da ogsaa, e. f. A. L. 19. skal læses *Þonne he sylfa.* Her endes Parenthesen og L. 20. begynder Hunferds Tale: *Eart þu se Beowulf.*
- 41) S. 41. L. 2. er neþdon: *vovede*, som man lærer af de mange Steder i Digtet, hvor neþan og geneþan bruges, saasom S. 43. 69. 74. 111. 160. 175. 187. L. 17—19. e. Rst. *He þe at*

(æt) sunde ofer-flat, Hæfde mare mægen.

Σ. 42. L. 6—8. læser jeg: Wyrzan gefingio, ðeah þu heaþo-rasa, Gehwær dohte, og vil bemærke, at heaþo-ræs er et Dømedags-Slag her, saavelsom Σ. 44 og 80. L. 11—12. i Medhold af b. A. Niht-longne fyrst, Nean bidan.

42) Σ. 43. L. 3. hører: Ut. til L. 2. L. 8. læses e. f. A. wiþ hron-fixas og L. 9. e. a. A. Werian.

Σ. 44. L. 23—25. hænger ikke rigtig sammen, og jeg vil mene, der skulde staa: Na Celler iro-niſt: þa) hie þære fylle, Gefean hæfdon, Dæd-lean for mane, thi det er Meningen.

43) Σ. 45. L. 4. e. b. A. Mecum wunde, med samme Hjemmel L. 9. On brontne ford, og paa eget Ansvar L. 11. Lade ne letton, samt L. 14. Brimu swaþpredon. L. 23. har b. A. Niceras nigene.

44 a) Σ. 46. L. 7. maa vel læses: Wadu weallende. L. 12—13. e. Aſt. Breca næfre git, Æt heaþo-lace. L. 17—18. ſaynes Riim og Sammenhæng, ſaa der maa fattes to Linier.

44 b) Σ. 46. L. 27. — Σ. 47. L. 2. e. Aſt.: Þæt næfre Grændel swa ſela, Gryra gefremede, ligesom Σ. 47. L. 10—12. Þæt he þa fæhþe ne þearf, Atole ecg-þræce, Eower leode; men ſelv naar man tillige, L. 15. e. b. A. læser: nyd-bade, og L. 19, efter mine Tanker: Swefen, bliver her dog Adſkilligt at ſpørge om. Dog kan Meningen ei være tvivlsom, iſær, da

- onsittan (l. 13.) hos Ead. 19. ¹⁰ og 47. ¹¹.
 har Bemærkelsen: at grue for (sich entfetzen).
 45) S. 48. l. 12. læser jeg: Fæst-rædne gefost, og
 l. 13—17. e. Nst. og med Hensyn paa b. A.
 Þær wæs hæleþa hleahtor, Hlyn swynsode,
 Word wæron wyn-sume, Eode Wealh-
 þeow forþ.
 46) ib. l. 26. e. b. A. Bæd og l. 27. e. f. A. beor-
 þege.
 S. 49. l. 1. e. b. A. Leodum leofne, l. 5—7.
 e. Nst.: Ymb-eode þa, Ides helminga,
 Duguþe and geogoþe, l. 11. e. b. A. Þæt
 hio, og l. 18—19. e. Nst. ud i Eet.
 47) ib. l. 25. e. a. A. Æt Wealhþeon.
 S. 50. l. 10. e. b. A. Feond-grapum fæst, og
 l. 22—23. e. Nst. og f. A. Þa wæs eft swa
 ær, Inne on healle.
 48) S. 51. l. 3. seer man strax der fattes Noget, som
 gjør hele Stykket, til l. 12, Afbræk; men naar
 man, l. 8, som man sikkert kan, læser: Op
 þet og afdele e. Nst.: Op þæt nipende,
 Niht ofer ealle, Scadu-helma gesceapu,
 Scridan cwomon, (e. b. A. cwoman) kan
 Meningen ei være tvivlsom. — l. 14—17 læser
 jeg, efter Skjøn og Nst. Gegrette þa, Guma
 oþerne, Hroþgar Beowulf, And him hæl
 ahead, l. 20—21. Næfre ic ænegum men,
 Ær alyfde, og l. 28. Gemyne etc.
 49) S. 52. l. 11—13. e. b. A. og Nst.: Wealhþeo
 secan, Cwen to gebeddan, Hæfde cyning
 wuldor.

- S. 53. L. 11—16. seer man strax er i stem Ullave,
 og helbreðes ei ved at b. A. har (L. 11) anhere;
 men ved at læses: No ic me on here-wæst-
 mum, Hnahrn talige, Guþ-geweorca, Ðon-
 ne Grændel sie, Forþam ic hine sweorde,
 Swebban nelle.
- 50) ib. L. 21. e. b. A. Rand geheawe og L. 22. e. f.
 A. Ðeah þe he rof sie.
- 51) S. 54. L. 10. efter Prof. Rasks gode Ekion:
 Snellie sæ-rinc, og L. 19—20. e. Aft. Þæt
 [hie] ær to fela micles, In þæm win-sele.
 L. 24. e. a. A. Wig-speda gewiofo (gewife).
- 52) S. 55. L. 5—11. læser jeg, e. Aft. og Ekion:
 Manna-cynnes, Weold wide-ferhþ, Com
 on wanre niht, Scriþan sceadu-genga,
 Sceotend swefon, Þe þæt horn-reced. Saa:
 ledes klares nok bedst dette dunkle Sted, Skøndt
 jeg har oversat efter den Gætning, at man skulde
 læse: Sceotend swefn on þa. wide-ferhþ
 findes siden i Digtet S. 71 og hos Cædmon
 22. 13; Aft. skal der være: W. og ride feshþ
 er vist ingen Ting.
- 53) ib. L. 23. e. b. A. Ða com of more.
- 54) S. 56. L. 6. e. b. A. To þæt þe he win-reced
 L. 13—14 sammentrækkes e. Aft. L. 17. e. b.
 A. Heal-þegnas. L. 20. Duru sona on-arn.
 L. 22. seq. har b. A. omtrent: Siþþan he
 hire fōlmum . . . an(æt-hran?) On-bræd þa
 bealo-hydig, Ða bolgen wæs,
 og naar man da vil læse: Ða he gebolgen
 wæs, er Alt i Orden.

- 55) *Æ.* 57. *l.* 1—2. helbreðes nogenlunde, naar man, med det *Æ.* 56. overflødige: raþe læser: Raþe æfter þonne, On fagne flor — *l.* 19—21. efter *f. A.*: Wist-sylle wen, Ne wæs þæt wyrd þa gen, Þæt he ma moste, lige som og *l.* 27. under fær-grirum.
- 56) *Æ.* 58. *l.* 3—5. *c. Aft.*: Ac he gefeng hraþe, Forman siþe, Slæpendne rinc, *l.* 14—16. *c. f. A.* og *Aft.*: Forþ near æt stop, Nam þa mid handa, Hige-rihtigne, og *l.* 22. *c. b. A.*: And wiþ earm gesæt.
- 57) *Æ.* 59. *l.* 5—12. *c. Aft.* Hyge wæs him hinfus, Wolde on heolster fleon, Secan deofla gedræg, Ne wæs his drohtop þær, Swylce he on ealder-dagum.
- 58) *ib.* *l.* 24. *c. a. A.* Swa widre gewindan (wiþergewinnan?) uidentwiðl fattes her lidd.
- 59) *Æ.* 60. *l.* 8. veed ieg intet Raad for, men *l.* 10. *c. b. A.* Reþe ren-weardas, *l.* 12. Þa wæs, og *l.* 26—27. *c. Aft.*: Þæs ne wendon ær, Witan Scyldinga.
- 60) *Æ.* 61. *l.* 2. *c. Aft.* ventelig: Betlic som *Æ.* 145, skiøndt ogsaa det Ord er ubekiøndt — *l.* 8. *c. f. A.* Niwt geneahhe, *l.* 11. *c. b. A.* Anra gehwylcum, og *l.* 12. *c. f. A.* Para þe of wealle.
- 61) *ib.* *l.* 19—20. *c. b. A.* Helle-hæft on, Heold hine fæste.
- 62) *Æ.* 62. *l.* 3. *c. b. A.* Leoda ænigum, og *l.* 7—9. tillige *c. Aft.*: Ealde-læfe, Wolde frea-drihtnes, Feorh ealgian.

- 63) ib. l. 22. Guþ-billa nan, men hvað der skal
 staae l. 25 istedenfor: forsworen, veed jeg
 kun det om, at Ordet maa bemærke: forgjøre,
 dølge eller Sligt.
- 64) S. 63. l. 12—13. e. f. A. Þat him se lic-homa,
 Læstan nolde.
- 65) ib. l. 18—19. e. b. A. og A. Lifigende laþ,
 Lic-sar gebad, ligesom og l. 22—24: Syn-
 dolh sweotol, Seonowe onsprungon, Bar-
 ston ban-locan.
- 66) ib. l. 24—28. c. A. Beowulfe wearþ, Guþ-
 hreþ gyfeþe, Scolde Grendel þonan,
 Feorh-seoc fleon.
- 67) S. 64. l. 18. e. b. A.: Geat-mecga leod, og
 l. 27.—S. 65. l. 1. e. A.: Þæt wæs tacen
 sweotol, Syþþan hilde-deor, Hond alegde.
- 68) S. 65. l. 5. e. f. A.: Geapne e. a. Ge-
 apne hr . . . og man seer da let, det skal
 læses: Under geapne hrof. — l. 14. e. b. A.
 Lapes lastas.
- 69) S. 66. l. 5—6. e. A. og b. A. Heoru-dreore
 weol, Deaþ-fæge deog. l. 15. e. f. A. Of
 gomen-waþe.
 S. 67. l. 3—4. ud i Tæt. e. A. l. 14. e. b. A.
 Cystum cuþe, og l. 22. maa læses: Soþe
 gebunden.
- 70) S. 68. l. 2—6. e. A. Þæt he fram Sige-
 munde, Seegan hyrde, Ellen-dæþum, Un-
 cupes fela, Wælsinges gewin.
 l. 10—11. e. A. og a. A. Fæhþe and fyrene,
 Buton Fitela mid. Er det følgende: hine ikke
 en Skrivfeil, da fattes her i det Mindste to

linier, thi L. 13. maa begynde med: Ponne,
 og derpaa skal c. b. A. uden Ophold fares fort
 saaledes: Ponne he swulces hwæt, Secgan
 wolde, Eam his nefan, Swa hie a wæron.
 L. 22—24. er en Parenthes, som læses: Sige-
 munde gesprong, Æfter deap-dæge, Dom
 unlytel o: For Sigmund spiredede efter hans
 Død ei liden Hæder (nu nemlig, da ved
 Skjaldens Sang hans de fleste hidtil forborgne
 Bedrifter kom i Folke: Munde) L. 28. læses:
 He under harne stan, ligesom S. 107. L. 28.
 (under Graa:Stenen).

S. 69. L. 4. c. b. A. og Aft. Ne wæs him Fi-
 tela mid. L. 9—10. c. Aft. Dryhtlic iren,
 Draca morþre swealt. L. 15. c. f. A. Selfes
 dome. Om der L. 26—27. fattes Noget, kan
 jeg ikke sige, da Overgangen vel synes lidt, men
 dog ikke usædvanlig, hovedfulds, da Aft. er i
 Orden, og onþah, hvis det er et rigtigt Ord,
 vist maa kunne betyde det Samme som: þah:
 kom i Veiret.

71) S. 70. L. 2—3. c. Aft. He mid Eotenum we-
 arþ, On feonda geweald. L. 7. kræver Ord-
 føiningen: Lemedon, og dette ubekjendte Ord
 maa bemærke: þiinde, kwalde. L. 12. Swylce
 oft bemearn. L. 19—20. c. Aft.: Fæder-
 æpelum onfon, And folc gehealdan. L.
 23—24. er aabenbar et Hul; men fattes dog
 neppe mere end et Par Ord om, at han, lige-
 som hans Fader Hermod (see S. 129) sveeg
 Skjoldung: Folket; thi derpaa hentyder Skuds:
 Maalet, han, efter Parenthesen: L. 24—27.

faaer: Hine fyren onwod o: Skalkhed ber
tog ham.

72) S. 71. L. 17—18. e. b. A. Medo-stig gemæt,
Mægþa-hose.

73) S. 72. L. 1—2. e. A. Lungre gelimpe, Fela
ic laþes gebad. L. 15—16. rime vel, men
komme dog saa ilde overeens, at jeg neppe tør
foreslaae Forlig; men saaе helst, de kunde stilles
ad paa en god Maade. Det lod sig imidlertid
tænke, der skulde staae; Wean wid-scufon,
Witena gehwylene. L. 24. maa læses: Dæd
gefremed.

S. 73. L. 7. e. b. A. Bearn-gebyrdo, men Ber-
bumet fattes, og er ventelig fortrængt af det,
desuden mistænkelige: eald L. 5. — L. 13—15.
e. A. Niwe sibbe, Ne biþ þe ænigre gad,
Worolde wilna.

74) ib. L. 24 — 26. maa læses: Þæt þin lyfaþ
ar, A to aldre, Alwalda þec; men da L.
23—24 stet ikke rimer, fattes vel to Linier, som
dog ei kunde forandre Meningen.

75) S. 74. L. 5. e. f. A. geneþdon. L. 6. e. b. A.
Eafod. L. 10. ventelig: Feond on fæterum,
L. 13: Heardan clamum eller jeg veed ikke
hvad. — L. 16—17. fattes A. st., saa der vel er
faldet et Par Linier, eller eet Ord ud af
Terten, men L. 18—19. skal læses: Licgean
lif-bysig, Butan his lic swice, og L. 23—27.
maa vel afdeles: No ic him þæs georne æt
fealh, Feorh-geniplan, Wæs to fore
mihug, Feond on seþe, Hwæþere he his
solme forlet. L. 28. e. b. A. To lif-wraþe.

- S. 75. L. 3. c. b. A. No þær ænige swa þeah.
 76) S. 76. L. 4. maa vel læses: Egl unheoru, men
 hvad det er, veed ikke jeg, ligesom, just ikke
 Meningen, men Ordsøiningen langs ned til
 L. 11. er lidt dunkel. L. 12. maaskee: Þa wæs
 hea-timbrede.
 77) S. 77. L. 1—6. Skal Ingen svare for, men naar
 de afdeles: Iren-bendum fæst, Heor ras to
 hlidle, Ne hrof ana, genæs ealles anfund,
 Þe se aglæca, Fyren-dædum fag, On fleam
 gewand, bliver dog Rimet istand, og Menin-
 gen utvivlsom. — L. 25—28. c. Aft. og b. A.
 Ne gefrægn ic þa mægþe, Maran weorode,
 Ymb hyra sinc-gyfan, Sel gebæran.
 78) S. 78. L. 2—5. c. Aft. Blæd agande, Fylle
 gefægon, Fægere gefægon, Medo-ful ma-
 nig, Magal (magas) þara. — L. 15. læser
 jeg: Bearn Healfdenes, da Subjectet ellers
 mangler.
 79) S. 79. L. 1—4. c. Aft. Ne gefrægn ic freond
 licor, Feower madmas, Golde gegyrede.
 L. 6. nødvendig: In ealo-bence.
 80) ib. L. 10. c. b. A. Wirum bewunden, og
 Myrthe er den eneste Oversættelse man finder
 af: wir, men den huer mig ikke længer, især
 da Ordet S. 180. L. 12. nødvendig maa have
 en anden Bemærkelse, og betyder ventelig no-
 get Hereric. — L. 14. c. a. A. Scur-heard
 sceppan.
 81) S. 80. L. 3—5. har jeg ei kunnet meer end gjætte
 paa. Maaskee handle de om Hesten, som om der
 stod: Næfre on eare læg, Wig-cupes wicg.

- 82) C. 81. l. 1—2. e. Nst. And þone ænne heht,
Golde forgyldan. — l. 5—7. e. Nst. Swa he
hyra ma wolde, Nefne him witig God.
- 83) ib. l. 13—16. e. Nst. Forþan biþ andgit, Æg-
hwær selest, Ferhþes fore-þanc, Fela
sceal gebidan.
- 84) C. 82. l. 3—4. er Nst. i Orden, naar man læ-
ser: Ða hie se fær beget, men foran: Fin-
nes easorum mangler alligevel Noget. — l. 5.
maa læses: Healsdenes.
- 85) ib. l. 8—9. seer lidt betænkelig ud, men naar
seallan forstaaes omtrent som hos Cædmon
33. 2, gaaer det dog vel an.
- 86) ib. l. 13—14. rimer ikke, saa der maa vel fattes
lidt, men at: beloren er: berøvet, seer man
hos Cædmon 3. 2. — l. 18—20. e. Nst. og
b. A. Ðæt wæs geomoru ides, Nalles ho-
linga, Hoces dohtor.
- 87) ib. l. 26—27. har neppe foran sig, hvad ret er,
men maae forstaaes om Finn.
- C. 83. l. 6. læser jeg: Wiþ Hengeste. — l. 11—
12. skal e. Nst. sammentrækkes.
- 88) C. 84. er saa vanskelig, at Fordelingen af Lø-
terne kun er bygget paa Rimelighed.
- 89) ib. l. 26. Fattes aabenbar Noget, hvis Syþþan
ei er en Skrivfeil, og følgende Linie, som e.
f. A. maa læses: Ad wæs geæfned forøger
Mistanke, hvorom Mere i Indledningen!
- 90) C. 85. l. 5. e. f. A. Æt þæm ade wæs.
- 91) ib. l. 17. fattes sin Følgesvend, og l. 19. skal e.
b. A. læses: Earne on eaxe.

92) ib. L. 22. maa nødvendig læses: Guþ-rec astah, og L. 26.: Hafelan multon.

93) C. 86. L. 5—6. Bega folces, Wæs hira blæd seacen.

94) ib. L. 7—17. har vist havt Noget foran sig, som nu savnes, og er i stor Forvirring, som end ikke ganske hæves, ved, c. A. og Rst. at læse: Gewiton him þa wigend, Wica neosian, Freondum. bescallen, Frysland geseon, Hamas and hea-burh, Hengest þa gyt, Wæl-fagne winter, Wunode mid, Finnel unhlitine, Eard gemunde, Þeah þe he meahte. Der kan imidlertid neppe være Tvivl om, at Finnel skal læses: Finnes, unhlitine: unhlisne eller unliþne, Þeah þe he: Þeah þe he ne, og da gaaer det an.

95) C. 88. L. 3—7. hænger det neppe ret sammen med; men som det staaer, maa man c. Rst. læse: Ætwiton weana dæl, Ne meahte wæfre-mod.

C. 89. L. 9. maa læses: Æghwylc oþrum, og L. 15. c. b. A. His ferhþe treowde, men i Øvrigt udmærker denne Side sig ved en Deel peosodisk sætte Linier, thi L. 2—19. maae, c. Rst. læses: Þa cwom Wealþeo forþ-gan, Under gyldnum beage, Þær þa godan twegen, Sæton suhter-gefæderan, Þa gyt wæs hiora sib æt-gædere, Æghwylc oþrum trywe, Swylce þær Hunferd Pyle, Æt fotum sæt frean Scyldinga, Gehwylc hiora his ferhþe treowde, Þæt he hæfde mod

micel, þeah þe he his magum nære, Ar-
fæst æt ecga-gelacum.

90) S. 90. l. 4—5. kan man til Nød finde Rīm,
men ei Nede i, uden under den Forudsætning,
at: bedre Ben end Bjowulf, eller Sligt er ble-
vet borte.

96) ib. l. 8. maatte man, da Talsen aabenbar er en
Bjowulf, antage: Hereric for et Appellativ,
dersom ikke S. 165. l. 12. forbød det; men nu
maa man lade det staae ved sit Værd.

97) ib. l. 17—25. e. Rst. Ic minne can, Glædne
Hroþulf, þæt he þa geogoþe wile, Arum
healdan, Gyf þu ær þon he, Wine Scyl-
dinga, Worold oflætest, Wene ic þæt he
mid gode.

91) S. 91. l. 12. e. a. A. Be þæm etc. l. 24—26.
e. Rst. Selran hyrde, Hord-maþmum hæ-
leþa, Syþþan Hama æt-wæg.

98) S. 92. l. 1—2. e. Rst. To here byrhtan-byrig,
og l. 8. e. b. A. Þone hring hæfde.

99) ib. l. 13. Sinc ealgode. l. 20. maa være Eorc-
nan-stanas.

100) ib. l. 23—25. e. Rst. og b. A. He under rande
gecranc, Gehwearf þa in Francna fæþm.

93) S. 93. l. 8—9. sammentrækkes. l. 12. maa vist
læses: Hyse mid hæle, og l. 14. skrives:
Neot þeod-gestreona; men hvordan l. 23—
26. skal helbredes, veed jeg ikke.

101) S. 94. l. 1. læser jeg: Ic þe an tela.

102) ib. l. 3. e. b. A. Beo þu suna minum. l. 10—
14. e. Rst. Þegnas syndon geþwære, þeod

- eal-gearo , Druncne dryht-guman , Doþ
swa ic bidde. ℔. 18. c. b. A. Wyrð etc.
- 103) ib. ℔. 28. maa nødvendig læses: Swa hi oft ær
dydon.
- 104) S. 95. ℔. 7. maa være: Setton him be heaf-
dum.
- 105) ib. ℔. 16. c. a. A. Wæs þeaw hyra og ℔. 22. c.
b. A. Swylce hira man-dryhtne.
- 106) S. 96. ℔. 4. c. b. A. Grendel warode. (beboe-
de, som S. 103. ℔. 23.) ℔. 9—12. c. b. A. og
Aft. Wid-cuþ werum , þæt te wrecend þa
gyt , Lifde æfter laþum , og ℔. 16. c. a. A.
Ides aglæc wif.
- 107) ib. ℔. 21. læser jeg: Siþþan Cain gewearþ.
- 108) S. 97. ℔. 3—7. c. Aft. og b. A. Wæs þæra
Grendel sum , Heoro-wearh hetelic , Se æt
heorote fand , Wæccendne wer.
- 109) ib. ℔. 10. c. b. A. Æt grape wearþ. ℔. 16. c.
a. A. Are gelyfde.
- 110) ib. ℔. 18—19. sammentrækkes , og ℔. 23. c. b. A.
Deaþ-wic seon.
- 111) ib. ℔. 25—27. c. Aft. And his modor þa gyt ,
Gifre and galgmod , (gal-mod) gegan wolde.
- 112) S. 98. ℔. 11. c. b. A. mægþa-cræft og ℔. 13.
maa da læses: Be wæpned men. ℔. 25—27.
har jeg nok taget Feil ad , thi sikkert fattes her
et Par Linier , hvori Aft. nævnedes , og her
siges da , at han glemde baade Hjelm og Brynje
da Heren kom , ventelig fordi han sov.
- 113) S. 99. ℔. 2. c. b. A. beorgan , og ℔. 13—15
c. b. A. og Aft. Þone þe heo on ræste abreat ,
Blæd-fæstne beorn , næs Beowulf þær.

- 114) ib. l. 26. skal c. b. A. he læses: hie og l. 24—
26. maa da vel lyde saa: Geworden inwit nu,
Ne was þæt gewrixle til, þæt hie on ba
healfe.
- 115) S. 100. l. 4—5. c. a. A. Syþþan he aldor-
þegn, Unlifigendne.
- 116) ib. l. 19. læser jeg: Wyrre gefremman.
- 117) ib. l. 22. c. b. A. Mid his hand-scale.
- 118) ib. l. 25. læser jeg: Wordum hnescde.
- 119) S. 101. l. 15. c. b. A. Hafelan weredon.
- 120) ib. l. 18—19. lærer Nst. at der fattes om ei en
heel linie, saa dog et Par Ord.
- 121) S. 102. l. 18—21. c. Nst. og b. A. Se þe æf-
ter sinc-gyfan, On sefan greoteþ, Hreþer
bealo-hearde; men endda er her Feil.
- 122) S. 103. l. 6. tænker jeg, der for: was skal
læses: næs, og: næs l. 9. udsettes. — l. 10.
c. f. A. Earm-sceapen, og l. 11. c. b. A. On
weres-wæstmum.
- 123) ib. l. 18. c. f. A. No his etc. l. 21. c. b. A.
Dyrnra.
- 124) ib. l. 23. sagtens: Warigeaþ wulf-hleoþu.
- 125) S. 104. l. 14. grund wite. l. 17—23. Heorot
hornum trum, Holt-wudu sece, Feorran
geflyme, Ær he feorh seleþ, Aldor on
ofre, Ær he in wile; men her maa fattes
Noget, som gjør: hafelan nis þæt heoru
stow aldeles ubrugeligt.
- 126) S. 105. l. 1—3. c. f. A. Laþ-gewidru, Oþ
þæt lyft drysmaþ, Roderas reotaþ.
- 127) ib. l. 6. c. b. A. Eard git ne (ginne?) const,
og l. 15 maa vel læses: Wunden-golde.

- 428) ib. l. 19—25. c. 8. Ne sorga snotor guma,
Selre biþ æghwæm, Ðæt he his freond
wrece, Ðonne he fela murne, Unc ægh-
wylc sceal, Ende gebidan.
- 429) S. 106. l. 15. c. 6. 2. Ga þær he wile.
- 430) S. 107. l. 18. maa læses: Enge an-paþas.
- 431) ib. l. 21—22. c. 6. 2. Nicor-husa fela, He
feara sum.
- 432) S. 108. l. 8—10. c. 6. 2. To geþolianne,
Pegne monegum, Oncyþ etc.
- 433) ib. l. 15. c. f. 2. Folc gesægon, som dog ogfaa
halter, l. 18. fattes i 6. 2. Ordet mellem Fus-
lic og leod (ventelig: leoþ).
- 434) ib. l. 20—26. læser jeg, c. 8. og Skien:
Gesawon þa æfter watere, Wyrn-cynnes
fela, Sellice sæ-dracon, Sund cunnian,
Swylce on næs-hleoþum, Nicras liegean.
- 435) S. 109. l. 13. sikkert: here-stræl. l. 18. c.
6. 2. Mid eofer-spreotum og l. 26—28. c.
8. Gyrede hine Beowulf, Eorl-gewædum,
Nalles for ealdre mearn, thi mearu er en af-
de sædvanlige Skriv:feil.
- 436) S. 110. l. 1—2. c. 8. og 6. 2. Scolde here-
byrne, Hondum gebroden, og l. 5. Seo
þe ban-cofan.
- 437) ib. l. 10. c. 6. 2. Aldre gesceþþan.
- 438) ib. l. 17. c. 6. 2. Befongen frea-wrasnum,
som jeg ikke forstaaer.
- 439) S. 111. l. 8—11. c. 8. Næfre hit æt hilde
ne swac, Manna ænigum, Para þe hit mid
mundum bewand, Se þe gryre-siþas, Ge-
gan dorste.

- 140) ib. l. 23. Selfa ne dorste.
- 141) S. 112. l. 3—5. maa man springe: in over, og læse e. Nst. Ne was þam ofrum swa, Syþþan he hine æt guþe.
- 142) ib. l. 12. e. b. A. Nu for: Ne, ligesom og l. 15. þinre for: þine, og l. 19. stæle for: stole, men derhos maa man vel, e. Nst. l. 15 — 17 læse: Gif ic æt þearfe, þinre scolde, Aldre linnan, þæt þu me a ware. l. 25. e. b. A. Þe þu me sealdest.
- 143) S. 113. l. 2—6. e. Nst.: Mæg þonne on þam golde ongitan, Geata dryhten, Ge-seon sunu Hræþles, þonne he on þæt sinc staraf. — l. 10. forriret i. b. A. og l. 11 — 12. Nst. betænkelig.
- 144) ib. l. 27. e. b. A. Ær he þone grund-wong.
- 145) S. 114. l. 3. Heoro-gifre beheold. — l. 12 — 16. e. Nst. og b. A. No þy ær ingestod, Halanlice, Hring utan ymb-bearh, þæt heo þone fyrd-hom, þurh-son ne mihte.
- 146) ib. l. 18 — 19. e. Nst. Laþan fingrum, Bær þa seo brim-wyl (skal være: brim-wyf).
- 147) ib. l. 26.—S. 115. l. 1. e. Nst. Ac hine wundra þæs fela, Specte on sunde, Sæ-deor monig, Hilde-tuxum.
- 148) S. 115. l. 15 — 16. e. b. A. Ongeat þa se goda, Grund-wyrgegne. — l. 19 — 20. e. Nst. Hildebille, Hord swenge ne ofteah, hvor dog nok lidet er i Ulave.
- 149) S. 116. l. 4 — 5. e. b. A. Helm oft gescær, Fæges fyrd-hrægl. l. 10 — 11. e. Nst. Nalles elnes læt, Mærda gemyndig.

- 150) ib. l. 23—24. c. 8st. Long-sumne lof, Ne
ymb his lif cearaþ, og l. 26. c. b. 8. Nales
for fæhþe mearn.
- 151) S. 117. l. 3. c. b. 8. Feorh-geniplan, og l.
9—10. c. 8st. Ofer-wearp þa werig-mod,
Wigena strengest.
- 152) ib. l. 13—17. c. 8st. Ofsæt þa þone sele-
gyst, And hyre seaxe geteah, Brad brun-
ecg, Wolde hire bearn wrecan. — l. 21. c.
b. 8. : gebearh for gebeah.
- 153) S. 118. l. 3—8. c. 8st. And halig God, Ge-
weold wig-sigor, Witig drihten, Rodera
rædend, Hit on ryht gesced, Yþelice, Syþ-
þan he eft astod.
- 154) ib. l. 10. c. b. 8. Sig-eadig bil. — l. 13—14.
c. a. 8. Wigena weorþ-mynd, þæt (Wæs
þæt?) wæpna-cyst. — l. 16. c. f. 8. Þonne
etc. og l. 21—22. c. b. 8. og 8st. He gefeng
þa fetel-hilt, Freca Scyldinga.
- 155) S. 119. l. 19—20. maa læses: Yrre and an-
ræd, Næs seo ecg fracod, og l. 27.: Ofter
micle.
- 156) S. 120. l. 6—8 c. b. 8. Fyf-tyne men, And
ofer swyle, Ut of-serede.
- 157) ib. l. 12—13. c. 8st. To þæs þe he on ræste
geseah, Guþ-werigne, og l. 22—23. sam-
mentræffes.
- 158) S. 121. l. 11—13. c. 8st. og f. 8. Þa þæs
monige gewearþ, þæt hine seo brim-wylf,
Abreoten hæfde, men udentwiwl se al ogsaa her
læses: brim-wyf. — l. 19. maa man nok læse:
Gistas (Geatas) sæton, thi ellers fattes her

- Noget, som ei er rimeligt. — Ƴ. 23—24. c. Ƴst.
 Ƴæt he (hie) heora wine-drihten, Selfne
 gesawon.
- 159) Ƴ. 122. Ƴ. 3. c. a. Ƴ. Isa gelicost. Ƴ. 4. c. b.
 Ƴ. Ƴonne forstes bend, og Ƴ. 6. Onwindeþ
 wæl-rapas (wæg-rapas?).
- 160) ib. Ƴ. 12—16. c. Ƴst. og b. Ƴ. Maþm-æhta
 ma, Ƴeah he þær manige geseah, Buton
 þone hafelan, And þa hilt somod, Since
 fage. Ƴigeledeþ Ƴ. 19—20. Wæs þæt blod to
 þæs hat, Ættren ellor-gæst.
- 161) ib. Ƴ. 23—27. c. Ƴst. Se þe ær æt sæcce ge-
 bad, Wig-hryre wrapra, Wæter up þurh-
 deaf (þurh-dealf?) Wæron yþ-gebland.
 Ƴ. 123. Ƴ. 1—2. c. b. Ƴ. Eac gefælsod, Eacne
 earþas.
- 162) Ƴ. 123. Ƴ. 18. c. b. Ƴ. Ƴa wæs of þæm hro-
 ran, og Ƴ. 21. Lagu drusade.
- 163) ib. Ƴ. 24—26. c. Ƴst. og b. Ƴ. Ferdon forþ
 þonon, Feþe-lastum, Ferhþum fægne,
 Fold-weg mæton.
- 164) Ƴ. 124. Ƴ. 14—16. c. Ƴst. Feower-tyne,
 Geata gangan, Gum-dryhten mid, Modig
 on gemonge.
- 165) ib. Ƴ. 18—20. c. Ƴst. Ƴa com ingan, Ealdor
 þegna, Dæd-cene man, Dome gewurþad.
- 166) ib. Ƴ. 28—Ƴ. 125. Ƴ. 1. c. Ƴst. og a. Ƴ. And
 þara idese mid, Wlite-seon wrætlic.
- 167) Ƴ. 125. Ƴ. 5. c. b. Ƴ. sæ-lac for: se lac.
- 168) ib. Ƴ. 15—16. c. Ƴst. Earfoþlice, Æt rihte
 wæs, Guþ getwæfed, som dog neppe er ganz
 sse richtig.

- 169) ib. l. 21. c. b. A. Þeah þæt wæpen dūge.
- 170) S. 126. l. 1—2. er i b. A. forvirrede, og faaer
da staae. — l. 4—5. sammentrækkes c. Aft.
- 171) ib. l. 24—26. c. Aft. Þæt þu him on-drædan
ne þearft, Þeoden Scyldinga, On þa healfe.
- 172) S. 127. l. 11—13. c. b. A. Grum-heort gu-
ma, Godes and-saca, Morþres scyldig.
- 173) ib. l. 19. forvirret i b. A.
- 174) S. 128. l. 15. c. b. A. Wreopen (wreoþen?).
l. 22—25. c. Aft. og b. A. Feor eal gemon,
Eald . . . weard, Þæt þes eorl wære, Ge-
boren hetera, Blad is aræred, saa der fattes
i det mindste eet Ord.
- 175) S. 129. l. 1—9. c. Aft. og a. A. Eal þu hit
ge-þyldum healdest, Mægen mid modes
snyttrum, Ic þe sceal mine gelæstan,
Freode swa wit furþum spræcon, Þu scealt
to frofre weorþan, Eal lang-twidig, Leo-
dum þinum.
- 176) ib. l. 11—15. seer vel lidt mistænkelig ud, men
kan dog forsvare sig, naar man c. Aft. læser:
Ne wearþ Heremod swa, Eaforum Ecgwe-
lan, Ar Scyldingum, Ne gewcox he him to
willan.
- 177) ib. l. 25—28. c. Aft. og b. A. Þeah þe hine
mihtig God, Mægenes wynnum, Eafesum
stepte.
- 178) S. 130. l. 3—4. sammentrækkes c. Aft. l. 10.
c. b. A. Weorc þrowade.
- 179) ib. l. 25. c. b. A. Monnes mod-geþonc.
- 180) S. 131. l. 13. læser jeg; On sefan sweorceþ.

- 181) S. 132. l. 22. læser jeg: Læne gedreoseþ.
l. 23. c. b. A. Fæge gefealleþ og l. 24 — 25.
Fehþ ofer to, Se þe unmunlice.
- 182) S. 133. l. 1—3. c. Aft. og b. A. Bebeorh þe
þone bealo-niþ, Beowulf leofa, Seeg bet-
sta, men sidste linie har i det mindste een
Stavelse for lidt.
- 183) ib. l. 12. c. b. A. Eafopes getwæfeþ.
- 184) ib. l. 18. er: Ofþe viſt en Snylſtegjæſt, og l.
19. c. f. A. Forsiteþ. — l. 22. ſiger baade
Sammenhæng og Aft., man ſkal læſe: Deaþ
ofer-swydeþ.
- 185) S. 134. l. 14 — 15. c. Aft. Þæs ſig-metode
þanc, Ecean dryhtne. — l. 17. c. b. A. Þæt
ic on þone hafelan, og l. 20. Eagum ſtarige.
- 186) ib. l. 22—23. c. Aft. Symbel-wynne dreah,
Wig geweorþad.
- 187) ib. l. 27. — S. 135. l. 1. Geat wæs glæd-
mod, Geong ſona to, Setles neosan.
- 188) S. 135. l. 3—7. c. Aft. og f. A. Þa wæs eft
ſwa ær, Ellen-rofum, Flet ſittendum, Fæ-
gere gereorded, Niowan ſtefne.
- 189) ib. l. 14. ſynes i b. A. at maatte læſes: Geat
ungemete ſwel.
- 190) ib. l. 21—26. har jeg gjættet paa efter Sam-
menhængen, uden at turde afgjøre, enten
Stykket kan helbredes ved, l. 21—22, at læſe:
Se þe for andryſnum, Ealle beweotede,
eller der vil Mere til. — l. 27. — S. 136. l. 1.
c. Aft. Reſte hine þarum-heort, Reced hli-
nade, Geap and gold-fah, men hlinade er
kun en, neppe antagelig Gjætning paa et i b. A.

- utydeligt Ord, som ventelig enten skal være:
hlifade, eller: hleowode.
- 191) S. 136. L. 6 — 7. har en Brøst, jeg ei kan
helbrede.
- 192) ib. L. 18 — 19. e. Nst. Leoflic (Loflic) iren,
Sægde him þæs leanes þanc. — L. 23 — 24. e.
Nst. Nales wordum log, Mecas ecge.
- 193) S. 137. L. 12. e. b. A. Higelac secan.
- 194) S. 138. L. 18. læser jeg: Gif him þonne Hre-
þric, og L. 21.: He mæg þær fela. — L. 25.
e. b. A. Þæm þe him selfa deah.
- 195) S. 139. L. 4 — 5. e. Nst. og b. A. On swa geon-
gum feore, Guman þingian.
- 196) ib. L. 11. læser jeg: Þæt te gar nymef, og L.
13.: Hreþles eaferan.
- 197) S. 140. L. 18 — 19. sammentrækkes e. Nst.
- 198) ib. L. 28. — S. 141. L. 5. e. Nst. Leode swæse,
Secean on gcsyntum, Snude eft cuman,
Gecyste þa, Cyning æþelum, Þeoden Scyl-
dinga, Þegn betstan.
- S. 141. L. 12. utydelig i b. A. maafee: Þæt
hie him syþþan. L. 15 — 17. e. Nst. Wæs
him se man to þon leof, Þæt he þone breost-
wylm. — L. 20 — 22. e. Nst. og b. A. Hyge-
bendum fæst, Æfter deorum men, Dyrne
langad.
- 199) S. 142. L. 6. e. b. A. Þæt, og L. 10. uidentvið:
Se þe oft manegum sceod, (see Cædmon
S. 24).
- 200) ib. L. 21. Gæsne har f. A. kun Þrikker, og a.
A. Gæs . . . for, og jeg vilde læse: Gæstas
ne grette. — L. 26. e. b. A. To scipe foron.

- 201) S. 143. L. 20 — 25. e. Rst. og b. A. Mere-
hregla sum, Segl sale fæst, Sund-wudu
þunede, No þær wæg-flotan, Wind ofer
yþum, Sipes getwæfde, Sæ-genga for og L.
26. e. f. A. Fleat famig-heals.
- 202) S. 144. L. 16. hvor Rst. skal være en Vocal, læ-
ser jeg: Oncer-bendum fæst og L. 20. e. b. A.
Het þa up-beran.
- 203) S. 145. L. 5. e. b. A. Hygd etc. og L. 12—13.
Ne to gneap gifa, Geata leodum. — L. 15—
26. er Terten usikker, skjøndt Rst. findes, saa
der fattes sikkert, foran, adskillige Linier.
- 204) S. 146. L. 1. e. f. A. Mece gefiged. — L. 5—
12. e. Rst. Ne hiþ swyle cwenlic þeaw, Idese
to esnanne, Þeah þe hio ænlicu sy, Þæt
te freoþu-webbe, Feores onsæce, Æfter
lige-torne; men for Rsten er her Alt kun
Gjætte:Værk. — L. 14. formoder jeg: Huru
þæt onhospod. — L. 26—27. e. Rst.: Ofer
fealone flod, Be fæder-lare.
- 205) S. 147. L. 1. e. f. A. Þæt hio etc. — L. 13. e.
f. A. For þam Ossa wæs.
- 206) ib. L. 18—23. er Terten igjen usikker, ligesom
og i a. A. sees et aabent Rum efter L. 17. som
forklarer, hvi L. 18—19. ei vil rime.
- 207) S. 148. L. 8. Bonan Ongenþeoes, skjøndt man
S. 185. og 217—21. seer, det var med Andres
Singere Sigelak slog Ongenthsov.
- 208) ib. L. 20—21. e. Rst. Heapo-laces hal, To
hose gongan.
- 209) ib. L. 26—28. kan jeg ikke construere, hvor saa
end Feilen stikker.

- S. 149. L. 1. e. a. A. Syppan etc.
 210) S. 150. L. 9. ventelig: Sylfe geweorcean.
 211) ib. L. 17—21. er i b. A. Skjendt paa forskjellige
 Steder brøstfældige.
 212) ib. L. 28. maa nødvendig læses: Swa ne gyl-
 pan þearf, og e. a. A. er he kun en Gjatning
 for en Aabning.
 213) S. 151. L. 25—26. er der, om ei Raad for, saa
 dog Oplysning om, foran S. 91—94. — L. 28.
 e. a. A. For . . . ugaþe, som da, e. Aft., maa
 læses: For dagaþe.
 214) S. 152. L. 6—7. fives Aft. og røbe Brøsten.
 215) ib. L. 19. e. b. A. Oft seldan hwær. — L. 24—
 26. e. Aft. Mæg þæs þonne of-þyncan, Þeo-
 den Heapobeardna, And þegna gehwam.
 216) S. 153. L. 10. beg nder f. A. ligesom et nyt Af-
 snit, men er der Noget horte, maa det enten
 være lidt vel meget, eller meget lidt.
 217) ib. L. 15. mærke man at: beah er Werbet, og
 gesyhp Substantivet. L. 17. maa læses: Se
 þe eal gemon. — L. 19. e. a. A. Him biþ
 grim nefa, dog synes: sefa nok saa rimeligt.
 218) ib. L. 20—21. e. Aft. Onginneþ geomor-mod,
 Geongne cempa.
 219) S. 154. L. 4—6. e. a. A. Dyre iren, Þær hyne
 Dene slogon, Weoldon wæl-stowe, Syppan
 wiper-gyld læg, Æster hæleþa hryre.
 220) ib. L. 19. e. a. A. Op þæt sæl cymed. L. 20—
 22. maa der fattes Noget, og L. 25—28. bli-
 ver derved end mere usikker. Der synes tale
 om, at En af dem (Gubben eller Prindsen?)
 undkom med Flugten, men jeg kan ikke rede det ud.

- 221) S. 155. L. 17. e. b. A. To hwan. — L. 25. Skal
S. være Aft. og jeg læser: Sele weardodon.
- 222) ib. L. 26. maa hondscio efter Ordfeiningen være
Navnet paa den Kæmpe, Grændel slugde.
- 223) S. 157. L. 1. maa nok overlade sin Forgjænger
et ne, imod af Efterfølgeren at faae et swa, saa
man læser: Manigra sumne, Hyt ne mihte
swa, eller og der maa læses: He hyt ne
mihte swa. — L. 2—3. e. a. A. Syppan ic
on yrrer, Uppriht astod.
- 224) ib. L. 5. læser jeg, ved Hjælp af b. A. Hu ic etc.
- 225) ib. L. 15. maafee: Swaped eardade. — L. 16.
e. b. A. Hond on hiorte o: heorote.
- 226) S. 158. L. 3. e. b. A. Feorran relite, som vist
skal være: rehte.
- 227) ib. L. 6. læser jeg: Gomen-wadu grette.
- 228) ib. L. 22. mar for: Mode vel læses: Medo.
- 229) S. 159. L. 10—12. e. Aft. No þær hy hine
ne moston, Syppan morgen cwom. —
L. 19—20. er lemlæstet, som ogsaa b. A. vise,
men Meningen er sikker nok.
- 230) S. 160. L. 7—10. e. Aft. Grimme gryre-liene,
Grund-hyrde fond, Þær unc hwile wæs,
Hand-gemæne. — L. 13. fares et Ord, som
da G skal være Aft. maafee er: grund, dog er
her maafee ogsaa nogle Linier borte.
- 231) ib. L. 18. læser jeg: Næs ic fæge þa gyt.
- 232) ib. L. 26. har: forloren Aft imod sig, men om
der skal staae: forlocen eller hvad, tør jeg ei
afgjøre.
- 233) S. 161. L. 2. er det manglende Ord vel e. Aft.:
maþmas. — L. 8—12. e. Aft. Gen is eal æt

- þe, Lisfa gelong, Ic lyt hafo, Heafod-maga,
Nefne Higelac þec. — L. 14—16. c. Nst.:
Eafor-heafod-segn, Heaþo-steapne helm,
Here-byrnan. — L. 21. c. b. A. Snotra fengel.
- 234) S. 162. L. 1—2. c. Nst. No þy ær suna sinum,
Syllan wolde. — L. 7—8. sammentræffes c.
Nst. — L. 16—19. har flere Feil end jeg tør
rette, men hvad Meningen skal være, seer
jeg nok.
- 235) ib. L. 25—26. sammentræffes c. Nst. — L. 27.
c. f. A. hydge, c. a. A. hygþe, og jeg læser:
Hygde, da det aabenbar skal være samme Navn
som S. 145 og 177. — L. 28. c. a. A. Wræt-
licne wundor.
- 236) S. 163. L. 3—6. c. b. A. og Nst. Þeod doh-
tor, Prio wieg somod, Swancor and sadol
beorht, Hyre syþþan wæs, men ved: þeod
dohtor maa fattes Noget, og swancor forstaaer
jeg slet ikke. — L. 7. begynder i f. A. med et Hul
og er med L. 6 og 8. uforstaaelig. — L. 9. er c.
b. A. fun Swa og dode tydeligt.
- 237) ib. L. 22. c. b. A. og Nst. Hean wæs lange.
- 238) S. 164. L. 18 og 22. høre sammen, men da jeg
ikke forstaaer den gothiske Landmaaling, har jeg
ikke turdet sætte Hovedgaards-Tarten i Hartkorn.
- 239) ib. L. 24—28. er ikke for klare, men Meningen
er dog nok ramt.
- 240) S. 165. L. 1. c. a. A. Hilde hlæmmum. —
L. 3. maa læses: And Heardrede som S. 177
og 78. — L. 12. Nefan Hererices som, efter
Ord-Joiningen maa henføres til Hardred,
faaer, med samme Navn: S. 90. staae ved sit

- Værd. — L. 20. e. b. A. Op þæt on on-
 gan (an ongan).
- 241) S. 166. L. 1—14. findes kun Dragen ved Jlden,
 og Tyven ved Hjelp af Oplysningen udenfra.
- 242) ib. L. 15—26. og S. 167. L. 1—7. er Huslerne
 det eneste Sikke, og jeg har sat, hvad jeg efter
 Ruinerne, sammenlignede med det Følgende, bil-
 der mig ind, der, blandt Andet, maa have staaet.
- 243) S. 167. L. 8. e. b. A. þæ (þær) wæs swyl-
 cra fela. — L. 11—13. e. A. S. Swa he on
 gear-dagum, Gumena nat hwylc, Eormen-
 lafe. — L. 16—18. e. A. S. Þær gehyppæ,
 Deore madmas, Ealle hic deap fornam. —
 L. 20. deles anþagen til: an þa gen. — L. 22—
 24. er i Uave, som ogsaa A. S. vise.
- 244) S. 168. L. 10. Fecfor þa cwæp maa Fekfor
 efter Ord:Gæiningen, være Gubbens Navn, men
 det klinger mig sært, og paa saa dunkle Steder
 kan man ikke troe sine egne Dine.
- 245) ib. L. 14. e. b. A. Hwæt hit ær on þe. — L.
 19—23. har hver sin A. S. for sig selv, som al-
 drig kan være gaaet rigtig til, men Døden og
 Glædens Tab er lige umiskjendelig.
- 246) ib. L. 26. e. b. A. Dryne-sæt og sagtens skal
 sidste Ord læses: deore. — L. 28. fattes (hvis
 jeg ikke har forset mig) i b. A.
- 247) S. 169. L. 2. ventelig: Hyrsted golde. — L. 4.
 e. b. A. swefap. — L. 6. efter mine Tanker:
 Byran scoldon. — L. 7. maa hereraþ vel have
 været: here-reaf eller noget Sligt.
- 248) ib. L. 10. e. a. A. Bite irena, Brosnaþ æfter
 beorne, Ne mæg byrnan hring.

- 249) ib. l. 13—15. læser jeg: Hæleþum be healse,
Næs hearpan-wyn, Gomen gleo-beames,
Ne guþ-hafoc.
- 250) ib. l. læser jeg: Uubliþe hweop, som næsten
staaer i f. A.
- 251) S. 170. l. 2. c. a. A. Eald uht-sceaþa, Se
þe byrnende, Beorgas seced.
- 252) ib. l. 12—13. kan der, efter Sammenhængen
at dømme, ei fattes synderligt. — l. 18—19.
skal udgjøre een Linie og læses: Oþ þæt hyne
an abealh.
- 253) ib. l. 22—24. c. A. Ft. og b. A. Fæted wæge,
Friþo-wære bæd, Hlaford sinne. — l. 26.
— S. 171. l. 1. c. A. On-boren beaga-
hord, Bene gepidad.
- 254) S. 171. l. 7. c. b. A. Wroht wæs geniwad,
hvoraf man maaskee bør slutte, her fattes et Par
Ord om, at Herren fik Lyst til ogsaa at betragte
Skatten, og at Dragen derved vaagnede. —
l. 8. c. a. A. Stone æfter stane, og det skal
ventelig betyde et Jmverf uf stunian.
- 255) ib. l. 22. c. f. A. Þone þe him on sweofote.
- 256) S. 172. l. 1—3. c. b. A. Hwæpre hiilde gefeh,
Bea-weorces, Hwylum on beorh æt-hwearf,
og her maae fattes Noget, som A. ogsaa be-
kræfte.
- 257) ib. l. 14—15. þege A. attar paa et lille Hul.
- 258) ib. l. 19. læser jeg: No on wealle leng.
- 259) S. 173. l. 2. c. f. A. Gledum spiwan.
- 260) ib. l. 6. c. b. A. No þær aht cwices. — l. 24.
maa læses: Him seo wen geleah (som hos
Cædmon S. 2).

- 261) S. 174. L. 2. læser jeg : Pæt his sylfes ham, og
L. 3—4. e. Rst. og a. A. Bolda selest, Bryne-
wylmum mealt.
- 262) ib. L. 16. e. b. A. Swa him geþywe ne wæs,
som jeg twivler om, og lader derfor staae.
- 263) ib. L. 17. e. b. A. Hæfde lig-draca, og L. 20.
Eorþ-weard þone.
- 264) S. 175. L. 6. e. a. A. Scolde lend-daga (læn-
daga). L. 7. e. a. A. Æþeling. L. 14. e. b. A.
Hringa fengel.
- 265) ib. L. 17—20. e. Rst. og f. A. Sidan herge, No
he him þam sæcce on-dred, Ne him þæs
wyrmes wig, For wiht dyde.
- 266) S. 176. L. 1—2. e. Rst. And æt guþe for-grap,
Grendeles magum. — L. 12—13. e. Rst.
Hioro-dryncum swealt, Bille gebeaten. —
L. 23—24. e. a. A. Hrem geþorfon, Feþe-
wiges, men her er dog endda vist en Feil.
- 267) S. 177. L. 2. e. b. A. Ofer-swam þa. — L. 5.
e. b. A. Earm an-haga. — L. 8—9. Hord and
rice, Beagas and brego-stol.
- 268) S. 178. L. 2. e. b. A. Suna Ohteres. — L. 3. e.
a. A. forh-galden, maafee: for-golden, da
Talen vist er om Hevn for Dngenthjovs Fald,
hvis Søn Ohter var.
- 269) S. 179. L. 4. e. b. A. Sunu Ohteres og altsaa
maa enten Edgylfe ogsaa have været en Søn af
Ohter, eller her fattes Noget. Det Sidste sy-
nes mig rimeligst.
- 270) ib. L. 17—22. e. Rst.: Gewat þa XIIta sum,
Torne gebolgen, Dryhten Geata, Dracan

sceawian, Hæfde þa gefrunen, Hwanan sio
fæhþ aras.

271) ib. l. 24—26. c. b. A. og Aft. Him to bearme
cwom, Maþþum-fæt mære, Þurh þæs mel-
dan hond.

272) ib. l. 27. — S. 180. l. 1. e. Aft. Se wæs on
þam þreate, Preotteo þa secg, Se þæs
orleges.

S. 180. l. 7. c. b. A. eorþ-sele. — l. 28. læser
jeg Wyrd.

S. 181. l. 4. c. b. A. Sundur-gedælan. — l. 7.
e. a. A. Feorh æþelinges.

273) S. 182. l. 5. c. b. A. Morþor bedstred. —
l. 17—18. c. Aft. og a. A. Sceolde hwæpre
swa þeah, Æþeling un-wrecen.

274) S. 183. l. 4. c. a. A. Symble biþ gemyndgad.

275) ib. l. 11. læser jeg: Þonne se an hafap.

276) ib. l. 17. c. b. A. Wind-gereste.

277) ib. l. 20—21. c. b. A. Hæleþ in hoþman,
Nis þær hearpan-sweg. — l. 22—23. har
hver sin Aft. til Beviis paa, at Slutningen
fattes.

278) ib. l. 24. On sealman har jeg ei kunnet finde
mindste Oplysning om, og gjætter blot efter
Sammenhængen, at det skal betyde Wildelse,
eller Vanvid.

279) S. 184. l. 2. c. f. A. Wongas and wic-stede.
l. 6. læser jeg: Weallende wæg. — l. 10—
11. c. Aft. og b. A. No þy ær he þone heaþo-
rinc. — l. 14. þeah (he) him leof ne wæs.

280) ib. l. 20—21. c. Aft. Swa deþ-eadig mon,
Lond and leod-byrig.

281) ib. L. 25. ventelig: Ofer wid wæter.

282) S. 185. L. 1—2. vilde være uforstaaeligt, hvis ikke Paralel: Stederne gav Oplysning. — L. 4. c. b. A. Freode ne woldon. — L. 6—7. c. b. A. Ac ymb hreosna-beorh, Eatolne etc. L. 19—20. c. A. Pa ic on morgne gefrægn, Mæg oferne.

283) ib. L. 24—25. c. b. A. Eofores neosaþ, Guþ-helm to-glad, som i Sammenhold med S. 220—22. viser, at Jofur blev Ongenthjovs Vasnemand.

284) ib. L. 27. har sin A. for sig selv, og stadfæster derved hvad A. viser, at her er et Hul, hvori Bjowulf taler om sine Bedrifter i den svenske Krig.

S. 186. L. 1. maa læses: Feorh-sweg ne of-teah, men da det hører til hvad der fattes, har jeg ladet denne med begge de foregaaende Linier staae, og i dens Sted for Tydeligheds Skyld indskudt Higelaks Navn, som uimodsigelig er den Drot Bjowulf tjende.—L. 8. c. b. A.: Eard eþel wyn.

285) ib. L. 10. kunde man fristes til at antage: gif-pum for et Folke-Navn, da det gjerne kunde betyde: Gepider, som netop, efter Jor-nandes, var Gothernes Stalbrødre; men sikkert er det vel at læse: Pæt he to-giftum. L. 12. c. b. A.: Oppe in Swio-ricc.

286) ib. L. 15—16. maa, naar man sammenligner b. A. læses: Weorþe ge-cypan, Symle etc. L. 21. c. a. A. þenden þis etc.

- 287) ib. L. 27. giættet jeg paa Huna cempa, fljænde
der ogsaa paa Paralel-Stedet S. 216 staaer:
Hugas; og min Grund er, at det aabenbar
skal være Navn paa et Folk i Frisland, hvor
man ellers finder Huner omtalte, da Huger
derimod synes ingen Ting at være.
- 288) S. 187. L. 1-2. læser jeg e. Aft.: Fres-cy-
ninge, Breost-weorþunge; Bringan moste.
- 289) ib. L. 15. e. Aft. og næsten b. A. Niehstan siþe.
- 290) ib. L. 24. e. b. A. Ut-geseceþ. — L. 25-28.
e. Aft.: Gegrette þa, Gumena gehwylcne,
Hwate helm - berend, Hindeman siþe,
Swæse gesiþas.
- 291) S. 188. L. 7-19. e. Aft. og f. A.: Swa ic gio
wiþ Grendle dyde, Ac ic þær heaþu-fyres,
Hates wene, Reþes and hatres, Forþon ic
me on-hafu, Bord and byrnan, Nelle ic
beorges weard, Ofer-sleon, Fotes trem, Ac
unc sceal weorþan æt wealle, Swa unc
wyrd geteoþ. End bemærkes, at ogsaa a. A.
har: reþes og trem, men at jeg heller læser:
Fotes-trum, og atres for: hatres, som neppe
er Noget.
- 292) ib. L. 21. skulde jeg snart tree, der bør læses:
Ic eom on mode forht, eller andet Sligt.
- 293) ib. L. 22-24. e. Aft. Þæt ic wiþ þone guþ-
floga, Gylp ofer-sitte.
- 294) S. 189. L. 6. maa nødvendig læses: Nefne min
anes, som a. A. og næsten har. — L. 7. maa læ-
ses: Þæt he wiþ aglæcean, som og f. A. peger
paa. L. 8-9. e. b. A. Eoforþe dæle, Eorl-
scype efne.

- 295) ib. l. 15. c. b. A. Aras þa bi ronde.
- 296) ib. l. 21—23. c. Aft. Anes mannes ne biþ,
Swyle carges siþ, Geseah þa be wealle.
- 297) S. 190. l. 9 har b. A. Deop gedygan, og jeg
læser da trøstig: Deor gedygan. l. 23 c. b. A.
Freode to friclan.
- 298) ib. l. 24. c. f. A. Fro ærest cwom. Ordet fro
har jeg vel ellers ingensteds fundet, men det
betyder vist: Fraade. l. 27. c. b. A. Hat
hilde-swat.
- 299) S. 191. l. 10—15. c. Aft. Gomele lafe, Ec-
gum unglaw, Æcghwæþrum wæs, Bealo
hygendre, Broga from oþrum, Stiþ-mod
gestod, Wiþ steapne (c. f. A.) rond, Winia
bealdor. (Wigena baldor).
- 300) ih. l. 24. er utydelig i b. A. l. 26—28. hvoraf
Meningen er tvivlsom, skal c. Aft. og b. A.
læses: Þonne his myne sohte. Þær he þy
fyrste, Forman dogore, Wealdan moste.
- 301) S. 192. l. 1. Swa him wyrd ne gescraf.
- 302) ib. l. 5. maa nødvendig læses: Gryre-fahne
sloh. l. 12. c. b. A. Bysigum gebæded.
- 303) ib. l. 18—19. c. Aft. Hilde-leoman, Hreþ
sigora ne gialp.
- 304) S. 193. l. 2—4. er tvivlsomme og neppe hele.
- 305) ib. l. 9. c. b. A. Hy eft gemetton, men det
seer lidt mistænkeligt ud. l. 23—24. læser jeg:
Hiora in anum weoll, Sefa wiþ sorgum.
- 306) S. 194. l. 3. c. a. A. Leoflic lind-wig og l. 5.
c. b. A. Mæg ælf heres, men Spørgsmaal
om Texten er heel. l. 20—21. c. b. A. Ean-
mundes laf, Suna Ohtere (Ohteres). l. 22.

- e. a. A. Ðam æt sæcce weard (wearþ). L. 24.
 e. b. A. Weohstanes bana, men Sammenhæn-
 gen byder at læse: Weohstan bana.
- 307) ib. L. 26. S. 195. L. 2. c. Aft. And his ma-
 gum ætbær, brunfagne helm, Hringde-
 byrnan.
- 308) S. 195. L. 4. e. b. A. Ðæt him Onela forgeaf.
 L. 27—28. sammentræffes c. Aft.
- 309) S. 196. L. 2. læser jeg: Gewac æt wige som
 f. A. næsten har. L. 12. e. a. A. Ðonne wig
 heton (we geheton). L. 16—17. sammen-
 træffes c. Aft. L. 26. skal: me vel udslættes.
- 310) S. 197. L. 2. e. a. A. Ðeah þe hlaford us
 (ure). L. 19—24. c. Aft. og b. A. Ðæt me
 is micle leofre, Ðæt minne lic-haman,
 Mid minne gold-gyfan, Gled fæþmie. Ne
 þynceþ me gerysne. L. 28. e. b. A. Fane
 gefyllan
- 311) S. 198. L. 11. c. f. A. Bam gemæne. L. 12—14.
 e. b. A. og Aft. Wod þa þurh þone wæl-
 ræc, Wig-heafolan bær, Frean on fultum.
 L. 18—19. c. Aft. Swa þu on geogup-feore,
 Geara gecwæde. L. 22—23. c. Aft. Dom
 gedreosan, Scealt nu dædum rof. L. 27.
 maa læses: Ic þe ful-læstu.
- 312) S. 199. L. 6—8. e. b. A. og Aft. Laþra manna,
 Lig-yþu forborn, Bord wiþ rond, Byrne
 ne meahte. L. 14. læser jeg: Ða his agen
 wæs, og L. 17: Mærþa gemunde. L. 20.
 e. b. A. Ðæt hyt on heafolan stod.

- 313) ib. l. 26. S. 200. l. 2. c. Aft. og b. A. Him
þæt gifede ne wæs, þæt him irenna, Ecge
mihton, Helpan æt hilde.
- 314) S. 200. l. 7. c. b. A. Þonne he to sæcce bær,
og l. 11—12. Þridan siþe, Frecne fyr-
draca. l. 18. c. b. A. Biteran banum og
l. 19—20. c. Aft. He geblodegad wearþ,
Sawul-driore. l. 24. er gal, b. A. har: eorl
for eorles, som ei hjelper.
- 315) S. 201. l. 2—3. c. a. A. Ne hedde he þæs
heafolan. l. 6 og 8 har Skavanf, som paa
sidste Sted og Aft. viser. l. 15. c. b. A. Ge-
weold. l. 23—24. c. Aft. og b. A. And hi
hyne þa begen, Abroten hæfdon. l. 26.
c. b. A. secg for: sæg.
- 316) S. 202. l. 1. maa være Siþest. l. 19. utydelig
i f. A. og vist feil læst. l. 20—25. c. Aft. In-
nan healde, Hyne þa mid handa, Heoro-
dreorigine, Þeoden mærne, Þegn ungemete
till, Wine-dryht his, Wætere gelafede.
- 317) S. 203. l. 2. c. b. A. Wunde wæl-bleate. l. 5.
c. b. A. Gedrogen hæfde. l. 6—7. c. Aft.
Eorþan-wynne, Wæs eall scacen. l. 14.
c. b. A. Yrfe-weard, og l. 15: Æfter wurde.
l. 22. c. f. A. Þe. l. 25. c. b. A. Ic on earde
bad.
- 318) S. 204. l. 17. c. a. A. Since bereafod. l. 18.
c. b. A. Bio nu on ofoste. l. 23. c. a. A. og
Aft. þæt ic þy seft mæge.
- 319) S. 205. l. 20. maa læses: Feormen-lease.
S. 206. l. 1—2. c. Aft. Gold on grund
(grunde), Gum-cynnez gehwone, Ofer-

higian. ℔. 4. c. f. A. Swylce he siomian
geseah. ℔. 20. c. a. A. Him on bearm hlo-
don (hladan).

320) S. 207. ℔. 4. c. f. A. Hatne for horde. ℔. 8.
c. b. A. Ar wæs on ofoste. ℔. 20—21. c. Aft.
Dryhtne sinne, Dreorigne fand, Ealdres
æt ende. Efter ℔. 25 siger Aft. der fattes en
linie, og sander med Sammenhængen, at det maa
være: Beowulf mapelode. S. 27 læser jeg:
Gold sceawode og fra ℔. 28 tages: frean.

321) S. 208. ℔. 1—2. c. Aft. Frean ealles þanc,
Wuldor-cyninge, Wordum secge. ℔. 7.
c. a. A. Ær swylt-dæge. ℔. 12—14. c. Aft.
og b. A. Fremmaþ gena, Leopa (leoda)
þearfe, Ne mæg ic etc. ℔. 20. c. b. A.
Minum leodum. ℔. 26. c. b. A. Þa þe bren-
tingas, et Ord, jeg ikke kjender, men Gram-
matiken formener, at brentingas maa betyde,
eller staae for et Ord som betyder: Skibe.

322) S. 209. ℔. 12. c. b. A. og Aft. Ealle wyrd
forsweof. ℔. 22. c. a. A. Him etc.

323) S. 210. ℔. 15. c. b. A. Hearde heaþo-scearde.
℔. 16. c. f. A. Homera lafe. ℔. 21. c. b. A.
Nalles æfter lyfte.

324) S. 211. ℔. 7—12. c. Aft. Þæt he wiþ attor-
sceapān, Oreþe geræsde, Opþe hringsele,
Hondum styrede, Gif he wæccende wearþ.
℔. 13—14. c. b. A. og Aft. Dryht-maþma
dæl, Deaþe forgolden. ℔. 23—24. c. Aft.
og f. A. Þa ne dorston ær, Dareþum
lacan.

- 325) S. 212. L. 4—5. c. Nst. He gewergad sæt,
 Feþe cempa. L. 9—14. c. Nst. og f. A. Ne
 meahte he on eorþan, þeah he uþe wel,
 On þam frumgare, Feorh gehealdan, Ne
 þæs wealdendes, Wiht oncirran, Wolde
 dom Godes, Dædum rædan. L. 19. c. b. A.
 Eþ - begete þam.
- 326) S. 213. L. 1—2. c. b. A. og Nst. Se eow þa
 maþmas geaf, Eored - geatwe. L. 4—5.
 c. Nst. Þonne he on ealu - bence, Oft ge -
 sealde.
- 327) S. 214. L. 4—6. maa c. Nst. og Sammenhæng
 læses: Ferhþ - geniþlan, Fyran swiþor,
 Weoll of gewitte, Wergendra to lyt. L. 13
 læser jeg: Lufen alicgean. L. 16. c. b. A
 Monna æghwyle.
- 328) S. 215. L. 2. c. b. A. Þær þæt eorl - weorod.
 L. 5—7. c. Nst. Bord hæbbende, Bega on
 wenum, Ende - dogores, And eft - cymes.
 L. 10. c. a. A. og Nst. Niwra spella.
- 329) S. 216. L. 4. c. b. A. hige - mædum. Efter
 L. 8. fattes vel en Linie, thi L. 9—10 maa nok
 læses: Syþþan under Froncum and Fry -
 sum, Fyll cyninges. L. 26. c. b. A. og Nst.
 Us wæs a syþþan, men L. 27—28 er gode
 Raad dyre, maaskee skal der staae: Mere -
 wicinga, Milt ungyfeþe.
- 330) S. 217. L. 7. c. a. A. Hæþcen hreþling. L. 14
 c. f. A. Fæder Ohtheres. Efter L. 15 siger
 Nst. os, der fattes to Linier, og efter det Føl -
 gendes Dunkelshed til L. 23 at slutte, fattes
 endnu flere. L. 22. c. b. A. And Ohtheres.

- 331) S. 218. L. 5—6. læser jeg: Earmre teohhe, Andlonge (andlongne) niht. L. 8—10 viser baade Nst. og Ordspining, at der i det Mindste fattes een Linie. L. 12 (c. b. A. Frofor) har ingen Fostbroder, og L. 13—16 nok lidt Brøst, selv naar man, c. b. A. læser: Sarig-modum, Somod ær-dæge, Syppan hie Hygelaces, Horn and byman.
- 332) S. 219. L. 5—6. tør jeg ikke røre ved, og hele Siden er dunkel, Skøndt Nst. er i Orden. L. 28. c. b. A. An-bid wrecen.
- 333) S. 220. L. 3. skal vel læses: Eofores anne dom, Skøndt Tingen er tvivlsom. L. 19—20. har hver sin egen Nst., og der kunde nok behøves et Par Linier til. L. 27 skal udelukkes, da den fattes i b. A. og forstyrrer godt Lag.
- 334) S. 221. L. 15—16. c. b. A. Pa him gerymed wearp, Pæt etc. L. 24. c. b. A. Hares hyrste. L. 25—26. c. a. A. Higelace bær, H. d.. (he þam) frætwum feng saa der fattes Jntet videre.
- 335) S. 222. L. 7—9. c. Nst. Jofore (a. A. Jafore) and Wulfe mid, Ofer-maþmum, Sealde hiora gehwæprum. L. 11—13. c. Nst. Landes and locenra beaga, Ne þorfte him þa lean oþwitan. L. 15—16. c. Nst. og a. A. Sippan hie þa mærpæ geslogon. L. 24. c. b. A. Pæs te ic haso, hverfen rimer eller passer. L. 25—26. Þe us seccap to, Sweona leoda.
- 336) S. 223. L. 1. omt. c. a. A. Ealdor-leasne. L. 7. c. b. A. Folc-red fremede. L. 15. maa læs

- ses: On ad-fære. L. 20 ic. fattes e. b. A.
 iffe to Linier, men halvandet Ord, saaledes:
 Grimme gecea...., And nu æt siþestan,
 Sylfes feore, Beagas.....te (bebohte)
 Ða sceall etc. L. 28 er: Muþþum bestemt
 feil, mundum vilde flinge stet, og det skal da
 vel være: maþum (maþm).
- 337) S. 224. L. 19. e. f. A. Fela reordian. L. 22—23
 e. a. A. og Aft. Þeuden he wiþ wulfe, Wæl
 reafode.
- 338) S. 225. L. 1. e. a. A. Weorod etc. L. 27:
 Lyft-wynne heold.
- 339) S. 226. L. 14—16. e. Aft. og b. A. Þonne wæs
 þæt yrfe, Eacen-cræftig, In-monna (ju-
 monna) gold, Galdre bewunden. (Beda
 Ed. Whel. p. 492).
- 340) S. 227. L. 7. e. b. A. og Aft. Feara sumne.
 L. 10—11. Wundur hwar þonne, Eorl ellen-
 rof, Ende gefere. L. 13. Þonne leng ne
 mæg. L. 19. e. a. A. Seolfa ne cuþe. L. 20—21
 e. Aft. Þurh hwæt his wōruld-gedal, Weor-
 þan sceolde. Det Første er dunkelt.
- 341) S. 228. L. 4. e. b. A. Wommum gewituad.
 L. 5 maa læses: Se þone woug strude, som
 dog ei klarer Aft.
- 342) S. 229. L. 1—2. e. a. A. og Aft. Wæs þæt
 gifeþe to swiþ, Þe þonne (þe þone þeo-
 den?). L. 11—19. e. Aft. og a. A. Ic on
 ofoste gefeng, Micle mid mundum, Mæ-
 gen-byrdenne, Hiþer ut ætbær, Cyning
 minum, Cwico wæs þa gena, And gewittig
 saa Husserne stoppes. L. 22. And eowic etc.

- 343) S. 230. L. 1. e. f. A. Wigend weorþ - fullost.
 L. 3. e. a. A. Þenden he burh-welan. L. 6
 er for lang og L. 5 behøver en Medhjælp, saa
 der maa læses: Opre (sipe), Seon und se-
 cean. L. 10. e. a. A. Þæt ge genoge. L. 11
 efter mit Skjøn: Nean sceawiaþ. L. 13. e. b. A.
 Sie sio bær gearo. L. 15. e. f. A. Þonne etc.
- 344) S. 231. L. 5. efter Skjøn: Wigena strengest.
 L. 16. e. b. A. og Nst. Acigde of corþre. L. 26.
 maaſſee: on hlyte.
- 345) S. 232. L. 4. e. a. A. Læne licgan. L. 5. e. a. A.
 Lyt ænig mearn. L. 9. e. f. A. Dracan et-
 scufon (æt-scufon). L. 11. Leton etc. L. 15.
 e. a. A. On wæn hladen. L. 18—19. e. Skjøn:
 Har hilde - deor, To Hrones - næsse. L. 25.
 e. f. A. Hilde-bordum.
- 346) S. 233. L. 5. e. a. A. Hlaford leofne. L. 7.
 e. a. A. Bæl-fyra mæst. L. 9. e. f. A. Wud-
 rec astah. L. 10—13. (hvor e. b. A. ſkal læses
 Wind blond) er vanſkelig at tyde, ſkjøndt ei at
 forſtaa.
- 347) S. 234. L. 22—24. e. Nst. Swylce on horde
 ær, Niþ-þydige men, Genumen hæfdon.
- 348) S. 236. L. 2. ſkal være: Of lic-haman. L. 4.
 Swa begnornodon. L. 6. ſagtens: Hlafordes
 deaþ og L. 11. And mon-þwærust. L. 13.
 e. b. A. And lof-geornost.

Hvad jeg i de hullede Blade ei var ſikker paa,
 ſprang jeg naturligviis over.

N a v n e = T a l.

A.

Age (Eaha) nævnes i Brud:Stykket mellem de frisiske Kæmper.

Abel Adams Søn. 11.

Asger (Æschere) Hrodgars gode Ven, som Grændels Moder tog Livet af. 101. 108. 159.

B.

Bjansteen (Beanstan) Fader til Bjowulfs Stalbro:der Bræffe. 42.

Bjowulf (Beowulf) Eggthjovs Søn, Gothlands Helt. 28, af Æt en Vægmanding 209, en Daatter: Søn af den Gothiske Kong Hrædel 31, brydes med Grændel 58—65, slaaes med Grændels Moder 114—119, med Edder: Dragen 190 seq., dør 209, brændes og begraves 232—36.

Bjowulf Stiolds Søn, Konge i Dannemark, Hrodgars Farfader 4. 7.

Bjowulfs = Bjerg (Beowulfes beorh) skulde hans Gravhøi paa Hrone: Klint kaldes 208.

Bræffe (Breca) Bjowulfs Ungdoms: Ven, med hvem han svømmede om Kap 40. 42. 46.

Brondinge = Land (lond Brondinga) der var Bræffe Herre 41.

Brysing = Smykket (Brosinga - men) nævnes som det ypperste af alle Guld: Smykker 92.

C.

Cain Broder: Morderen 10. 96.

D.

Dagravn (Dæg - hræfn) en Kæmpe i Frisland, som Bjowulf knuste 186.

Danmark (Dena - land) 20. 21. 143.

E.

Eadgilse

Edgylfe (Ead-gilfe) en fra Sverrig fordrevet Prinds, som Bjowulf understøttede mod Hardreds Vas nemænd 178.

Eggla (Egla) Fader til Hrodgars Drost, Hunferd 40 r.

Egthio (Egþeow) Bjowulfs Fader 22, var Igift med Kong Hradels Daatter 30. 31, flygtede efter Hadolavs Drab til Hrodgar, som forligde ham med Vilfingerne 37. 38.

Egva (Egwela) var, om Texten er rigtig, Navnet paa en dansk Konge, hvis Sønner Hermod sveeg 129.

Ela (Ela) var, efter Ordfoiningen, Navnet paa en Skilfing, som ventelig blev gift med den Danske Halvdans Daatter 7.

F.

Fekfor (Fecfor) kunde, efter Ordfeiningen, være Navnet paa Gubben som forðum eiede Drages Guldet 168.

Feresval (Fers-wæl eller Fres-wæl) der stod vel Slaget mellem Skioldung: Kæmpen Hnæf og Jote: Kongen Finns Sønner 82.

Finland (Finna-land) der drev Bjowulf op, da han svømmede om Kap med Brække 46.

Finn (Fin) Jote: Kongen, som i Kong Halvdans Tid blev bekriget af Danske og Friser, under Hnæf og Hengest, fveeg dem, men maatte siden undgælde med Livet 82—88.

Finns-Borg (Fins-buruh) kaldes i Brud: Stykket den Borg som var Hnæf og Hengest overladt.

Fjotle (Fitela) Sigmund Volsungs Syster: Søn og tro Stalbroder 68. 69.

Folkvald (Folc-walda) maaskee Navnet paa Kong Finns Fader 83.

Franker (Francan) mod dem og Friserne kæmpede Higelaf, da han i Frisland fik sit Vanesaar 92. 216.

Freylvor (Freaware) maa vel være Navnet paa den Danske Prindsesse, som skulde forsonet Magles barden med Skioldunger 152.

Friser (Frysan. Fresena-eyn) var, under Hengest, med paa det første Tog mod Joterne, og gjorde med ham det andet alene 83—88, befeidedes af Higelaf 92. 216.

Frisland (Fryslan. Fresland Fresna-land) 86. 176. 216.

Frode (Froda) synes at være Navnet paa Faderen til
Maglebardernes Prinds 152.

G.

Gar-Daner (Gar-Dene) kaldes de Danske 3. 47.
140. 186.

Garmund, ældre Frænde af en Hemmings Søn, som
gjorde Optøier i Kong Offas Gaard 147.

Garulf nævnes i Brud-Stykket, som en Søn af
Gudlaf, der var med paa Finns Borg og fandt
der sin Død.

Gother (Geatas) Higelaks og Bjowulfs Folk 17 ic.

Grændel (Grændel) en Trolde som plagede de Danske,
var af Cains Æt 10, mistede den høire Arm
og fik sin Hel: Sot 63. 64, blev, efter sin Død,
mørbanket og halshugget 120.

Gudlaf, efter Brud-Stykket, Fader til Garulf, og
med Hengest paa det første Tog til Jotunheim.
Var paa det Andet En af Finns Baner-
mænd 88.

H.

Hadolav (Heapolaf) blev dræbt af Eggthjov, som
derved paadrog sig Vilfingernes Had 37.

Hakon (Hæpeyn og Hæpcen) en Søn af Kong
Hrædel 181, dræbde af Banvare sin ældre
Broder Herebald 182, blev sin Faders Efter-
mand, men faldt for den Svenske Kong Duz-
genthjov 185. 217.

Halvdan (Healfdene) Søn af Bjowulf Skjoldsen,
Konge i Danmark, og Fader til Hrodgar 7.

I hans Dage skedte Toget under Hnæf og Hengest 81. 82.

Hama (Hama) efter Ord: Føiningen, Navnet paa en Kvinde som bortførde Brysling: Smykket 91.

Handste (Hondscio) efter Ord: Føiningen Navnet paa den af Bjowulfs Kæmper, som Grændel aad 125.

Hardred eller **Haardraad** (Heardred) Higelaks Søn og Eftermand, stod en Tidlang under Bjowulfs Formynderskab 177, men faldt siden i et Slag mod den Svenske Kong Dhter og hans Sønner 165. 178.

Hela (Hela) Saaledes skrives hos Wanlei den Skilfings Navn, som i Udgaven 7 kaldes Ela.

Helge (Halga) en Søn af Kong Halvdan, og Broder til Hrodgar 7.

Helming synes at være et Stam:Navn, siden Bøltove kaldes: ides helminga 49.

Hemming havde en Søn, som hardt anklagede Offas Dronning, men maatte derfor rømme Landet 146—47.

Hengest, Frisernes Høvding paa Toget til Gotunheim 83. 84, drog efter sine Staldbrødres Fald hjem til Frisland, men kom, Haret efter, igjen og hevne de Skade 86—88.

Herebald, Kong Hrædels ældste Søn, faldt for sin Broders Haand 181—82, og maatte døe uhevet, fordi Hrædel ei nænde at straffe hans Varnemand 184.

Hererik kaldes Gothen Bjowulf efter Ordføiningen 90, og Hardred kaldes hans Frænde 165.

Hermod (Heremod) en berømt Helt, i de Danske
 Skjoldungers Gaard, men som blev hovmodig
 og grusom, forlodes saa af Lykken, og endte
 Tørgelig sine Dage i Jette: Hænder 69—70.
 129—30.

Hetvarer (Het-ware) et Folk i Frisland, for hvem
 Higelak faldt 176. 216.

Higelak, Kong Hrædels tredie Søn 181, reddede, efter
 Hakons Fald, Gothe: Hærens Levninger fra
 den blodtørstige Ongenthjov 218, blev sin Bro-
 ders Eftermand og hævnede hans Død 219—20,
 men faldt selv paa et Overmod: Tog til Fris-
 land 92. 176. 216.

Hildeborg (Hildeburch) en Dansk Fyrstinde som var
 med paa Toget til Jotunheim, hvor hun mis-
 stede baade Sønner og Brødre 82, maatte selv
 bære sin Søns Liig til Baalet 85, men var
 ventelig den Fyrstinde, som Friserne, efter
 Finns Fald, forde tilbage til Danmark 88.

Hjorte (Heort og Heorot) kaldtes Vorgen Hrodgar
 bygde 8, kom i Grændels Vold 13, blev
 istandsat 77.

Hjorward (Heoroweard) en Søn af den danske Kong
 Hjørgar nævnes blot 162.

Hjørgar (Heorogar) den Danske Kong Halvdans
 ældste Søn og Eftermand 7. 37. 161.

Hnæf, de Danskes Høvding paa Toget til Jotunheim
 82, faldt, og lagdes paa Baal 85, nævnes i
 Brud: Stykket som Høvding i Natte: Kampen
 paa Finns: Borg.

Hofe nævnes som Hildeborgs Fader 82.

Hredrik (Hreþric) den Danske Kong Hrodgars ældste Søn 91. 238.

Hring-Daner (Hring-Dene) kaldes de Danske 11. 98. 133.

Hrodgar (Hroþgar) Kong Halydans anden Søn, blev sin ældre Broder Hjergars Eftermand 37, bygde den vidtberømte Hjorte-Borg, og levede længe lykkelig, indtil Grændel begyndte at rase 133, var selv vel bevandret i Krøniken, og en god Skjald 130. 158.

Hrodmund (Hroþmund) Hrodgars anden Søn 91.

Hrodulf eller **Rolf** (Hroþulf) vel en Broder: Søn af Hrodgar, opfødt i hans Gaard 78. 90—91. Under Bjowulfs Nærværelse var der godt Venſkab mellem de Frænder, men om ikke Hunferd siden satte Splid imellem dem, er et Spørgsmaal 78. 89.

Hrone-Klint (Hrones-næs) der vilde Bjowulf have sin Grav: Hvi 208, og fik den 232—34.

Hrosna-Bjerg (Hreosna-beorh) Stedet i Gothland hvor de Svenske tit gjorde Landgang 185.

Hrunting kaldtes Hunferds Sværd, som han laande Bjowulf til Kampen mod Grændels Moder 111. 113, men som blev forheret saa det ei vilde bide 115—16. 125, leveres dog med godt Lov tilbage 136.

Hrædel (Hræpel og Hreþel) Konge i Gothland 31, nævnes som Higelaks Fader 113. 139. 176. 222, havde opfofret Bjowulf fra hans syvende Aar 181, døde af Sorg over sine Børn 184, havde eiet Bjowulfs herlige Brynie 36, og det

mageløse Sværd Kong Higelak forærede Helten 164.

Grædling (Hreþling) kaldes saavel Higelak som Hækon efter Faderen 144. 217. 219.

Huger (Hugas) ventelig Huner, nævnes mellem de Stammer, som i Frisland modstode Kong Higelak 186. 216.

Hunferd (Hnnferþ) Egglaus Søn, var Droft eller Staller (pyle) hos Hrodgar 89. 113, forhaarsnede Bjowulf 40—42, laande ham dog siden sit Sværd 111.

Hunlasing kaldes en Helt, og rimeligviis Hengeft 87.

Hvgd, Higelaks Dronning 145. 162. 177.

Hæreth nævnes som Hvgds Fader 145. 149.

J.

Jafad (Jafaþ) er, efter Ordseiningen, Navnet paa Maglebardernes Prinds 152.

Janmund eller Anmund (Eanmund) nævnes som en Søn af den Svenske Dhter 194.

Jofur (Jofor og Eofor) en af Higelaks Kæmper, som nok fældte den Svenske Kong Ungenthjov, var sagtens Broder til Ulf Banraads Søn, og blev gift med Kong Higelaks Daatter 185. 220. 222.

Jætter eller Joter (Eotnas) nævnes som et Folk i hvis Hænder Hermod faldt 70, og som med deres Konge Finn besejdedes af Hnæs og Hengeft 82. 83. 87.

M.

Maglebarder (Heapo-beardas) nævnes som en Stamme der laae i Strid med de Danske, gif efter sin Høvdings Fald paa Forlig, men brød det for at hævne ham 152—55.

N.

Nord-Daner (Nord-Dene) kaldes Hrodgars Folk 61.
Nyffer (Niceras) et Elags Hæv: Frolde 34. 45.
 107. 108.

O.

Offa, en vidtberømt Konge, hvis Lykke i Giftermaal omtvistes 146—47.

Ohter (Ohter) en Svensk Konge, Søn af Ongenthjov, hvis Sønner idelig bekrigede Gotherne 178. 179. 194. 217.

Onela, Broder til Ohter 217, havde foræret sin Brodersøn Zammund den herlige Rustning, som siden tilfaldt hans Vanemand Wigsteen 195.

Ongenthjov (Ongenþeow og Ongenþeo) en berømt Svensk Konge, som fældede Hakon, men faldt i Striden mod Higelaf 148. 178. 185. 217. 219. 221.

Oslaf kaldes i Brud: Stykket Orðslaf, var en af Hengests Kæmper og Finns Vanemænd 86.

R.

Ræmis Grund (heapo ræmis) nævnes som Stedet hvor Brække fald op efter Svømningen 41.

Ravne = Skoven (Hrefna - wudu og Hrefnes - holt) nævnes som Stedet hvorhen Gotherne flygtede, efter Hakons Fald 217.

S.

Sigmund (Sigemund) Søn af Volse, en vidtberømt Kæmpe, som Ene slog Dragen, og bortførde dens Skatte 68. 69.

Sigvord (Sigeferd) nævnes i Brud: Stykket som en vidtberømt Kæmpe i Hnafs Følge paa Finns: Borg.

Skefing (Scefing) Søn eller Etmand af Skef, kaldes den Danske Kong Skiold 3.

Skilfing (Scilfing og Scylfing) bruges som Stam: Navn for de Svenske Konger 165. 178. 185. 217. 220, mindre sikkert om Hela og Wigsteen 7. 194.

Skiold (Scyld) en vældig og berømt Dansk Konge, særdeles livsalig, var som Varn kommet drivende over Havet ene paa et Skib med Skatte og Vaaben, og blev efter Døden ligedan udstyret 3-6.

Skioldung (Scylding) er giennem hele Digtet Navnet paa enhver Dansk 5. 7. 15 re., og neppe kaldes nogensteds Kongen Skjoldung, kun 78 kaldes vel Hrodgar og Hrodulf Peod-Scyldingas. Om Ar-Scyldingas 37 og 129 skal læses sammen og bemærke Old: Skioldunger er uviist.

Stærkhjort (Stearc-heort) er 171 og 190 Navnet paa Dragen, som fandt den døde Skat i Bjergget, rugede derover, til et Fod blev stjålet

170, rasede saa med Ild: Regn 173, angrebes af Bjowulf 190, og fik ved Wiglafs Hjelp sit Bane: Saar 201, hvorpaa den blev styrtet i Havet 232.

Svensten (Sweo-peod og Sweonas) i Riv og Strid med Gothen 184. 217. 218. 222, om det ogsaa er dem der havde Finn til Konge og ellers kaldes Jætter, beroer paa et dunkelt Sted 85.

Sverrig (Swio-rice) 178. 186.

Sverting nævnes som Higelafs Morbroder 92.

Syd = Daner (Sup - Dene) kaldes Hrodgars Folt 37. 150.

Sþ = Gother kaldes Bjowulfs Landsmand 139. 149.

T.

Thurs eller **Thusse** (Pyrs) kaldes Grændel 34.

U.

Ulf (Wulf) Wanraads Søn, var en af Higelafs Kæmper, som mærkede Ongenthjov, men segnede for Taksigelsen, kom dog igien paa Benene, og lønneses godt for sin Djærvhed 220. 222.

W.

Wanraad (Wonred) Fader til Ulf, ventelig ogsaa til Jofur 220.

Wanraading (Wonreding) kaldes Ulf efter sin Fader 220.

Waulunder (Weland) den berømte Mester for Bjowulfs herlige Brynie 36.

Wendelboe (Wendla-leod) var Hrodgars Gaards: Foged Wulfgar 28.

Vest-Daner (West-Dene) kaldes Hrodgars Folk 31. 119.

Viglaf, Bjowulfs Frænde, fjendt ogsaa, som det synes, en Skilfing, og Sen af Wigsteen, var den Eneste, som hjalp sin Herre i Drages Striden 194 r.

Wigsteen (Wihstan og Weohstan) Wiglafs Fader, Janmunds Banemand 194 r.

Wilsinger (Wilingas og Wylsingas) Navnet paa et Folk eller en Slægt som var frygtelig i Mar: ken 37. 38.

Wolse (Wælse) nævnes som Sigmunds Fader 69.

Wolsung (Wælsing) kaldes Sigmund efter sin Fader 68.

Wulfgar hedd den Wendelboe i Hrodgars Tjeneste, som udspurgde Gothere og meldte dem hos Kongen 28. 29.

Wædre og **Wæder-Gother** (Wederas, Wederaleode, Weder-Geatas) kaldes Bjowulfs Landsmænd idelig i Digtet, saasom: 19. 40. 177. 215.

Wæder-Mark (Weder-mearc) kaldes Bjowulfs Fædreneland 25.

Wægmunding Bjowulfs og Wiglafs Stam: Navn 194. 209.

Wæltove (Wealhþeow og Wealhþeo) Hrodgars Dronning 48. 49. 89 r.

Y.

Yngve-Drotten (Eodur, Frea ingwina) kaldes Hrodgar 80. 100, dog bemærker det neppe andet end: Hirdens Herre.

Yrmenlaf (Yrmenlaf) nævnes som Asgers Bros
der 101.

Æ.

Ælfer (Ælfhere) efter Ordfoiningen Navnet paa en
Frænde ad Biglaf 194.

Ø.

Ørne-Næs (Earna-næs) kaldes Stedet hvor Bjos
wulf faldt 225.

Øst-Daner (East-Dene) kaldes Hrodgars Folk 32.
48. 64.

Memorandum (Yemen) - 101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

101

